POLIROM

Roman distins cu Premiul Mondello
şi Premiul Grinzane Cavour

David Grossman

Sunt şi copii în zigzag

BIBLIOTECA POLIROM

David Grossman

Sunt şi copii în zigzag

Traducere din limba ebraică de

Gheorghe Miletineanu

EDITURA POLIROM

2022

www.polirom.ro
Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700505
Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1; sector 4, 040031, O.P. 53

ISBN ePub: 978-973-46-9776-2
ISBN PDF: 978-973-46-9777-9
ISBN print: 978-973-46-9199-9

Coperta: Radu Răileanu
Foto copertă: © wecand / Getty Images

DAVID GROSSMAN (n. 1954) este unul dintre cei mai importanți autori israelieni contemporani, cunoscut comentator al politicii Israelului față de Palestina şi militant pentru recunoaşterea acesteia ca stat. A studiat

filozofie şi teatru la Universitatea Ebraică din Ierusalim, iar după ce şi-a încheiat stagiul militar obligatoriu a lucrat la postul de radio Vocea Israelului. A publicat mai multe cărți de ficțiune, dar şi câteva volume de reportaje şi interviuri. Printre romanele publicate de Grossman de-a lungul timpului se numără *Cineva cu care să fugi de acasă* (2000), *Până la capătul pământului* (2008), distins în 2009 cu Premiul Albatros acordat de Fundația Günter Grass şi în 2011 cu Premiul Médicis étranger, *Căderea din timp* (2011) şi *Un cal intră într-un bar* (2014), pentru care a primit Man Booker International Prize (2017). Cărțile lui Grossman, premiate atât în Israel, cât şi în străinătate, au fost traduse deja în peste 30 de limbi. Scriitorul este *doctor honoris causa* al Universității Catolice din Leuven, Belgia, şi cavaler al Ordinului Artelor şi Literelor, titlu acordat de Ministerul Culturii din Franța. În 2022, David Grossman a primit prestigiosul Premiu Erasmus. La Editura Polirom au apărut: *Până la capătul pământului* (2012, 2014), *Căderea din timp* (2013, 2021), *Un cal intră într-un bar* (2015, 2018), *Cineva cu care să fugi de acasă* (2018) şi *De mine viața şi-a tot râs* (2020).

Copiilor mei,

Yonatan, Uri şi Ruti

1

Sirena locomotivei a şuierat şi trenul s-a urnit din gară. Un băiat stătea la fereastră şi se uita la bărbatul şi la femeia care-i făceau cu mâna de pe peron. Bărbatul dădea dintr-o singură mână, cu mişcări scurte şi timide. Femeia îşi flutura amândouă mâinile şi o batistă roşie uriaşă. Bărbatul era tatăl băiatului, iar femeia era Gabriela, adică Gabi. El purta uniformă de polițist, fiindcă era polițist, ea purta o rochie neagră, fiindcă negrul subțiază. Şi o rochie cu dungi verticale subțiază. Dar cel mai tare subțiază, râdea Gabi, să stai lângă cineva mai gras decât tine, însă aşa om ea încă nu găsise.

Băiatul de la fereastra trenului, ce pornise şi se îndepărta de ei, îi privea ca pe un tablou pe care n-avea să-l mai vadă niciodată. Băiatul acela eram eu. O să fie singuri două zile acum, mă gândeam. Totul e pierdut.

Gândul ăsta m-a luat de păr şi m-a tras şi mai mult pe fereastră. Gura tatei începuse să se strâmbe şi acum avea fața aia pe care Gabi o numea „ultimul avertisment

înainte de proces”. Ce-mi păsa mie? Dacă într-adevăr îmi purtau de grijă, nu trebuiau să mă trimită la Haifa două zile, şi încă la cine!

Un bărbat în uniformă de lucrător la căile ferate care stătea pe peron m-a fluierat cu un fluier asurzitor şi mi-a făcut semn cu mişcări largi să bag capul înăuntru. Era o nebunie cum oamenii în uniformă, cu fluiere mă descopereau mereu tocmai pe mine, şi dintr-un tren întreg acum. N-am băgat capul înăuntru. Dimpotrivă. Ca tata şi Gabi să mă vadă până în ultima clipă. Să țină minte copilul.

Trenul încă trecea prin gară. Străpungea încet valuri de aer cald şi compact cu miros de motorină. Am început să simt lucruri noi. Mirosuri de călătorie. De vacanță. Mergeam cu trenul! Eram singur! Am întins un obraz, apoi pe celălalt şi m-am lăsat mângâiat de aerul cald, străduindu-mă să usuc sărutul acela al tatei. Niciodată nu mă mai sărutase aşa de față cu alții. De ce mă săruta, şi pe urmă mă trimitea de-acasă?

De-acum mă fluierau trei fluiere de-a lungul peronului. Îmi făcusem o orchestră în toată regula. Şi fiindcă deja nu se mai vedeau nici tata, nici Gabi, m-am tras cu totul înăuntru, încet şi nepăsător, ca să le-arăt că nici nu mă sinchisesc de fluierele lor.

M-am aşezat. Dacă măcar ar mai fi fost cineva cu mine în compartiment. Şi-acum? Patru ore de călătorie până la Haifa, iar la capătul drumului mă aştepta, încruntat, tot numai acuzații şi complet dezamăgit de mine, doctorul Shmuel Shilhav. Profesor şi pedagog, autorul a şapte manuale pe tema „educație şi atitudine cetățenească” şi, întâmplător, şi unchiul meu, fratele mai mare al tatei.

M-am ridicat. Am verificat de două ori cum se deschide şi se închide fereastra. Am deschis şi am închis şi capacul coşului de gunoi. Altceva nu mai era de deschis şi de închis în compartiment. Totul funcționa perfect. Chiar un tren ca lumea.

Aşa că m-am urcat în picioare pe banchetă, m-am cățărat şi am reuşit să mă strecor în întregime pe polița de sus pentru bagaje, dându-mi drumul de-acolo cu capul în jos până la podea şi cercetând să văd dacă nu cumva pierduse cineva din întâmplare vreun bănuț pe sub banchete. Nu pierduse nimeni nimic, toți oameni cu simț de răspundere.

Lua-i-ar naiba pe tata şi pe Gabi, cum mă dădeau aşa pe mâna unchiului Shmuel, şi în săptămâna dinainte de *bar mitzvah*; tata mai treacă-meargă, îl respecta pe frate-său mai mare şi îi admira şi priceperea în materie de

educație; dar Gabi? Care-i spunea pe la spate „huhurez”? Ăsta era cadoul extraordinar pe care mi-l promisese?

Pe bancheta mea, în tapițeria de piele, era o găurică. Am băgat degetul acolo şi am făcut o gaură mare. Uneori poți să găseşti bani în locuri din astea. Dar eu am găsit numai burete şi arcuri. În patru ore de drum puteam să forez cu degetul prin cel puțin trei vagoane, să sap un tunel spre libertate, să dispar şi să nu ajung la Shmuel Shilhav (fost Feuerberg), şi să vedem atunci dacă mă mai trimiteau vreodată.

Mi s-a terminat degetul cu mult înainte să se termine cele trei vagoane. M-am lungit pe banchetă cu picioarele în sus. Eram închis? Eram un deținut transportat? Eram dus la judecător? Mi-au căzut bani din buzunar. Monedele s-au rostogolit prin tot compartimentul. O parte le-am găsit, o parte nu.

Toți tinerii din familie trecuseră cândva prin tratamentul dificil al unchiului Shilhav, ceremonialul torturilor pe care Gabi îl numea „shilhavizare”. Dar pentru mine asta era a doua oară. Încă nu existase copil în istorie care să fi trecut prin asta de două ori şi să fi rămas întreg la minte. Am sărit pe banchetă şi am început să bat darabana în peretele vagonului. Pe urmă am trecut la ciocănituri ritmice. Poate că şi în

compartimentul vecin era un deținut nefericit ca mine, dornic de corespondență cu cineva care avea aceeaşi soartă? Poate că trenul era plin de delincvenți juvenili duşi la unchiu-meu? Am dat din nou în perete, de data asta cu piciorul. A intrat un controlor şi a strigat la mine să stau liniştit. M-am aşezat.

Rândul trecut când fusesem la shilhavizare îmi ajunsese pentru toată viața. Asta fusese după ce mi se-ntâmplase cu Pessia Mautner, vaca. Atunci fratele tatei se închisese cu mine într-o cămăruță sufocantă şi mi se dedicase fără milă două ore pe ceas. Începuse discuția cu delicatețe şi în şoaptă, stăpânindu-se, ba chiar îmi ținuse minte şi numele, dar după câteva clipe pățise ce pățea întotdeauna, uitase cu desăvârşire unde se află şi cu cine şi începuse să se creadă pe o scenă mare, în piața oraşului, în fața unui public numeros de elevi şi admiratori veniți să-i aducă un ultim omagiu.

Şi-acum din nou. Şi fără motiv. Fără să fi făcut ceva. „Înainte de *bar mitzvah* trebuie să asculți ce are să-ți spună unchiul Shmuel”, zisese Gabi. Devenise dintr-odată „unchiul Shmuel”.

Dar eu înțelesesem.

Ca să reuşească să se despartă de tata, Gabi avea nevoie să nu fiu eu acolo, lângă ea.

M-am ridicat. Am stat în picioare. M-am bălăbănit. M-am aşezat. N-ar fi trebuit să plec. Eu îi ştiam prea bine. Dacă nu eram cu ei, se certau şi-şi spuneau lucruri îngrozitoare, lucruri care nu se mai puteau îndrepta, şi-acum mi se decidea soarta acolo.

— De ce nu vorbim noi despre asta la lucru? o întreba acum tata pe Gabi. Sunt deja în întârziere.

— Fiindcă la lucru întotdeauna se învârt oameni prin jur şi-ntotdeauna te sună cineva în mijlocul discuției şi nu se poate vorbi. Vino, să mergem la o cafenea.

— La cafenea? se minuna tata. Ziua-n amiaza mare? Chiar atât de serioasă-i treaba?

— Nu mai lua totul în râs, se enerva ea, şi vârful nasului deja începea să i se înroşească, înainte să-i dea lacrimile.

— Dacă e din nou chestia aia, spunea tata, şi vocea îi devenea gravă, mai bine uită. În ce mă priveşte nu s-a schimbat nimic de când am vorbit ultima oară. Încă nu sunt în stare.

— De data asta o s-asculți ce-am eu de zis, spunea Gabi, şi-o să mă laşi să vorbesc până la capăt. Poți măcar s-asculți ce vreau să-ți spun!

Se urcau amândoi în maşina de poliție şi tata pornea. Gradele de pe umărul lui sclipeau ca un avertisment.

Fața îi era plină de asprime. Gabi se făcea mică în scaun. Deşi nici nu începuseră să vorbească, deja erau în conflict. Gabi scotea din poşetă o oglinjoară rotundă. Se uita o clipă la chipul din oglindă şi încerca să-şi turtească claia de păr cârlionțat, grămada ei de bucle. „Mutră de maimuță”, gândea în sinea ei.

— Nu-i adevărat! am sărit eu ca ars în trenul care mergea.

N-o lăsam niciodată să se ponegrească aşa. Mereu îi ziceam: „Ai o față foarte interesantă”.

Şi, când vedeam că nu e deloc convinsă, adăugam: „Important e că ai frumusețe interioară”. „Mi-ai mai zis”, mi-o tăia ea, „ciudat totuşi că nu se organizează şi concursuri de frumusețe interioară”.

Deodată m-am trezit lângă o manetă mică şi roşie aflată pe perete, lângă fereastră. Nu era bine să stau acolo în situația mea. O manetă ca asta, dac-o trăgeai din întâmplare, putea să oprească un tren întreg. Citisem avertismentul dat de direcția căilor ferate. Numai în situații de urgență era permis să tragi semnalul. Pe cine îl trăgea şi oprea trenul degeaba îl aştepta o amendă mare; putea chiar să fie arestat. Au început să mă mănânce degetele. Vârful fiecărui deget, şi chiar şi între ele. Am citit din nou, tare şi clar, avertismentul cap-coadă. N-a

ajutat la nimic. Palmele au început să-mi transpire. Le-am băgat în buzunare. Dar ele au ieşit imediat de-acolo, şi cine nu le cunoştea putea să creadă: nişte mâini nevinovate, vor şi ele la aer. Am început să transpir tot. Am atins lănțugul pe care-l purtam la gât. Un glonț de revolver atârna de el greu, rece şi liniştitor. A fost în corpul tatălui tău, mi-am spus încet, i l-au scos din umăr şi el te apără de prostii, dar deja simțeam înțepături peste tot.

Cunoşteam senzația şi ştiam cum se termină. Am început să stau de vorbă cu mine însumi: poate că omul care conduce trenul habar n-are în ce compartiment a fost tras semnalul. Dar dacă are în locomotivă un aparat care-i arată asta? Bine, eu pot să-l trag aici şi să fug în alt vagon. Dar dacă-mi găsesc amprentele? Poate-ar trebui să-l trag cu mâna înfăşurată într-o cârpă.

Nu trebuie să intru în conflicte din astea cu mine. Când încep să mă contrazic aşa, mereu pierd. Mi-am încordat spatele şi am stat ca tata, numai muşchi şi solid ca un urs, spunându-mi: „Calmează-te”, dar nu ajuta la nimic. Aveam între ochi un punct fierbinte, care în asemenea momente se încingea şi mai tare, şi uite, se întâmpla deja, deja punea stăpânire pe mine, şi în ultima clipă m-am făcut covrig, m-am apucat cu mâinile de

picioare şi m-am culcat ghemuit pe banchetă. Gabi numea trucul ăsta al meu „arest preventiv”. Avea o definiție personală pentru orice.

— Nu mai sunt o fetiță, îi spunea ea acum tatei la cafenea, şi deja trăiesc cu tine şi cu Nono de doisprezece ani.

Deocamdată era stăpână pe glasul ei şi vorbea încet şi logic.

— De doisprezece ani îl cresc şi am grijă de amândoi şi de casă. Te cunosc cum nu te mai cunoaşte nimeni pe lumea asta, şi tot îmi doresc de-adevăratelea să trăiesc cu tine. Să stau cu voi. Să fiu mama lui Nono şi noaptea. De ce ți-e atât de frică, ia spune-mi?

— Încă nu mă simt în stare, zicea tata şi strângea şi mai tare ceaşca de cafea între palmele lui puternice.

Gabi aştepta o clipă şi trăgea adânc aer în piept, după care spunea:

— Iar eu nu mă simt în stare să continui în felul ăsta.

— Uite... ăăă... Gabi, începea tata, şi privirea îi rătăcea nervoasă şi nerăbdătoare peste umărul ei. Ce e rău dacă continuăm în felul ăsta? Ne-am obişnuit să trăim aşa, e bine pentru toți trei, şi pentru copil. De ce trebuie deodată să schimbăm asta?

— Fiindcă eu am de-acum patruzeci de ani, Iakov, şi vreau să-mi trăiesc viața pe de-a-ntregul, să am o viață de familie completă...

Acum glasul începea să i se frângă:

— ...şi vreau să avem şi noi un copil al nostru. Al meu şi al tău. Mi-ar plăcea să văd ce om nou ar putea să iasă din noi doi. Şi, dacă mai aşteptăm un an, o să fiu probabil prea în vârstă ca să mai fac un copil. Şi mai cred şi că Nono merită o mamă care să fie cu el de-adevăratelea, nu o mamă cu jumătate de normă!

Ştiam pe dinafară tot ce-i spunea ea acum. Îşi exersase discursul cu mine. Contribuisem cu replica înduioşătoare „să fiu mama lui Nono şi noaptea”. Îi dădusem şi un sfat concret: să nu plângă. Doamne fereşte să plângă de față cu el! Fiindcă dacă-i dădea vreo lacrimă era pierdută. Tata nu putea să sufere lacrimile ei. Sau lacrimile, în general.

— Încă nu e momentul, Gabi, ofta el acum şi arunca o privire la ceas. Mai dă-mi puțin timp. O hotărâre ca asta nu se poate lua în tensiune.

— Am aşteptat deja doisprezece ani, mai mult n-o să aştept.

Tăcere. El nu zicea nimic. Iar ochii ei erau deja umezi. Să se stăpânească. Abține-te, auzi ce-ți zic?!

— Iakov, spune-mi în faţă: da ori ba?

Tăcere. Bărbia ei dublă tremura. Buzele i se strâmbau. Dacă începea să plângă era pierdută. Şi eu la fel.

— Fiindcă, dacă-mi spui că nu, mă ridic şi plec. Şi de data asta e definitiv. Nu ca de toate dăţile celelalte. De data asta e definitiv!

Şi lovea agitată în masă, lacrimile îi şiroiau deja pe faţa rotundă, rimelul i se prelingea peste pistrui şi se aduna în cele două cute din jurul gurii, iar tata se strâmba spre fereastră fiindcă nu suporta s-o vadă cum plânge, cu ochii umflaţi şi cu obrajii rotofei tremurând.

Acum nu era frumoasă. Şi era o mare nedreptate, fiindcă dac-ar fi fost măcar un pic frumoasă, dacă, de exemplu, ar fi avut o gură mică şi drăguţă sau un nas cârn, poate că tata ar fi simţit deodată simpatie pentru acest singur lucru frumos la ea. Uneori şi o aluniţă poate să te facă să te îndrăgosteşti de cineva, chiar dacă nu e regina frumuseţii exterioare. Iar Gabi, când plângea, n-avea nici măcar o aluniţă de felul ăsta. Trebuia să recunosc până şi eu, cu părere de rău.

— OK, înţeleg, suspina ea în batista roşie care înainte avusese un scop mai nobil. Sunt o gâscă, am crezut că-n tine se poate schimba ceva.

— Şşş... o ruga el şi se uita cu teamă în jur.

Speram că toți oamenii din cafenea se uitau acum la tata. Că toți chelnerii şi bucătarii şi cafegiii ieşiseră din bucătărie şi se aşezaseră în jurul lui, cu şorțuri şi cu brațele încrucişate, uitându-se la el. Dacă-l speria ceva pe lumea asta era să iasă aşa în evidență, în ochii tuturor.

— Uite... ăăă... Gabi, încerca el s-o liniştească. Şi de data asta se purta delicat cu ea, poate fiindcă era lume în jur, poate fiindcă simțea că de data asta vorbeşte serios. Mai dă-mi puțin timp să mă gândesc la toate, bine?

— Pentru ce? Ca la cincizeci de ani să-mi mai ceri puțin timp? Şi dacă o să-mi spui atunci să plec? Cine-o să se mai uite la mine? Şi eu vreau să fiu mamă, Iakov!

Lui îi venea să intre în pământ din cauza privirilor din jur, dar Gabi continua cu ale ei:

— Am atâta dragoste de oferit unui copil, şi ție! Uite cum ştiu să-i fiu mamă lui Nono. De ce nu-ncerci să mă-nțelegi şi pe mine?

Chiar şi când repeta în fața mea ce o să-i spună, Gabi uita de ea după o clipă şi se lăsa furată de regretele ei, şi plângea, şi mă implora, ca şi când aş fi fost el. Şi deodată se oprea şi roşea. Şi se scuza că sunt lucruri care chiar nu-s pentru vârsta mea, dar eu oricum ştiu tot.

Nu ştiam tot, dar aflam multe în felul ăsta.

Ea aduna şervețelele umede de pe masă şi le făcea ghemotoc în scrumieră. Îşi ştergea urmele de rimel de la ochii umflați.

— Azi e duminică, spunea ea, iar glasul ei se străduia să nu se frângă, şi *bar mitzvah* e sâmbătă. Îți las timp până duminica viitoare, de dimineață. Ai o săptămână întreagă să te hotărăşti.

— Îmi dai ultimatum? Treburile astea nu se fac cu amenințări, Gabi! Te credeam mai deşteaptă.

El arunca vorbele liniştit, dar între ochi i se adâncea ridul înfricoşător al mâniei.

— Nu mai am putere să aştept, Iakov. Doisprezece ani am fost deşteaptă, şi am rămas singură. Poate că prostia o să mă ajute la ceva.

Tata nu zicea nimic. Fața lui, veşnic roşie, era acum mai roşie decât oricând.

— Hai să mergem la lucru, îi spunea ea cu glasul răguşit, şi, apropo, dacă răspunsul tău o să fie ăla care cred eu c-o să fie, ar fi bine să-ncepi să-ți cauți şi-o secretară nouă. Eu o să trebuiască să rup toate legăturile cu tine. Exact cum auzi.

— Uite... ăăă... Gabi..., spunea iarăşi tata.

Asta era tot ce ştia să spună, „uite... ăăă... Gabi”.

— Până duminica viitoare, zicea ea în concluzie, se ridica şi ieşea din cafenea.

Ne părăsea.

Mă părăsea.

În tren, mâinile şi picioarele mi s-au eliberat din strânsoarea de „arest preventiv”. „Situații de urgență”, țipau cuvintele scrise cu roşu lângă maneta micuță. Eu stăteam jos în trenul care gonea mai departe, şi acolo la Ierusalim viața mi se făcea țăndări. Mi-am astupat urechile cu amândouă mâinile şi am țipat la mine: „Amnon Feuerberg! Amnon Feuerberg!”. Ca şi cum cineva din afară ar fi încercat să mă prevină să nu ating maneta, să mă salveze de mine însumi, cineva ca tata, sau un profesor, sau un pedagog eminent, sau chiar directorul internatului pentru delincvenți juvenili, „Amnon Feuerberg! Amnon Feuerberg!”. Dar nimic nu mă mai ajuta. Eram singur. Eram abandonat. N-ar fi trebuit să plec la drum. Trebuia să mă întorc. Imediat. Şi mă-ndreptam bălăbănindu-mă către manetă, întindeam mâna spre ea şi o cuprindeam cu degetele, fiindcă asta chiar era o situație de urgență.

Dar atunci, chiar înainte să trag semnalul cu toată puterea, în spatele meu s-a deschis uşa compartimentului şi înăuntru au păşit un deținut şi un

polițist. S-au oprit şi se uitau unul la altul, părând destul de derutați.

2

Adică un polițist adevărat şi un deținut adevărat.

Polițistul era scund şi slab, cu o privire agitată. Deținutul era mai înalt şi lat în umeri. Mi-a zâmbit şi mi-a spus cu o față senină:

— 'Neața, băiete! Te duci s-o vizitezi pe bunica?

Nu ştiam dacă după lege aveam voie să-i răspund. Şi, în afară de asta, ce legătură avea bunica? Arătam eu a copil care merge cu trenul să viziteze bunici? Scufița Roşie, sau ceva?

— Nu se vorbeşte cu un deținut! a zis polițistul supărat şi şi-a fluturat tare de câteva ori mâna mititică între mine şi deținut ca şi cum ar fi încercat să rupă nişte fire care se țesuseră acolo între noi.

M-am aşezat la locul meu. Nu ştiam ce să fac. Mă străduiam să nu-i privesc, dar fix când te străduieşti e greu să te abții. Păreau iritați de ceva. Ceva îi sâcâia. Polițistul controla iar şi iar biletele amândurora şi se scărpina derutat în creştet. Şi deținutul controla biletele şi

se scărpina în creştet. Arătau ca doi actori puşi să mimeze expresia „a-şi stoarce creierul”.

— Nu pricep de ce n-ai luat bilete unul lângă altul, s-a plâns deținutul, iar polițistul a dat din umeri şi a explicat că omul de la casă nu i-a spus că biletele nu sunt unul lângă altul.

El, polițistul, era sigur că locurile sunt alăturate, n-avea nici un dubiu c-o să-i dea bilete unul lângă altul pentru doi inşi în situația lor, şi când a spus „doi inşi în situația noastră” a ridicat mâna dreaptă, legată cu cătuşe de mâna stângă a deținutului.

Era un spectacol ciudat. Arătau ca un gardian şi un deținut din caricaturi: deținutul avea o cămaşă şi o bonetă cu dungi, polițistul purta un chipiu prea mare, care aluneca întruna şi-i cădea pe ochi. Stăteau amândoi în mijlocul compartimentului, legănându-se împreună în ritmul trenului, şi nu ştiau ce să facă. Habar n-aveam de ce, dar pe mine asta mă îngrijora.

Mai întâi au încercat să stea pe locurile trecute pe bilete. Deținutul s-a aşezat lângă mine, polițistul, vizavi, dar din cauza perechii comune de cătuşe erau siliți să stea foarte aplecați unul spre celălalt. Pe urmă s-au ridicat dintr-odată şi iar au început să se legene împreună în ritmul trenului, ceea ce părea să-i liniştească, şi capul

deținutului s-a lăsat un pic într-o parte, aproape odihnindu-se pe umărul polițistului, iar polițistul părea şi el că stă să ațipească. Îmi venea să sar în picioare şi să ies pe coridor, aş fi vrut să chem un om în toată firea să stea cu mine acolo, fiindcă ei nu mi se păreau chiar oameni în toată firea, dar nici copii, erau ceva cumva nedefinit.

Polițistul s-a scuturat deodată de picoteala stranie şi i-a şoptit ceva deținutului. N-am auzit ce. Vorbeau despre mine, fiindcă deținutul mi-a aruncat o privire piezişă, o privire circumspectă tipică pentru un deținut:

— Nu, sub nici o formă! a strigat el în şoaptă. Nu se face aşa ceva! Doar avem bilete cu loc!

Polițistul a încercat să-l liniştească, i-a spus că vagonul oricum e aproape gol şi că, în situația lor specială, au voie să stea şi pe locuri care nu sunt locurile lor legale, trecute pe bilet. Deținutul nici nu voia să audă.

— Trebuie ordine în toate! s-a supărat el. Dacă noi nu respectăm legea, cine s-o respecte?

Când a bătut furios din picior, am observat că la gleznă avea legată o bilă mare de fier, cum au deținuții în cărți.

Trebuie să ies de-aici, m-am gândit. Nu e bine să rămân.

— N-o să bage nimeni de seamă dacă stăm şi noi câteva minute pe nişte locuri care nu sunt ale noastre! i-a

răspuns polițistul în şoaptă, enervat, şi mi-a aruncat o privire linguşitoare, de gardian spăsit, zâmbindu-mi pieziş. Tu nu ne pârăşti, puştiule, nu-i aşa?

Am dat din cap că nu, fiindcă nu puteam să scot un cuvânt. Dar în sinea mea l-am ținut minte pentru „puştiule”.

Cei doi s-au aşezat de-o parte şi de alta a mea.

Aveau la dispoziție tot vagonul, şi ei se aşezaseră lângă mine, în dreapta şi-n stânga mea. Mâinile lor, legate una de alta cu cătuşe de fier, se odihneau chiar deasupra picioarelor mele. Era cam înfricoşător. Ca şi când s-ar fi înțeles să mă amenințe, dar fără să-mi adreseze o vorbă. Câteva minute a domnit o linişte deplină. Privirea îmi fugea mereu în jos şi de fiecare dată mi se părea de necrezut: deasupra picioarelor mele se legănau în ritmul trenului două brațe, unul subțire şi păros şi celălalt neted şi gros, legea şi infractorul, iar brațul legii părea mai slab şi mai scurt.

Nu ştiam de ce mă tem. Legea era de partea mea, aproape că se rezema de mine, şi cu toate astea simțeam că o capcană misterioasă se închide în jurul meu, că ăştia doi mă fac complice la o relație suspectă.

Dar, aşezați acum, se liniştiseră. Polițistul îşi rezemase capul de spătarul banchetei, fredonând o melodie, şi, ca să

se ajute la sunetele înalte, îşi răsucea cu mâna liberă capătul mustăţii ascuţite. Deţinutul se uita pe fereastră la priveliştea care se schimba întruna, la munţii stâncoşi ai Ierusalimului, şi ofta din greu.

„Dacă cineva-ţi trezeşte bănuieli, dacă ai vreo îndoială în privinţa lui, aşteaptă cu răbdare. Nu vorbi prea mult. Nu te mişca prea mult. Lasă-l pe el să vorbească şi să acţioneze. Pune-l sub urmărire discret. Aşteaptă să-şi dezvăluie intenţiile." Aşa mă învăţase tata, antrenorul meu în meseria asta. Am tras adânc aer în piept. Uite, prima ocazie să mă verific într-o situaţie reală. Făceam abstracţie de ei. Mă purtam ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic până făceau prima greşeală.

O privire în dreapta. O privire în stânga. Ei îşi vedeau de-ale lor. Totul părea o mare greşeală, dar nu pricepeam care e.

Trebuie să mă pregătesc pentru întâlnirea cu unchiul Shmuel, m-am gândit. Fiindcă la întâlnirea dinainte, în urmă cu un an, vorbise două ore întruna, şi eu nu mai rezistam încă o dată. Două ore încheiate îi văzusem buzele cărnoase mişcându-se în faţa mea, deschizându-se şi închizându-se sub mustăcioară, uneori chiar şi deasupra ei. Ştiam că toate cercetările şi toate articolele unchiului meu fuseseră gândite împotriva mea, sau împotriva unor

copii ca mine. Acolo, în cămăruța aia, stătuse el luni, ani de zile şi le scrisese împotriva mea. Poate avea şi o fotografie mare cu mine pe care scria „Căutat de Ministerul Educației”, şi uite, căzusem în mâinile lui, şi nu era el omul care să rateze o asemenea ocazie. Mă simțeam sufocat acolo şi înghesuit, camera se umplea treptat de o mulțime de buze cărnoase care se deschideau şi se închideau cu repeziciune şi dintre ele săreau unchi peste unchi din familia buzaților. Cărți şi broşuri fâlfâiau în jur şi scandau în şoaptă numele meu. Am simțit că fac pe loc o intoxicație cu educație.

Deja nu mai puteam să disting cuvintele pe care le rostea. Mi se părea că-mi reproşează că am colaborat cu prorocii lui Baal şi ai lui Astarte sau că am contribuit la sălbăticia unuia Hmelnițki[1]. Toată istoria se afla acolo de partea lui şi eram deja gata să recunosc orice.

Şi-atunci, după două ore mustăcioase, mi-am adus aminte, în sfârşit, ce mă sfătuise Gabi înainte să plec la el: „Plângi”, îmi zisese ea în şoaptă în noaptea dinaintea plecării. „Când nu mai suporți, plângi în hohote şi vezi ce se-ntâmplă”.

---

[1] Referire la Bogdan Hmelnițki (cca 1595-1657), hatman al Ucrainei, cunoscut pentru masacrarea a mii de evrei în perioada 1648-1649, unul dintre cele mai sângeroase evenimente din istoria evreilor din Ucraina (n.red.).

O privire în stânga. O privire în dreapta. Nimic. Polițistul şi deținutul stăteau în linişte deplină. Fiecare era întors în altă direcție. Poate că situația asta chiar n-avea nimic deosebit. Poate că eram pur şi simplu încordat fiindcă mergeam singur cu trenul. Şi poate că şi pe ei îi învățase cineva cum se duce un război al nervilor.

Unchiul Shmuel, mi-am reamintit, şi mi-am reamintit şi cum fusese el rândul trecut.

Niciodată nu mi-a fost greu să plâng la comandă, şi în fața unchiului, care era ca un vulcan în erupție, chiar mă simțeam bătut de soartă. Mi-era uşor să mă sufoc, să simt în gât cocoloşul ăla dens şi amar de lucruri care mi se întâmplaseră, care mi se spuseseră, care-mi lipsiseră.

Începusem să scâncesc, scâncete uşurele, sugrumate. Şi, ca să le fac mai convingătoare, îmi amintisem ce spunea tata, că el nu mai ştia ce să se facă cu un copil ca mine şi cum, de fiecare dată când i se părea că mă maturizez şi capăt un pic de echilibru, imediat dădeam înapoi şi decădeam din nou, şi, în general, cum era posibil ca dintr-un om ca el să iasă un copil aşa ca mine. Şi eu ştiam că are dreptate, dar ce credea el, că eu nu vreau să nu mai fiu aşa? Şi-atunci chiar plângeam de-adevăratelea, fiindcă întotdeauna lucrurile ieşeau altfel decât îmi doream, şi în clipa aia şi părerea mea de rău ieşise altfel

decât îmi dorisem, fiindcă pe drum se împiedicase de priveliştea picioarelor mici ale unchiului, cu săndăluțele lui şi ciorapii de lână cenuşii, cu cravată vara şi pantaloni de terilenă roşi de toate generațiile de elevi care primiseră educație pe genunchii lui, şi cât era asta de trist şi cât era de comic.

Şi aşa plânsesem acolo şi râsesem, necăjit şi înecându-mă, un pic de-adevăratelea, un pic prefăcut, amestec ciudat şi delicios în felul lui, ca atunci când mănânci ciocolată pe la spatele dentistului, şi eu mă zguduiam de plânsete de căință şi de mila mea şi de recunoştință față de omul ăla care lupta singur pentru sufletul meu păcătos, nelegiuit...

Unchiul Shmuel nu mai scotea o vorbă. Mă privea uimit şi fața i se făcuse blajină şi strălucitoare. În semiîntunericul din cameră văzusem cum o aură de zâmbet uimit, satisfăcut plutea în jurul mustății lui.

— Gata, gata, murmurase el şi mâna îi fluturase şovăitoare pe deasupra capului meu. Nu ştiam că vorbele mele o să ducă la una ca asta... La urma urmei, ce-am spus... Numai lucruri simple din adâncul inimii... Yempa! strigase deodată cu o voce colosală, şi o clipă crezusem, greşit, că era un strigăt primitiv de victorie al pedagogilor exemplari după ce învinseseră forțele întunericului.

Îşi frecase repede palmele una de alta şi, fără să-mi arunce o privire, ieşise din încăpere. Afară îl auzisem apoi strigând din nou, pe un ton straniu de uşurare, chemând-o pe doamna Yempa, femeia care-i făcea curățenie şi-i gătea, să vină să mă liniştească.

Dar plânsul îl folosisem deja la shilhavizarea anterioară. Acum ce mai făceam? Gabi nu-mi mai şoptise în ajun nici un secret salvator care să mă scape când aveam să fiu singur față în față cu unchiu-meu în toată măreția lui.

Şi ea era singură cu tata. Şi chiar ne părăsea.

Deodată n-am mai putut să stau aşa între cei doi străini ciudați şi tăcuți. Şi m-am ridicat, sau am încercat să mă ridic, iar ei s-au speriat. Şi au sărit amândoi, ridicându-şi brațele încătuşate ca să pot să trec, şi stăteau în fața mea, şi imediat au început să se legene cu legănatul lor ritmic, înainte şi înapoi, cu pleoapele pleoştite ca nişte puişori de găină adormiți, şi eu, la ananghie, am strigat:

— Poate facem schimb de locuri, să stați unul lângă altul?

Glasul îmi sunase sugrumat şi strident, dar ei mi-au zâmbit larg şi imediat au început să mă tot sucească, încercând să treacă peste mine fără să mă lovească cu

perechea lor comună de cătuşe, şi am dansat aşa câteva clipe, dând din mâini, până când ei au găsit o cale şi s-au aşezat unul lângă celălalt. Iar eu am aterizat pe bancheta de vizavi.

— Nu te mai holba! a mârâit polițistul şi l-a amenințat pe deținut cu degetul.

— Pe viața mea, domnule, că nu m-am holbat! s-a jurat deținutul şi şi-a pus mâna pe piept, în dreptul inimii.

— Te-am văzut mai înainte cu ochii țintă la mine! a zis supărat polițistul.

— Pe viața fetiței mele că nu m-am uitat la dumneata! M-ai văzut uitându-mă la el?

Întrebarea asta mi-era adresată mie. De ce mie? Ce treabă aveam eu cu ei? Şi polițistul s-a aplecat spre mine, aşteptând răspunsul. Aştepta atât de încordat, că a început să-şi ronțăie capătul mustății. Fiecare mişcare a ăstora doi era exagerată şi neliniştitoare, dar şi atrăgătoare într-un fel ciudat. Îmi venea să fug de-acolo, dar nu puteam să mă mişc.

— Ăăă... Cred că te-ai uitat un pic, am îngăimat eu.

— Aha! a ridicat polițistul victorios degetul. Încă o privire, şi nu te mai iert!

Iar s-a lăsat tăcerea. Deținutul s-a silit să-şi pironească privirea pe fereastră. Treceam printr-un crâng de stejari. O

turmă de capre păştea prin tufele pitice şi o capră stătea pe picioarele dinapoi şi mânca dintr-un copac. Polițistul şi-a pironit privirea în partea cealaltă, spre uşă. Mie mi-era frică să mă uit şi colo, şi colo, dar şi să închid ochii. Nu voiam decât să dispar.

— Acum! Acum te-ai uitat! a strigat polițistul şi a sărit ca ars de la locul lui, dar, din cauza perechii comune de cătuşe, a căzut din nou pe banchetă. Te-ai uitat!

— Pe viața fetiței mele că nu m-am uitat! a strigat deținutul şi a sărit dând furios din mână, dar a căzut şi el din cauza cătuşelor, întorcându-se la locul lui.

— Şi-acum te uiți! a urlat polițistul, te uiți drept în ochii mei! Încetează! Ochii jos!

Dar deținutul n-a renunțat. Şi-a apropiat capul mare de al polițistului. Ce era asta? Ce se petrecea între ei? O înfruntare ciudată de priviri: o pereche de ochi țintuia şi cealaltă pereche de ochi încerca s-o evite. Deținutul se apleca tot mai mult spre polițist şi, cu cât polițistul încerca să se ferească de privirea lui, cu atât se contorsiona mai tare deținutul ca să-i surprindă ochii. În momentul ăla era aproape călare pe el!

— Ascultă... Lasă-mă să plec... a zis deodată deținutul cu un fir de voce.

— Taci! a gemut, a mormăit polițistul cu glas răguşit. Taci şi uită-te pe fereastră! Nu în ochii mei! Uită-te doar pe fereastră!

— Lasă-mă să plec..., a şoptit deținutul cu un glas nou, cald, mlădios. Nu sunt vinovat... Ştii că n-am avut încotro...

— Asta să i-o spui judecătorului! a mârâit polițistul printre dinți.

— Fă-mi un bine. Am acasă o fetiță...

— Şi eu am! La fereastră!

Şi totuşi, deținutul l-a țintuit cu privirea cât de stăruitor a putut şi parcă l-a silit să-ntoarcă fața spre el încet-încet. Era un spectacol copleşitor, care trezea o teamă sumbră: polițistul încerca să se împotrivească. Am văzut cum se lupta să-şi ia ochii de la prizonierul lui, cum i se încordau umerii de efort străduindu-se să-i evite privirea. Dar privirea din fața lui era mai puternică decât el. O privire cutezătoare, neclintită. Ochii deținutului străpungeau capul polițistului şi el ceda treptat: a început să răsufle adânc, umerii i s-au lăsat un pic, se uita la deținut cu o privire încețoşată şi a scos două-trei chicoteli uşoare, copilăroase, iar ochii i-au devenit grei, obosiți, pierduți în gol...

— Ai avut o zi grea, Avigdor…, a zis duios deținutul, cu o voce blândă şi foarte liniştită. A trebuit să mă urmăreşti, să alergi pe toate ulicioarele şi să tragi în mine. Şi să țipi, şi să respecți mereu atât de strict legea…

Polițistul a deschis gura un pic. Şi a dat ochii peste cap.

— E greu să fii reprezentantul legii…, i-a şoptit deținutul cu blândețe, n-ai o clipă de odihnă… Răspundere mare tot timpul…

Am simțit că-mi vine şi mie să casc. Tata ar fi zis exact aceleaşi chestii! Se întorcea seara de la lucru şi se prăbuşea frânt în fotoliu spunând exact cuvintele astea, mie sau lui însuşi, se plângea de greutăți şi de răspundere şi ofta că n-are parte de odihnă. În asemenea clipe mă gândeam că, dacă am fi avut o mamă, s-ar fi dus la el şi i-ar fi masat ceafa încordată. Dar noi n-o aveam decât pe Gabi, şi ea nu îndrăznea.

Prudent, deținutul a întins mâna spre cureaua polițistului, care adormise, şi a tras de-acolo o legătură mare de chei. A ales una, a băgat-o în încuietoarea cătuşei şi a descuiat-o. Mâna care se eliberase a făcut-o să danseze de bucurie înainte şi-napoi, şi în toate părțile. La încheietură avea o urmă roşie adâncă.

— Numai pentru clipa asta merită să fii încătuşat, mi-a spus.

După aceea şi-a dat jos cămaşa cu dungi şi boneta de deținut şi le-a pus pe banchetă lângă mine. Eu stăteam paralizat. Mi-era clar că se pregăteşte să fugă, că sunt martor la un caz evident de evadare, şi eu, tocmai eu, cu toată experiența şi antrenamentele mele şi cu tot tatăl meu, nu eram în stare să mişc un deget.

— Îmi ții ăsta o clipă? mi-a zis cu voce caldă şi mi-a pus în mână pistolul negru pe care-l scosese de la cureaua polițistului.

L-am recunoscut imediat: un revolver Webley din dotare. Tata avea unul la fel de la unitate şi îl ținusem deja în mână de-o mie de ori. Ba chiar trăsesem cu el gloanțe oarbe la poligonul poliției. Însă niciodată nu fusesem într-o asemenea situație, cu un pistol în mână în fața unui infractor adevărat, dar ce puteam să fac? Să-l omor? Degetul îmi tremura şi atingea trăgaciul, apoi se retrăgea. De ce să trag în el aşa, pe nepusă masă? Ce-mi făcuse? În momentul ăla m-am rugat să văd odată fața rotunjoară a unchiului Shmuel. Aş fi alergat în brațele lui şi aş fi devenit un model de educație pentru tot restul vieții.

— Îți foarte mulțumesc, a spus infractorul, apoi mi-a luat pistolul şi l-a băgat la cureaua lui.

După aceea, cu delicatețe, ca şi cum ar fi dezbrăcat un bebeluş care doarme, i-a descheiat nasturii de la cămaşă polițistului şi i-a dat-o jos. Polițistul, Avigdor ăla, a continuat să doarmă în maiou, nici n-a visat să se trezească. Fusese mişcat, zgâlțâit, întors de pe-o parte pe alta, şi el tot dormea! Fierbeam de necaz: m-am gândit la tata, care nu întârziase nici măcar o dată la lucru în toți ăştia douăzeci de ani de când era în serviciu şi pleca în misiunile cele mai periculoase, chiar şi când avea febră. Şi ăsta de-aici...

Halal polițist.

Deținutul l-a îmbrăcat repede cu cămaşa în dungi şi i-a pus pe cap boneta vărgată. După aceea s-a eliberat de lanțul bilei de fier şi i-a legat-o de gleznă. A tras cu greu pe corpul lui masiv cămaşa strâmtă de la uniformă a polițistului, şi-a pus pe cap chipiul şi s-a apropiat de fereastră.

„Un detectiv bun gândeşte ca un infractor.” Şi asta ştiam, şi deodată mi-am dat seama exact ce urma să se întâmple, cum avea să ridice fereastra compartimentului, să sară din trenul aflat în mişcare şi să dispară deghizat,

aşa că mi-am spus: „Acționează!” şi mi-am dat şi ordin: „Sari pe el!”.

Şi nimic.

Deținutul a privit încă o clipă lungă peisajul muntos care trecea prin fața lui, a tras adânc în piept aerul libertății, a oftat şi s-a aşezat din nou lângă polițistul adormit. A băgat iar mâna, trist, în cătuşa descuiată care atârna de încheietura celuilalt şi, cu o apăsare uşoară, a închis-o la loc. Cei doi erau din nou legați unul de altul.

— Scoală-te! Ai ațipit! a zis deodată pe un ton grosolan şi l-a înghiontit în umăr pe polițist.

Acesta a tresărit, s-a trezit şi s-a uitat năuc în jur.

— Ce s-a întâmplat? a întrebat el. Ce-am făcut? N-am făcut nimic!

— Ai dormit! a strigat cu reproş fostul infractor şi şi-a băgat figura de sub şapcă în fața polițistului.

— N-am dormit... a bâiguit acesta, apoi a tăcut şi şi-a pipăit cu o mână moale cătuşa.

După aceea şi-a coborât mâna pe picior şi a atins lanțul de fier. Şi-a plimbat abătut degetele de-a lungul lui până au ajuns la bila mare, şi acolo s-a oprit uluit. Tăcea. S-a încruntat, ca şi cum ar fi încercat să-şi amintească ceva. Pe urmă a renunțat. Stătea moale şi prăbuşit ca un sac. Au trecut câteva clipe îngrozitoare. Fostul polițist a

îndreptat o privire supusă către cel care stătea în uniformă alături.

— Dă-mi drumul... i-a zis în şoaptă.

— Gura! a mârâit deținutul.

— Nu sunt vinovat... s-a milogit fostul polițist, ştii că niciodată n-am...

— Asta să i-o spui judecătorului! i-a trântit-o cu nepăsare fostul deținut.

— Judecătorului?...

Polițistul a tăcut. Stătea chircit acolo, cu mustața pleoştită. E straniu cât de bine îl prinde să fie deținut, m-am gândit. Era gândul cel mai profund de care eram în stare în clipa aia.

— Fă-mi un bine... a început din nou, zâmbind amar, am acasă o fetiță...

— Şi eu am, i-a tăiat vorba deținutul în retragere, şi imediat a aruncat o privire la ceas, spunând: Scoală! Drepți! Trebuie să ne zorim!

— Încotro? a întrebat polițistul şi s-a îngălbenit la față.

— La tribunal! a ordonat deținutul. Înainte, marş!

— Atât de repede? a zis în şoaptă polițistul şi, împleticindu-se pe picioare, a început să păşească.

Deținutul bărbătos l-a împins de la spate afară din compartiment şi a tras uşa după ei. Şi asta a fost tot. S-a

terminat. Nu puteam să mă mişc. O clipă am văzut fața fostului deținut încadrată din nou în geamul de la uşa compartimentului, fața lui mare, zâmbitoare, un chip plăcut, de fapt. M-a privit şi a dus un deget gros la buze, ca şi cum mi-ar fi zis să țin secret tot ce văzusem. N-a stat decât o clipă acolo – o clipă doar şi dus a fost.

Şi asta a fost tot.

A fost un moment greu. Nici acum, după aproape treizeci de ani, nu mi-e uşor când mi-l aduc aminte şi simt nevoia să risipesc pe cât posibil apăsarea asta, gândindu-mă să introduc o mică inovație în povestire: să dau fiecărui capitol un titlu scurt. Un titlu în care să fie o aluzie la ce se va povesti în continuare.

Sau o poreclă drăguță.

Îmi doream ca trenul să se oprească şi să se răsucească pe şine, să se întoarcă acasă, la tata şi la Gabi, mai ales la tata, fiindcă infracțiunile erau totuşi domeniul lui, iar eu, din câte se părea, încă nu eram destul de puternic pentru asemenea lucruri, îmi pare rău că v-am dezamăgit.

Dar atunci am văzut plicul alb de pe bancheta de vizavi. Pe locul fostului deținut. Nu fusese acolo înainte. Nu fusese acolo până să intre deținutul şi polițistul în

compartiment. Şi, cel mai ciudat: pe plic era trecut numele meu, cu litere de tipar şi un scris cunoscut.

3

Şi elefanţii simt plăcere

„Ziua bună tânărului care-şi serbează *bar mitzvah*, fie ca zeii să-ţi dăruiască viaţă lungă şi să-ţi scurteze nasul. Sper că nu te-ai emoţionat prea tare din pricina micii surprize pe care ţi-am pregătit-o, taică-tău şi cu mine. Şi, chiar dacă te-ai speriat un pic, sper să-i ierţi cât de curând pe nevrednicii tăi supuşi."

Ce era de făcut? Să urlu? Să deschid fereastra trenului şi să strig la peisaj „Sunt un nerod"? Să mă adresez Organizaţiei Naţiunilor Unite care se ocupă de problemele copiilor din lumea întreagă şi să depun o plângere împotriva tatei şi a lui Gabi, care-mi făcuseră figura asta?

„Dar, înainte să te adresezi Organizaţiei Naţiunilor Unite, cum ţi-e obiceiul, ca să te plângi de noi", continua Gabi în scrisoare, „ar fi bine să mai aştepţi o clipă: mai întâi, fiindcă s-au săturat deja la ONU să-ţi descifreze hieroglifele şi, în al doilea rând, de regulă acuzaţii sunt lăsaţi să spună ce au de spus înainte să se pronunţe verdictul împotriva lor".

Cuvintele îmi jucau în fața ochilor. Eram nevoit să mă opresc din citit. Cum făcuseră asta tata şi cu Gabi? Când apucaseră să organizeze o asemenea operațiune? Când le venise ideea şi unde îi găsiseră pe ăia doi, polițistul şi deținutul? Era oare posibil ca...? Era doar limpede că... Ce nătărău puteam să fiu... Am dat capul pe spate şi am închis ochii. Poate că ăia doi erau pur şi simplu actori... Dacă o luau la fugă acum şi căutau prin vagoane... Poate că deja schimbaseră costumele de spectacol, poate că n-aveam să-i mai recunosc printre ceilalți călători...

Mă holbam la peisaj şi nu puteam să citesc mai departe. Ideea fusese a ei, de asta eram sigur. Aveam ceva mustrări de conştiință fiindcă nu mă entuziasmasem de ce îmi pregătise, ci stătusem acolo uluit doar, un pic deprimat fără să ştiu de ce.

Poate pentru că surpriza fusese atât de uimitoare şi de exagerată, că nu-mi mai rămăsese nici un pic de loc în inimă să mă entuziasmez. Dacă ar fi avut copiii ei, mă gândeam, şi m-am oprit. Nu-i frumos nici să gândeşti aşa ceva. Dar lui Gabi ăsteia, zău, îi plăcea câteodată aşa de tare să uimească, sau să şocheze, să deruteze oamenii, sau să spună cu voce tare lucruri groaznice care nu se spun. Tata îi făcuse deja observație odată că e precis foarte obositor să fii atât de specială tot timpul, şi ea îi

răspunsese imediat că el, de la atâta antrenament să nu iasă în evidență pe teren, devenise complet şters. Gabi ştia să se certe şi era mai bine să nu te pui cu ea. Dar nici tata nu era vreun mut: în orice dispută de felul ăsta îi dădea o singură replică, dintre cele mai nimerite, răspicat, şi replica asta tăia ca un cuțit, o vedeai după față cât e de rănită, cum gâfâie uluită şi dă din mâini fără aer şi fără cuvinte. Şi după aceea, ani de zile după aceea, replica asta îi venea iar în minte şi-o chinuia, şi, chiar dacă tata îi cerea iertare şi o asigura că zisese numai aşa, la nervi, ea nu mai era în stare să treacă peste jignirea aia. Şi-atunci, când se certaseră, el îi spusese ceva despre lipsa ei de sensibilitate, că are şi piele de elefant, iar din cauza acelui „şi" care conținea o aluzie jignitoare la altă însuşire elefăntească, ea se ridicase şi plecase de la noi.

Asta se întâmpla o dată la câteva luni. Gabi pleca şi dispărea. La lucru vorbea cu tata cu o politețe exagerată, era inimoasă ca o furculiță: îndeplinea toate dispozițiile pe care le primea de la el, îi bătea la maşină rapoartele, şi cu asta basta. Nici un zâmbet. Nici o relație personală. În mare secret îmi dădea mie telefon de două ori pe zi şi stăteam de vorbă ca de obicei şi ne înțelegeam cum să-l învingem cu delicatețe. Şi după o săptămână tata începea să cedeze, bombănea că s-a săturat să mănânce numai la

cantina poliției şi că e scandalos cum arată cămăşile dacă trebuie să le calce cu mâna lui şi cât de împuțită e casa, ca arestul după o noapte. Eu mă abțineam să mă las târât în vreun conflict, în vreo ceartă pe care-o căuta el, şi tăceam. Nu-i spuneam că Gabi nu e servitoarea noastră şi că, dacă se ocupă un pic de casă, e doar pentru că are suflet bun şi este alergică la praf. Mi-era clar că îi e dor de ea nu ca bucătăreasă sau spălătoreasă, ci în calitatea ei de Gabi şi fiindcă era obişnuit să fie în casă, cu trăncăneala ei neîncetată, şi emoțiile, şi glumele ei, la care se străduia din răsputeri să nu râdă.

Ştiam că-i lipseşte şi pentru că datorită ei îi era mai uşor să stea cu mine.

De ce era aşa, de ce aveam noi nevoie de Gabi ca să fim mai apropiați unul de celălalt, asta nu ştiam să explic. Dar nu ne-ndoiam deloc că era bine să fie Gabi cu noi, că ea ne făcea, pe mine şi pe el, să fim un fel de familie.

Şi aşa treceau câteva zile de nemulțumire şi bodogăneli. Tata căuta pretexte să-i spună ceva mai personal la serviciu, iar ea se arăta şi mai fără inimă şi zicea că aşteaptă să audă de la el lucruri mai clare, că ea nu pricepe aluzii atât de fine din cauza unei anumite probleme cu pielea. El o implora să se întoarcă, promitea c-o să se poarte mai frumos cu ea, şi ea îl înştiința că şi-a

notat rugămintea lui şi că, în termen de cel mult treizeci de zile, o să-i comunice decizia ei definitivă. Atunci el se lua cu mâinile de cap şi urla că treizeci de zile sunt o nebunie, el vrea să se împace cu ea imediat, aici şi acum! Iar Gabi dădea ochii peste cap uitându-se în tavan şi anunța pe tonul ăla pe care se anunță ceva la supermarket că, înainte de orice înțelegere, ea intenționează să-i pregătească o „licornă" – o listă de condiții pentru o relație nou**ă** – şi ieşea din cameră cu capul sus.

Şi imediat mă suna pe mine şi-mi spunea în şoaptă că moşul ciufut iarăşi se declară învins în toate privințele şi diseară mergem cu toții să mâncăm la un restaurant oriental, şi aşa se şi întâmpla.

În asemenea seri de împăcare, tata părea aproape bucuros. Bea două-trei beri şi ochii îi sclipeau. Ne spunea poveşti pe care le mai auziserăm, cum îl prinsese el pe negustorul japonez de bijuterii şi descoperise că era fals, la fel şi bijuteriile lui; sau cum stătuse ascuns trei zile în cuşca ei cu o cățea boxer belgian uriaşă, care avea şi certificat de pedigri, şi purici, şi toate astea ca să prindă un hoț de câini profesionist care venise special pentru ea din străinătate în Israel. Uneori, tata se oprea şi întreba bănuitor dacă nu cumva ne mai zisese poveştile astea, şi

amândoi clătinam tare din cap: nu, nu, ce-ți veni, continuă, şi mă uitam la el gândindu-mă că fusese şi el cândva tânăr şi avusese tot felul de aventuri nebuneşti şi cum, din cauza unui lucru care i se întâmplase în viață, totul se oprise pentru el.

Stăteam în trenul care mergea şi mă gândeam că o să-mi ia săptămâni întregi să diger ce se întâmplase acolo. Cum veniseră ăia doi, deținutul şi polițistul, şi-şi ținuseră mâinile deasupra mea în perechea comună de cătuşe. Şi cum mă puseseră să depun mărturie dacă deținutul se uitase în ochii polițistului. Şi cum îmi dăduse deținutul pistolul, şi cum îmi tremurase degetul pe trăgaci, şi cum fusesem sigur că o să fugă pe fereastră.

Pe scurt, eram şi eu ca doi copii care ies de la film şi-şi amintesc unul altuia ce-au văzut. Dar, față de cei doi copii iubitori de cinema, eu nu eram deloc bucuros. Şi, cu cât mă gândeam mai mult la ce se întâmplase în compartiment, cu atât mă înfuriam mai tare. Mă gândeam că nu înțeleg cum se descurcă tata de atâția ani cu Gabi asta. Dacă ar fi avut copiii ei, dacă ar fi fost mamă, nu i-ar fi făcut una ca asta copilului ei. Ar fi ştiut din capul locului cum o să se simtă după o asemenea surpriză.

M-am simțit şi jignit. Nu pentru că reuşise să mă păcălească. Altfel de jignire. Fiindcă înțelesesem deodată

că încă eram un copil şi că oamenii mari puteau să pregătească o asemenea chestie pe la spatele meu.

Şi tata fusese părtaş. Fără nici o îndoială. Gabi regizase spectacolul şi scrisese replicile celor doi actori, dar tata fusese responsabil cu organizarea. La început ea trebuise să-l convingă că e ceva destul de uşor de interpretat. Când el avusese îndoieli, ea îi spusese că se miră că un om ca el e speriat de pregătirea unei operațiuni atât de simple. Sunt sigur că folosise cuvântul „operațiune” ca să-l provoace. El ezitase, ştiam că tata ezitase. Erau lucruri în privința cărora el mă ştia mai bine, fiindcă eram totuşi sânge din sângele lui. Îşi dădea seama că e puțin exagerat să prezinți un spectacol atât de complicat unui copil şi că poate eu n-o să pricep umorul din toată treaba asta. Şi ea râsese de el că e conservator şi cap pătrat, bine-ar fi fost să aibă el pe sfert umorul meu. Şi mai murmurase, chipurile vorbind singură, că până să devină un ins atât de conformist era cunoscut ca un flăcău destul de zvăpăiat, sau ce-auzise despre el erau doar basme şi exagerări? Şi-atunci chiar nu mai avusese încotro şi trebuise să-i arate că e îndrăzneț şi plin de imaginație şi de umor, măcar pe cât era în tinerețe, când umbla pe străzile Ierusalimului cu o motocicletă cu ataş şi-o tufă de roşii, aşa că se luaseră la întrecere în îndrăzneală şi

inventivitate, uitând să se întrebe cum o să se simtă şi sărbătoritul, adică eu.

În compartiment încă plutea mirosul de sudoare acrişoară al deținutului şi-al polițistului. Dac-aş fi putut să-i întreb cum se pregătiseră pentru operațiunea lor. Dacă nu le fusese greu să învețe replicile pe dinafară. Şi de unde făcuseră rost de costumele alea şi de bila de fier, şi cât costase să pregătească un asemenea spectacol, un spectacol doar pentru mine, o asemenea reprezentație, şi sigur şi biletele de tren costaseră bani, şi poate că tata şi cu Gabi cumpăraseră dinainte toate biletele pentru compartimentul ăla, să nu deranjeze nimeni farsa?... Ce operațiune complicată puseseră la cale.

Încetul cu încetul mi-a trecut şi supărarea. Avuseseră intenții bune. Îşi doriseră să-mi facă o plăcere. Investiseră în asta atât de mult. Într-adevăr, foarte frumos din partea lor... de-a dreptul îmbucurător. Am stat aşa şi-am mormăit în barbă până mi-am mai revenit un pic şi am putut să pun iar mâna pe scrisoare, văzând imediat că scrisul se schimba:

„Ideea, ca de obicei, a fost a doamnei Gabriela”, mă anunța scrisul mare, urât şi negru al tatei, „şi, după ce-a reuşit să mă convingă ce-o să te mai distrezi, a intrat şi ea în panică, eroina noastră, că poate o să te sperii rău, poate

o să fie un şoc pentru tine, dar eu i-am spus... precis ghiceşti ce i-am spus”.

Că el la vârsta mea conducea deja aproape singur fabrica de biscuiţi a lui taică-său şi că viaţa nu e agenţie de asigurări.

„Exact!” triumfa scrisul mărunţel şi rotund al lui Gabi, „şi întrucât taică-tău, ca lucrător al Poliţiei Israeliene, nu e în stare să-ţi lase moştenire nici măcar un sfert de fabrică, ci doar datorii babane...” (aici Gabi picurase pe hârtie trei stropi de ceva, făcuse un cerc în jurul lor şi scrisese alături: „lacrimile crocodilului şi ale secretarei lui”) „...înseamnă că obligaţia lui e să te întărească şi să te pregătească acum, că intri în rândul adulţilor, pentru o viaţă de luptă, de încercări şi de pericole. În primul rând, puiule, trebuie să te înştiinţez de pe-acum că, în ciuda aşteptărilor tale, n-o să te întâlneşti azi cu nepreţuitul tău unchi, dr. Shmuel Shilhav. Fac aici o scurtă pauză ca să te las singur cu durerea ta”.

Un ţăran anonim, ars de soare şi cu părul alb, care mergea pe câmp, de-a lungul căii ferate, cu o căruţă trasă de un măgar s-a speriat deodată când a auzit un urlet înfricoşător de bucurie izbucnind din gura unui copil cu părul scurt de la fereastra trenului care trecea pe-acolo.

„Îmi pare rău, dragul meu nedreptățit, că am fost cruzi cu tine şi te-am făcut să crezi că mergi la Haifa, direct în ghearele pedagogului exemplar din familia prădătorilor de noapte. Însă, ca să reuşim să te surprindem, trebuia să-ți risipim orice bănuială şi am fost constrânşi, vai!, să recurgem la mijloacele cele mai josnice, iar pentru asta îți cerem iertare cu capul plecat."

Am făcut şi eu o plecăciune înaintea figurilor lor care mi-au apărut în fața ochilor o clipă: tata stătea, stângaci şi lat în umeri, şi-şi frângea derutat, stingherit degetele groase. Gabi făcea o piruetă elegantă de balerină, iar ochii ei râdeau la mine. Eram zăpăcit cu totul de câte întorsături de situație se petrecuseră în ultima oră: deprimarea din cauza drumului la Haifa şi a crudei farse se scurgea din mine, iar, pe de altă parte, sufletul meu mititel se umplea de valuri de emoție şi aşteptare. Mă simțeam ca bazinul ăla care se umple şi se goleşte din faimoasa problemă de matematică.

Scrisul scorțos şi negru a invadat scrisul rotund şi săltăreț:

„Treisprezece ani e o vârstă deosebită, Nono. E vârsta la care ți se cere să-ți asumi răspunderea pentru comportamentul şi faptele tale. Eu, la vârsta ta, am fost

nevoit, din cauza nenorocirilor care s-au abătut peste poporul evreu”.

O trăsătură de condei lungă şi strâmbă de-a curmezişul foii stătea mărturie că o mână misterioasă, grăsulie şi ageră trăsese foaia de sub pixul care începuse să se lase târât de amintiri:

„Taică-tău uită că ăsta nu e un ordin de zi pentru poliţiştii lui înainte de vreo operaţiune”, spunea scrisul ei. „Şi uneori mă întreb şi eu dacă e chiar atât de diferit de frate-său mai mare...”.

„De la vârsta de treisprezece ani nu mai eşti considerat copil”, declara tata din nou cu pixul lui negru. „Măcar de-aş fi convins că exact la vârsta asta o să se petreacă în tine vreo schimbare. Din păcate...”

Aici erau trei rânduri goale. Îmi şi imaginam ce ceartă fusese în bucătăria noastră. Ce zisese ea, ce zisese el, cum spumegase ea şi bătuse din picior şi cum se încăpăţânase el şi zisese că trebuie să profite de orice prilej ca să-mi facă educaţie, şi cum ieşise învingător cel mai puternic dintre ei, ca-ntotdeauna.

„Acum, că l-am convins pe taică-tău să-şi facă o cafea, pot să scriu şi eu în tihnă”, continua Gabi, şi deodată scrisul ei devenea repezit şi emoţionat.

„Iubitul meu Nono, bătrânul şi ursuzul tău tată are dreptate, ca de obicei: treisprezece ani nu e o vârstă ca oricare alta. E vârsta la care copilul începe să fie adult. Să dea Dumnezeu să devii un adult la fel de simpatic ca şi copilul care eşti în clipa asta.”

Acum urma să scrie „te măguleşte Gabi” sau „îl flatează Gabi pe moştenitorul milioanelor”, ca întotdeauna după vreun cuvânt drăgăstos. Dar de data asta nu.

„Am vrut amândoi să-ți pregătim ceva deosebit de *bar mitzvah*, în afară de bairamul de sâmbătă şi de aparatul de fotografiat pe care ți l-a promis tata. Ceva care să nu se poată cumpăra cu bani, ceva care să-ți amintească întotdeauna cum am trăit aici toți trei, tata, tu şi cu mine, când încă erai copil.”

Când am citit cuvintele „toți trei”, mi-am amintit iar de nenorocirea care mă amenința: oare spunea „toți trei” ca şi cum noi am fi fost ceva ce exista de-adevăratelea şi pentru totdeauna şi ca şi cum şi tata ar fi fost de acord cu asta? Sau în „toți trei” era un ton de despărțire şi de încheiere? Am recitit fraza. Fiecare cuvânt mi s-a părut fatidic. Mi-era greu să-mi dau seama exact: pe de-o parte, mă încuraja faptul că reuşiseră să pregătească împreună, printr-o colaborare uimitoare, o operațiune complicată ca asta, dovedind că nici măcar n-aveau nevoie de mine ca să facă

ceva împreună. Foarte frumos, jos pălăria. Pe de altă parte, însă, mă speria tonul de adio al cuvintelor dinainte de „toți trei”: „ceva care să-ți amintească întotdeauna cum am trăit”. Ce voia să însemne asta, „am trăit”? De-acum nu mai trăiam?

„Şi ne-a venit ideea asta. Adică, eu am avut o idee mică şi modestă, iar taică-tău, cum îi e obiceiul, a transformat-o într-o operațiune mare şi complexă, iar acum încearcă să şterpelească de la mine şi scris...”

Scrisul se schimba din nou. Lupta cu odgonul se încheiase acolo, lăsând o pată mare de cafea pe marginea foii.

„Dreptatea a învins!” declara tata cu scrisul lui mare şi urât. „Să nu mai lungim vorba. În călătoria asta orice se poate întâmpla! Poate că n-ai să ajungi la Haifa! Poate că o să ai aventuri care o să-ți facă părul măciucă şi la care nici n-ai visat vreodată!” Asta mă înduioşa, când tata încerca să imite stilul ei ca să-mi facă pe plac. Atunci era ca un urs dresat care încearcă să joace hora şi, cu toate că el nu râdea niciodată la glumele mele, eu nu m-am zgârcit şi am zâmbit cu gura până la urechi. Continua: „Poate o să întâlneşti prieteni noi şi duşmani vechi! Poate o să te întâlneşti cu noi! Fii atent, mai e puțin şi începe!”.

„Dar, înainte de orice, puțină drăgăleală”, strecurase Gabi cu litere mărunte.

Bravo, Gabi, bravo, Gabi... Degetele mele au scărpinat-o de departe între urechi, în claia ei de păr, iar ea torcea şi stătea culcată cu picioarele îndoite în aer şi cu limba scoasă, şi imediat s-a îndreptat şi a scris dintr-o suflare:

„Aventurile pe care ți le-am pregătit le poți descoperi singur chiar în clipa următoare. Numai să vrei. Adică, dacă, Doamne fereşte, nu vrei, poți să stai în continuare la locul tău până la Haifa, vreme de patru ceasuri cumplit de plicticoase, iar la Haifa să te sui imediat în trenul care se întoarce la Ierusalim, şi n-o să ştii niciodată ce-ai pierdut”.

„Dar, dacă eşti un flăcău evreu brav şi hotărât, scoală, Nono inimă de leu, şi ieşi cu curaj în întâmpinarea destinului tău!”

Gabi scria exact cum vorbea. Uneori aveam impresia că doar tata şi cu mine o înțelegem.

„Dacă o să hotărăşti să păşeşti pe calea primejdiilor pe care ți-am deschis-o cu destulă osteneală, apropie-te chiar în clipa asta de compartimentul al treilea din vagonul care e în stânga vagonului tău (stânga când stai cu spatele la fereastra compartimentului, Columb, să n-ajungi din greşeală în India!). Ce-o să ți se întâmple acolo? Numai Dumnezeu ştie (şi el a promis să tacă, după cum îi e

obiceiul). O să întâlneşti acolo un om care te aşteaptă. Numai pe tine, pe tine anume! Nu-ți spunem dacă e bărbat sau femeie, tânăr sau bătrân. Nici cum arată. Locul numărul trei o să fie liber în aşteptarea poponețului tău. Aşază-te acolo comod şi uită-te atent la toată lumea. Când te hotărăşti care e tovarăşul tău de aventură, adresează-i-te cu o parolă secretă, pe care el o cunoaşte deja şi aşteaptă s-o audă de la tine."

— Ce parolă? am întrebat eu cu voce tare.

„Şşşşş!" m-a certat Gabi. „«Arahidele au coarne»? «Pereții au urechi»? Nu... Nu asta e parola. Parola e o întrebare. O întrebare simplă. Trebuie să-l întrebi pe omul pe care l-ai ales «Cine sunt eu?». Atât, nimic mai mult."

„Cine sunt eu?", am murmurat de două ori. Mai uşor de-atât nici că se putea.

Dumnezeule mare, m-am cutremurat din nou, ce pregătiseră ăştia doi! Şi singuri. Fără mine!

„Dacă ai ales corect, necunoscutul o să-ți spună numele adevărat, şi abia atunci o să aibă dreptul să te îndrume în continuarea aventurii. Înainte de orice, el o să-şi dorească foarte tare să te bucure şi să-ți facă plăcere în felul lui misterios şi plin de entuziasm şi, când o să-ți revii după experiența cu el, o să te trimită în alt vagon, la stația următoare din micul nostru joc. Şi acolo o să te aştepte

altcineva, un om care n-o să-şi dorească decât să te amuze şi să-ți facă urechiuşele să se lungească de plăcere şi care, după ce-o să-şi ducă misiunea la bun sfârşit, o să te îndrume spre stația următoare din joc, şi aşa mai departe... până când o să dai peste o surpriză adevărată!”

Am pus scrisoarea deoparte şi am tras adânc aer în piept. Atât de repede se petrecea totul, că abia acum începeam să realizez proporțiile operațiunii pe care o pregătiseră ei. Cine ştie câte zile şi nopți stătuseră să facă planuri şi să-i îndrume pe cei care aveau să participe la joc. Şi probabil că fiecăruia îi scriseseră un rol pe care să-l joace pentru mine, numai pentru mine... Ah! am oftat eu. Am încercat să continui lectura, dar n-am mai putut, mi se încețoşa privirea, şi ştiam că tata pregătise totul aşa cum pregătea o operațiune la el la serviciu: verifica toate posibilitățile, încerca să-şi imagineze toate evoluțiile posibile, toate complicațiile, toate căile de acțiune posibile şi imposibile... Şi am simțit mândrie, fiindcă fuseseră dispuşi să facă un asemenea efort special pentru mine. Şi o mică uimire, care nu mi-a trecut, fiindcă întotdeauna crezusem că au nevoie de mine ca să comunice unul cu altul şi că fără mine nu ştiu deloc cum să se poarte când sunt împreună, şi că eu sunt răspunzător să nu se certe tot timpul, şi uite că ei, singuri, aşa...

„Nono inimă de leu”, scrisese Gabi, „Nono mugurel scump, dacă o să ai mintea şi ochiul agere, ochiul celui mai bun detectiv din lume, ca să-l găseşti pe omul care te aşteaptă în fiecare vagon, o să trăieşti aventura cea mai incredibilă pusă la cale vreodată pentru un flăcău de treisprezece ani. Şi, când o să cobori din tren la capătul călătoriei, o să fii un flăcău vrednic de vârsta lui, un tânăr călit şi curajos, care a făcut față unui examen greu de istețime şi de cutezanță. Pe scurt”

Şi aici tata îi luase hârtia şi trâmbițase cu scrisul lui mare şi urât: „pe scurt, o să fii ca mine!”.

„Cel mai important e să fii ca tine”, încheia ea şi desenase un pupic şi, alături, fața tatei, mare şi pătrățoasă, şi fața ei rotundă, cu urechi de iepure şi aureolă de înger.

Am mai rămas aşezat o clipă la locul meu. Stăteam şi mă gândeam cum or fi reuşit Gabi şi cu tata să transforme dintr-odată trenul ăsta, care scârțâia din toate încheieturile de vechi ce era, într-un parc de distracții ambulant. Cum stăteau câțiva oameni chiar în clipa aia, tineri sau bătrâni, bărbați sau femei, în fiecare vagon, aşteptând să mă duc la ei, pe rând, în ordinea pe care o stabiliseră tata şi Gabi. Şi ei mă aşteptau numai pe mine, aveau o față de secret deplin şi cei de lângă ei nu ştiau şi

nici nu bănuiau, nu-şi imaginau câtuşi de puțin din cauza cui urcaseră ei în trenul ăla, nu înțelegeau că toată călătoria era pentru un singur copil. Şi, dacă eu nu mă duceam la ei, dacă nu mă adresam cu întrebarea asta simplă – fiindcă să presupunem doar o clipă că nu eram un flăcău evreu brav şi hotărât –, toți oamenii ăia ar fi stat acolo de pomană până la Haifa...

4

Prima mea apariție într-un monoclu

Am ieşit din compartiment. Stânga era mâna la care se pune ceasul (mă învățase tata) şi unde e inima (Gabi), aşa că am luat-o într-acolo. Mergeam încet, nu alergam, să nu mă observe cineva. Pe fereastră zbura peisajul muntos. Stânci golaşe treceau foarte aproape de vagon, iar la o cotitură am zărit coada trenului departe în urma mea, trasă pentru o clipă pe şinele în curbă şi dispărând apoi. La vremea aia, pe linia dintre Ierusalim şi Haifa mergea un tren care avea compartimente închise. În fiecare vagon erau patru compartimente şi un coridor îngust. Coridorul era atât de îngust, încât, dacă stătea un om acolo şi se uita pe fereastră, bloca toată trecerea. Eu, care eram slab, am reuşit să trec cu uşurință prin spatele acelui om şi el

m-a privit cu coada ochiului un pic dezamăgit fiindcă-l împiedicasem să-şi îndeplinească funcţia tradiţională.

În capătul vagonului m-am luptat cu uşa. O uşă de fier grea şi îndărătnică. Nu voia să se deschidă cu nici un chip. Am fost nevoit s-o împing cu mâinile şi cu picioarele. Când în sfârşit am reuşit s-o urnesc puţin şi să mă strecor pe-acolo, m-am trezit în spaţiul dintre vagoane, unde m-a izbit dintr-odată un zgomot îngrozitor, bubuituri şi scârţâieli, scrâşnete şi vuiete. Podeaua era făcută din două plăci negre de fier, acoperite cu nituri şi prinse una de alta, mişcându-se tablă peste tablă ca doi luptători încleştaţi unul de umerii celuilalt. N-am îndrăznit să calc pe ele, aşa că am sărit peste, cu ochii închişi şi amândouă picioarele odată, şi era cât pe ce să cad, încercau să mă zboare, tot unindu-se şi despărţindu-se sub tălpile mele, poate şi fiindcă greşisem, poate că în general călătorii n-aveau voie să treacă în timpul mersului din vagon în vagon, aşa că m-am mutat de pe un picior pe altul ca să nu calc pe nici una dintre tablele alea două mai mult de-o clipă, cine-ar fi crezut că o asemenea primejdie se poate afla atât de aproape de un vagon în care stau oameni şi trăncănesc liniştiţi? Vântul mă sufla din toate părţile, chiar şi de dedesubt, iar prin crăpături vedeam pământul trecând cu repeziciune şi auzeam ţăcănitul puternic al

roţilor şi scrâşnetele şi ţiuiturile fierului – un pas greşit, şi gata, mă prăvăleam printre ele şi eram terminat.

Nu puteam să gândesc în clipa aia. Zgomotul m-a zăpăcit întotdeauna. Şi un zgomot puternic ca ăla, năvălind peste mine din toate părţile, mă făcea să înnebunesc de-a binelea. Ca şi cum într-o clipă n-aş mai fi avut piele care să mă despartă de lumea din jur şi aş fi fost aspirat în vârtejul zgomotului, rupt în două, fără să-mi dau seama măcar că eu răcnesc aşa.

„Lasă-mă să trec!" urlam la uşa grea, „Lua-te-ar naiba, lasă-mă să trec!" şi dădeam în ea cu mâinile şi cu picioarele şi izbeam cu capul, în asemenea clipe eram în stare să împung fierul cu fruntea fără să mă doară, la şcoală aveau deja un nume special pentru momentele astea ale mele, dar în tren a mers, vulcanul Feuerberg a erupt şi uşa s-a deschis un pic, şi-o crăpătură doar mi-ar fi ajuns în clipa aia; eram, se pare, firav ca răcnetele mele; şi am reuşit să mă strecor şi să închid după mine uşa şi vârtejul, slavă Domnului că scăpasem de ele.

M-am oprit şi am răsuflat adânc. Ţăcănitul trenului a redevenit calm, era iarăşi trenul „dintre munţi şi dintre stânci", vorba cântecului, dar din clipa aia începusem să-l privesc deja cu alţi ochi.

Şi acum...

Cine sunt eu?

Am început să murmur, să mă antrenez.

Cine sunt eu? Cine sunt eu? Cine?

Primul compartiment. Am trecut pe lângă el fără să mă uit. Al doilea compartiment, fără să mă uit. Al treilea compartiment. M-am oprit şi am aşteptat o clipă în dreptul lui.

Cred că atunci am început să realizez că am o mică problemă.

Să presupunem că intram în compartiment, să presupunem că locul numărul trei era liber, cum mă asigurase Gabi. Să presupunem chiar că ghiceam care dintre toți ăia de-acolo era omul care mă aştepta. Cum aş fi îndrăznit eu să-i spun aşa ceva tam-nisam, să-l întreb „Cine sunt eu?”?

Şi ce-ar fi gândit ceilalți? Îmi şi imaginam cum s-ar fi uitat la mine.

O idee tipică pentru Gabi, mi-am zis eu sec în clipa aia. Tata nu m-ar fi băgat într-o asemenea încurcătură. El ştie cât e de jenant.

Cine sunt eu?

Chiar aşa, a venit momentul să povestesc un pic despre mine.

Când s-a petrecut povestea asta, în urmă cu exact douăzeci şi şapte de ani, aveam treisprezece ani fără câteva zile. Un copil foarte obişnuit, după părerea mea, dar mai erau şi alte păreri, şi de-asta aş prefera să vă comunic numai faptele în legătură cu care nu exista nici o diferenţă de opinie.

Numele: Nono Feuerberg. Locul naşterii: Ierusalim. Starea civilă: necăsătorit (normal) şi, la fel, un tată şi o Gabi. Prieten: Miha Dubovski. Semne particulare: o cicatrice adâncă pe umărul drept. Un glonţ de revolver pe un lănţug la gât. Alte lucruri speciale: hobby-ul meu.

Hobby-ul meu era poliţia. La treisprezece ani ştiam pe dinafară numerele matricole ale tuturor ofiţerilor noştri din districtul Ierusalim şi din sud. Cunoşteam toate armele şi vehiculele pe care le folosea poliţia la noi. Aveam acasă o colecţie cu toate anunţurile despre cei căutaţi de poliţie în ultimii cinci ani. Mai aveam o colecţie, poate cea mai mare din Israel, cu toţi cei care dispăruseră şi pentru găsirea cărora poliţia ceruse ajutorul oamenilor. În afară de asta, reuşeam – pe căi mai bine să fie trecute sub tăcere – să pun mâna pe cele mai secrete rapoarte pe care le bătea Gabi la maşină şi aveam deja câteva concluzii de pe urma autopsiilor unor asasinaţi celebri, plus schiţe cu locurile în care se petrecuseră asasinatele, plus fotocopii

ale rapoartelor medico-legale. De două ori stătusem de vorbă personal cu comandantul general al poliției, o dată pe scările comandamentului districtului şi o dată la nunta unuia dintre comandanți. Când eram la nuntă spusese, şi auzise toată lumea, că eu sunt mascota districtului.

Cine sunt eu, cine sunt eu?

Şi dacă alegeam omul greşit?

Cum aş fi îndrăznit să vorbesc imediat cu altcineva din acelaşi compartiment?

Să mă răcoresc o clipă şi să mă gândesc.

Înainte de orice – mi-am spus cu vocea tatei –, trebuie să afli tot ce se poate despre oamenii împotriva cărora acționezi. Să aduni informații despre ei. Aşa mă învățase el: ştiința înseamnă putere. De o mie de ori îmi repetase „Ştiința înseamnă puterrrrre!” şi se bătuse cu pumnul în palmă, dar nu-mi dădeam seama sigur care era mai importantă după el, ştiința sau puterea.

Cine sunt eu?

Şi iată deja compartimentul numărul trei. Trenul ăsta mergea prea repede pentru mine.

Prima oară am trecut pe lângă el cu viteza fulgerului. Eram atât de panicat, încât n-am îndrăznit să mă uit înăuntru. Imediat m-am întors pe propriile urme tremurate şi am trecut şi-a doua oară, străduindu-mă să

arunc o privire. Am văzut rapid cinci mutre aşezate acolo. Cinci inşi şi, la mijloc, un loc liber. Iar pe el era întinsă o panglică roşie cu inscripţia „Rezervat”.

Hopa.

M-am întors din nou. A treia oară. De data asta am trecut mai încet. Acum am văzut că erau trei bărbaţi şi două femei. Unul dintre bărbaţi purta ochelari şi citea ziarul. Femeile erau subţirele. Una mai în vârstă, cu părul strâns în coc, alta cu breton. Era greu de tras vreo concluzie din asta. Am trecut din nou prin dreptul lor. Femeia mai în vârstă îl atingea cu cotul pe bărbatul care stătea lângă ea şi din ochi a făcut aluzie la mine. Avea o privire acră care mi-a amintit un pic de bunică-mea Tzitka, dar aveam deja o mică realizare la activ: observasem că unul dintre bărbaţi purta o pălărie neagră înaltă. Ceea ce părea ciudat: arăta ca un diplomat străin. Sau ca un călău. O mică bănuială, vagă, dar entuziastă a început să se strecoare în mine: ce să caute un călău în trenul spre Haifa?

M-am oprit. M-am răsucit pe călcâie. M-am întors. Nu, m-am oprit. Aveam nevoie de o poveste de acoperire. Ceva care să justifice foiala asta dus-întors pe lângă compartimentul lor. Căci secretul succesului unei urmăriri – mă învăţase ştiţi voi cine – e ca detectivul să creadă până

la capăt în povestea lui de acoperire: dacă eşti deghizat în cerşetor pe stradă, fii cerşetor din tot sufletul. Urăşte-i pe oamenii care nu-ți dau de pomană, binecuvântează-i pe cei darnici. Dacă te deghizezi în femeie, încearcă să fii femeie în tot ce faci. În mers, în mişcări, în vitrinele lângă care te opreşti şi în vitrinele pe lângă care treci nepăsător. O singură mişcare nelalocul ei, şi omul pe care-l urmăreşti o să-şi dea seama că joci teatru. Tata mijea atunci ameninţător ochii. Ridul permanent dintre ei se întuneca şi se adâncea: „Acum ascultă-mă cu atenţie, Nono: dacă un actor de teatru dă greş în rolul lui, o să se scrie despre el o cronică proastă la ziar, şi gata. Dar dacă un detectiv dă greş în rolul lui, poate să sfârşească cu un glonţ în cap!”.

Tata îşi atinsese fără să vrea umărul, eu atinsesem glonţul pe care-l purtam la gât. Ne priviserăm în ochi. Nu-mi zisese niciodată cine era infractorul care-l împuşcase şi eu nu întrebasem. Erau lucruri despre care nu vorbeam. Lucruri ce impun tăcerea bărbaţilor.

Am trecut din nou, a cincea oară poate, prin dreptul compartimentului lor. M-am încruntat, făcând eforturi să mă concentrez. Mi-am încrucişat braţele. O, sunt preocupat! O, sunt adâncit în gânduri! Bine, aşa-i când eşti un tânăr savant care stă să inventeze pendulul.

Şi iată, în ciuda excelentei mele poveşti de acoperire, acum toţi cei cinci călători din compartiment se aplecaseră puţin să se zgâiască la mine. Din cauza acestei atenţii exagerate n-am reuşit să descopăr mai multe detalii despre suspectul meu, omul cu pălăria de călău. Mi se părea că are un papion roşu. M-am oprit. Poate trebuia să schimb povestea de acoperire? Era oare posibil să le par prea mic pentru un tânăr savant? Şi poate bănuiau că pendulul s-a inventat deja?

Nu mai aveam prea mult timp. Încă puţin şi ajungeam la Haifa! Am schimbat într-o clipită povestea de acoperire, m-am răsucit pe călcâie, am bodogănit-o pe Gabi şi am trecut din nou prin faţa compartimentului, de data asta ca un actor de teatru care exersează pentru rolul unei mingi de ping-pong chinuite, şi acum toţi pasagerii dinăuntru întorseseră capul spre fereastră – inclusiv călăul –, şuşotind între ei. Poate că vorbeau, poate chiar strigau supăraţi unul la altul, dar prin geam nu auzeam nimic.

Foarte rău. De câte ori mai puteam să trec pe lângă compartimentul ăla până să sară toţi pe mine şi să mă târască răcnind înăuntru ca să mă căsăpească? M-am oprit panicat lângă uşă. Toţi cinci m-au săgetat cu priviri chiorâşe. Am închis cu curaj ochii şi am intrat, aproape prăvălindu-mă peste ei, între ei, sub ei şi călcând orice

picior care-mi stătea în cale, până când în sfârşit am reuşit să-mi croiesc drum bălăbănindu-mă spre locul liber, cu panglica roşie şi inscripţia „Rezervat”, aterizând pe el îngheţat, deşi urechile îmi ardeau foarte tare.

Cinci perechi de ochi mustrători s-au uitat la mine. Nu le dăduse prin minte că respectabilul loc era rezervat pentru un copil.

Cinci perechi de ochi mustrători?

Dar nu se presupunea că măcar una mă aşteaptă?!

Erau toţi foarte serioşi.

Şi clipe îndelungate n-am îndrăznit să mă uit la nici unul dintre ei.

Şi apoi, cu prudenţă, o privire furată...

Chipurile întâmplător... Ochii se plimbau încolo şi-ncoace...

Printre munţi şi printre văi...

Breton... chelie... ochelari... joben...

Cine sunt eu? Cine sunt eu?

Trenul mergea, roţile ţăcăneau, vagonul tremura din toate încheieturile. Şi eu la fel. Nu mai întrebasem niciodată un străin cine sunt eu. Cine sunt eu... Cine-sunt-eu... Cinesunteu?

Şi să presupunem că omul cu joben negru era ambasadorul Suediei, care călătorea de plăcere prin țara noastră.

Sau un bucătar în doliu. M-am uitat chiorâş la el: un om înalt. Cu față severă. Buze subțiri şi strânse. Un om care putea să-ți ardă o palmă pentru întrebări neobrăzate.

Ia stai un pic!

Ăla de-acolo, de lângă el... Un tip mărunțel, rotofei, cu fața roşie şi rotundă, chelie mare, nas lătăreț cu nări mari, larg deschise şi buze cărnoase. O față de cofetar sau de umflător de baloane. Stătea cu privirea pironită pe fereastră şi mormăia ceva în barbă. Poate că repeta pentru clipa cea mare, când i-aş fi zis ceva?

Sau fata în blugi. I-am raportat semnalmentele în walkie-talkie-ul meu imaginar: petic albastru pe genunchiul stâng, tricou verde. Păr şaten. Tuns scurt, cu breton. Rucsac mic kaki. Semne particulare: nu. Ce mutră plictisitoare. Terminat, înapoi.

Sau bătrâna care arăta un pic ca Tzitka, mama tatei, care din păcate era şi bunica mea, poveste complicată, dar oare era posibil ca doamna de-aici să facă şi ea parte din joc?

Sau poate că asta fusese intenția ascunsă a tatei: patru ore petrecute aşa făceau mai mult decât o lună de

antrenamente şi vorbit... Un curs practic scurt... Fiindcă pentru a reuşi trebuia să folosesc toate trucurile meseriei... Ce idee minunată de cadou pentru *bar mitzvah*, m-am gândit eu cu puțină frică, dar, pe de altă parte, şi-un ceas elvețian era un dar frumos.

O față, încă o față... O figură, un zâmbet, un nas, nişte buze. Tata spunea că fața unui om e o carte pe care trebuie să ştii s-o citeşti. Că un profesionist adevărat poate să ştie aproape tot despre un om numai după fizionomia lui. După riduri şi după trăsături. Când am împlinit zece ani, mi-a dat o trusă cu care se făceau portrete-robot confecționată de el. Aşa cum avea la serviciu. Stătuse şi desenase cu mâna lui o grămadă de plăcuțe transparente de plastic cu toate trăsăturile care există, nasuri şi bărbii, bărbi şi sprâncene, şi urechi, şi ochi – tot ce au oamenii pe față desenase tata şi mi le dăduse, spunându-mi: „Citeşte, e cea mai interesantă carte din lume”.

Timpul trecea, trenul gonea spre Haifa, şi eu încă nu reuşeam să mă hotărăsc care e omul pe care-l caut. Din ce în ce mai tare bănuiam jobenul. Stătea drept şi țeapăn, cu ochii ascunşi sub sprâncenele groase şi zbârlite şi buzele strânse furios. Eram convins că el e omul meu, dar tocmai el mă speria mai rău decât toți ceilalți. Poate că tocmai teama asta voiau tata şi Gabi s-o înving? I-am aruncat

nişte priviri chinuite. Să mă ajute. Să zâmbească, măcar un firicel de zâmbet m-ar fi ajutat să încep. Pe față nu-i tresărea un muşchi. Arăta exact ca tata când încercam să-l fac să râdă.

Dădeam greş. N-aveam curaj. De ce nu mă ajuta nimeni?

Şi ei se uitau tot timpul la mine. Mă săgetau cu privirea fără nici o jenă. Cum arătam în ochii lor? Un copil mic şi pricăjit. Păr blond, tuns foarte scurt (singura tunsoare pe care o ştie frizerul poliției) şi ochi mari, albaştri. Puțin cam depărtați unul de celălalt. Zăpăcindu-te un pic, se pare, dacă încercai să te uiți în amândoi odată. Da, ăsta eram eu. Iar cine nu se uita cu atenție vedea o față de copil bun din Ierusalim. „Un portret-robot de îngeraş, ai zice”, ofta Gabi cu uimire, „dar cu şapte păcate-n suflet!”. Fiindcă în portretul-robot nu se vedea cum îmi pulsa sângele pe gât în arteră tot timpul, atât de tare, încât mă durea. Şi aveam mereu obrajii roşii şi fierbinți. Şi mişcam din degete întruna. Şi ochii îmi jucau în cap fără încetare, căutând nerăbdători: cine vrea să audă cum aproape am prins singur un hoț de buzunare (la mustață)? Cine vrea să cumpere o busolă folosită sau un fluier pentru câini? Cine vrea să-i zic un banc?

„Şi urechi de diavol”, mai spunea Gabi şi le atingea cu uimire. „Ia te uită, ascuțite. Ca ale unei pisici sălbatice. Ce eşti tu, copil, sau fiară?”

Cinesunteu, cinesunteu?...

Şi nu puteam. Nu eram în stare să vorbesc cu nici unul dintre oamenii ăia şi să-l întreb cine sunt. Ca şi cum un geam despărțitor ar fi fost între mine şi ei. De o sută de ori am încercat să murmur „Cine sunt eu?”, şi vorbele mi se destrămau în gură. Ce-ar fi crezut tata despre mine? Ar fi pufnit dispreţuitor, iar aş fi dat greş în ochii lui. El îmi pregătise o asemenea surpriză, şi eu nu reuşeam să mă bucur de ea.

Şi înainte să-mi dau seama ce-mi doresc, de fapt, a decis în locul meu vulcanul Feuerberg şi m-a zburat afară ca pe-o lavă, pe coridor.

Şi-acum ce? Acum nu mai puteam să mă întorc. Să renunţ la toată aventura?

Fricos, fricos. Nono inimă de iepure.

M-am îndepărtat de compartiment. Stăteam la fereastră în capătul celălalt al vagonului şi mă uram. Ştiam că omul misterios pe care tata şi Gabi îl instalaseră în compartiment o să le raporteze cum m-am purtat. Cum m-am făcut de ruşine, şi pe mine, şi pe tata.

Cine sunt eu?!

Cine şi-ar fi închipuit că-n trenuri se pot auzi asemenea ecouri?

Dar acum, când îndrăznisem, când izbucnise deodată dinăuntrul meu, n-am vrut să-mi pierd avântul. Am început să murmur fără întrerupere „cinesunteu, cinesunteu”, am luat-o cu prudență înapoi, am pornit spre al treilea compartiment şi am continuat să murmur întrebarea de teamă că, dacă m-aş opri o clipă, mi-ar pieri îndrăzneala, aşa că făceam paşi foarte mici, gândindu-mă: închid ochii şi intru fără să mă uit în compartiment, pun întrebarea, şi ce-o fi o fi – aşa că m-am îndreptat într-acolo vorbind cu mare grijă în şoaptă, cine sunt eu, cu paşi mici, ca şi cum ar fi trebuit să duc o lumânare a cărei flacără stătea să se stingă în orice clipă, cine sunt eu, şi am început deja să observ că atunci când pun întrebarea asta simt un fel de foarte uşoară bătaie în piept, adânc, ca şi cum cineva ar ciocăni dinăuntru încercând să-mi atragă atenția la inima mea, şi cu cât întrebam mai mult cine sunt eu, cu atât inima părea să dea pe dinafară de ceva greu şi amar. Ciudat, nu-mi mai pusesem întrebarea asta simplă până atunci, că doar ştiam cine sunt, fiecare ştie cine e, eu sunt Nono, mascota districtului, şi îi am pe tata şi pe Gabi, şi pe prietenul meu Miha, şi planurile mele şi ale tatei să lucrăm împreună când o să fiu mare, dar

dintr-un motiv oarecare, nu ştiam de ce, în clipa aia am simțit că poate existau tot felul de răspunsuri la întrebarea asta şi poate că nu totul era de la sine înțeles, şi deodată ceva s-a scufundat în mine, dintr-odată am devenit greoi, lent şi aproape că mi-a pierit tot cheful de aventura asta şi în mine s-a trezit o mică părere de rău, ce se întâmpla cu mine, cine eram eu...

Şi exact în clipa aia, pe uşa cu geam a unuia dintre compartimente, am văzut un ins care mă săgeta cu o privire stranie: parcă mă vedea, şi totuşi nu. M-am oprit. Sau, mai exact, am fost oprit. Privirea lui m-a pironit în loc. Ştiam – pur şi simplu ştiam – că fața mea îi aminteşte de cineva, fiindcă a continuat să mă privească şi să zâmbească în barbă, un surâs distant de om cufundat în gânduri sau în amintiri. Un moment îndelungat am stat în fața lui fără să mă mişc. Aveam sentimentul că mă roagă, fără vorbe, să stau în aşa fel încât să mă vadă bine şi să se poată concentra să-şi amintească.

Şi atunci privirea i s-a ascuțit dintr-odată. Ochii lui au străpuns ceața din ei şi reflexiile derutante ale geamurilor, şi acum mă țintuiau pe mine, fără nici o îndoială pe mine. Mă țintuiau plini de curiozitate şi de simpatie, şi piciorul lung care se sprijinea pe genunchi a început să se legene un pic, cu o mişcare foarte uşoară. Cu două degete lungi,

omul a pescuit un obiect oarecare din buzunarul hainei lui. Ceva rotund din sticlă, legat de buzunar cu un lanț subțire de aur. A pus obiectul la ochi, ținându-l între obraz şi sprânceană. Mai văzusem aşa ceva într-un film: un monoclu, ochelarii cu o singură lentilă, cum se poartă în Anglia, de exemplu.

Sunt privit cu un monoclu, m-am gândit în culmea fericirii şi-am ridicat capul, şi imediat am început să mă gândesc la lucruri nobile, în aşa fel încât să apar aşa cum trebuie în lentila lui, fiindcă nu în fiecare zi merită un copil israelian să apară într-un monoclu.

Şi, în timp ce omul se uita la mine, nici eu nu mi-am neglijat datoria profesională: era un om în vârstă, cam pe la şaptezeci de ani, foarte bronzat, şi culoarea pielii lui era ca o aramă întunecată, şi avea o față frumoasă şi atrăgătoare, o față de om care vine din altă țară. Ochii îi erau albaştri, limpezi şi zâmbăreți, ochi de copil pe o față de bărbat, cu riduri arse de soare la colțuri şi sprâncene deosebite care se ridicau ca două triunghiuri păroase şi groase deasupra lor, iar între ei se înălța nasul. Ce nas! Mare, războinic şi regesc. Un nas cioplit în stâncă. Un nas în fața căruia simți imediat dorința de a face plecăciuni până la pământ. O frizură îngrijită mai avea omul ăsta

frumos, un păr alb ondulat, dar nu foarte, care se bucla după ureche ca la pictorii bătrâni.

Stătea singur în compartiment. Bineînțeles că era singur, nu se potrivea cu ceilalți oameni din trenul ăsta. Purta un costum alb elegant şi o cravată foarte colorată, ca o pasăre multicoloră. Şi asta nu era tot: avea un trandafir roşu la rever, şi o batistă împăturită în formă de triunghi se zărea din buzunarul lui. Țin minte bine toate amănuntele astea. Pe vremea aia nu erau în țară prea mulți oameni care să se îmbrace aşa: cine-şi permitea să-şi cumpere costum? Cine avea costum nu-l purta când mergea cu trenul, şi la Haifa, oraş muncitoresc.

Costumul era al lui, am simțit imediat. Că nu e un actor care-l poartă doar atunci, cu ocazia jocului meu. Era al lui, după cum şi trandafirul de la rever îl culesese singur. Totul se potrivea cu el. Totul îl înveşmânta în chip firesc. Se simțea că şi hainele se delectează să-l îmbrace.

Mai țin minte ceva: o clipă mi-a amintit de tata. Nu felul în care arăta, nu, deloc. Şi, de fapt, nu ştiu exact de ce mi-a amintit de tata. Poate din cauză că era singur în compartiment. Dar în toate celelalte privințe se deosebea mult de el. Pe vremea aia, tata – trebuie să recunosc – era întotdeauna puțin aşa, nemenăciuf, cum spunea Gabi (nemulțumit-enervat-năduşit-ciufulit). Iar omul ăsta părea

simpatic şi inimos, un om care se bucura de viață şi căruia îi plăcea să trândăvească, şi care avea întotdeauna timp şi era plin de interes şi curiozitate față de ceilalți. Dar şi, da, se simțea şi că o linie subțire, invizibilă pluteşte în jurul lui tot timpul şi îl desparte de ceilalți. Poate că aşa era noblețea adevărată, fiindcă asta era în el, noblețe. Şi, fără să mă gândesc, numai dintr-un sentiment puternic, am deschis uşa compartimentului; ceea ce nu se potrivea cu indicațiile din scrisoarea tatei şi a lui Gabi, nu se potrivea cu regulile jocului pe care-l pregătiseră ei pentru mine, dar nu-mi păsa, făceam eu dup-aia traseul prevăzut, aşa că am intrat şi m-am postat în fața lui şi am întrebat tare şi clar cine sunt eu.

Omul a zâmbit cu un zâmbet şi mai larg şi şi-a schimbat poziția picioarelor, privindu-mă îndelung, iar în aerul din compartiment plutea un parfum uşor de aftershave, şi pe față i-a tresărit un muşchi şi monoclul i-a aterizat în palma întinsă, dispărând înghițit de buzunarul hainei, şi totul era minunat, ca-n filme. Dar nu mi-a răspuns încă. O senzație plăcută mi s-a răspândit în tot corpul. Plăcerea aşteptării şi o încordare uşoară, ca în clipa dinainte de-a găsi soluția la o ghicitoare. Şi omului îi făcea plăcere momentul care continua şi se prelungea. Îmi

doream foarte tare să ştie răspunsul. El era omul cu care voiam să continui jocul.

— Tu eşti Amnon Feuerberg, a spus în cele din urmă, zâmbind. Avea o voce surprinzător de subţire şi un accent de nou-venit în Israel din România. Dar, acasă, domnu' tata al dumitale îţi zice Nono.

5

Stai aşa, e un om bun sau rău?

Am tăcut. I-am întins mâna şi mi-a strâns-o. Apoi a zis:

— Iertare, am uitat ca să spun: Felix e numele meu!

M-am gândit: ce bine-ar fi să am şi eu cândva mâini ca ale lui. Lungi şi frumoase şi puternice. Deodată ceva în mine a început să se reverse, ca laptele când dă în clocot. Nu ştiu de ce, poate din cauza înfăţişării lui. Şi iar i-am întins mâna, şi el mi-a strâns-o din nou, poate c-a înţeles că trebuia să-l mai ating o dată, că degetele mele aveau să copieze imediat forma pe care ar fi trebuit s-o aibă, şi nu numai degetele, tot braţul lung şi puternic, şi că înfăţişarea lui o să treacă înăuntrul meu şi o să se întipărească acolo, iar când o să cresc şi o să fiu om în toată firea o să se trezească şi o să răsară în mine,

împreună cu acest cap al lui, ca de leu, şi nasul regal, şi ochii albaştri cu ridurile din jurul lor, şi noblețea lui, totul.

Dacă nu mi-ar fi fost ruşine, i-aş fi arătat cum pot să mă strecor într-o clipă pe polița pentru bagaje şi să-mi dau drumul de-acolo cu capul în jos. I-aş fi demonstrat cum se stă în mâini într-un tren care merge. Dar cu puterile pe care le mai aveam am reuşit doar să păstrez o aparență civilizată şi să rămân în două picioare.

— Ia loc, domnu' Feuerberg, mi-a spus, şi avea o voce blândă, ca şi cum ar fi simțit micile explozii dinăuntrul meu şi ar fi vrut să mă ajute şi să le domolească.

M-am aşezat. Mi-am dorit să-mi mai dea ceva de făcut. Să-i pot urma imediat toate indicațiile. Să-i arăt cât de ascultător pot să fiu.

A scos din buzunarul hainei o poză alb-negru. S-a uitat la ea şi pe urmă la mine. Şi iar a zâmbit.

— Exact ca în fotografie. Doar că mai frumos.

Mi-a întins-o. Era o poză pe care n-o ştiam. Mă întorceam de la şcoală în paltonul gri, umflat de vânt. Se vedea că tata mă fotografiase pe furiş, din maşină, şi eu nici nu-mi dădusem seama.

— Cu lentilă telescopică, nu? i-am spus omului, acestui Felix, ca să-i arăt că sunt în temă. Ți-a dat-o tata ca să mă identifici?

În ochii lui a sclipit o clipă un surâs albastru dintre cele trei riduri virile de lângă ei. Am crezut că leşin. Arăta ca o vedetă de cinema. Am zâmbit şi eu şi mi-am dus repede degetul la ochi, dar n-am reuşit să fac nici un rid. Trebuiau să mai treacă vreo câțiva ani până să am şi eu trei riduri adânci şi drepte ca alea, de la ochi până la tâmplă. La el arătau de parcă s-ar fi născut cu ele. Se uita atent la fotografie. Mi-a trecut prin cap că-n clipa aia poate mai erau şi alți oameni în tren care-mi țineau poza într-un buzunar ascuns ca să mă poată identifica! Ce grijă avusese tata de toate amănuntele, cât de departe mersese pentru mine!

M-am aplecat spre fotografie şi ca să miros mai bine aftershave-ul lui Felix. În poză era şi Miha Dubovski, cel mai bun prieten al meu, cu doi paşi în urma mea şi gura deschisă.

— Şi ăsta e prietenul tău, a spus amabil Felix, dar mi s-a părut că nu e mulțumit de Miha, că exista o uşoară rezervă în glasul lui.

Şi, într-adevăr, Miha arăta în fotografia aia cam prostovan, cam gură-cască.

— Nu suntem aşa buni prieteni, am zis eu repede, ne jucăm împreună doar. E adjunctul meu, de fapt.

La noi în casă i se spunea „Vineri”.

Gabi mai râdea de el uneori. Dar era băiat bun. Ca adjunct, adică.

— Ce părere ai dacă povesteşti puțin despre el? a întrebat Felix şi şi-a încrucişat brațele ca şi cum ar fi avut la dispoziție o grămadă de timp să-mi asculte povestea.

Am zis că nu e mult de povestit. Ce să fie de povestit despre Miha, nu e decât un băiat obişnuit. Unul care se ține scai de mine de câțiva ani deja. Crede că mi-e prieten, dar eu, de fapt, stau cu el numai din milă, am adăugat cu un rânjet, gândindu-mă că e puțin exagerat să irosesc atâta timp cu Miha, chiar dacă era, într-adevăr, un băiat destul de bun.

— Atunci cine e prietenul tău cel mai bun? s-a mirat Felix. Cum ştiu eu, Miha e!

Mă complicasem de pomană. Poate că tata îi dăduse informații amănunțite despre toate cele din viața mea, şi numai fiindcă mă gândisem că Miha n-o să-i placă şi nu merită noblețea lui mă grăbisem să-l bălăcăresc în felul ăla, când chiar era băiat bun.

— Miha e, ăăă...

Dar nu voiam să vorbesc despre el. Ce puteam să spun despre Miha? Era genul ăla de om pe care-l întâlneşti la tot pasul.

— Miha e, de fapt, garda mea de corp, am explicat eu încet, şi atunci mi s-a aprins în cap fără să vreau motoraşul ăla, s-a pornit zumzetul din mijlocul frunții, încălzirea. Dar adevărul e, am continuat cu mare seriozitate, dându-mi seama ce urma să spun doar ascultându-mi limba. Adevărul e că prietenul meu cel mai bun e Haim Stauber. Cu el chiar sunt prieten. Un băiat senzațional. Un geniu. Suntem prieteni de ani de zile. Ce n-am făcut împreună!

Miha se uita la mine din fotografie, Miha cel liniştit, Miha cel greoi. Gura i se căsca parcă mai mult decât de obicei. Când începeam să vorbesc aşa, când mi se încălzea ceva între ochi, Miha era hipnotizat. Asculta, ca-ntr-un vis, minciunile mele cele mai gogonate. Niciodată nu mă corecta de față cu alți copii. Niciodată nu-mi făcea observație în legătură cu asta. Uneori mă scotea din minți ce ascultător bun era. Ca şi cum mi-ar fi fost permis orice. Puteam să-i povestesc minciuni şi despre el, lucruri de care ştia că sunt minciuni, şi mă asculta cu limba scoasă, ca un câine leneş.

Şi bărbatul frumos şi elegant mă asculta, dar nu prosteşte. Dădea din cap foarte încet, gânditor, şi simțeam că se uită înăuntrul meu şi că ştie tot, despre mine şi despre Miha, şi la fel despre mica mea trădare de-acum.

Dar nu puteam să mă opresc. Zumzetul dintre ochi îmi făcea plăcere, ca şi cum m-ar fi gâdilat cineva cu o pană exact în mijlocul frunţii şi mi-ar fi excitat centrul invenţiei din creier:

— Haim Stauber ăsta, păcat că nu l-ai cunoscut! Ce băiat! Ştie pe dinafară toată Biblia! Şi cântă şi la pian! Şi a călătorit prin toată lumea, chiar şi-n Japonia a fost! E deja cu două clase înaintea noastră!

Majoritatea informaţiilor pe care i le dădeam erau corecte. Dar era important pentru mine şi ca Felix ăsta să ştie că am şi prieteni din lumea bună. Că nu sunt toţi simpli ca Miha. Atâta doar că Haim Stauber nu mai era prieten cu mine. După întâmplarea cu vaca lui Mautner semnaserăm amândoi o scrisoare prin care ne luaserăm faţă de directoarea şcolii şi faţă de mama lui Haim angajamentul să nu mai schimbăm o vorbă până la absolvire.

M-am dezumflat puţin. De ce trebuise să încep relaţia cu omul ăsta cu minciuni, cu o trădare? El părea atât de nevinovat. Delicat şi surâzător ca un bebeluş mare. Păcat. Aveam sentimentul că bat pasul pe loc. Că ratez ceva. Chiar şi jocul. Fiindcă mai aveam un pic şi ajungeam la Haifa. L-am întrebat pe misteriosul Felix ce trebuie să fac acum. Poate că trebuia să mă întorc şi să trec în ordine

prin toate etapele jocului, până când ajungeam din nou la el. Sincer să fiu, n-aveam nici un chef, dar tata şi cu Gabi se străduiseră atât, şi oamenii mă aşteptau, se pregătiseră să-şi joace rolul...

Spre norocul meu, nici omul ăsta pe nume Felix nu credea că sunt obligat să respect ca la carte toate regulile jocului. A schițat un zâmbet uşor, aproape dispreţuitor faţă de toţi oamenii ăia, şi am zâmbit şi eu ca el fără să pricep de ce, doar ca să-i încerc zâmbetul, să-l probez pe buze, şi-atunci el a băgat mâna în buzunarul de la pantaloni şi a tras de-acolo un lănțug subțirel; m-am abținut cu greu să-ntind mâna să-l ating: de data asta era un lănțug argintiu. La capătul lui era un ceas alb şi rotund. O singură dată în viaţă mai văzusem pe cineva care să aibă în buzunar un ceas cu lănțug. În *Pimpernel Smith*[2]. Pe ceasul lui Felix erau cifre mari şi pătrăţoase. Un inel de aur subțire înconjura cadranul rotund. Dacă aş fi avut un asemenea ceas, l-aş fi pus într-un seif şi m-aş fi uitat la el o singură dată pe zi. Noaptea, când aş fi fost singur-singurel. N-aveai voie să ţii aşa un ceas în buzunar. Felix ăsta se pare că avea încredere în oricine. Cum, el n-

---

[2] Thriller britanic antinazist din 1941, regizat de Leslie Howard. Filmul l-a inspirat pe Raoul Wallenberg, arhitect şi diplomat suedez, să conducă o operațiune de salvare a evreilor maghiari din lagărele de concentrare în ultimele luni ale celui de-Al Doilea Război Mondial (n.red.).

auzise de hoți de buzunare? Şi de tâlhari? Puteam să-l învăț eu câte ceva, dacă mă lăsa.

A închis ochii şi a dat din buze de parcă ar fi făcut o socoteală.

— Poate spune cu aproximație, a zis el în cele din urmă, cu puternicul lui accent străin, că tu ai venit la mine puțin devreme decât am crezut. Dar poate spune şi că mai e puțin şi vine timpul tău.

N-am înțeles nimic, nici ebraica lui, nici ce voia să-nsemne ce-mi zisese.

— Acum e trei şi zece, domnu' Feuerberg junior, şi noi trebuie ajungem la maşina noastră la trei şi treizeci şi trei fix. Aşa trebuie.

Am întrebat ce maşină.

— Am spus „maşină"?

A ridicat amândouă mâinile ca şi cum s-ar fi predat.

— Cer iertare! Felix a făcut bătrân! Spune tare chestiuni secrete! Şi domnu' Feuerberg junior va uita îndată tot ce-a auzit. Va aştepta cu răbdare surpriza. Fiindcă surpriza e importantă, dar şi mai important e să aştepți surpriza, nu?

Pe vremea aia, când auzeam „secret" începea să-mi tremure piciorul drept, şi când auzeam „surpriză" îmi

zvâcnea stângul. Felix nu ştia ce-o să trezească-n în mine când rostise cuvintele alea două odată.

— De ce sare domnu' Feuerberg aşa? a ținut să ştie, s-a aplecat şi a scos de sub banchetă o valiză maro de piele.

Nu i-am explicat motivul tremuriciului care mă cuprinsese.

— Valiză de piele *made in Romania*! a lovit-o el uşurel cu palma, plin de simpatie.

Vocea lui mă surprindea de fiecare dată, un pic bătrânicioasă şi înaltă, mlădioasă, cârâitoare şi deloc potrivită cu înfățişarea lui respectabilă.

— De-o viață umblu decât cu valiza asta, a spus şi i-a strâns pedant cureluşele, rânjind în barbă. Singurul meu prieten în viața asta.

În timp ce vorbea, am încercat să ghicesc de unde îl ştia tata şi cum se făcea că nu-mi povestise niciodată despre el. Poate că era de la serviciul de misiuni speciale. Poate că era unul dintre detectivii legendari care lucrau şi în străinătate. Cei care circulau prin lume cu o identita te falsă şi lucrau cu Interpolul şi cu CIA. Uneori un individ de felul ăsta venea să-şi viziteze țara, bătea coridoarele centrului regional şi lăsa în urma lui un foşnet de mister, prin birouri se şoptea că a sosit un „şuşu” – aşa era poreclit agentul secret – şi toate secretarele căutau

pretexte să iasă ca să arunce o privire la el. Până şi tata era încordat tot când trecea câte unul pe lângă biroul lui. Odată mi-a făcut din ochi o aluzie la un agent secret şi a spus: „Ține minte că l-ai văzut!”. Şi imediat a adăugat serios: „Şi-acum uită că l-ai văzut!”.

Asta, bineînțeles, în eventualitatea în care cădeam în mâinile unor infractori şantajişti, răpitori de copii, care ar fi încercat să stoarcă de la mine informații despre poliție şi secretele ei. Dar singurul „şuşu” pe care-l văzusem arăta ca un om obişnuit, în haine civile, scund şi chelios, cu mâini albe.

În schimb, Felix ăsta nu mă puteam hotărî cine e, ce e. O clipă mi se părea nevinovat ca un bebeluş, şi-odată arunca o privire pe coridor uitându-se în dreapta şi-n stânga, ca un profesionist, ca un „şuşu” get-beget, şi-atunci mă izbea o idee incredibilă: poate fusese cândva chiar dintre cei răi şi pe urmă trecuse de partea noastră, a celor buni. De ce nu? Tata avea relații de serviciu cu tot felul de oameni. Nici nu-ți venea să crezi câtă lume îi dădea bună ziua când treceam pe stradă.

— Vino, domnu’ Feuerberg, a zis Felix, deja trebuie plecăm.

— De ce-mi spui „domnu’ Feuerberg”? am întrebat eu.

Mă amuza şi mă şi enerva puțin.

— Atunci cum să numesc pe tine, mă rog?

— Nono.

— No-no? a încercat el şi mi-a morfolit numele printre buze: No-no, nu pot să chem pe tine Nono... Încă nu suntem ca prieteni adevăraţi, nu-i aşa?

— De ce nu?

Bine, asta era o prostie din partea mea. E adevărat că încă nu eram. Dar aş fi vrut să fim deja. Să nu trebuiască să pierdem timpul cu formalităţi. Era genul ăla de om în care îţi doreşti să ai încredere imediat.

— Toată lumea îmi zice Nono.

— Atunci eu sunt nevoit să chem pe tine domnu' Feuerberg. Doamne fereşte să facă şi Felix ce face toată lumea, păi nu?

Stătea la fereastră şi-şi aranja nodul de la cravată în geam.

— Poate, mi-a spus el în timp ce-şi potrivea nodul, după ce vom fi amândoi mai prieteni buni, atunci eu voi putea chema pe tine, să zicem, Amnon. Dar e prea apropiat, nu-i bine. Orice om trebuie aibă o graniţă pentru el, da? Tu vei fi deocamdată „domnu' Feuerberg", şi pe urmă vom vedea, e bine?

„Domnu' Feuerberg", fie, când venea din gura lui suna cumva în regulă. Aveam o profesoară care-mi spunea aşa

în clasă, ca şi cum mi-ar fi ținut numele cu un cleşte. Dar ce treabă avea ea cu Felix?

Amintirea profesoarei a trezit în mine un tupeu adormit.

— Atunci eu de ce trebuie să-ți spun numai Felix? Nu ai şi tu un nume de familie?

S-a întors şi mi-a zâmbit cu prețuire.

— Asta e numai până deocamdată, până ieşim de-aici.

— De unde?

— De-aici. Din tren. Din locomotivă.

— Cum să ieşim din locomotivă?

— Precis nu putem să ieşim din locomotivă până nu intrăm, nu? Corect?

Ceva alb şi rece a început să-mi zvâcnească în jurul inimii. A atins-o o clipă şi a dispărut. N-am apucat să-mi dau seama ce era. Un fel de zvâcnet de alarmă sau un avertisment. Un zvâcnet dureros şi gata, am uitat.

6

Ceva pune stăpânire pe mine

Am ieşit din compartiment şi am luat-o spre locomotivă. Felix mergea repede în fața mea, încordat şi pisicos. Simțeam din ce în ce mai tare că e un „şuşu". Tot

timpul arunca priviri rapide în dreapta şi-n stânga, ca şi cum ar fi făcut un curs special ca să devină garda de corp a unei vedete. Din câte se părea, eu eram vedeta asta şi-mi plăcea să merg aşa în urma lui, cu o faţă total indiferentă, sperând că un asasin plin de cruzime o să încerce să mă atace şi Felix o să sară pe el şi o să-l nimicească dintr-o lovitură. Iar eu o să trec nepăsător mai departe prin faţa mulţimii care ovaţionează, şoptindu-le însoţitorilor mei: „Of, plictisitoare mai sunt şi atentatele astea”.

Nici un asasin n-a încercat să se apropie de mine, doar individul cu joben negru. Când am trecut pe lângă compartimentul trei, l-am văzut luându-şi avânt de la locul lui, căscând gura într-un strigăt mut şi ridicând mâna ca şi cum ar fi vrut să mă oprească. Am priceput într-o clipă: aşteptase acolo cu răbdare, se gândea că am dispărut de-acum, că n-am îndrăznit să joc jocul, şi deodată apăream în faţă, dar, spre surpriza lui, nu mă duceam la el ca să-l întreb „Cine sunt eu?”, ci-l depăşeam liniştit, continuând jocul fără el!

Şi Felix l-a zărit. O privire pătrunzătoare, ca o plesnitură de bici, i-a fost suficientă: m-a apucat de mână şi m-a tras de lângă uşa compartimentului cu o smucitură puternică. Acţiona atât de agresiv şi faţa îi era atât de încordată şi de serioasă, încât o secundă m-am gândit că

tata şi cu Gabi nu-mi pregătiseră pur şi simplu un joc şi o surpriză nevinovate, ci ceva mult mai important, ceva fatidic, aproape o chestiune de viaţă şi de moarte.

Dar n-aveam timp să mă gândesc. N-am avut nici măcar o clipă să mă opresc şi să mă întreb ce se întâmplă în jurul meu. Totul s-a petrecut fulgerător. M-am trezit zburat pe coridorul trenului, evitând privirea individului cu joben negru, fără să pricep exact de ce trebuia să fug de el, de ce nu se oprea Felix puţin ca să-i explice simplu că domnu' Feuerberg hotărâse să sară o etapă din joc, ei şi ce, domnu' Feuerberg e un om liber!

M-am uitat în spate şi nu mi-a venit să cred: Felix stătea rezemat de uşa compartimentului trei şi ţinea în mână un lanţ de argint. Nu exista nici un dubiu: era lanţul de la ceasul lui. L-a smuls din buzunar şi, cu ceasul încă atârnând la capăt, l-a răsucit în jurul celor două mânere de la uşa compartimentului! Mâinile i se mişcau rapid, parcă zburau, ar fi putut să fie un excelent hoţ de buzunare, mi-am zis eu cu mintea înceţoşată, poate că şi fusese, şi eu care mă gândeam să-l previn să se ferească de hoţi! Stăteam acolo şi mă uitam la el uluit: nu-i păsa câtuşi de puţin de oamenii pe care-i închidea acolo. Mâinile lui strângeau şi legau cu toată puterea lănţugul în jurul mânerelor, cu buzele strânse de concentrare şi o linie

subțire de cruzime în jurul lor, cruzimea unui animal de pradă.

Simțeam şi eu în mine linia asta. Creştea dinăuntru şi ieşea la suprafață, înconjurându-mi buzele. O linie subțire, albă. Ca o cicatrice. Şi fruntea mi se încrețea şi mie de concentrare, cu o intensitate de profesionist. Chiar şi mâinile ni se mişcau la fel, şi puteam să simt ce simțeau în momentul ăla degetele lui, mâncărimea şi furnicăturile din vârful degetelor, fiindcă deja le atinsesem...

Oamenii din compartiment arătau ca şi cum ar fi fost încremeniți printr-o vrajă: toți îl priveau fără să priceapă ce se petrece sub ochii lor. Nu erau în stare să se mişte. Omul cu joben încă stătea cu picioarele îndoite, ca şi cum nu s-ar fi hotărât dacă să se ridice de tot sau să rămână aşezat, şi cu mâna în aer şi gura perfect rotundă, într-o uluire mută. Celălalt bărbat, chel şi grăsuliu, îl cerceta pe Felix cu un surâs prostesc şi neîncrezător. Din spatele celor doi arunca o privire femeia care arăta ca bunica mea Tzitka, strângându-şi gura de oroare exact ca ea, dar, spre deosebire de Tzitka, ea nu era în stare să scoată un sunet.

Nici eu nu eram. Mi se părea cel mai incredibil lucru pe care-l văzusem în viața mea: om în toată firea, chiar bătrân, domn elegant şi cu aer de aristocrat, făcând

chestii pentru care pe mine m-ar fi zburat din şcoală pentru totdeauna!

Şi poate că asta m-a fermecat atât de mult în clipele alea: că cineva poate să fie ca mine, şi om în toată firea.

Felix n-a irosit o clipă pe oamenii din compartiment. A terminat de legat lănțugul în jurul mânerelor, a controlat să vadă dacă uşa dublă mai poate fi clintită, m-a luat de braț şi m-a împins înainte, spre locomotivă. Aruncându-mi în acelaşi timp un surâs rapid, un fulger albastru.

— Totul în ordine! Trebuie mergem! a spus.

— Dar... am murmurat eu, oamenii de-acolo... N-o să mai poată...

— Pe urmă, pe urmă! Cer iertare, dar explicații la urmă! Haide[3]!

— Şi ceasul? am oftat eu.

Măcar să-şi fi luat ceasul.

— Ceas nu important! Timp important! Păcat de timpul irosit! Haide!

— Ce înseamnă haide? am strigat eu alergând.

Felix s-a oprit surprins:

— Domnu' Feuerberg junior nu ştie ce înseamnă haide?

---

[3] În română în original (n.red.).

M-am oprit în fața lui, gâfâiam amândoi. Vagonul s-a legănat la o curbă. Mă gândeam la Heidi, fetița munților, dar am fost deştept şi-am tăcut.

— Haide e ca „hopa sus”! a râs Felix, m-a tras de mână şi am început să alergăm. E ca „Înainte, marş”! „Diii”! Ca atunci când pui cal la galop!

„Aha”, am înțeles eu, „ca yempa”.

Am mai traversat în fugă un vagon, şi încă unul. Peisajul alerga pe lângă noi, se lua la întrecere cu noi, sărea peste trunchiurile de lemn ale stâlpilor de electricitate. Se perindau în goană un şir lung de eucalipți înverziți, un câmp de floarea-soarelui, dealuri de pământ brun, iar înainte, coridoare, uşi, vagoane. Uneori, alergând prin dreptul câte unui compartiment, mi se părea că un bărbat sau o femeie mai sare de la locul său şi se uită după mine cu uluire, ridicând mâna într-un strigăt mut. Poate că erau cei care mă aşteptau, oamenii tatei şi ai lui Gabi, dar nu puteam să mă opresc, Felix mă trăgea tare, şi nici nu voiam să mă opresc, dar iată deja ultima trecere îngustă şi o uşă masivă pe care scria „Accesul strict interzis”, iar Felix, care poate nu ştia să citească în ebraică – ştia, bineînțeles că ştia –, a apăsat pur şi simplu tare pe clanță şi uşa masivă s-a rotit în balamale şi am ajuns în locomotivă.

Înăuntru era mult mai mult zgomot decât în vagoane. Un bărbat uriaş într-un maiou foarte murdar stătea cu spatele la noi, încovoiat deasupra unei cutii înalte de metal.

Când am intrat, nu s-a întors spre noi, a răcnit numai:

— Iarăşi scad turaţiile motorului! A doua oară pe ziua de azi!

Felix a închis uşa în urma noastră şi a tras şi zăvorul. Înăuntru era o căldură înfiorătoare şi am început să transpir imediat. Şi mai era şi zgomotul – v-am povestit deja ce pățesc de la un zgomot puternic.

Felix mi-a făcut cu ochiul şi a atins cu delicatețe umărul mecanicului.

Omul s-a ridicat greoi, s-a răsucit spre Felix şi a rămas cu gura căscată.

Se aşteptase probabil la altcineva. Poate la ajutorul lui sau la vreun mecanic care lucra cu el. Imediat a vrut să ştie cine suntem şi cum de îndrăzniserăm să intrăm în locomotivă. Trebuia să țipe ca să acopere zgomotul, iar Felix i-a zâmbit, şi de data asta zâmbetul era aşa de cald şi de fâstâcit, că-ți topea inima. S-a aplecat spre urechea mecanicului şi i-a strigat că regretă foarte mult, într-adevăr, e interzis, dar ce să faci, copilul, micul Eliezer aici

de față, m-a implorat să vadă măcar o dată în viață, ultima oară, cum arată o locomotivă.

Da, chiar cu cuvintele astea. M-a şi mângâiat încet pe creştet şi am văzut că-i aruncă mecanicului o privire cu subînțeles, dând din cap şi arătând spre mine.

În prima clipă n-am priceput ce spune. Mi se părea că-i toarnă mecanicului nişte minciuni. Că pur şi simplu trânteşte o minciună grosolană şi urâtă, ca şi cum eu, să zicem, aş fi fost un copil într-o călătorie de despărțire de lume, o călătorie de îndeplinire a ultimelor dorințe înainte să moară, ferească Dumnezeu, de cine ştie ce boală grea.

Nu se poate, mi-am zis: probabil nu auzisem bine din cauza zgomotului din locomotivă. Am rânjit de prostia mea, cu un sfert de rânjet zăpăcit, un pic speriat, că doar nu era posibil ca un om elegant şi frumos ca el să toarne aşa o minciună, şi încă o una atât de caraghioasă, fiindcă, din câte ştiam eu, eram sănătos tun, doar puțin de tot alergic la iarbă. Dar atunci am văzut privirea mecanicului de locomotivă, privirea îndurerată şi compătimitoare cu care se uita la mine, şi am început să cred că poate nu auzisem greşit, că poate Felix chiar spusese lucrurile alea îngrozitoare cu blândețea aia plângăreață a lui, cu tristețea aia plină de sinceritate.

Şi eu?

Eu nu mai eram, lipit de peretele locomotivei. Motorul uriaş îmi urla prin călcâie direct în creier. Căldura îmi topea ultimele urme de judecată. Nici măcar nu mă gândeam că e imposibil ca tata să-i fi dat voie lui Felix să facă una ca asta cu mine. Îl credeam pe de-a-ntregul şi n-am strigat la el să tacă. Şi nu i-am spus mecanicului că minte. Îl priveam cu ochi mari şi credeam că visez.

Cum născocise, fără să stea pe gânduri, pretextul ăsta? Cum de nu tresărise nici un muşchi pe fața lui când mințise?

Mie mi-ar fi trebuit ani de zile ca să-mi controlez fața atât de bine: minciunile mele le descoperea toată lumea într-o clipă. În afară de Miha, care era îndrăgostit de ele cine ştie de ce.

Dar Felix era om în toată firea – şi mințea! Şi ce minciună! O minciună care-l paralizase pe mecanicul de locomotivă. O minciună pe care nu e voie s-o spui, fie şi doar din superstiție!

Şi eu stăteam încremenit acolo.

Şi-l admiram.

Fără să vreau. Cutremurându-mă scârbit de tupeul lui. Îl admiram.

Ăsta e crudul adevăr.

Revoltat de ce făcuse. Da. Dar şi supus şi binevoitor. Ca şi cum m-aş fi anulat pe mine însumi în fața lui şi m-aş fi topit cu totul, pe mine şi tot ce fusesem învățat, toată educația primită, fiecare deget pe care mi-l fluturaseră pe sub nas: „Nu-i voie! N-ai voie!”. La fel şi ridul amenințător pe care-l avea tata între ochi, ridul care se întuneca şi se adâncea când era supărat, ridul drept şi negru care plana deasupra mea tot timpul ca un semn de exclamare. Şi mi se pare că o secundă, ultima, mi-a scăpat din gură un strigăt fără vlagă: „Ba nu! Nu-i adevărat! E complet fals!”. Dar chiar în clipa aia am simțit în mine un chiot de bucurie straniu, împreună cu zgomotul motorului şi vibrația locomotivei, ca şi cum aş fi fost luat pentru o clipă în altă lume, o lume unde era permis, totul era permis, şi unde nu existau profesori severi şi nici priviri dezamăgite ale taților, şi unde nu trebuia să te căzneşti tot timpul să ții minte ce ai voie şi ce nu.

Şi unde, în general, nu trebuia să faci nici un efort. Spuneai ceva şi-acel ceva se şi îndeplinea.

Aşa cum Dumnezeu a spus „Să fie lumină” şi s-a făcut lumină.

Da, îl admiram fiindcă îi era atât de uşor să închidă nişte oameni în compartimentul unui tren şi să renunțe pentru asta la un ceas scump de argint şi pe urmă să intre

într-un loc unde scrie clar „Accesul strict interzis” şi să prostească un mecanic de locomotivă cu o minciună teribilă, genul de minciună care nu se spune.

De parcă totul i-ar fi fost permis.

Şi lumea ar fi fost doar jocul lui.

Şi n-ar mai fi existat reguli, doar regulile lui.

Şi atunci încă nu ştiam de ce e în stare.

Şi el era deja prins în minciuna lui, şi credea în ea total, fiindcă ăsta e, se pare, felul în care trebuie să minți ca să fii crezut, aşa cum îşi pregăteşte un detectiv povestea de acoperire, şi, când mă uitam la el, simțeam chiar punctul fierbinte care îi zumzăia între ochi, şi era prima oară în viață când simțeam gâdiliciul ăsta la altcineva, şi Felix credea deja în minciuna lui atât de tare, încât se uita la mine cu o privire plină de milă şi aşa zguduitoare, că eu, care eram, după cum se ştie, sănătos ca un tun uşor alergic, am simțit într-o clipă cum inima mi se chirceşte, cum din ochii plini de milă ai lui Felix se revarsă asupra mea un văl de boală, de slăbiciune mare, un văl cenuşiu şi străveziu, şi eu mă înfăşor în el, pe dinăuntru şi pe dinafară, şi vreau, îmi doresc cu toată ființa să dispar în el.

Aşa a început asta la mine, acest sentiment nou, beția uşoară care-mi plutea în cap şi plăcerea vecină cu leşinul.

Măcar de-aş putea spune că m-am luptat mai multă vreme, că am dovedit că am un caracter mai tare, mai călit. Dar nu m-am luptat şi n-am dovedit nimic. În câteva clipe, Felix mă transformase în complicele lui. Nici măcar nu trebuise să mă pregătească pentru asta. Ca şi cum ar fi ştiut dinainte exact cine şi ce sunt eu şi el doar ar fi venit şi ar fi suflat uşor praful care-l acoperea pe Nono adevăratul. Adică mincinosul... Cine sunt eu...

M-am rezemat de peretele locomotivei. Felix se uita fix la mine. La fel şi mecanicul de locomotivă. Simțeam cum mi se schimonoseşte fața de durere, cum sunt absorbit în mine şi mă chircesc tot. Viața, prețioasa viață se scurgea din mine şi se termina. Mi-era frig. În locomotivă mureai de cald, iar eu am început să tremur din toate încheieturile. Tremurul din cauza minciunii uimitoare a lui Felix l-am transformat într-un tremur de boală. De nefericire şi de întuneric copleşitor. Mă chinuia o părere de rău care-mi rupea inima, o părere de rău adevărată şi cutremurătoare de soarta mea, de boala îngrozitoare care-mi măcina trupul şi de cortina neagră de catifea care cobora încet peste țesătura scurtei mele vieți. A început brusc să-mi tremure mâna dreaptă, tremura în voia ei ca un animal în agonie, din cauza bolii, se pare, era un simptom al bolii mele, nu pregătisem asta, mâna se

zbuciuma singură, cine şi-ar fi închipuit că am o mână cu un asemenea talent actoricesc, păcat că Gabi nu era cu mine să mă vadă, dar nu mă gândeam la Gabi atunci, asta am adăugat abia acum, poate din cauza ruşinii pe care o simt povestind întâmplarea asta, atunci nu eram deloc ruşinat, ci mândru că dau un spectacol atât de reuşit. Că Felix căsca ochii când mă zguduiam de spasme şi-mi schimonoseam gura în felul ăla, ca şi când aş fi luptat pentru ultima suflare. Şi cel mai mândru eram că Felix părea mulțumit de mine, ca un profesor de elevul lui, în sfârşit cineva se mândrea şi cu mine ca elev, că doar şi o reprezentație ca asta era artă, nu? Scriitorul nu inventează poveşti? Povestea asta nu e şi ea un fel de minciună? Stăteam acolo, în locomotiva care gonea, cu sângele pulsând în tâmple, şi m-am agățat de mecanic cu o privire moale şi slăbită, o privire care cerea, rugătoare, dar care şi ierta dinainte orice refuz, doar ai primit instrucțiuni, domnule mecanic, spunea privirea mea, există reguli şi te înțeleg, amice, dacă nu eşti dispus să te abați de la ele nici o clipă ca să bucuri un copil în starea mea, şi, într-adevăr, ce e suferința unui copil față de ordine şi instrucțiuni, doar datorită lor există lumea şi datorită lor străluceşte soarele în fiecare dimineață, şi datorită lor şi trenul ăsta pleacă la drum exact la timp, pe

când copii mici şi muribunzi ca mine sunt mulți, dar o asemenea locomotivă, unică şi specială ca asta, e numai una. „Mulțumesc, mulțumesc, domnul meu”, au şoptit buzele mele uscate când mecanicul s-a grăbit să mă sprijine cu o clipă înainte de-a mă prăbuşi şi mi-a întins un taburet, fiindcă minciuna n-are picioare şi îi e greu să se țină dreaptă...

Un succes. Mecanicul m-a crezut. Şi o mare veselie a început să clocotească în mine: m-a crezut! M-a crezut! Pe mine, care de-atâtea ori nu fusesem crezut nici când spusesem adevărul!

Yempa şi *haide*!

Mecanicul s-a şters pe față şi pe chelie cu o cârpă albastră plină de funingine, s-a sprijinit de scaunul lui fixat în podea, a clătinat zăpăcit din cap şi n-a îndrăznit să mă mai privească. L-a pironit pe Felix cu privirea şi nu ştia că în felul ăsta îşi decide soarta. A început să explice încet şi răguşit cum funcționează locomotiva, a vorbit despre puterea ei, „o mie şase sute cincizeci de cai-putere”, a spus el cu buzele strânse şi aruncând priviri prudente, cu coada ochiului, spre mine. Era un om simplu, greoi şi stângaci. Smocuri de păr se cârlionțau pe spinarea şi pe brațele lui şi-i răsăreau şi din urechi. Vorbitul nu era punctul lui forte, dar din cauza stării în care eram chiar se

străduia foarte mult. Mi-a propus să mă aşez pe scaunul lui, s-a aplecat prudent asupra mea şi mi-a arătat fiecare manetă, buton şi ceas de control, şi în fiecare clipă arunca o privire înfricoşată spre uşă, să nu intre vreun lucrător de la căile ferate şi să descopere că a lăsat străini în locomotivă.

Şi Felix punea întrebări. Unde sunt frânele, cum prinzi viteză şi cum se pune în funcţiune sirena, iar mecanicul, căruia interesul lui Felix îi făcea plăcere şi poate chiar îl măgulea, a uitat de teamă un moment şi a început să ne spună din ce în ce mai multe. Ne-a arătat unde e frâna care opreşte tot trenul şi unde e frâna mică, cea care opreşte doar locomotiva, şi mi-a dat voie să trag de maneta sirenei, şi un urlet tânguitor s-a auzit deasupra noastră, ca şi cum trenul ar fi jelit minciuna dinăuntrul lui, dar eu m-am întristat atunci din cu totul alt motiv, gândindu-mă cine din clasă o să creadă că am pornit sirena unui tren în mişcare, şi mi-am dat seama că n-aveam încotro, trebuia să renunţ la sirenă în povestea asta ca să mă creadă cineva.

Mecanicul ne-a arătat cum poate să ajungă trenul la o sută zece kilometri pe oră şi Felix şi-a amintit cum în copilăria lui, în România, îi plăcea să stea culcat pe o stâncă pe la poalele căreia trecea trenul, cum îşi ţinea

răsuflarea când urca până la el coloana de abur şi îl învăluia, iar mecanicul şi-a amintit şi el cum conducea locomotive cu abur din alea vechi, încă de când era în Rusia, nu o jucărie din asta modernă, care e un Diesel cu doisprezece cilindri produs de General Motors, iar în Rusia, când el era numai fochist, descoperise odată, în timpul cursei, că mecanicul e beat, închipuie-ți, domnul meu, şi el, el singur salvase tot trenul, ptiu! (A scuipat pe fereastră să fie cu noroc.)

Ochii lui Felix îl mângâiau cu simpatie şi mecanicul a devenit foarte vorbăreț: a povestit despre minunile locomotivei lui, care cântărea numai ea o sută de tone, şi asta fără să mai punem la socoteală greutatea vagoanelor cu călători, care ajungeau împreună la încă o sută de tone, şi ce răspundere e asta, şi ne-a arătat o scrisoare de apreciere, o hârtie mototolită, murdară de funingine, o hârtie pe care o ținea la el întotdeauna în buzunarul salopetei. Pe scurt, începusem să mă îngrijorez să nu se termine călătoria înainte să apuc să continui aventura pusă la cale de tata şi de Gabi.

Dar atunci:

— Ce părere ai, domnu' mecanic? i-a zâmbit Felix cu zâmbetul lui larg, cuceritor. Dumneata i-ai da voie unui copil ca ăsta de-aici să conducă o clipă locomotiva?

7

Câteva impresii personale despre condusul locomotivelor; şi, de asemenea, despre dificultatea de a renunța la asta

Nu, m-am gândit, zice şi el doar aşa. Şi am rânjit cu sfertul acela de rânjet şi am ştiut că, dacă mecanicul era de acord, măcar de-ar fi fost, Doamne fereşte să fie, dă Doamne şi Doamne fereşte, trebuia s-o conduc eu, locomotiva. Felix a pus din nou întrebarea. Podeaua mugea sub picioarele mele. Locomotiva gonea, nevinovată, înainte. Frânturi de gânduri îmi treceau prin minte în ritmul roților de tren: de locomotivă sunt ataşate vagoane. În vagoane sunt oameni. Oamenii n-au făcut nimic. Felix poate nu ştie cât de lipsit de experiență sunt în condusul pe şine. Nu, un copil n-are voie să conducă o locomotivă... M-am aşezat încet pe taburetul de alături şi l-am lăsat pe Eliezer cel bolnav să pună stăpânire pe mine.

— Doamne fereşte! a intrat în panică şi mecanicul şi a început să clatine tare din cap. Ce-ți veni, domnul meu?

Ți-ai pierdut mințile? Eşti om în toată firea, sau ce?! O să fiu concediat!

I-am zâmbit cu un zâmbet de încurajare cam fără vlagă.

Dar i-a zâmbit şi Felix. Iar Felix avea aşa un zâmbet, că cine-l privea începea şi el să zâmbească, chiar dacă în momentul acela numai bucuros nu era. Ca mecanicul de locomotivă. Veselia era foarte departe de el, dar Felix îşi lumina zâmbetul chiar acolo, în fața lui, îi zâmbea cu buzele şi le ridica încetişor colțurile până la ochi, şi zâmbeau şi cele trei riduri adânci şi drepte pe care le avea acolo, şi arăta ca o vedetă de cinema care a coborât de pe ecran pentru o clipă ca să-i viziteze pe muritori, şi zâmbetul îi devenea tot mai larg, ca soarele care urcă pe cer şi orbeşte cu toată ardoarea razelor lui până când totul e inundat de lumină şi totul îi seamănă, şi buzele mecanicului s-au desfăcut încet-încet şi au început să zâmbească singure.

Spre norocul meu, mecanicul nu era doar perechea de buze mai slabe din fire. Cu o mişcare furioasă, şi-a smuls privirea de la razele albastre ale lui Felix şi a răcnit:

— Domnule! Cu tot respectul – pân-aici! Acuma ieşi imediat cu copilul, sau o să...

Dar un om ca Felix nu se dă bătut. I-a făcut semn cu mâna să se apropie de el, şi mecanicul s-a tras înapoi, ca şi cum cineva ar fi încercat să-i propună ceva obscen, iar Felix şi-a mişcat din nou mâna, ba nu, doar degetul arătător, degetul lui lung şi frumos, ca sculptat în fildeş, şi mecanicul privea cu ochi sticloşi degetul ăsta care-i făcea semn să vină, care-l apropia de el, şi iată – capul îi era de-acum lângă capul argintiu al lui Felix, şi amândoi se aplecau unul spre celălalt, capul leonin cu păr alb ondulat şi capul chel şi roşu al mecanicului de locomotivă, cu ceafa lui de taur şi maioul plin de pete.

Au vorbit în şoaptă. Mecanicul a clătinat tare din cap. Am văzut cum se umflă un muşchi rotund pe braţul lui. Felix a bătut uşurel cu degetele pe bicepsul acela, a îmbunat muşchiul care se revolta, l-a înmuiat cu mişcări delicate, abia simţite... Acum capul taurului nu se mai mişca. Asculta. Umerii i s-au lăsat puţin. Atunci mi-am dat seama că treaba s-a încheiat. Felix a continuat să strecoare şoapte în urechea mare şi păroasă, simţea cum vorbele lui, blânde, moi şi uleioase, pătrund şi alunecă în urechea aceea deprinsă numai cu zgomotele asurzitoare şi scrâşnetele frânelor...

Mecanicul şi-a înclinat un pic capul imens şi s-a uitat pieziş la mine, numai cu ochiul stâng, un ochi mic,

acoperit de o rețea de vinişoare roşii, foarte obosit, ca şi cum s-ar fi lăsat de-acum în stăpânirea unei forțe nevăzute, care făcuse cu el tot ce voise.

Acolo, în locomotiva care gonea, am descoperit pentru prima oară puterea asta a lui Felix. Puterea lui misterioasă şi întunecată. Forța de magnet pe care o degaja. În zilele care au urmat l-am mai văzut făcând asta de câteva ori şi apoi, în anii de după, când am întreprins cercetări tot mai aprofundate despre el, am auzit multe poveşti de felul ăsta, şi toată lumea zicea că Felix îi supunea – fiindcă alt cuvânt nu există – pe ceilalți să facă exact întocmai ce vrea el.

Şi uluitor era că, în general, nu făcea asta cu violență, ci dimpotrivă: parcă săpa între sine şi ceilalți o prăpastie mare, căptuşită cu bunăvoință, zâmbete, duioşie şi compasiune, iar ei erau atât de cuceriți, încât zburau în prăpastie ca vrăjiți, ca şi când ei înşişi ar fi fost doar nişte pagini dintr-un basm. Şi atunci, cu o mişcare uşoară şi rapidă, Felix închidea peste ei marginile abisului, trăgea fermoarul şi-şi vedea de drum, iar ei se deşteptau în întunericul prăpastiei, care se transformase dintr-odată în valiza unui escroc.

Iar eu? Ce se-ntâmpla cu mine? Cum i-am crezut în continuare povestea? Şi ce-am făcut, ce-am simțit? Era ca

şi cum aş fi fost despicat în două: o parte încerca să protesteze ca să mă audă mecanicul, să protesteze şi să nege cu jumătate de gură toate năzdrăvăniile cu care Felix era capabil să-l păcălească. Şi am recunoscut deja că altă parte din mine era – absolut împotriva voinței mele – prizonieră cu totul în mâinile lui Felix, în sclipirile ochilor lui albaştri şi în cutezanța lui nebună. Şi a treia parte (eram despicat în trei, de fapt) gândea: ce nătărău eşti, Nono, a mai condus cineva de la tine din clasă vreodată o locomotivă? Cărui copil din lumea asta i s-a mai oferit o asemenea ocazie? Ce-o să zică tata când o să afle că ai renunțat la aşa un lucru pe care el şi-a dat toată silința să-l facă posibil?!

— Bine, a murmurat mecanicul de locomotivă şi şi-a îndreptat cu mare greutate spinarea. Dar numai puțin, jumătate de minut, nu mai mult, e interzis aşa ceva...

Stătea greoi, rezemat de peretele din fața mea. Capul lui mare continua să se clatine a negație, a împotrivire, dar mâinile deja îi atârnau pe lângă corp şi ochii îi păreau acoperiți de ceață:

— Dar numai un pic, nu e bine... murmura sec întruna, şi capul i s-a înălțat şi a coborât energic de mai multe ori, ca şi cum ar fi vrut să-şi alunge din minte fapta asta, grozăvia asta care se săvârşise cu el acolo.

— Poftim, Eliezer, mi-a zâmbit Felix bucuros. Condu nițel locomotiva.

M-am așezat pe scaunul rotativ al mecanicului. Cu mâna dreaptă am apucat maneta de accelerație. Mâna stângă am pus-o, aşa cum făcuse tot timpul mecanicul, pe frâna de urgență. Simțeam că se sprijină de mine şi-mi strânge mâna pe maneta aia, dar n-aveam nevoie de îndrumarea lui. Părea că-i învățasem mişcările pe nesimțite, ca şi cum aş fi ştiut dinainte că Felix o să-mi propună să conduc locomotiva. Am accelerat puțin şi locomotiva mi-a răspuns cu un muget. Era prea repede, cel puțin pentru început. Am tras în jos frâna care opreşte motorul, am dat drumul la puțin aer cu ajutorul frânei superioare şi am văzut că ştiu să conduc. Şi tata era la fel: în stare să intre în orice vehicul şi să-l conducă imediat. Dar, din câte ştiam eu, nu încercase pân-atunci să conducă o locomotivă.

În clipele alea nu-l aveam în minte pe tata. Nu mă gândeam la el. Dacă m-aş fi gândit, poate c-aş fi înțeles că se-ntâmpla ceva foarte ciudat, ceva mult prea ciudat. Mi-a trecut prin cap numai un firicel de gând că, atunci când o să le povestesc copiilor de la mine din clasă ce mi s-a întâmplat, o să trebuiască probabil să renunț la partea

asta, fiindcă n-o să mă creadă nimeni. Cel mult puteam să păstrez povestea cu sirena pe care o făcusem să răsune din locomotivă, fiindcă acum deja nu mai părea atât de greu.

Şi-mi amintesc că în fața mea era o fereastră nu prea mare, din care doar o parte fusese curățată de praf şi de mizerie, şi am văzut şinele de tren gonind spre mine cu o viteză colosală şi dispărând dedesubt. Iar mecanicul de locomotivă se rezema de spatele meu cu toată greutatea corpului său fără viață. Numai mâna nu-i slăbea pe mâna mea de pe maneta frânei. Ca şi cum toată forța vitală din el s-ar fi concentrat în acest loc ultim şi fatidic. Spre deosebire de el, Felix pur şi simplu radia – ochii îi sclipeau ca două diamante albastre. Se bucura să-mi facă acest dar formidabil şi nebunesc. Acum eram la şes. Se perindau în zbor pe lângă noi livezi de bananieri, terenuri arabile roşiatice, chiparoşi, câmpuri întinse, pământuri nisipoase arate... În dreapta era şoseaua şi am observat, țin minte, că gonesc mai repede decât o maşină roşie de pe ea.

Şi-atunci s-a întâmplat dintr-odată: totul a explodat înăuntrul meu, un val copleşitor a năvălit în mine, puterea locomotivei, urletul, măreția ei. Mişcarea ei rapidă ce făcea să-mi vibreze, să-mi tremure mâinile, şi vibrația a urcat în brațe şi mi-a intrat în piept, şi puterea era mai mare şi

mai tare decât mine, nu mai avea loc înăuntrul meu, şi am început să răcnesc din răsputeri, o locomotivă de o sută de tone era pe mâinile mele, îmi bătea în piept ca o tobă mare, ce inimă uriaşă primisem, şi am tras încă şi încă de maneta de accelerație, şi acul indicatorului de viteză a început să se mişte, şi haide! O sută de tone locomotiva, o sută de tone vagoanele, fără a mai pomeni de sărmanii oameni nevinovați care nu ştiau nimic! Dacă voiam, puteam să trag locomotiva asta cu mine dincolo de calea ferată, să cobor cu ea de pe şine şi să gonesc peste câmpuri, pe mine n-o să mă oprească nimeni, o mie şase sute cincizeci de cai sunt înhămați la caleaşca mea, iar eu, care cu o clipă în urmă nu eram decât un călător obişnuit în tren, nici cu *bar mitzvah* încă, fusesem scos deodată din mulțimea de călători, cineva mă alesese să-i conduc, să le fiu conducător, şi mi se părea că nu-mi iese tocmai rău, tata se putea mândri cu mine, eu conduceam, pur şi simplu eu conduceam locomotiva aia, fiindcă nu mă temusem, nu fugisem de pericol şi eram atotputernic, fără limite, nesupus nici unei legi, veşnic de-acum încolo...

Felix şi mecanicul au trebuit să acționeze cu toată forța lor ca să mă despartă de bordul locomotivei. Nu țin minte exact ce s-a petrecut. Ştiu numai că m-am luptat din răsputeri ca să mă lase să conduc mai departe. Eram ca o

fiară: mai puternic decât amândoi la un loc, fiindcă-mi trăgeam puterea direct de la locomotivă, de la cei o mie şase sute cincizeci de cai ai ei...

M-au învins, bineînțeles. Împreună au reuşit să mă smulgă de-acolo. Am simțit brațele lui Felix strângându-mă până la durere. Pentru un om de vârsta lui era foarte vânjos. M-a pus pe un taburet şi stăteau amândoi de-o parte şi de alta a mea, gâfâind. Stropi mari de sudoare picurau de pe fruntea mecanicului, prelingându-se pe obraji şi pe gât. M-a privit cu dezgust, ca şi cum ar fi descoperit în mine ceva înfricoşător şi scârbos:

— Acum plecați, a spus, şi pieptul lui uriaş se înălța şi cobora. Vă rog să ieşiți afară, a repetat, şi glasul i s-a spart într-un țipăt.

— Da, da, sigur, a zis Felix distrat.

S-a uitat la ceasul de pe peretele locomotivei şi buzele lui mormăiau nişte calcule.

— Exact la timp. Multe mulțumiri pentru tot, domnu' mecanic, şi iartă-ne dacă am făcut vreo pagubă.

— Din fericire, nu s-a întâmplat nimic, a scâncit mecanicul, gâfâind greoi. S-a luat cu mâinile de cap, uluit. Cum s-a întâmplat... Cum am făcut... Ajunge... plecați odată. Ajunge.

— Avem doar o mică problemă... a spus Felix.

Începusem de-acum să cunosc tonul liniştit, pisicos, care învăluia cuvintele lui politicoase şi m-am neliniştit puțin. Şi fața mecanicului de locomotivă s-a înroşit dintr-odată.

— Noi doi trebuie coborâm înainte de Tel Aviv, a explicat Felix parcă scuzându-se.

Din buzunarul hainei a scos o batistă şi şi-a tamponat delicat fruntea, să absoarbă stropul de sudoare care se ivise acolo când se luptase cu mine. Un miros discret de apă de colonie a plutit o clipă în locomotivă.

— Peste jumătate de oră intrăm în stație. Aşteptați în linişte la dumneavoastră-n vagon! a țipat mecanicul şi degetele i s-au albit pe maneta frânei.

— Cer iertare! l-a corectat Felix răbdător. Domnu' meu poate că nu înțelege pe mine, din cauză că nu vorbesc prea bine ebraică: noi trebuie coborâm înainte de Tel Aviv. Înainte de păduricea aceea, acolo. Vreo trei kilometri.

Am aruncat o privire pe geamul prăfuit. Trenul înainta acum printre câmpuri care se îngălbeneau. La orizont se distingea ceva întunecat, care era, se pare, o pădurice. Am aruncat o privire la ceasul mare de pe peretele locomotivei: arăta trei şi treizeci şi două de minute.

— Au mai rămas decât vreo doi kilometri, a spus Felix cu drăgălăşenie. Bine încetineşti, domnu' mecanic.

Mecanicul s-a întors dintr-odată spre el. Era un om foarte solid şi când se-nfuria se umfla şi mai tare:

— Dacă nu dispăreţi de-aici imediat amândoi... a început el şi pe gât i s-au umflat venele ca nişte muşchi.

— Un kilometru jumătate doar, a precizat Felix cu calm, aruncând priviri pe fereastră. *Ei*, aşteaptă maşina, începe să opreşti, te rog.

Mecanicul s-a răsucit o clipă să privească pe fereastră şi a căscat ochii de uimire. O maşină neagră şi foarte lungă era oprită lângă calea ferată. Avea uşile galbene. Eram uluit: Felix spusese mai înainte ceva despre o maşină care ne aştepta la trei şi treizeci şi trei, dar cine şi-ar fi putut închipui că se referea la aşa ceva. Ca în mijlocul călătoriei...

Ca două păpuşi automate, mecanicul şi cu mine am întors amândoi încet privirea către Felix. Şi amândoi am văzut atunci ce ţinea în mână. Asta nu se poate, m-am gândit, e un vis urât, un coşmar. Mecanicul şi-a dat seama înaintea mea că e ceva rău, dar nu un vis. Cu un oftat greu s-a răsucit spre maneta frânei şi a început să oprească trenul.

A folosit, se pare, frâna de urgenţă, fiindcă m-am simţit aspirat şi zburat înainte, iar locomotiva s-a umplut de un miros de ars. Aerul comprimat a ţâşnit cu un şuier. Pe

părțile laterale ale trenului s-au împrăştiat jerbe de scântei arzătoare, frânele au țipat, iar vagoanele s-au zgâlțâit greoi şi au gemut, până când, în cele din urmă, totul s-a oprit şi s-a cufundat în tăcere. Trenul stătea mut. Lovit. Doar din motor se auzeau o bolboroseală şi un clocot.

Un minut întreg n-a mişcat nimeni.

Ce linişte îngrozitoare.

Nici din vagoanele din spatele nostru nu se auzea vreun sunet. Oamenii erau, se pare, uluiți şi nu puteau vorbi. Pe urmă am început să aud în depărtare un plâns de bebeluş. Am aruncat o privire în jur şi am văzut că trenul se oprise în mijlocul unei mirişti. Îmi amintesc că am văzut un şir de stupi cenuşii.

— Vino, trebuie grăbim puțin, a spus Felix ca şi cum s-ar fi scuzat, m-a ridicat de pe taburet şi m-a condus spre uşă.

Îmi tremurau picioarele. A trebuit să mă țină şi, cu cealaltă mână, în care încă avea pistolul, a deschis uşa locomotivei. Am coborât cu greu pe treptele de metal. Picioarele mi se îndoiau iar şi iar, ca şi cum mi s-ar fi scos pentru o clipă genunchii.

— La revedere, domnu' mecanic, şi multe mulțumiri pentru toată gentilețea, i-a zâmbit Felix omului care se

holba la el, rezemat de bord, şi căruia două băltoace de sudoare i se tot întindeau pe maiou la subsuori. Şi iartă dac-am făcut puţin deranj.

S-a apropiat de aparatul de emisie-recepţie prins pe perete, lângă mecanic şi, cu un gest fulgerător ca o muşcătură de şarpe, l-a smuls de la locul lui şi a rupt firul răsucit, negru.

— Vino, domnu' Feuerberg, mi-a spus drăgăstos. Maşina noastră aşteaptă.

8

Păcăleală la magazinul cu jucării

Neagră. Cu uşi galbene ca lămâia. Şi mare. Cea mai mare pe care o văzusem în viaţa mea. Stătea ascultătoare în mijlocul câmpului, lângă un drum de pământ. Ca un câine uriaş lăsat să zacă şi să-şi aştepte stăpânii. Pe-atunci nu erau multe maşini ca asta în Israel. Nu era nici măcar una care să-i semene. Era ultimul tip, strălucitoare, tulburătoare. M-am gândit că e un Rolls-Royce, dar era mai mult de-atât.

— Poftim, uite că deschid uşă pentru domnu' Feuerberg!

Şi a alergat înaintea mea, rapid şi lejer în mişcări, deschizându-mi uşa către o lume de fast şi strălucire.

Am alunecat înăuntru şi m-am lăbărțat pe o banchetă luxoasă, elastică, moale, îmbrăcată în catifea. Tata şi cu mine avuseserăm cândva o maşină veche de care ne ocupam împreună. Un Humber Pullman din anii ’40, ca ăla cu care mergea regina Elisabeta şi cu care gonise generalul Montgomery în Deşertul de Vest. Noi îi spuneam Perla. Tata o găsise distrusă şi parțial dezmembrată la fiare vechi şi ani întregi o asamblase la loc încet-încet, cu răbdare şi încredere, iar când m-am făcut mai mare l-am ajutat şi eu. În cele din urmă a trebuit s-o facem cadou. O poveste tristă. Dar, pe lângă maşina asta a lui Felix, chiar şi Humberul nostru arăta ca o rablă, şi nici eu nu eram prea atrăgător în momentele alea.

Din cauza panicii, a şocului.

Gabi întotdeauna spunea că, după etaloanele internaționale de măsurare a pozborobului (pozne-boroboațe), eu merit nouă din zece pe scara Max şi Moritz[4]. Şi când numele meu era pomenit în cancelarie, o duzină de profesori şi de profesoare săreau pe picioarele

[4] Referire la Max şi Moritz. O poveste în şapte pozne, carte în versuri ilustrată a scriitorului german Wilhelm Busch, publicată în 1865 şi considerată un etalon al năzdrăvăniei (n.red.).

dinapoi, dând agitați din copite şi scoțând nechezături de dispreț şi de mânie. Aşa eram eu, dar acolo, cu Felix în tren, cu oamenii pe care-i închisese în compartiment, cu mecanicul de locomotivă, pățisem ceva care era mai mult decât o poznă, ceva care ținea de lumea oamenilor mari, de pistoale, de infracțiuni adevărate, de filme adevărate, şi eu doar plutisem în mijlocul furtunii ca o bulă.

Cu avânt şi scrâşnet de roți, Felix a demarat. Un nor de praf s-a ridicat în jurul nostru şi am ieşit din el negri şi lucioşi.

Maşina era ferchezuită şi pe dinăuntru. Cu tapițerie roşie de catifea şi lemn roşiatic în jurul cadranelor de bord. Un geam despărțea bancheta de locurile din față şi nişte perdele subțiri de mătase acopereau geamul din spate. Nu mai fusesem niciodată într-o maşină ca asta. Nu mai deturnasem niciodată un tren de călători. Nu mi se mai întâmplaseră niciodată atâția „niciodată" într-o singură zi.

— Buton negru, a spus Felix, arătându-mi-l.

L-am apăsat. Cu o mişcare arcuită, s-a deschis un spațiu mic în care era aprinsă o lumină. Înăuntru era o farfurie şi pe ea, un sendviş într-o folie subțire de plastic, felii de roşii şi de pepene galben. Mai erau şi nişte felii dintr-un fruct pe care nu-l cunoşteam. Astăzi cred că era

ananas proaspăt, dar pe vremea aia ananasul creştea numai în cărți şi în cutii de conservă. Am luat farfuria cu grijă: avea pe margine o dunguliță aurie de jur împrejur, ca dunga de aur de la ceasul lui Felix. Mi-am trecut degetul peste ea: prima oară în viață când atingeam aur.

— M-am gândit c-o să fii lihnit. Ți-am pregătit un sendviş. Brânză galbenă, cum îți place ție, nu?

Am făcut din cap un „da” fără vlagă. Combinația asta de deturnare de tren şi brânză m-a omorât.

— Mă duci la Haifa? am întrebat.

Felix a râs:

— Ho-ho, n-ai pic de răbdare! Noi am făcut pentru tine program mult mai tare!

— Tu cu tata?

— A, da! Amândoi. Împreună. Fiecare cu partea lui.

Am mai mers câteva clipe în tăcere. N-am înțeles exact răspunsul lui. Îmi venea să-i pun o sută de întrebări, şi nu ştiam cu care să încep, totul era brusc şi imposibil: cum ar fi putut să fie tata de acord să-mi pregătească una ca asta, o faptă atât de ilegală, să deturnez un tren, şi sub amenințare cu pistolul! Şi să presupunem că tata s-ar fi entuziasmat de prima idee, modestă, a lui Gabi (n-avea nici o logică, dar să presupunem) şi ar fi început s-o dezvolte, programându-mi un fel de film polițist, cum de

ea nu-l oprise pe parcurs? „Aventuri care o să-ți facă părul măciucă”, îmi scrisese el în scrisoare, dar chiar atât de măciucă? Asta nu-i în regulă, mă gândeam, e prea periculos pentru un copil de vârsta mea.

Am ascultat o clipă: acum tata nu mai spunea că el la vârsta mea aproape condusese fabrica tatălui său. Poate-şi dăduse şi el seama că se lăsase furat de ideea asta. Un val de temeri mă inunda pe dinăuntru, paralizându-mi tot corpul, muşchii feței. Fiindcă poate nimic nu era aşa cum trebuie. Poate că făceam o greşeală îngrozitoare, dar care să fi fost greşeala asta?

— Dacă eşti îngrijorat, atunci eu pot duce pe tine înapoi acasă încă de pe-acum, a spus Felix.

— Mă duci înapoi la Ierusalim?

— Într-o oră. E Bugatti, cea mai rapidă maşină din Israel la ora actuală.

— Şi o să se termine jocul?

— Dacă vrei, pot te duc acolo abia diseară. Şi, dacă vrei, poate şi mâine-seară. Tu hotărăşti, eu execut. *Yes, sir!*

M-a salutat militäreşte şi mi-a făcut cu ochiul.

— Aşa a zis tata?

— Tu vei avea curând *bar mitzvah*, domnu’ Feuerberg junior, *iar asta* înseamnă deja bărbat!

Încă nu sunt chiar bărbat, m-am gândit. E drept că fumasem deja de câteva ori pe-ascuns o țigară întreagă şi trăsesem în piept. Ba mă pupasem şi cu trei fete din clasă numai din cauza unui pariu şi Smadar Kantor declarase cârdului ei de gâşte că sunt un băiat periculos, fiindcă mă joc cu sentimentele. Dar când stăteam lângă Felix în maşina aia şi în spatele nostru rămăsese în câmp un tren întreg, şocat şi umilit, ştiam că încă sunt doar un copil de treisprezece ani. *Bar mitzvah* avea să fie abia sâmbătă şi aventura asta mă depăşea un pic.

Ultimele clipe în tren mi se perindau prin cap: cum văzuse mecanicul de locomotivă pistolul în mâna lui Felix şi cum căscase ochii de groază, părea că-i ieşiseră din orbite, şi mişcarea rapidă a mâinii lui Felix ca să taie firul aparatului de pe perete pentru ca mecanicul să nu ceară ajutor. Şi pe urmă, după ce coborâsem din locomotivă, mai văzusem un lucru pe care nu-l înțelesesem: Felix scosese ceva din buzunarul hainei, un obiect minuscul, ca un inel, şi-l aruncase în aer, lângă locomotivă. Nu văzusem ce-a aruncat, distinsesem doar o lucire aurie învârtindu-se în lumina soarelui şi auzisem un clinchet scurt, ca o monedă care cade.

Mergeam în tăcere. Roțile maşinii ridicau praful de pe cărare, dar înăuntru era răcoare şi aer curat. Am intrat pe

o şosea îngustă, maşina ocupa toată lăţimea drumului. Am trecut pe lângă un sat, sau un kibbutz. N-am observat. Neglijam intenţionat tot ce mă antrenase tata să fac. Nu citeam indicatoarele, nu reţineam nici un reper de pe drum, nu controlam distanţa parcursă după kilometrajul maşinii, nu alcătuiam, ca să ţin minte mai uşor, cuvinte din iniţialele indicatoarelor de la curbe, spre nord sau spre sud etc. Eram supărat pe tata şi pe ideile lor exagerate, ale lui şi ale ei. Îl trădam aşa cum mă trădase şi el pe mine. Şi în stomac simţeam tot timpul că o surpriză de *bar mitzvah* e ceva ce-ar trebui să bucure un copil, nu să-l înfricoşeze.

— Vrei acasă, aşa-i?

— Nu!

Dar m-am răstit la el strângând din buze, şi Felix mi-a aruncat o privire şi a început să reducă viteza, până când maşina aproape s-a oprit. Se uita în tăcere la şosea.

Ascultă, mi-am spus în sinea mea, e un moment greu pentru tine. Aproape că te-ai dat bătut. Dar străduieşte-te să fii un pic mai puternic. E-adevărat că ai avut o experienţă grea şi eşti puţin dat peste cap acum, dar, pe de altă parte, n-ai păţit nimic. Mergi cu maşina cea mai frumoasă din lume. Mănânci ananas (probabil) şi brânză dintr-o farfurie cu dunguliţă de aur pe margine şi, dac-ai

să fii curajos, ai să treci cu Felix ăsta prin întâmplări cum n-a mai cunoscut nici un copil înaintea ta. Şi astea nu sunt imaginare, ca poveştile alea pe care le inventezi tu. Aşa că ajunge cu văitatul. Stai drept. Zâmbeşte. Nu încerca să fii bărbat, începe să fii Nono, cum ți-a scris Gabi în scrisoare.

Câteodată încropeam dialoguri din astea de încurajare cu mine însumi. Aveam o voce specială pentru ele, o voce interioară groasă şi războinică şi propoziții scurte şi de efect, ca nişte lozinci sau ca nişte indicații prin walkie-talkie în momentele de acțiune. Şi câteodată mă ajuta.

Chiar mă ajuta.

M-am întins puțin. În maşina aia era loc de întins şi picioarele. Am înfulecat sendvişul, şi ananasul din poveşti l-am mâncat încet, lăsându-l să mi se topească în gură şi gustul să-mi împresoare limba. Mi-am îndreptat umerii şi spatele. Am şi fluierat puțin în barbă, să fiu sigur că m-am liniştit. Un lucru ştiam: că după ananasul ăsta ceva în mine se schimbase cu desăvârşire.

Felix conducea în tăcere. Când şi când îmi arunca în oglindă o privire întrebătoare. Ca şi cum s-ar fi întrebat dacă tata nu cumva-l indusese în eroare şi eram într-adevăr destul de matur şi de viteaz pentru ce-mi pregătise. Rândul următor când m-a privit i-am întors o privire dură.

Drept în ochi. Aşa cum mă învăţase tata: o privire drept în ochi e o declaraţie de siguranţă de sine. Ca şi umflatul muşchilor. Un truc foarte important pentru un copil mic şi slab ca mine. Am văzut că asta avea efect chiar şi asupra lui Felix. Mi-a zâmbit. I-am zâmbit şi eu. A apăsat un buton şi deasupra mea s-a deschis încet acoperişul maşinii, s-a pliat în spate şi am văzut cerul albastru. Niciodată nu mai etc.

Afară era cald şi plăcut. Fără să cer voie, am dat drumul la radio. Era muzică americană. M-am simţit american. Mi-am compus o mutră americană. Felix a râs şi a dat capul pe spate. Iată, în sfârşit găsisem şi eu un om în toată firea pe care eram în stare să-l fac să râdă.

— Noi avem un Humber Pullman, i-am spus lui Felix.

— Aaa! Da! Maşină fantastică! Motor şase pistoane, nu?

— Da. Şi negru ca ăsta.

— Humber Pullman e totdeauna negru! Numai negru!

Doar că pe aripile care mascau roţile avea o dungă albă. Fiindcă fusese făcută în Anglia în timpul războiului. Era camuflaj, străzile n-aveau curent şi îi făcuseră un semn special ca să-l observe pietonii în întuneric.

— Tata l-a găsit la fiare vechi. Încă dinainte să mă nasc eu.

— Păi cum a ajuns Humber la fiare vechi?

— Tata crede că a fost al unui ofițer englez de-al Mandatului[5]. Poate conducea beat şi l-a distrus.

— *Yes sir!* Asta e posibil! Englezilor place să bea! Johnny beat mereu!

— Eu şi cu tata ne ocupăm de maşină în fiecare marți, am mințit eu.

Că ne ocupăm. Ne ocupam.

— Asta e important! Aşa maşină trebuie îngrijit la ea tot timpul! Şi, mergeți mult cu maşina?

— Da... Dar numai în curte. Până la gard şi înapoi. Tata se teme s-o scoată pe stradă.

Se temea. Mergeam cu ea până la poartă. Ne ocupam. Totul la trecut.

— Pentru noi e o perlă.

Era o perlă. Aşa o numea tata. „Hai, Nono, să mergem s-o lustruim pe Perla”, şi ieşeam, cu cârpe şi găleți, cu un săpun special, şampon pentru bebeluşi, şi îi dădeam Perlei lustru. Două ore munceam în felul ăsta, aproape fără să scoatem un cuvânt. Numai vorbe în legătură cu ea. O porneam, ascultam zgomotul motorului ca pe o muzică. Şi cum ştia tata să cânte la ea, şi cum îl lăsa ea, străbătând

[5] Referire la Mandatul Britanic pentru Palestina (1923-1948), când Marea Britanie a primit de la Societatea Națiunilor dreptul de a administra Palestina, angajându-se să creeze acolo un cămin național pentru evrei şi adâncind, astfel, conflictul arabo-israelian (n.red.).

încet cei trei metri până la poartă şi înapoi parcă pe roți de catifea. Şi poate scoteam un pic din economii şi-l aduceam odată pe legendarul Roger de la Naharia, specialistul în maşini vechi, să-i regleze cum trebuie suspensiile?

Mi se strângea inima când îmi aduceam aminte de ea. Câte făcuserăm pentru ea. Odată merseserăm chiar la Tiberias ca să cumpărăm de la un colecționar de maşini cauciucuri speciale pentru mers prin deşert. Dar toate astea s-au sfârşit. Şi azi mă încearcă un sentiment de remuşcare din cauza ei. Cred că tata a îmbătrânit zece ani când a fost nevoit s-o dea.

— Dar de ce nu ieşiți cu maşina afară? Pe şosea? s-a mirat Felix.

— Tata zice că o asemenea maşină... Nu se cade să circule pe şoselele mizerabile din Ierusalim. Iar la noi în curte e ferită. Păzită bine.

— Aha! a făcut Felix în batjocură. Humber merge şi-n deşert! Dar Ierusalim e periculos pentru el?

— Aşa cred.

Şi eu mă gândeam uneori că-i ciudat că Humberul nostru nu trecuse niciodată de poartă. În curte era ca într-o colivie. Când i-l dădusem ca despăgubire lui Mautner, lui nu-i fusese teamă să-l scoată pe stradă, dar nici nu ştia să se poarte cu el. Prima dată când ieşise din oraş, nu

reuşise să-l stăpânească şi se răsturnase. Vecinilor le povestise că, în momentul în care-l dusese pe şoseaua deschisă, se dezlănţuise ca un ghepard, oricât ar fi apăsat pe frâne, el gonea înainte, maşina era blestemată, jura Mautner, şi când auzise tata zâmbise amar, ca şi cum ar fi ştiut. Mă durea şi numai când îmi aminteam. Mautner o vânduse pe Perla unui vânzător de maşini uzate, şi de-atunci nu mai auziserăm de ea, şi nici n-o mai pomeniserăm. Ajunge, murise.

— Asta-i Bugatti, a spus Felix din nou, n-ai auzit de Bugatti, ă?

Am recunoscut că nu.

— Sunt numai şase maşini ca asta pe lume, mi-a explicat el, şi pe ele a făcut unul, un geniu, un sculptor pe nume Ettore Bugatti! Italian şi, în acelaşi timp, francez. Şi fiecare maşină – proiect special al lui! Spezial!

Am privit în tăcere capodopera în care aveam onoarea să mă aflu.

— Şi el, Bugatti ăsta, el singur hotărăşte cui vinde fiecare din cele şase maşini. Şi a decis: numai rege merită Bugatti! Şi primul Bugatti a vândut regelui Carol din România, şi eu am mai văzut pe el mergând cu maşina lui *personală*!

— Şi pe ăsta? Cărui rege?

— Ăsta? Regelui Feuerberg al doilea. Anume pentru tine a adus Felix maşina asta în Israel. A fost lună întreagă pe vapor până aici. Excursie lungă!

— Pentru mine?

Îmi pierdeam minţile:

— Pentru mine ai adus o maşină? O maşină ca asta?

— Bine, bine, cer iertare: nu chiar cadou. Numai azi. Pentru să fie frumos. Pentru să fie deosebită plimbarea asta a noastră de azi împreună.

— Pentru o singură zi ai adus o maşină? Pentru mine?

— Ei şi ce? Fleacuri! Cineva din Italia dator la Felix datorie de onoare. Şi încă gentleman bătrân din Franţa, vechi asociat. Şi ei credeau deja că Felix a murit. Zece ani poate n-au auzit de el. Şi deodată, telefon: Trrrrring! Repede, repede! Se adună toţi vechii prieteni, se duc aici, se duc acolo, datoria de onoare e datorie de onoare! Şi uite că Bugatti vine la Israel pentru o săptămână, şi pe urmă se întoarce la muzeu, şi nimeni nu ştie ce şi cum, şi bună dimineaţa, şi foarte mulţumesc, şi *shabbat shalom*[6]!

Mi s-au uscat buzele. Poate trebuia spusă „Sheheheianu" – Binecuvântat să fii, Dumnezeul nostru, că am trăit şi am fiinţat şi am ajuns la clipa asta, să merg prima oară cu un Bugatti. Păcat că nu mă vedea nimeni

---

[6] „Pace", „mult noroc" (ebr.) (n.red.).

din clasă. În general, păcat că nu venise cu mine un cameraman. Fiindcă ştiam: şi dacă m-ar fi crezut că am condus singur o locomotivă şi că am tras sirena locomotivei şi că am oprit din mers un tren de călători, nici Miha n-ar fi crezut că s-a adus cu vaporul special pentru mine o maşină de rege! Şi decapotabilă! Ei, atunci să nu mă creadă, m-am gândit deodată supărat. De ce trebuie să le fac tot timpul impresie? Un rege încearcă să facă impresie cuiva? El e rege, şi cu asta basta.

— Cum s-a speriat tipul ăla, mecanicul de locomotivă... am râs eu un pic exagerat, fiindcă încă nu-mi puteam aduce aminte ce mi se întâmplase în locomotivă fără să mă simt puțin străin de mine însumi şi fără să simt din nou valul de spaimă care mă copleşise.

Felix a dat din umeri:

— Şi ăsta nu-i decât pistol de jucărie, a spus el.

Dintr-odată am simțit o mare uşurare:

— Doar atât? De jucărie?

A dat din umeri dispreţuitor. A scos din buzunar pistolul şi mi l-a dat. Era un pistol mic. Destul de greu. Greu ca unul adevărat. Avea mânerul bătut în sidef. Văzusem odată un pistol adevărat ca ăsta la o expoziție de armament capturat de noi. Tata stătuse mult să se uite la el, îl cercetase, îl examinase, îl mângâiase, privise prin

cătare, iar când îl întrebasem care-i problema, îl pusese la loc imediat şi zisese cu dispreț că e un pistol de femeie, dar asta nu i-am spus lui Felix.

Starea mea sufletească a început şi ea să se destindă, şi era plăcut. Am ținut pistolul de jucărie şi l-am mângâiat. Era, cum vă amintiți, al doilea pistol al meu pe ziua aia, după pistolul falsului polițist. Ce viață monotonă mai aveam şi eu.

Continuam să mergem pe drumuri lăturalnice. M-am ridicat şi am scos capul pe acoperişul deschis. Am făcut cu mâna spre o camionetă care trecea pe lângă noi şi şoferul mi-a făcut şi el, uitându-se cu admirație la maşina mare şi neagră. Mi-a părut rău că n-am pălărie de cowboy. Cu asta ar fi fost tabloul complet. I-am zis şi lui Felix. El a dat capul pe spate şi a râs, şi din nou mi s-a părut o clipă că e ca o fiară, ca o panteră: bătrâior, ce-i drept, cu fălcile căzute, dar cu o scânteiere în ochi, o sclipire de prădător, şi am început să imit fără să vreau expresiile lui schimbătoare, zâmbetul şi sticlirile de pericol din ochii lui albaştri... Mi se pare că am povestit deja de înclinarea asta amuzantă a mea să probez fețele oamenilor când stau de vorbă cu ei, să le simt dinăuntru trăsăturile, şi nici azi nu ştiu exact dacă e un semn că am talent teatral sau un caracter cameleonic. În orice caz, Felix observase,

bineînțeles, imediat. Eram transparent pentru el. Şi-a dat seama într-o clipă şi a ştiut exact ce caracter aveam, iar mie nu-mi păsa câtuşi de puțin. Şi-am văzut că şi zâmbea în barbă, ca şi cum i-ar fi plăcut că sunt aşa un actor-imitator. Fiindcă şi el era un pic actor, după cum se văzuse în spectacolul cu mecanicul de locomotivă, şi în inima mea am simțit ceva față de el, apropiere şi simpatie, ce echipă profesionistă fuseserăm noi acolo, în locomotivă, cum ştiusem, fără să plănuim nimic, exact ce aşteaptă el de la mine, cum începuse să-mi tremure mâna singură, nu? Şi Felix a apăsat pe accelerație, şi Bugatti gonea, iar el mi-a făcut complice cu ochiul, şi am simțit amândoi că, uite, aici începe o prietenie excepțională, între doi actori şi aventurieri care nu se tem de nimic, şi el mi-a luat din mână pistolul de jucărie, a țintit prin acoperişul deschis cerul azuriu, a strigat „Haide!” şi a apăsat pe trăgaci.

Bubuitura m-a izbit şi a răsunat din toate părțile. Într-o clipă mi s-a făcut rău şi frig. Un fir subțire de fum se ridica din țeava pistolului. M-am lăsat pe bancheta luxoasă a maşinii. Tot aerul a ieşit din mine cu un şuierat, toată bucuria aventurii şi bucuria noii prietenii.

— Ai zis... de jucărie... am murmurat sfârşit.

Felix a continuat să şofeze cu o singură mână, a adulmecat țeava pistolului, m-a privit cu ochii lui de bebeluş şi a dat din umeri zâmbind:

— Ce părere ai, domnu' Feuerberg junior, oare m-or fi păcălit la magazinul cu jucării?

9

Fugim din fața legii

Fumul de la pistol s-a ridicat deasupra mea, înălțându-se în văzduh pe acoperişul deschis al maşinii. L-am adulmecat, ars şi dens.

— Poate ar fi totuşi mai bine să ne întoarcem acasă, la Ierusalim, am şoptit.

Am văzut dezamăgirea din ochii lui Felix.

— *Pardon*, a spus. Cer iertare! Regret că te-ai speriat aşa, eu am vrut numai amuz pe tine un pic.

Sprâncenele în formă de triunghi i se mişcau, jenate, pe frunte.

— Poate că eu sunt prea bătrân ca să ştiu să amuz copii, ă?

Am tăcut. Ce echipă mai eram şi noi: un om mare care nu ştia să amuze copii şi un copil care nu ştia să amuze oameni mari.

L-am întrebat, serios, dacă are copii.

Iarăşi a întârziat cu răspunsul, a ezitat, ca şi cum ar fi cântărit în sinea lui pe care să-l dea. Ca şi cum n-ar fi existat pe lume nimic de genul „fapte”, „adevăr”, ci doar câteva răspunsuri posibile la fiecare întrebare şi trebuia văzut mai întâi care din ele se potriveşte mai bine într-un moment sau altul şi celui care a pus întrebarea.

Dar s-a hotărât. Şi pe faţă i-a apărut din nou zâmbetul pe care îl ştiam.

— Ei, doar o fată, dar ea deja mare, a spus el, ar putea fi la tine mamă.

Doar din politeţe am tăcut. Nici o femeie din lumea asta nu putea să-mi fie mie mamă. Afară de Gabi, poate.

— Dar nici fetiţa mea n-am cunoscut prea bine când era mică, a spus Felix. Şi toată copilăria eu pierdut fiindcă fost mereu pe drumuri, cu tot felul de treburi şi-aşa. Foarte păcat, nu? Pierdut mult, nu?

N-am avut chef să-i răspund. Ca să spun adevărul adevărat, nu mi se părea potrivit să crească copii. Părea un om care ştie să fie drăguţ cu copiii şi să-i facă să se simtă grozav o oră, două. Eram sigur, de exemplu, că ştie să facă umbre pe perete sau trei, patru scamatorii mai simple, sau să spună poveşti din alea la care copiii ciulesc urechile. Dar să creşti copii, să-i îngrijeşti, să-i educi şi să

te cerți cu ei, să-i doftoricești când sunt bolnavi și să-i consolezi când sunt triști, așa cum face Gabi cu mine, asta nu.

— De ce... De ce uiți așa la mine? a întrebat Felix șovăitor, silindu-se să zâmbească.

Nu mi-am luat privirea de la el. Să vadă că sunt supărat.

— Eu tocmai că iubesc copiii, de-adevărat iu... a spus mormăind neliniștit, parcă scuzându-se. Întotdeauna am auzit: Felix are succes la copii! Copiii toți iubesc pe Felix...

Da. Exact cum mă gândeam și eu.

Am tăcut cu cruzime.

(Fiindcă, după părerea mea, cine spune cu atâta mândrie că „iubește copiii" – și sunt destui oameni mari care spun asta – crede în adâncul inimii că, de fapt, copiii sunt o singură făptură, generală, cu o singură mutră și un singur caracter, adică tocmai acei „iubitori de copii" au o atitudine disprețuitoare față de ei, doar n-am auzit niciodată pe nimeni declarând „iubesc adulții", nu-i așa? Dar „iubitori de copii" se găsesc pretutindeni, și după ei toți copiii sunt dulci și blânzi, ocupați doar cu jocuri vesele, și dansează toată ziua. „Oo", spun proștii ăia mari, „ce fericiți sunt anii copilăriei!" și atunci îți vine să-i

mângâi pe capul lor pătrat şi să spui: „E-adevărat, şi ce fericiți sunt proştii!”. Copii, feriți-vă de iubitorii de copii!)

— Ce-i asta, a mormăit Felix lângă mine, am înghițit limba, domnu’ Feuerberg?

Am văzut că-l intimidez cu privirile şi tăcerile astea şi-i tulbur puțin siguranța de sine. Aveam impresia că-mi citeşte gândurile exact. Dimpotrivă, mi-am zis, continuă să mi le citeşti: După părerea mea, domnu’ Felix, dacă reuşesc să-ți ghicesc caracterul dintr-o privire rapidă de profesionist, dumneata eşti un om care se iubeşte foarte tare pe el şi ştie să se răsfețe, şi-i face plăcere să se crească doar pe el ca pe un veşnic copil al lui. Ăsta eşti dumneata!

Mi-a ieşit. Poate eram crud, dar în felul ăsta mă răzbunam pe el pentru faza cu pistolul. Trebuie să mărturisesc, cu părere de rău, că nu eu inventasem vorbele astea despre copilul veşnic care vrea să se crească doar pe el etc. Gabi spusese aşa odată despre o femeie celebră, Lola Ciperola, o actriță pe care o admira, şi îmi rămăseseră în minte. Mi s-a părut uimitor când am văzut că aceleaşi cuvinte i se potriveau atât de bine şi lui Felix: privirea a început să-i tremure şi pe obraji i s-a întins roşeața. A apucat volanul cu amândouă mâinile, şi-a pironit privirea în parbriz şi n-a scos o vorbă.

Tăcerea a durat câteva secunde. Pe urmă Felix s-a uitat din nou la mine şi ochii îi erau deja complet diferiţi. Nu mai aveau lucirea aia tăioasă. Mi-am dat seama că se întâmplase ceva între noi, că avuseserăm un mic duel şi că eu, cum-necum, învinsesem.

— Eşti copil isteţ, domnu' Feuerberg junior, a remarcat Felix liniştit, dar vedem acum dacă ai şi-o inimă destul de cutezătoare pentru ca să continuăm călătoria noastră pe itinerarul stabilit.

Ebraica lui era amuzantă, ebraică de nou-venit care a învăţat cuvinte frumoase. Maşina neagră mergea încet, liniştită şi plutitoare. Acum trebuia să mă hotărăsc: dacă spuneam „gata", oprea. Se oprea totul. Înceta dintr-odată un vis ciudat, plăcut, şi înfricoşător, şi derutant. Un vis care abia începuse, un vis care era tot o enigmă şi nu se ştia nicicum în ce direcţie ar fi putut s-o ia. Am închis ochii. Am încercat să mă concentrez ca să hotărăsc, dar gândurile se risipeau în toate părţile, şi doar în inimă am simţit un ghem greu şi rece de teamă nenumită, teamă de ce mi se întâmpla cu Felix ăsta, şi poate nu trebuia să încerc să pricep prea bine, fiindcă soluţia putea fi mai înfricoşătoare decât enigma.

— Păi atunci să continuăm, totuşi, am zis eu într-o doară.

— Foarte frumos, şi-a îndreptat el spinarea în scaun.

Am văzut că s-a simţit uşurat, şi chiar mai mult decât: că e bucuros că sunt gata să merg mai departe cu el. Că, în ciuda tuturor lucrurilor pe care le descoperisem în privinţa lui, sunt gata să merg mai departe cu el. Mi-am îndreptat şi eu spinarea şi am privit drept înainte. Eram destul de mândru de mine, deşi nu înţelesesem exact ce făcusem de provocasem schimbarea asta în el şi în mine.

— Dar mai înainte trebuie mutăm în broscuţă, nu? a spus.

Surprinzătoare întorsătură în discuţie. Şi în călătorie la fel. N-am întrebat nimic. Mi-am muşcat pur şi simplu limba şi am aşteptat să văd ce-o să se mai întâmple. A oprit maşina uriaşă lângă o livadă de citrice. Am coborât. Nu ştiam unde sunt. Încotro mă duce. Felix a scos din portbagaj valiza de piele maro. A închis uşa şi a început să meargă. M-am dus după el prin livadă. Încă mă străduiam să nu întreb încotro mergem. Începusem deja să înţeleg că la el totul venea pe neaşteptate. Că totul se schimba clipă de clipă, situaţia, planurile, viitorul...

Înaintam printre copaci. Am mers, şi-am tot mers. Deja îmi făceam griji un pic. Eram numai noi doi acolo. Numai el şi cu mine. Am trecut printre şanţurile de irigaţie pline de noroi. Cârpe roşii erau legate ici-colo în jurul

trunchiurilor. Am întors capul şi n-am mai văzut maşina. Nici şoseaua. Eram înconjurați de pomi şi de tăcere. Numai el şi cu mine.

Şi atunci, între două rânduri de pomi, am văzut o broască uriaşă: un Volkswagen verde. O broscuță. N-am spus nimic. Eram uimit de fiecare dată de proporțiile operațiunii pe care o plănuiseră pentru mine, dar nu puteam să-mi scot din minte o întrebare: de ce nu putuseră şi ei să-mi facă un cadou mai simplu? Ce era rău într-o minge de fotbal de competiție? Mă simțeam din ce în ce mai mult ca o frunză dusă de un curent de apă. Păşeam în urma lui. El mergea repede, dar nu grăbit. Era sub demnitatea lui să se grăbească. Avea un ritm al lui, care s-a lipit, fireşte, şi de mine. A deschis uşa lui. Eu am deschis-o pe a mea. A intrat şi s-a aşezat. Şi eu la fel. A demarat. Eu am tuşit uşor. Tăceam. Asta mi-a plăcut: o tăcere bărbătească. Maşina urca şi cobora printre gropi. A găsit din nou drumul de pământ. Şi am pornit mai departe.

— Cel mai important pentru mine era ca noi să începem călătoria noastră cu Bugatti negru, mi-a explicat, maşină specială, cu stil, nu?

A rostit cuvântul „stil” ca şi cum ar fi gustat ceva dulce. M-am întrebat ce soartă o să aibă maşina aia luxoasă. O

adusese din străinătate cu vaporul pentru jumătate de oră de drum? O lăsase acolo cum lăsase şi ceasul scump cu lanț de argint. Nu se ostenise nici măcar s-o încuie. Era, se pare, cel mai bogat om din lume.

— Dar, pe de altă parte, negrul sare în ochi prea tare. La fel şi uşile galbene. Câteva clipe, şi polițiştii vor începe să caute, să ajungă la ea. De-asta am pregătit pentru noi broscuța. Ca asta sunt multe în Israel. Nimeni nu dă atenție la ea. Putem să trecem şi pe lâng-o secție de poliție, să zicem, şi polițiştii vor duce mâna la chipiu şi vor spune „Bună dimineața, mulțumesc şi *shabbat shalom*”.

Am continuat să-mi tac tăcerea profesionistă şi dură. Apoi am început să-i rumeg vorbele despre polițişti şi, încet-încet, din ceața neroziei mele s-a ridicat un gând interesant:

— Cum aşa, fugim de cineva?

— Aşa cred – de poliție, ei precis nu place isprava cu trenul, ce-am făcut noi, a spus şi a dat din umeri țâțâind de trei ori, ca şi cum ar fi fost martor la purtarea regretabilă a polițiştilor. Câteodată au idei ale lor învechite. Şi a scos un râs uşor: Nu refer la tatăl tău, sigur, o, nu! Nu, nu! Dar de-asta tatăl tău e *campion* adevărat, iar ei doar polițişti. Ascultă pe mine, tatăl tău e detectiv cel mai bun din Israel!

În clipa aia s-au întâmplat două lucruri:

1. Sufletul meu mititel s-a umplut de fărâme de fericire că mai era cineva care credea asta despre tata în afară de mine.

2. Dintr-odată am înțeles adevăratul plan al tatei.

Adică, am îndrăznit să-l înțeleg.

— Şi noi, amândoi, adică eu şi cu tine, am început să spun timid, fiindcă mă temeam puțin de răspuns, noi acum... fu... fugim de lege?

— O! Fel foarte frumos de-a spune asta, a zâmbit Felix. Da, da, fugim de lege.

Şi din nou a mormăit cuvintele în barbă.

— Şi... spune, şi mâine o să fu... fugim de lege?

— Chiar şi alaltăieri la fel... Nu, invers! Şi poimâine. Tu hotărăşti până când. Ce spui tu eu fac pentru tine. Tu eşti azi ca Aladin şi eu ca duhul lămpii, yes, sir!

Şi m-a salutat milităreşte.

În clipa aia, directorul circului meu lăuntric a plesnit din biciul lui lung şi o explozie puternică mi-a răsunat în urechi. Orchestra a intonat un marş rapid şi cei treizeci şi doi de acrobați din mine, cei trei înghițitori de flăcări pe care-i aveam înăuntrul meu, cei doi scamatori, aruncătorul de cuțite, clovnii, maimuțele, leii şi elefanții şi cei cinci tigri bengalezi au năvălit toți odată în arena mea,

inundată de lumina reflectoarelor, şi au început să se rotească fără oprire într-un carusel... Da, a fost o clipă din acelea, o întâmplare rară când un circ întreg fuge să se alăture unui copil, şi vocea unui crainic beat de fericire a tunat în urechile mele trandafirii: „Doamnelor şi domnilor, iubit public, primiți-mă!”.

M-am trântit pe spătarul scaunului şi am închis ochii, încercând să fac tămbălăul ăsta dinăuntrul meu să înăbuşe vocea liniştită şi rece care tot timpul încerca să-mi şoptească un avertisment, să-mi spună că greşesc cu totul şi nu-nțeleg ce se întâmplă în jurul meu, dar acum nu mai voiam s-o aud, trebuia să tacă, să nu-mi mai strice tot cheful. Felix conducea încet, fredonând cu glasul lui caraghios şi plescăind din limbă ritmul, ca o orchestră dintr-un singur om. Am deschis fereastra şi-am lăsat vântul să îmi scalde fața. M-am înviorat. Mi-am îndreptat spinarea. Uite. Sunt în regulă. Acum totul o să fie în regulă. Acum totul devenise limpede şi simplu. În sfârşit, după ore întregi de zăpăceală şi de supărare pe tata şi pe Gabi, mi se limpezise planul de la un cap la altul, ideea şi intriga şi curajul lui: deci ăsta era cadoul de *bar mitzvah*! Şi ăsta era omul deosebit pe care-l alesese tata pentru rol! Şi iar am răsuflat adânc, uluit de măreția ideii, de îndrăzneala tatălui meu. Fiindcă atunci când te uitai la el

nu-ți dădeai seama cine e cu adevărat şi cât de strălucit poate să fie când vrea. Bine, specialitatea lui era să nu iasă în evidență, şi, după cum se ştie, Gabi credea că asta îi intrase în suflet, dar nici mie nu mi-ar fi trecut prin cap că o să fie atât de îndrăzneț şi dezlănțuit şi tare mi-ar mai fi plăcut să aud ce zisese Gabi când îi expusese ideea lui.

Şi să vedem dacă mai îndrăznea să-l părăsească după o asemenea idee.

Şi la Felix mă uitam cu alți ochi: dacă tata se baza pe el pentru o misiune atât de delicată, trebuia să fie într-adevăr ceva deosebit. Între timp, omul deosebit îşi pusese pe nas nişte ochelari de soare obişnuiți şi negri, fără urmă de noblețea unui monoclu. Conducea sigur pe el, ochii păreau aproape închişi în spatele lentilelor, dar ştiam că nu-i scapă nimic. Îmi amintea de tata din ce în ce mai mult. Erau atât de diferiți unul de celălalt, şi totuşi, semănau atât de bine. Am înghițit în sec. Mi-am propus să controlez tot ce aveam să spun de-atunci încolo, dar nici măcar tremuriciul uşor al degetelor nu reuşeam să mi-l stăpânesc.

Fiindcă dacă avea să fie prea periculos? Sau şi mai ilegal?

Şi dacă îi dezamăgeam pe amândoi, şi pe tata, şi pe Felix?

Şi dacă ne prindeau?

Fiindcă, de la o clipă la alta, planul se desfăşura sub ochii mei în toată măreția şi nebunia lui: ce pariu periculos făcuse tata! Să mă lase să comit asemenea delicte, cum fusese cu trenul... Pentru că, dacă mă prindeau şi descopereau ce se-ntâmplase cu adevărat, el zbura din poliție şi îi lua postul adjunctul lui corupt, Ettinger, şi ce sens mai avea viața tatei fără munca asta de detectiv, fără poliție? Eu nu mărturisesc, am jurat în inima mea, şi dacă mă torturează în beciurile lor pentru interogatorii, eu tot nu-l denunț!

Nu, nu puteam să concep aşa ceva. Nu îndrăzneam. Am respirat adânc. M-am pregătit să pun o întrebare lungă şi amănunțită care să clarifice toată situația:

— Şi c-c-ce-o...?

Am simțit că mă sufoc. Şi am tăcut. Am stat aşa, ruşinat, fără să rostesc o vorbă câteva clipe. Felix zâmbea pe sub mustăți.

Ei, scoate-afară! Acționează! Acționează odată!

— Şi... c-c-ce-o... să fa... facem?

Ăsta era, se pare, glasul meu, fărâma aia, dramul ăla de voce care şchiopăta prin aer.

— *Oi*, domnu' Feuerberg, a dat Felix din mână, noi vom face lucruri care n-ai făcut niciodată!

— Şi dacă... dacă ne prind?

— Nu ne vor prinde.

Acum ori niciodată:

— Auzi... ăăă... Felix... Nu te-au... Ăştia nu te-au... Poliția adică, poliția noastră! Nu te-au prins niciodată?

Nu s-a oprit din fredonat, ca şi cum nici n-ar fi auzit. Abia după câteva clipe s-a întors spre mine cu totul:

— Numai o dată. Şi-am terminat. Încă o dată nu mai prind ei pe mine.

Şi a zâmbit în barbă:

— A fost prima şi ultima oară.

Dar numai buzele-i zâmbeau, formând linia aia fină şi plină de cruzime pe care-o mai văzusem o dată în jurul gurii lui.

— Şi pe tata de câți ani îl ştii?

— Oho! Poate zece ani, poate mai mult!

Am ezitat un pic cum să formulez întrebarea următoare ca să nu-l jignesc cumva:

— V-ați cunoscut la... la lucru?

Acum zâmbeau spre mine şi ridurile de la ochi:

— La lucru. Ai spus frumos.

A accelerat şi a început să se concentreze la drum. Fluiera ceva care nu-mi suna cunoscut, ca o melodie veselă de vioară, şi din când în când fredona voios în

barbă: „De-la-lu-cru!” şi acompania cuvintele astea cu un „pam-pam-pam” rapid. Am observat că aproape întotdeauna fluiera ceva sau fredona cu gura închisă. Tot timpul umplea aerul de şuierat şi zumzăit. M-am gândit: poate aşa se-ntâmplă cu oamenii în toată firea care în copilărie au fost ca mine.

Şi, printre toate senzațiile astea contradictorii şi derutante pe care le trezea în mine, îmi plăcea să mă uit la mâinile lui. Mâini lungi, bărbăteşti şi calme. Numai inelul mă deranja. Un inel mare de aur pe un deget de la mâna stângă. Ținea de o cochetărie şi de un răsfăț cum nu mai întâlnisem, iar piatra pe care o avea era neagră, puțin strălucitoare, o strălucire ca o țeavă de pistol, un negru ca tunelurile săpate sub ziduri de puşcărie, strălucirea şi negrul secretelor întunecate şi fulgerătoare.

De aceea mă uitam numai la mâna dreaptă, din ea îmi trăgeam îndrăzneala şi simpatia pentru el, dorința de a-i rămâne alături. Mâna dreaptă era mâna justă. Cu ea eram apărat. Mâna asta avea să-mi aducă aminte că tata mă ocroteşte de departe şi că l-a ales foarte atent pe Felix să îndeplinească misiunea asta specială. Şi Felix ăsta, o privire dacă aruncai la mâna lui dreaptă se vedea că e unul dintre legendarii „şuşu”, care nu ştiu ce-i teama. Şi că avea să fie față de mine un infractor cu inimă de aur.

— Tata e un *campion* adevărat, nu?

— Detectivul numărul unu. *Número uno*, a spus el.

Păcat că tata nu era acolo să audă. În ultima vreme şi el începuse să creadă că nu face doi bani. Se certase cu toți prietenii din poliție. Nici unul dintre detectivi nu mai voia să lucreze cu el. În urmă cu două săptămâni scriseseră despre el în *Yediot aharonot*[7] că a eşuat în toate anchetele importante pe care le-a condus în ultimii ani. Scriau că ura lui față de cei care încalcă legea îl face să se comporte în timpul investigațiilor dificile şi delicate ca un elefant într-un magazin de porțelanuri. Speram că Felix n-a citit ziarul ăsta.

— Dar tata a avut ceva probleme în ultimul timp, am tatonat eu prudent terenul.

— Ziarele scriu numai prostii! Prostii cu sos! a desființat Felix presa. Ziariştii nu înțeleg că tatăl tău nu e doar aşa, un detectiv! El are arta asta în sânge! Nu e, ca alți polițişti, numai un funcționar care a pus pe cap şapcă de polițist! La domnu' tata, meseria e artă! Ca detectiv el e... e ca Bugatti printre maşini!

A ridicat un deget ca să-şi întărească spusele, şi nici măcar nu m-a deranjat că era degetul ăla cu inelul.

---

[7] „Cele mai noi ştiri" (ebr.), cotidian de mare tiraj din Israel (n.red.).

— Dar într-un ziar, am spus ruşinat, au scris că parc-ar fi nebun când vede infractori şi din cauza asta distruge anchete.

— Nebuni sunt ei! fierbea Felix. Am citit şi eu prostiile alea! Ce cred dumnealor, că hoții şi vardiştii e joc de copii?

— Şi de multă vreme n-a mai avansat în grad, m-am scăpat eu, cu mustrări de conştiință.

N-aveam voie să pomenesc un asemenea lucru în afara casei. La noi, cei din poliție, nu se spală în public rufele murdare, dar eram supărat că se purtau aşa cu el şi, pe lângă asta, ştiam că Felix e de partea noastră.

— Porcărie! a lovit el volanul. Frică lor de el fiindcă e aşa de fantastic!

Şi şi-a țuguiat buzele aproape până la nas, mormăind supărat în barbă.

Mă străduiam să țin minte cuvintele lui, să-i povestesc a doua zi tatei. Şi cel mai rău îmi părea că nu era şi Gabi acolo. În ultima vreme avea o părere foarte enervantă despre el ca detectiv. Şi nu înțelegeam cum de era el gata să asculte jignirile astea ale ei şi să tacă. Gabi gândea, de exemplu, că tata ar trebui să-şi dea imediat demisia din poliție şi să-şi găsească altă meserie. Aşa-i spusese, simplu şi crud.

— Altă meserie? a întrebat atunci tata cu gura căscată. Tu despre mine vorbeşti?

Eram toți trei la bucătărie şi pregăteam masa. Eu am înghețat lângă tigaie. Tata a început să se umfle deasupra oalei cu paste. Ea se aştepta ca el să se înfurie şi, cum nu se întâmplase, a prins şi mai mult curaj:

— Trebuie să laşi de tot meseria asta. Ajunge!

Tăcere. Tata tăcea! Gabi a continuat să taie legume şi-i tremura mâna:

— Ai dat aproape douăzeci de ani din viața ta meseriei ăsteia. I-ai dat chiar şi lucruri mai importante. A venit timpul să faci altceva, mai normal. Cu un program de muncă obişnuit, fără pistoale şi împuşcături. Fără pericol de moarte în fiecare zi.

A aruncat o privire speriată în spate. Tata tot nu zicea nimic. Ea a respirat adânc şi a spus repede:

— Eu îți propun să-ți dai demisia, o să primeşti compensație, îmi dau şi eu demisia cu tine, punem banii la un loc şi deschidem un restaurant. De ce nu?

Era o idee nouă şi uluitoare. Să treacă de la urmărit la gătit? Tata a orăcăit ca un broscoi care sapă un tunel în Anglia şi iese la suprafață într-o bucătărie franțuzească:

— Un restaurant? Ai spus un restaurant?!

— Da, da! Un restaurant! Mâncare făcută-n casă! Eu o să gătesc şi tu o să-l con...

— Şi poate îmi iau şi-un şorţuleţ roz şi te ajut la gătit? Ă? Nu cumva crezi că sunt prea bătrân ca să fiu detectiv? Hai, zi, zi-mi în faţă!

Vedeam că nu-i a bună. Am căutat repede alt subiect de discuţie. N-am găsit. Aveau să se certe. Ea, să plece. Fiecare plecare temporară o apropia de plecarea definitivă. Nu puteam să trăiesc aşa, în nesiguranţa asta.

— Ai fost cândva un detectiv bun, a spus Gabi cu un glas liniştit, rău prevestitor. Cândva ai fost cel mai bun. Ştie toată lumea. Dar după tot ce s-a-ntâmplat ţi-ai pierdut complet simţul măsurii. Munceşti de parc-ai duce un război personal cu toţi infractorii. Nu poţi să fii profesionist în felul ăsta!

Linişte-n bucătării! Nimeni pe lumea asta nu putea să-i spună tatălui meu asemenea lucruri şi să rămână în viaţă.

Şi el tăcea! El tăcea în faţa ei!

— Eşti atât de pornit să te răzbuni pe ei, pe fiecare infractor mărunt, încât îţi dai de gol toate capcanele!

Tăcere. Tata începuse să-nvârtă iar tacticos lingura în paste. Gabi era atât de încordată, că nu dădea pace unei biete roşii şi continua s-o mărunţească iar şi iar. Simţise că tata o ascultă serios, nu ca de obicei. Uite-atunci ar fi

trebuit să sar şi să spun şi eu ceva, s-o fac să tacă. Ce pricepea ea din investigații? Ce pricepea ea din veşnicul război al detectivilor cu lumea interlopă întunecată şi necruțătoare?

Dar un lucru mi-a venit fulgerător în minte. Ceva care se întâmplase nu demult. Când tata şi cu mine participaserăm la întinderea unei capcane hoților de maşini. Felul în care se purtase tata. Exact aşa cum zisese Gabi, distrusese tot planul, noroc că eram şi eu acolo.

Am tăcut, amestecând ouăle în tigaie. Am simțit că începe altă scenă.

Tata a spus liniştit:

— N-ai cum să nu explodezi când scriu despre tine-n ziar că te porți ca un elefant într-un magazin de porțelanuri. Gândeşte-te ce-ai fi simțit tu dacă s-ar fi spus despre tine că eşti ca un... ăăă...

Cu un eroism de zile mari, Gabi s-a făcut că n-aude observația nefericită.

— E-adevărat că-n ziare a fost mult venin, a spus ea. Dar au fost şi observații juste, şi trebuie să ții cont de ele dacă vrei să schimbi ceva în viața ta!

A lăsat roşia în pace, în sfârşit, s-a uitat uimită la fărâmițele roşii care zăceau pe tocător şi a trecut la chinuirea castravetelui.

— Te laşi orbit de furie la orice infracţiune cât de mică şi nu mai ai răbdare să faci o urmărire eficientă! Nu mai ai simţul coordonării ca să conduci o anchetă! Şi perseverenţa necesară pentru trucuri simple!

Şi i-a aplicat castravetelui trei lovituri de cuţit – câte una pentru fiecare semn de exclamare.

Stăteam toţi spate în spate, dar m-am uitat la ei cu coada ochiului.

— Şi precis n-ai nici un strop de iod în afurisita asta de casă! a strigat deodată, a aruncat cuţitul din mână şi a fugit la baie, încercând să oprească şiroiul de sânge care-i ţâşnise din deget.

Tata nu s-a clintit din loc. Spatele lui era un zid solid turnat din fier. Nu ştiam dacă să mă duc după ea sau să rămân cu el să-l consolez. Cui trebuia să-i fiu credincios acum. El nu văzuse ce văzusem eu: Gabi se tăiase la deget intenţionat. Cu faţa schimonosită de ură de sine, se tăiase la deget.

— Are dreptate, a zis deodată tata calm, cu un glas îndepărtat. Toată lumea îmi spune asta, dar eu nu ascult. Ea-mi spune pentru că o doare şi chiar ţine la mine. Are dreptate.

— Ba n-are, am zis eu cu gura uscată de teamă.

Cum adică avea dreptate? El era cel mai bun detectiv din țară. Trebuia neapărat să rămână pe postul lui până aş fi putut să vin şi eu şi am fi făcut împreună o echipă excelentă.

— Aşteaptă o clipă, Nono, a spus tata. Avea o voce blândă, atât de blândă, încât aproape nici nu i-am recunoscut-o. Mă duc să-i pansez degetul.

Păcat că nu era şi ea acolo, în maşină, să-l audă pe Felix.

— Şi poate că nu numai în Israel e cel mai bun, a continuat Felix dând din cap ca să-şi întărească vorbele. Poate că nu numai în Israel!

Am răsuflat adânc şi am lăsat cuvintele astea să se reverse în mine. Ne-am continuat drumul tăcând bărbăteşte, numai Felix zumzăia şi fredona cu gura închisă. Asupra mea s-a pogorât calmul, un calm de vis. Ca şi cum aş fi ascultat o poveste despre mine. O poveste despre un băiat al cărui tată e detectiv principal la poliție şi care de *bar mitzvah* îi organizează o călătorie cu aventuri în partea cealaltă a vieții, în partea întunecată a delictelor. Un dar deosebit pentru maturizarea lui, ca să cunoască viața în toate aspectele ei, ambele fețe ale monedei. Şi poate şi ca să țină minte că tatăl lui, chiar şi el, are o parte liberă, rebelă, veselă.

Sau cel puțin avea.

Când era tânăr. Înainte să se însoare cu Zohara, înainte să lucreze în poliție. Fiindcă eu ştiam. Gabi îmi povestise, direct sau pe ocolite, şi câteodată se mai găsea cineva să-mi facă cu ochiul şi să-mi spună că tata a fost destul de zvăpăiat, şi avea atunci doi prieteni buni, erau o gaşcă, li se spunea cei trei muschetari, făcuseră armata împreună şi puseseră pe picioare o firmă de mutări în Ierusalim, tata nici măcar nu-mi povestise despre asta, ca şi cum dacă şi-ar fi adus numai aminte de zilele alea vesele ar fi profanat doliul după Zohara; dar eu adunasem şi închisesem în inima mea firimiturile astea pe care mi le aruncase Gabi: trei derbedei veseli erau, cu inimă de aur, îi ştia tot Ierusalimul, şi mai ales pe el, Kovi Feuerberg, cu veşnica lui pălărie de cowboy, cu râsul nechezat şi pariurile nebuneşti pe care le făcea, dacă poate, de exemplu, să valseze cu un frigider legat de spinare, sau dacă are curaj să fure o zebră de la Grădina Zoologică Biblică[8] şi s-o călărească pe stradă, şi cum seara, după lucru, muschetarii făceau o baie şi se dădeau cu briantină şi se duceau la petreceri private în Rehavia sau Ein Kerem şi răpeau pentru un dans dezlănțuit cea mai frumoasă

[8] Grădină zoologică din Ierusalim, cunoscută pentru numeroasele specii din Africa şi Asia, multe dintre ele menționate în Biblie (n.red.).

fată, o ameţeau până aproape leşina, unul dansa cu ea, ceilalţi doi stăteau de pază să nu îndrăznească să se amestece nimeni, după care dispăreau ca să se ducă la altă petrecere... Şi pe-atunci avea admiratoare, când era burlac, şi fete care-i făceau curte, şi el petrecea cu toate şi le înnebunea, şi n-o iubea cu adevărat pe nici una dintre ele, şi pe-atunci spunea mereu că încă nu s-a născut femeia în stare să pună mâna pe el şi dacă vreuna o să vrea să facă asta va trebui pur şi simplu să-l împuşte sau să-l pescuiască, să-l vâneze de-adevăratelea, şi râdea cu râsul lui bărbătesc ca un nechezat, da, aşa fusese cândva tatăl meu, în urmă cu un milion de ani, gonea pe străzile din Ierusalim pe o motocicletă cu ataş, iar ataşul îl umpluse cu pământ şi plantase în el un răsad mic de roşii, care crescuse şi se ramificase, iar tata rupea şi înfuleca roşii proaspete în timp ce circula, i se spunea Cowboy Tomato fiindcă în engleză „roşie" se spune tomato, şi, dacă vreun poliţist voia să-i dea amendă că merge prea repede, tata îl mituia imediat cu o roşie proaspătă, şi toţi râdeau şi oftau, ce să-i faci, cowboy-ul tot cowboy, n-o să se schimbe în veci...

Unde era acum? Unde era băiatul ăla care fusese tata? De ce nu-l cunoscusem niciodată? De ce nu-l văzusem nici măcar o clipă ivindu-se în ochii lui? Unde era derbedeul

care şterpelea maşini doar ca să le monteze roți de lemn pătrate? Cum de venise deodată necazul şi, cu o unghie de fier, îi zgâriase între ochi ridul acela îngrozitor?

Felix conducea şi fredona, iar eu încercam numai să am grijă să nu-mi țâşnească inima printre dinți. Îmi atingeam întruna talismanul, glonțul pe care-l scoseseră la operație din corpul tatei. Un individ în afara legii trăsese în el, şi tata continuase cu el un schimb de focuri până-l învinsese. Nici când făceam duş nu-l dădeam jos. Ieşise din corpul lui şi avea să stea cu mine până în ziua în care o să mor. Împreună, mă gândeam, sunt aici împreună cu tata. Tot ce fac acum fac împreună cu el şi, chiar şi când nu mai țin cont de nimic şi-ncalc rău legea, sufletul lui e cu mine în glonțul de la gât. Tot sufletul lui – şi cel pierdut, sufletul vesel, de derbedeu – era cu mine. Lângă inima mea.

Era un moment profund şi rar. Fiindcă nu întotdeauna mă simțeam atât de aproape de tata şi nu întotdeauna aveam sentimentul că noi doi semănăm cu adevărat – nu ca nişte gemeni şi poate nici chiar ca doi profesionişti care pot să acționeze împreună fără vorbe – şi uneori mi se strângea inima de teamă că o să cresc şi n-o să fiu ca el. Dar în clipa aia, în maşina care gonea, am simțit că cresc. Că cresc împreună cu el şi merit, poate pentru prima oară,

să-l cunosc până în adâncul sufletului, că abia acum mi se dezvăluie el în întregime şi mi se dăruieşte cu totul, generos şi fără teamă, şi ăsta e marele cadou pe care mi-l face de *bar mitzvah*.

O patrulă de poliție cu o sirenă care se jeluia venea spre noi. Am râs în sinea mea cu un râs aspru, de infractor cu state vechi: he he he, poate că polițiştii din maşină îi căutau deja pe cei care deturnaseră trenul şi fugiseră cu Bugattiul ăla negru! Am fost atent să văd ce simt: nici măcar nu mi-era teamă, nu mi-era aproape deloc. Ce treabă aveam eu cu patrula aia? Dimpotrivă, măcar de-ar fi început să ne urmărească şi am fi reuşit să scăpăm de ea conducând ca nebunii. Bineînțeles că am fi reuşit. Fără teamă şi fără să respectăm vreo lege. Am fi fost ca două fiare. Numai o zi sau două, nu mai mult, dar complet fără teamă, fără nici un respect pentru vreo lege. Şi împreună cu Felix totul ar fi fost în ordine, el avea experiență cu treburi din astea, avea nervi de oțel, cine putea să se atingă de mine dacă eram cu el, nu m-ar fi prins nimeni pe lumea asta dacă eram cu el, farmecul lui mă proteja, privirea lui albastră, doar o zi sau două, nu mai mult, dup-aia uitam totul şi mă întorceam pe calea cea bună, aş fi fost un copil cuminte şi la locul lui, n-aş mai fi mințit şi nu m-aş mai fi prostit şi n-aş mai fi făcut

nebunii!!! Dintr-odată aş fi coborât pe scara Max şi Moritz şi numai uneori, noaptea, singur, mi-aş mai fi amintit ziua asta, sau astea două zile şi tot ce s-a întâmplat în realitate, dar ca un vis, şi locomotiva deturnată, şi Bugattiul negru, şi lucirea întunecată şi primejdioasă, şi sirenele tânguitoare a o sută de maşini ale poliției care goneau să mă caute şi să mă urmărească, iar eu le evitam, fugeam, nu mă prindeau. Fiindcă eram rapid şi imprevizibil, zumzăiam şi înțepam şi dispăream, un artist al încălcării legii, Nono Feuerberg, în curând cel mai bun detectiv din lume!

Inima îmi bătea foarte tare. Mi-am lipit genunchii unul de altul şi m-am ghemuit în poziția „arest preventiv". O clipă am fost un pic derutat. Speriat. Fiindcă, la urma urmei, cine eram eu, de fapt?

10

Un capitol la care n-am chef să pun titlu, şi mai ales nu unul amuzant

Gabi fusese mereu cu noi, i-am povestit lui Felix, adică de când mă ştiam eu. Venise să stea cu tata şi cu mine după ce murise Zohara, mama mea, ceea ce se întâmplase când eram eu mic de tot. Aveam un an, poate. Aici am

făcut o mică pauză, fiindcă de obicei în punctul ăsta oamenii încep să pună tot felul de întrebări prosteşti, de ce-a murit şi dac-o mai țin minte, dar Felix a tăcut.

M-am mirat un pic. Cum de nu-l interesa, cum de nu-i păsa că era acolo un copil fără mamă, un copil practic orfan. Dar am hotărât să nu-i arăt că mă mir, pentru că, aşa cum ziceam, întotdeauna se întâmpla pe dos, eram sâcâit la culme cu întrebări la care n-aveam nici un chef să răspund, deci să presupunem că aşa era şi-acum.

Şi am continuat să-i povestesc despre Gabi, că era o fată care lucrase toți anii ăştia cu tata, fusese secretara lui când el era adjunctul comandantului secției de investigație a cazurilor de fraudă, mersese cu el când devenise investigator la secția de delicte grave şi rămăsese secretara lui şi când începuse să lucreze ca detectiv. Oriunde se ducea tata, venea şi ea după el.

„Eu sunt tunetul”, spunea ea. „Asta, bineînțeles, dacă presupunem că taică-tău e fulgerul.”

— E aşa, un pic, cam ca un tunet, i-am explicat lui Felix. E grăsană şi, pe lângă asta, are o voce foarte puternică, dar e sută la sută, adică perfectă, nu ştiu cum ne-am fi descurcat fără ea (pauză mică), mai ales după ce-a murit mama.

Tăcere. În regulă. Era dreptul lui să păstreze tăcerea. Chiar dacă, după părerea mea, când un copil spune „după ce-a murit mama”, asta îl face totuşi un pic special. Sau poate că nu. Felix conducea broscuța verde pe un drum îngust care ne ducea spre mare şi spre asfințit. Mergeam încet, ca şi cum n-ar fi fost pe lume nici un polițist care să ne caute.

— Încearcă tot timpul diete noi, i-am mărturisit eu, fiindc-a jurat să nu depună armele până n-o să aibă un corp demn de o ființă umană, dar îi şi place să mănânce, şi înfulecă ciocolată în cantități industriale, iar eu şi cu tata gătim chestii delicioase, şi-atunci e nevoită să mănânce cu noi.

Îşi făcea reproşuri şi se ura din cauza asta. Dar, când tata punea la încins uleiul de măsline şi arunca-n tigaie ceapa tăiată mărunt şi ciupercile şi-ncepea să-nvârtă pastele cu lingura în oală, nu se putea abține. Câteodată aveam chiar o bănuială că tata era cam rău cu ea: îi făcea poftă cu tot felul de mâncăruri ca să se mai îngraşe un pic şi el să nu se căsătorească în continuare cu ea.

— Zohara era foarte frumoasă, am zis nu ştiu de ce. Am văzut odată o poză cu ea.

Tăcere. Felix conducea broscuța pe lângă malul mării.

— Numai poza asta a păstrat-o tata. O poză cu ea şi cu el. Celelalte lucruri ale ei n-a vrut să le mai țină-n casă după ce-a murit.

Şi am spus „a murit” foarte apăsat, fiindcă poate n-auzise din prima. Dar nici de data asta n-a reacționat. Stătea aplecat peste volan, cu o față lungă şi încordată.

Foarte bine. Nu suntem obligați să vorbim despre o femeie care-a murit, chiar dacă era mama cuiva cu care stăm de vorbă. Fiindcă poate nici cinevaul ăla nu e aşa interesat să vorbească despre ea. Abia dacă a cunoscut-o. Avea un an când a murit şi-n casă nici nu prea se vorbea despre ea. A murit şi aia e.

— Şi Gabi? a întrebat deodată Felix.

— Nici Gabi nu vorbeşte despre ea.

Dar uneori, când mai discutam despre ceva, ea se oprea dintr-odată şi se lăsa o scurtă tăcere, deosebită, ca şi cum cineva ar fi trecut în linişte printre noi şi noi n-am fi avut voie să spunem că l-am simțit, după care Gabi întotdeauna zicea: „Şi, unde eram?”.

Ştiam că tata îi interzisese s-o pomenească pe Zohara la noi în casă, fiindcă, de fiecare dată când îmi făceam curaj să întreb ceva, Gabi spunea „Dacă vrei să ştii ceva de Zohara, întreabă-l pe taică-tău”, şi strângea din buze,

cu toate că simțeam cum moare de nerăbdare să povestească.

— Tu n-ai înțeles pe mine, a spus Felix. Eu am întrebat cum a venit Gabi să stea cu voi.

— A, asta.

Nici o problemă, m-am gândit. Dacă el n-are pic de respect față de morți şi vrea să vorbească numai despre Gabi, o să vorbim numai despre Gabi. Oricum n-aveam multe de povestit despre Zohara. Nu ştiam nimic despre ea. Se putea spune că era o străină pentru mine. Întâmplător, mă născuse, dar Gabi făcuse mult mai multe pentru mine.

— Când s-a însurat cu Zohara, tata şi-a luat concediu de la poliție, îşi dorea altă viață. Dar, după ce-a murit, am continuat eu, a hotărât să se întoarcă. Tocmai în perioada-n care Gabi voia să plece din poliție. Se săturase să fie secretară. Are o grămadă de talente şi ar putea să facă absolut orice.

— Ce, de pildă?

— Ce? Să fie actriță sau cântăreață, de pildă! Şi e specialistă la organizat chestii. De sărbători ea organizează toate spectacolele pentru copiii polițiştilor, şi scrie scheciuri pentru petrecerile polițiştilor, şi e campioană la cuvinte încrucişate, şi specialistă în cinema, în fiecare

săptămână mergem la cel puțin un film, şi ştie să imite vedete, şi mai ce?... Are simțul umorului şi e mereu veselă. E perfectă.

Felix a zâmbit.

— Tu iubeşti pe Gabi, nu-i aşa?

— E sută la sută, am zis eu din nou. Dac-aş putea să-l conving şi pe tata, dar el, din cauza frumuseții exterioare sau din cauza Zoharei...

— Numai că nu e destul de frumoasă pentru domnu' tata, a murmurat Felix gânditor.

Şi eu mi-am adus aminte ce spunea Gabi mereu: „O mutră de gogoaşa Nuşa, asta mi-au dat mie părinții, când eu eram predestinată să fiu Brigitte, nemernica sfărâmătoare de inimi!", şi m-am gândit că, dacă Gabi s-ar fi resemnat cu înfățişarea ei, ar fi devenit o femeie greoaie şi plină de amărăciune, plicticoasă şi fără viață, şi ea devenise, tocmai, foarte vioaie şi plină de viață, şi deodată m-a izbit un gând: poate Gabi devenise Gabi nu datorită însuşirilor pe care le moştenise şi nici a educației primite, ci numai pentru că sufletul ei hotărâse să se lupte cu silueta şi fizionomia ei, şi poate că de-asta se străduia ea atât de mult să fie ageră şi aparte, şi am înțeles dintr-odată, am înțeles cât de grea era bătălia pe care o ducea

de-o viață fără nici un ajutor, fără să vorbească cu nimeni despre asta, în singurătate.

— Şi ia zi, de ce a vrut ea atunci să plece din poliție? a întrebat Felix încet.

— Fiindcă se săturase să bată la maşină rapoarte despre cadavre şi asasinate şi lumea interlopă.

„Şi mai ales", îmi povestea ea, „m-am săturat să văd în fiecare dimineață mutra acră a lui taică-tău". Asta nu i-am mai zis lui Felix. Tata nu-i spusese niciodată o vorbă drăgăstoasă sau de laudă lui Gabi, dar turba de furie şi-o zi dacă lipsea.

„Iar eu, vițea naivă, am crezut că ăsta e felul lui stângaci de a-mi arăta câtă nevoie are de mine", ofta Gabi în fiecare săptămână când îmi spunea povestea asta.

— Aproape că l-a părăsit odată, am continuat, dar tot a hotărât să mai rămână puțin.

„Taică-tău era atunci atât de trist şi de lovit", îşi amintea Gabi, „că nu putea fi părăsit, dar nu se putea nici sta cu el".

Dezbăteam chestiunea asta pentru a mia oară, la o cană de cacao la cafenea după film sau când se mai întâmpla să fim singuri la bucătărie: „Cearcănele i-au devenit şi mai pronunțate, îți poți imagina una ca asta? Şi

bineînțeles că el, cu mândria lui idioată, nu era dispus să vorbească cu nimeni despre durerea lui”.

Aici își apropia fața de a mea, mijea ochii și spunea în șoaptă de te treceau fiorii:

„Tristețea pur și simplu dădea pe dinafară dinăuntrul lui și se revărsa pe oricine se afla prin preajmă! Era întruchiparea tragediei, crede-mă”.

— Și atunci l-a văzut într-o zi încercând să mă înfeșe pe o masă din biroul lui, i-am povestit lui Felix zâmbind în sinea mea, fiindcă mi-l și închipuiam făcând asta.

„Când l-am văzut cum îți caută prin toată camera suzeta pe care o îndesase în tocul de la revolver” – în momentul ăla, ochii lui Gabi se încețoșau întotdeauna și vocea i se făcea mai groasă și puțin răgușită –, „când l-am văzut pe taică-tău atât de pierdut și de neajutorat, fix ca bebelușul care urla în fața lui, mi-am dat seama că îl iubeam, de fapt, că toți anii cât am lucrat cu el l-am iubit fără să știu și că eu o să fiu femeia care o să aducă înapoi zâmbetul pe fața lui îndoliată”.

Atunci tăceam amândoi, din respect pentru durerea ei. Îmi plăcea s-o aud povestind asta.

„Cred c-am văzut eu prea multe filme în care văduvul se însoară cu bona copiilor lui”, se văicărea ea.

— N-aveam voie să-i spun „mamă”, i-am povestit lui Felix când am lăsat maşina verde în parcarea de lângă plajă şi am pus piciorul pe nisipul cald.

Înainte să văd marea, când i-am simțit mirosul doar, am devenit deodată foarte vorbăreț. Marea a avut întotdeauna efectul ăsta asupra mea.

— Mi-a explicat că ea nu-i mama. Ea e Gabi. Prietena mea şi-a tatei. Când eram mic nu reuşeam să înțeleg deosebirea.

Fiindcă Gabi stătea cu mine tot timpul. Numai noaptea se ducea să doarmă în apartamentul ei înghesuit, iar uneori, când tata era plecat în misiune, dormeam la ea. Şi ea îmi citise înainte de culcare toate cărțile care-i plăcuseră când era de vârsta mea. Ea îmi alesese îngrijitoarele, şi grădinița, şi ea mergea la şedințele cu părinții şi mă ducea la policlinică dacă eram bolnav, şi fusese cu mine şi la toate injecțiile şi vaccinurile (fiindcă tata, eroul, leşinase prima oară când mă înțepaseră), şi ea scria într-un caiet special toate lucrurile pe care învățasem să le fac de la vârsta de un an şi toate trăsnăile pline de înțelepciune pe care le spuneam, şi ea îl convingea întotdeauna pe tata să mă avanseze în grad, chiar dacă după părerea lui încă nu meritam asta, şi era meritul ei că

ajunsesem deja la tata la gradul de sergent-major, şi ea... şi ea... şi eu.

Şi cam o dată pe lună, când diriginta mea, doamna Markus, mă dădea afară din şcoală, de data asta definitiv, Gabi zbura la cancelarie să ceară îndurare pentru mine, şi atunci, ca într-un ritual, implora să mi se mai acorde o şansă, una singură, ultima, îmi punea mâinile pe umeri şi întreba cu glasul ei tunător cum e posibil ca şcoala să renunțe la un copil minunat ca mine. Doamna Markus rânjea că eliminarea pe o săptămână e o pedeapsă chiar moderată pentru un copil ca mine, pentru o băltoacă de mediocritate ca mine, pentru nişte paie-n vânt ca mine – pe vremea aia profesorii se gândeau mult la jignirile pe care să le aducă, nu ca acum – şi că, în general, poate trebuia să ne resemnăm că eu am nevoie de alt cadru, care să se potrivească mai bine cu limitările mele. Puteți fi siguri că Gabi nu înghițea asta fără să zică nimic:

— Ceea ce dumneata consideri limitări după mine-s calități!

Îşi îndrepta spatele dinaintea profesoarei şi se umfla ca o cobră căreia-i fusese atacat şerpişorul:

— Şi ele mai pot fi numite suflet de artist! Da! Şi poate că nu toată lumea se potriveşte în cadrul pătrat al şcolii! Fiindcă sunt oameni rotunzi, în formă de cerc, doamnă, şi

sunt oameni în formă de opt, şi sunt copii în formă de, să zicem, triunghi, de ce nu, şi sunt – Gabi cobora glasul, ridica o mână cum făcea cunoscuta actriță Lola Ciperola în *O casă de păpuşi* şi şoptea cu o voce înfricoşătoare – şi sunt şi copii în zigzag!

Şi inima mea, cum se spune, se topea de dragul ei.

Prima mea amintire e legată de Gabi (stăm împreună pe balcon, e seară, ea-mi dă să mănânc brânză de vaci dintr-un ardei gras verde şi trece un tip cu ochelari de soare, se uită lung la noi şi-şi scoate pălăria ca să ne salute). Şi în toate fotografiile de când eram foarte mic apare Gabi. Şi ei îi povesteam secretele mele, şi ea e singurul om din lume care m-a văzut vreodată plângând.

Am tăcut şi am lăsat nisipul să-mi curgă printre degete. Stăteam sub o umbrelă roşie şi eram aproape singuri pe plajă. În vârful unei mici dune de nisip era un câine negru care lătra. Probabil mă mirosise de departe. Marea era netedă şi albastră. M-am abținut cu greu să intru în apă şi să mă scufund. După părerea lui Gabi, eram un peşte care ajunsese din greşeală pe uscat, şi, într-adevăr, când eram în mare, printre valuri, mă linişteam imediat şi închideam ochii şi-mi spuneam lucruri pe care nu îndrăzneam să le spun pe uscat, lucrurile la care țineam cel mai mult i le şopteam mării, toate întrebările pe care nu îndrăznisem

niciodată să le pun pe uscat, toate secretele pe care nu le spusesem nimănui niciodată le strigam printre valuri şi le uitam imediat şi pentru totdeauna, dar ştiam că ele se răspândesc la infinit în mare şi se păstrează ca o scrisoare într-o sticlă uriaşă.

Şi acolo, pe țărmul mării, am vrut foarte tare să-i povestesc lui Felix despre ea. Nu să spun „mama mea a murit" doar ca să fac impresie. Ci pur şi simplu să vorbesc cu el despre ea. Fiindcă, atunci când vorbisem mai înainte despre Gabi şi cum se îndrăgostise ea de tata, apăruse în mine o tristețe nouă şi ciudată.

Încă nu înțelegeam de ce tace Felix aşa. Nu părea plictisit de ce-i povesteam. Chiar deloc. Dar nici nu mă îndemna să vorbesc. Mă asculta într-un fel deosebit. Nici un adult nu mă ascultase vreodată aşa. Nici măcar Gabi. Şi începeam să simt că greşisem când crezusem că nu-l interesează de Zohara. El voia, de fapt, să vorbesc despre ce vreau eu, fără să mă deranjeze.

Poate că datorită felului în care mă asculta mi s-a întâmplat asta – am început să realizez lucruri la care nu mă gândisem niciodată cu adevărat. De exemplu, că Zohara fusese de-adevăratelea un om, nu doar o străină căreia puteai să nu-i pomeneşti numele în casă atâția ani. Existase odată o asemenea femeie, cu față şi corp, şi o

stare de spirit bună sau rea, şi amintiri din copilărie. Şi avusese o voce a ei şi gânduri. Se mişcase prin lume. Gura ei râsese. Plânsese cu lacrimi adevărate. Existase.

Şi fusese şi soția tatălui meu. Da, într-o clipă mi-a devenit limpede cum nu mi se mai întâmplase niciodată: o iubise. Poate că ea fusese iubirea vieții lui, singura şi unica, poate că el chiar nu mai putea să iubească altă femeie.

E ciudat că nu înțelesesem asta până atunci. Poate pentru că întotdeauna auzisem povestea iubirii lor numai de la Gabi. Iar în poveştile ei ea era mereu în centru. Ea şi dragostea ei pentru el, şi cum o dezamăgise el, şi aşteptarea ei ca el să pună odată capăt doliului şi să revină la viață, adică la ea. Dar abia în momentul ăla pe plajă am realizat că cel atât de trist şi de îndoliat era tatăl meu. Şi atât de singur se simțea şi atunci. Era în doliu după Zohara. Şi astea nu erau numai cuvinte din povestea ştiută de la Gabi, cuvinte pe care le spusese deja de o mie de ori, până uitase şi ea cât de pline de durere erau. Şi atunci a început să mă sâcâie şi să mă apese pe dinăuntru întrebarea cum era posibil ca el tot să nu sufle o vorbă despre ea. Nici măcar față de mine. Eram deja destul de mare pentru asta. *Bar mitzvah* e vârsta maturității.

Şi de ce niciodată, nici măcar o singură dată, nu-l întrebasem nimic. Poate că dac-aş fi întrebat ar fi vorbit. Da, poate cu mine ar fi vorbit. Poate că aştepta să-l întreb eu. Aş fi putut să încep din orice, de la o prostie, când încă lucram împreună la Perla noastră. Când îi dădeam lustru şi o mângâiam, aş fi putut să mă ghemuiesc lângă o roată, lângă dunga aia albă pentru camuflajul de la Londra, şi să întreb ceva de-acolo, unde o cunoscuse pe mama, de exemplu, şi ce făceau când erau împreună şi de ce murise; şi, dacă n-ar fi vrut să răspundă, s-ar fi putut preface că n-a auzit. De ce n-am întrebat? Cum poţi să începi să-ntrebi după o tăcere de treisprezece ani? Şi poate când e prea târziu.

„Nu ştiu nimic despre ea", am spus uimit în sinea mea.

Felix doar s-a mai aplecat puţin spre mine şi n-a scos o vorbă ca să nu mă deranjeze.

„Nu mi-a povestit nimeni nimic despre ea."

Am simţit o presiune foarte mare în gât, ca şi cum mi l-ar fi strâns cineva într-o menghină, şi o durere ciudată în ochi. Poate că dacă mă cufundam cu capul în apa albastră mă linişteam. N-aveam experienţă cu discuţii din astea pe uscat.

Odată a fost o ceartă mare între tata şi Gabi: dacă să-mi povestească sau să nu-mi povestească. Eram în altă

cameră. Aveam patru, cinci ani şi tata a spus supărat că există copii care au mamă şi sunt nefericiți şi că eu trebuie să mă obişnuiesc cu situația mea, iar ea a spus că poate e imposibil să te obişnuieşti vreodată cu aşa ceva, iar el a spus că pentru mine asta e situația firească, să cresc fără mamă, că aproape m-am născut fără mamă şi că, dac-o să mă gândesc la ea prea mult, o să-ncep să-mi plâng de milă, şi cine-şi plânge de milă trezeşte în tatăl meu dispreț, şi mulți prieteni de-ai lui au fost ucişi în războaie, şi el se străduieşte să nu se gândească la ei, fiindcă asta-i viața, nu e agenție de asigurări şi nu toată lumea reuşeşte să ajungă la sfârşit, sunt unii care cad pe drum, iar cei care reuşesc trebuie să meargă înainte şi să nu se uite în urmă nici măcar o dată.

Nu ştia că eu aud. De-atunci am fost credincios ordinelor lui. Nici măcar o dată nu l-am dezamăgit. Aproape că nu mă gândeam la ea. Şi dacă încerca să mi se furişeze în gânduri, închideam ochii cât puteam eu de strâns şi o alungam de-acolo delicat, dar hotărât, şi aveam un sunet special, un zumzet pe care-l scoteam în cap, printre dinți, ca să fac gândurile la ea să amuțească, eram foarte bine antrenat la treaba asta şi numai când intram în mare, am povestit mai înainte, când eram în valuri, o simțeam uneori, simțeam ceva înconjurându-mă, lipindu-

se tandru de mine, dar uitam imediat, ieşeam din apă, mă ştergeam bine cu prosopul şi uitam tot. Însă atunci m-am gândit pentru prima oară: dacă tata încă o iubea? Poate şi el se mai uita în urmă uneori.

— Ştiu că era tânără când a murit. Avea douăzeci şi şase de ani.

Douăzeci şi şase de ani. Doar de două ori cât mine, m-am gândit cu uimire. Doar treisprezece şi încă o dată treisprezece. Nu era mult mai mare decât mine.

Mi-am strâns genunchii la piept cât am putut de tare, mi-am muşcat obrajii şi mi-am înfipt unghiile în palme. Am rămas aşa câteva secunde până m-am mai liniştit. N-am scos o vorbă, nici măcar nu mi-am şters sudoarea de pe frunte. Spatele şi umerii îmi înțepeniseră ca lemnul uscat. Simțeam că, şi dacă deschid doar gura să-i spun numele, o să mi se frângă ceva în gât. Felix privea locul unde soarele se scufunda în mare. Câinele negru de pe movilă mă lătra mai departe. Avea capul îndreptat spre cer şi coada încordată în spate. Am scurmat cu degetul în nisip, căutând locul unde începea să fie umed. Un vânt uşor a prins să sufle şi un crin-de-apă îşi flutura petalele albe.

— Măcar… am început să spun şi m-am înecat.

Măcar puțin dac-aş fi cunoscut-o. Asta voiam să spun.

Dintr-odată devenise cel mai important şi cel mai urgent lucru din viața mea, orice altceva era de prisos şi mă deranja, şi nu puteam să pricep cum de nu întrebasem niciodată nimic şi nu mă interesasem, ca şi cum aş fi dormit, sau ceva, şi nu înțelegeam de ce mă trezisem tocmai acum cu el, cu Felix ăsta, pe care aproape că nici nu-l cunoşteam.

— Deci unde rămăseserăm? am întrebat distrat, fără să fiu în stare să continui.

Tăcerea lui lângă mine era foarte grea. Şi fără să mă uit la el simțeam cum devine compactă şi adâncă, prea compactă şi prea adâncă. Respirația lui ajungea la urechile mele, agitată şi hârâită. M-am gândit deodată că se întâmplă ceva, ceva la care ar trebui să fiu foarte atent. M-am întors spre el. Un muşchi mic i se zbătea foarte tare pe obraz, complet dezlănțuit.

Ceva în stomacul meu a devenit deodată alb şi gol, stingându-se încet:

— De ce? am întrebat cuprins de-o slăbiciune îngrozitoare. Tu ai cunoscut-o?

11

În numele legii: opriți!

La câteva minute după ce-am plecat de pe plajă şi ne-am întors pe drumul de ţară a mai trecut prin faţa noastră o maşină de poliţie. Luminile ei clipeau şi sirena urla cu furie. Poliţiştii dinăuntru nu s-au ostenit să se uite la noi. Ei căutau un Bugatti negru cu uşi galbene, nu o rablă verde. Căutau o prinţesă, nu o broască. Dar, după ce-au dispărut, Felix a întins mâna spre valiza de piele şi a început să scotocească în ea, conducând mai departe. A scos de-acolo nişte ochelari cu ramă groasă şi încă ceva, nu-mi dădeam seama ce, un ghem păros şi cenuşiu, ceva scârbos şi moale care mi s-a părut un moment o fiinţă vie, sau ceva ce fusese viu cândva.

— Închide ochii o clipă, domnu' Feuerberg, mi-a spus. Acuma facem Purim[9], văd că poliţia noastră e deja puţin nervoasă.

Am închis ochii. Am rămas aşa vreo cinci minute. Broscuţa se ducea în dreapta şi-n stânga pe toată lăţimea şoselei. Am bănuit că acum conducea fără mâini.

— Poţi să deschizi ochii deja.

I-am deschis. Lângă mine stătea un moş cocoşat cu ochelari. Îşi ţinea în piept bărbia ascuţită şi buza de jos îi

---

[9] Referire la obiceiul costumării de Purim, sărbătoare ce comemorează salvarea evreilor din Imperiul Persan, celebrată primăvara, când se organizează carnavaluri, mai ales în comunităţile aşkenazi (n.red.).

atârna, trasă de un spasm neîncetat spre dreapta. În locul coamei de păr alb a lui Felix avea acum un snop de păr cărunt şi rar şi ochelari cu ramă groasă. Costumul lui alb, cu trandafir, şi-l schimbase cu un sacou jerpelit, şi-i crescuse şi o mustață nouă, căruntă şi mohorâtă, la fel şi un surâs nou, şters şi fără vlagă, iar maxilarul i se îngustase, ca şi cum n-ar mai fi avut dinți în gură.

— Purim al tău e sub scaun la tine, a zis Felix.

Chiar şi vocea i se schimbase şi devenise pițigăiată şi mai stridentă.

Aproape c-am întrebat prosteşte:

— Felix?

Îşi schimbase cu totul personajul. Respirația îi devenise scurtă şi şuierătoare şi parcă-şi schimbase şi nasul, şi el se făcuse mai lung şi mai roşu. Aproape că nu-l mai recunoşteai pe Felix, pantera cu sclipiri de fiară prădătoare în ochi. M-am aplecat şi am scos de sub scaun o pungă mare de hârtie. Am aruncat o privire înăuntru şi am văzut o fustă, o bluză şi o pereche de sandale de fată. Şi o perucă neagră: părul unei fetițe, care se termina cu o coadă lungă.

— Nu-mi pun asta-n viața mea!

Felix a dat din umeri fără să zică nimic. Am atins cu scârbă peruca. Cine ştie al cui fusese părul ăla. Poate al

cuiva care murise. Cum pot oamenii să-şi pună asemenea lucruri pe cap?

Încă o patrulă de poliție a trecut urlând pe lângă noi.

— Nervoasă, nervoasă e poliția noastră... a țâțâit Felix. Polițiştii zăpăciți complet. Poate dezvăluim lor ce a întâmplat cu trenul?

Şi a râs iar cu râsul ăla al lui interior şi sacadat.

Încă mă rodea ce spusese pe plajă, înainte să plecăm de-acolo.

— Am cunoscut bine de tot pe mama ta, a zis el. Ba chiar am cunoscut pe ea înainte să cunosc pe tatăl tău!

Mama ta şi tatăl tău. Cu o singură propoziție reuşise să-i lege unul de altul pe mama şi pe tata, în aşa fel încât deodată îmi apăruse în minte imaginea a doi părinți, soț şi soție.

— Mama ta era femeie foarte puternică, a zis, şi foarte frumoasă. Avea puterea care o au oamenii foarte frumoşi.

Mi se părea că-şi alege cuvintele cu mare grijă, nu că-i face chiar un compliment. Era multă prudență în vocea lui. N-am îndrăznit să întreb. „Foarte puternică şi foarte frumoasă”. Ce însemna puternică? Un corp puternic? Un suflet tare? „Şi foarte frumoasă”. Adică Gabi nu părea să aibă nici o şansă în fața ei. Şi „avea puterea oamenilor foarte frumoşi”. Ce să fi însemnat asta? Părea să-nsemne

că era cam dură, sau aşa ceva. Dură ca tata? Îi plăcea să facă totul singură, cum ştia ea? Şi să nu se amestece nimeni în treburile ei, să nu-i spună nimeni ce are de făcut? N-am întrebat, iar el tăcea. În singura fotografie cu ea care mai rămăsese în casă era frumoasă foc: ea stătea jos şi tata privea din spatele ei. În poză părea plină de viață şi de entuziasm. Părul negru şi lung i se revărsa pe obraji, ca şi cum ar fi bătut vântul, şi ochii ei, puțin depărtați unul de altul, străluceau ca nişte ochi de copil, negri şi luminoşi.

Din cauza ochilor ălora ciudați m-am gândit că poate nici nu era fotografie, ci desen. Şi cineva o tăiase câş în partea de jos, ca şi cum ar fi vrut să ascundă scaunul pe care stătea Zohara. De ce? Pe ce stătea? De ce erau atâtea secrete? Uneori, când mai căutam câte ceva în sertarul tatei, găseam poza asta tăiată, pusă cu fața în jos. Întotdeauna cu fața în jos. Desen sau fotografie? Fiindcă ochii ăia păreau o exagerare a artistului. Dar celelalte părți ale portretului păreau vii. Fotografie? Şi cine o tăiase? Şi de ce? Şi ce putere aveau oamenii foarte frumoşi? N-am întrebat. Stăteam lângă el şi tăceam. Tot destinul meu se afla în gura lui, răspunsul la foarte multe întrebări de-ale mele, şi nu îndrăzneam să-ntreb. Şi în fotografie era şi tata, în spate, cu mâinile în jurul ei, privind nu spre

fotograf, ci spre ea, spre gura ei, surâsul lui şovăitor imitând, fără să vrea, râsul ei nestăpânit, ca şi cum ar fi vrut să învețe să fie fericit şi nestăpânit ca ea, cu ajutorul ei... Soarele cobora în mare şi se făcea nevăzut. Felix tăcea. Eu nu ziceam nimic. Dacă aş mai fi pus câteva întrebări, aş fi ştiut tot. Dar n-aveam putere să aflu totul dintr-odată.

— Dacă vrei, pot să povestesc... a început Felix încetişor.

— Mai încolo, am spus eu imediat şi m-am ridicat, şi o să-mi zici şi ce înseamnă că era dură, dar mai încolo.

— Dar eu n-am spus „du...

— Bine, atunci ce-ai spus. N-are importanță. Vorbim mai încolo.

Şi Felix, încă aşezat pe nisip, m-a privit de jos şi a spus:

— Da, şi eu gândesc că e mai bine să aşteptăm puțin cu povestea. Poate după cină?

— Da, mie deja mi-e foame. Hai să mergem.

Fiindcă nu mai suportam să stau acolo, îmi ardeau călcâiele.

— Tu hotărăşti când vrei să auzi, a spus Felix uitându-se lung la mine. E povestea ta.

— Exact. Şi mai încolo o să-mi povesteşti tot.

— Şi despre castelul vostru, şi despre cai, despre tot mai încolo.

O, nu.

— Cai?

— Sigur! Şi casă ca un castel. Pe muntele cel mai înalt. Fără nimic în jur. Lângă graniță. Tatăl tău a construit pentru ea.

— Un castel? Chiar un castel?

Mi s-au tăiat picioarele şi m-am aşezat în fața lui.

— Nu, nu castel ca la regele României sau Napoleon. Dar pentru ei era castel.

Jur pe viața mea că n-am putere pentru toate astea, mă gândeam. Acum o să înceapă să povestească cum erau ei împreună şi cum era tata când ea încă trăia, şi deja înțelegeam că nu numai pe mama n-o cunoscusem – şi despre tata ştiam, de fapt, foarte puțin. În general, ce făcuserăm împreună. Jalnic detectiv mai eram şi eu. Ore, şi zile, şi săptămâni, şi luni în care nu mă gândisem la nimic şi nu pusesem întrebările importante. Şi toate după-amiezile alea în care zăcusem în pat uitându-mă în tavan. Ce-i construise tata acolo? Şi de ce tocmai pe munte, şi de ce la graniță, şi de unde mai apăruseră şi caii?

— E poveste deosebită, să ştii, a spus Felix scoțând din buzunar un portofel elegant de piele, pe care a început să-l

umple cu nisip. Tatăl tău a luat pe Zohara pe munte departe, lângă granița cu Iordania, unde în jur sunt numai munți, şi vânt, şi animale, şi lupi, şi acolo a făcut pentru ei cuib, şi ea era ca un fel de regină şi el ca un rege, şi oamenii nu veneau acolo fiindcă se temeau, şi tatăl tău păzea pe ea acolo...

Fața i se făcuse aproape drăgăstoasă. M-am ghemuit şi am ascultat.

— Şi aveau cai şi capre care dădeau lor lapte, şi oi pentru lână.

A umplut portofelul cu nisip şi l-a pus înapoi în buzunar la haină, şi eu n-am întrebat nimic, şi nu înțelegeam nimic, şi n-aveam putere să recepționez tot ce povestea în momentul ăla şi tot ce făcea.

— Şi ei nu voiau nici curent electric şi nici telefon, şi aveau acolo paradisul...

Nu, nu, am clătinat tare din cap, să scutur asta dinăuntrul meu, povestea asta, surprizele astea istovitoare, nu voiam, nu acum, era prea înfricoşător să cred că aşa erau ei, că aşa fusese el odată. Încă nu venise momentul să mă gândesc la ei în felul ăsta. Trebuia să mi se dea timp să mă obişnuiesc. Alo, dați-mi timp. Eu pricep lucrurile încet, şi treaba asta mă sfâşie pe dinăuntru, schimbările bruşte, dorurile...

— Şi cum gonea ea cu calul, mama ta, zbura...

Nu era un scaun, Nono, prostule, era un cal acolo în poză. Un cal pe care tata îl tăiase din fotografie. Tot tăiase. Şi calul, şi muntele, şi viața aia a lui cu Zohara.

Ca o vijelie goneau în jurul meu imaginile şi gândurile despre ei amândoi. Despre paradisul lor. De ce nu-mi povestise niciodată despre asta? De ce nu mă luase niciodată să-mi arate?

— De ce s-au dus acolo? Atât de departe?

Felix a întins mâna şi m-a atins cu degetul în mijlocul frunții, în punctul ăla care acum fierbea şi clocotea, punctul care explodase cu o străfulgerare în capul meu, şi am strigat:

— Fugeau de cineva?

— Cumva vrei să auzi deja toată povestea? Acum, aici?

Şi-a umezit repede buzele cu limba. Ochii îi jucau în fața mea. Voia să povestească. Era foarte dornic să povestească. Asta era ciudat. De ce voia atât de mult să-mi povestească? Doar ne-ntâlniserăm abia în ziua aia şi aproape că nu ne cunoşteam. Ce voia de la mine?

— Nu! Îmi povesteşti mai încolo, am spus eu repede.

Cu o hotărâre fermă şi definitivă. M-am ridicat şi am rămas deasupra lui.

A tresărit o clipă, ca şi cum l-aş fi trezit dintr-un vis:

— Mai încolo când? Poate nu va mai fi timp mai încolo!

— Mai încolo. Nu aici.

Să mergem. Să ne mişcăm. Să nu stăm pe loc.

— Gata. Hai să plecăm de-aici.

S-a mai uitat de jos la mine o clipă, a oftat, mi-a întins mâna şi eu l-am ajutat să se ridice în picioare.

Ne-am scuturat de nisip. Am şters urmele pe care le lăsaserăm, în eventualitatea că ne-ar urmări cineva. Amândoi eram foarte antrenaţi la şters urme, fiecare din cauza meseriei lui. Din când în când îmi mai arunca o privire uimită. Nu puteam să-i explic ce se petrece cu mine. Să-mi povestească mai încolo. Am şters urmele cu amândouă picioarele, ba chiar şi cu o creangă pe care am găsit-o acolo, să nu rămână nici un semn că am trecut prin locul ăla. Mai încolo aveam să ascult continuarea poveştii. Nu trebuia să ne grăbim prea tare. Era timp. Trebuia să mă obişnuiesc...

Am plecat încet. Câinele negru de pe movila de nisip a început să alerge paralel cu noi, destul de departe să nu fie în pericol. Tot timpul lătra la mine. Dar Felix a spus că nu trebuie să mă las impresionat de câinele ăsta care-l latră pe el şi că la el câinii latră întotdeauna. N-aveam chef să-l contrazic şi să-i povestesc toate dăţile în care câinii săriseră pe mine uite-aşa, fără nici un motiv, ca şi cum ar

fi fost ceva în mine, în mirosul meu, care-i scotea brusc din minţile lor câineşti, dar tocmai datorită câinelui am simţit din nou simpatie pentru el şi m-am gândit că o să ne obişnuim încet-încet unul cu altul şi că nu suntem obligaţi să ne spunem imediat toate secretele, şi că cel mai important e să ştim că există un asemenea secret, un secret pe care-l avem amândoi.

Mergeam în zigzag pe nisipul alb şi aproape simţeam că vine şi ea cu noi. Ba chiar m-am uitat o dată în spate, să văd dacă nu sunt urme ale picioarelor ei printre urmele mele şi ale lui. Cred că el şi-a dat seama ce caut, fiindcă a zâmbit şi m-a luat pe după umeri, şi am mers aşa până la broscuţă, legănându-ne uşor şi râzând ca doi oameni beţi.

Foarte puternică şi foarte frumoasă, şi dură.

Dură? Aşa cum sunt duri profesioniştii? O clipă: poate lucra cu tata? Poate era şi ea detectiv? Mama detectivă?! Poate din cauza ei lupta el aşa împotriva răufăcătorilor? Cum de nu mă gândisem niciodată?

M-am încordat din nou. Nu trebuia să mă gândesc la asta acum, în timpul călătoriei, în toiul aventurii. Mai încolo avea să fie mai mult timp. Seara. Sau mâine.

Şi el i-a construit un castel. Un loc al lui şi al ei. Pe un munte înalt, lângă graniţă. Cu capre şi oi şi cai. Fără curent electric, fără telefon. Poate voia să fie singur cu ea

acolo. Neştiutori şi fără pată. Ca Adam şi Eva în paradis. Plecase şi din poliție de dragul ei.

O patrulă ne-a depăşit. În urlet de sirenă. Am tresărit.

— Domnu' Feuerberg, mi-a amintit Felix, e ultima noastră şansă.

Dacă o să mă prindă acum, mă gândeam, n-o să mai aud povestea despre ea. Despre ei.

Am scos hainele din pungă. O fustă roşie şi o bluză verde. Culori tari, cam țipătoare. Cum să mă îmbrac cu haine de fată? Aveam să mor de ruşine. Să vomit şi sufletul din mine. Preferam să mai deturnez un tren, numai să nu mă-mbrac cu fustă. Sunt lucruri care nu țin de îndrăzneală, ci de... De ce anume? Cum se cheamă lucrul ăsta?

Am trecut pe bancheta din spate să mă schimb. O clipă mi-am văzut fața în oglindă. Ziceai că mă pregătesc să iau o pastilă foarte-foarte amară. Tata trebuise odată să se deghizeze în femeie. Urmărea atunci un escroc care le promisese la zece femei să se însoare cu ele ca să le fure banii. Tata, cu tot profesionalismul lui, fusese aşa de scârbit când se văzuse în rochie, că până la urmă o silise pe Gabi să fie momeala, şi aşa primise – spunea ea – cele trei cereri în căsătorie din viața ei: prima, ultima şi singura. Mi-am dat jos pantalonii. Am tras fusta pe mine.

Mi-am pus-o invers, bineînțeles. Cu fața în spate. De unde era să ştiu? Am răsucit-o pe şolduri. Fusta măcar nu trebuie s-o dai jos cu totul ca s-o întorci. Am încălțat sandalele finuțe, cu cureluşe împletite. Poftim, eram deghizat. Şi ce? Asta făcea parte din meseria noastră. Şi dacă reuşeam să păcălesc pe cineva deghizat aşa era semn că sunt mai profesionist decât tata? Sau mai puțin bărbat decât el? Fiindcă întotdeauna crezusem că să fii profesionist înseamnă să fii bărbat, şi acum eram deja complet în ceață.

Tot timpul m-am străduit să nu mă gândesc cine a fost fetița care a purtat lucrurile astea înaintea mea. Ca măsură îmi veneau perfect. Numai că păreau vechi, nu cum purtau fetele de la mine din clasă. Am vrut să-l întreb pe Felix de unde adusese hainele alea. N-am întrebat. Cum de n-am întrebat? Cum de nu l-am pus să-mi explice de unde are un om în vârstă ca el nişte haine de fetiță. Şi ce s-a întâmplat cu fetița de la care le luase. Am tăcut. Mă luptam cu gândurile negre care mi se-nvârteau în minte şi mă ameţeau. Dacă n-aş fi ştiut că tata se bazează cu ochii închişi pe Felix, probabil c-aş fi fost puțin îngrijorat. Nu chiar speriat, doar un pic mai vigilent. Hainele emanau o răcoare uşoară. Frig. Un miros deosebit. Miros de loc

închis, întunecos şi rece. Poate că stătuseră împăturite mult timp în dulap.

Mi-am pus peruca. Interiorul era făcut din piele sau din cauciuc. Simţeam ca şi cum mi-aş fi pus pe cap o minge de fotbal. Imediat a început să mă mănânce creştetul. Eram sigur că peruca e plină de furnici care se porniseră să-mi mişune pe cap. Cauciucul îmi prinsese părul şi mi-l smulgea fir cu fir, şi deja mă temeam că dac-o mai ţine aşa n-o să mai pot umbla fără perucă. Coada atârna la spate şi-mi dădea mâncărimi pe gât. Am scos-o din guler, dar când întorceam capul se răsucea şi intra la loc. Trăgeam de ea şi ea sărea înapoi. Tot timpul mă gândeam ce-ar zice Miha dacă m-ar vedea.

„Hei, Nono, ai coadă."

M-am întors târâş pe scaunul din faţă şi Felix s-a uitat admirativ la mine:

— Aşa e în perfectă regulă, a spus. Dacă vrei să ai succes, trebuie mergi până la capăt! Şi schimbi toate regulile! Trebuie îndrăzneşti! Trebuie curaj! Asta înseamnă îndrăzneală!

A mormăit ceva în barbă, şi-a reluat faţa de om bătrân cu buza lăsată în dreapta şi a murmurat cu o voce nouă:

— Şi acum bunic Noah şi fetiţă Tami merg la picnic. Pam-pam.

Tami?

N-am zis nimic. Peruca mă chinuia. Capul îmi transpira dedesubt. În situații mult mai puțin enervante aş fi început deja să mă agit şi să-mi dau în petic. Dar mi-am privit picioarele care ieşeau de sub fustă. Erau subțiri şi netede. Şi labele arătau altfel în sandalele alea. Ca ale unei fete.

Dacă aş fi avut o soră, ea ar fi semănat cu mine acum.

Şi, dacă m-aş fi născut fată, aşa aş fi arătat.

Şi aş fi avut mişcări de fată. Şi aş fi crescut să fiu ca mama, nu ca tata.

Gândurile astea mă scoteau din sărite.

Peste cinci zile urma să devin bărbat, şi aici eram transformat în fetiță. Chiar mă simțeam jignit că încă puteam să fiu schimbat în fată. Era un băiat la mine în clasă, Shimshon Yulzari, care începuse deja să se bărbierească, şi eu stăteam acolo cu părul împletit în coadă.

Dar, dacă m-aş fi născut fată, probabil că aşa aş fi arătat.

Fată, puțin cam ascuțită, dar fată.

Şi aş fi avut cu totul altă viață.

Tot timpul mă rodea teama că, dacă un băiat reuşeşte să imite atât de bine o fată, ceva din ea se lipeşte de el pentru totdeauna.

Felix mi-a mai aruncat o privire, şi o clipă a uitat că e cu mâinile pe volan. Exact aşa mă privise şi prima oară când mă văzuse, de după geamul compartimentului: ca un om care când te vede îşi aduce aminte de cineva şi se gândeşte cu plăcere la persoana respectivă, de care-i este dor.

Cine sunt eu? m-am întrebat. Eram fâstâcit şi străin de mine însumi. Cine sunt eu?

Coada neagră, uscată ca nişte paie, îmi tresălta pe spate plesnindu-mă uşor. Din cauza ei mi se părea că cineva e tot timpul în spatele meu şi-mi cere să mă întorc. Hainele fâlfâiau pe mine. Îmi atingeau pielea şi mă părăseau, se dădeau bine pe lângă mine şi se fereau la cea mai mică adiere. Şi cu ocazia asta mi-am dat seama că dacă porți fustă îți intră vântul şi pe dedesubt.

Şi-atunci...

O motocicletă mare şi neagră s-a ivit deodată la geam lângă Felix, şi motociclistul, cu cască de polițist, ne-a făcut semn să oprim pe marginea drumului.

— Pân-aici ne-a fost, am spus în şoaptă. Cu mare părere de rău că fuseserăm prinşi. Că aventura asta ciudată se sfârşea aproape înainte de-a începe.

— Încearcă numai să distrezi, mi-a zis Felix cu glasul lui obişnuit când poliţistul venea spre noi ca un cowboy care vrea să facă impresie.

12

Îi descopăr identitatea: spic de aur şi şal violet

— Permisul, vă rog.

De aproape am văzut că era un om tânăr, foarte slab şi lung. Şi nasul lui – ca tot corpul – era lung şi subţire. Avea obrajii plini de bubiţe. Acum nu mai arăta atât de dur, uniforma atârna pe el şi un epolet era descusut într-o parte. Mi-am amintit de poliţistul şi deţinutul falşi pe care-i întâlnisem de dimineaţă, cu un milion de ani în urmă, şi am sperat o clipă că poate şi poliţistul ăsta era parte din spectacolul pe care mi-l pregătiseră tata şi cu Gabi, dar ăsta era, din păcate, adevărat.

Felix a scos permisul şi i l-a prezentat. Poliţistul l-a studiat cu atenţie.

— E nepoata mea, Tami, a spus Felix cu vocea lui de bătrânel ramolit, puțin tremurată. Mergem la picnic pe plajă. Sper, domnu' polițist, că am condus după lege. Ă?

Polițistul l-a cercetat cu privirea. Şi apoi a zâmbit:

— Ai condus absolut în ordine, bunicule. Dar maşina asta n-o să mai țină mulți ani.

Şi a bătut cu simpatie în uşa broscuței.

— Am pe ea de cincisprezece ani, a zis Felix râzând cu nostalgie, un râs atât de zemos, încât în colțurile gurii i-au apărut stropi de salivă care s-au prins în mustața lui căruntă. Era puțin respingător la vedere, dar şi cât se poate de convingător.

Polițistul şi-a dat jos casca. Avea şi fruntea plină de bubițe şi părul rar:

— N-ați văzut trecând o maşină neagră, luxoasă? a întrebat el.

Inima mi-a tresărit şi s-a oprit o clipă.

— Maşină neagră?

Bunicul Noah nu a înțeles întrebarea şi şi-a dus mâna la ureche ca să audă mai bine.

— O maşină neagră şi mare! a strigat polițistul în urechea lui. Ca în America!

— Ai văzut tu aşa maşină, Taminka?

Undeva departe în corpul meu, poate în cot sau în călcâi, cuvântul „nu” se zvârcolea să găsească o cale de ieşire. Am clătinat din cap. Coada m-a lovit de două ori peste gât.

— Ceva ca un Chevrolet nou-nouț. Sau Lark. O maşină care nu există în Israel. Cu un bărbat şi un copil înăuntru.

— Aaa! a înțeles bunicul încântat. E maşina lor?

— Nu. Furată, se pare. E o poveste stranie: era parcată lângă o livadă în centrul țării. Ieri-seară era acolo, au văzut-o oamenii. Şi azi au luat-o, un bărbat şi un băiețel, care au coborât din tren în mijlocul călătoriei.

— În mijlocul călătoriei? Dar cum, e permis?! s-a minunat Felix şi a căscat ochii în spatele lentilelor de la ochelari, mari şi curate.

— Încă nu e totul clar. După câte se pare, individul a oprit trenul amenințându-l pe mecanic cu pistolul. Copilul a coborât cu el. Iar mecanicul de locomotivă încă mai e puțin zăpăcit, nu se poate-nțelege din ce spune ce s-a întâmplat exact. Se pare că a fost o răpire. A răpit copilul şi s-a folosit de el ca ostatic ca să oprească trenul. Nu se ştie exact.

Cu toată teama mea, a trebuit să fac eforturi să nu mă pufnească râsul: răpire, auzi!

— Şi unde sunt ei acum? a întrebat Felix, măturând un fir de praf de pe mâneca polițistului.

— Cine ştie? a mormăit acesta.

Am observat că ținea tot timpul mâna deasupra ochilor, ca şi cum ar fi vrut să-i ferească de soare, dar, de fapt, ca să-şi ascundă de noi bubițele de pe frunte.

— Am găsit în tren şi câțiva indivizi suspecți. Printre călători. A pufnit dispreţuitor: Oameni în toată firea costumați! Vă imaginați aşa ceva? Într-o cursă obişnuită spre Haifa?

— Costumați? a bâiguit cu imensă uluire bunicul cel bătrân. Aşa, ca de Purim?

— Purim de vară, a rânjit polițistul şi s-a aplecat peste geamul maşinii, astfel că puteam să-i vedem fața numai până la sprâncene.

Trebuia să facă eforturi să-şi calculeze fiecare mişcare ca să încerce să ascundă bubițele alea. Să ascundă şi să înşele fără încetare.

— Am găsit acolo doi bufoni, un acrobat, şi mai era şi-un scamator.

Sigur, m-am gândit eu, omul cu jobenul negru, călăul.

— Şi un înghițitor de flăcări, şi o fată care ştia să jongleze cu mingi, şi o contorsionistă, un circ întreg...

A chicotit, ca şi cum s-ar fi jenat de prostiile pe care era silit să le povestească aici.

O fracțiune de secundă m-am gândit la toate spectacolele astea pe care le-am pierdut fiindcă am sărit peste ele şi am ajuns direct la ultima stație a jocului, la Felix. Sub nici o formă n-am simțit că am ratat ceva important. Clovni şi înghițitori de flăcări vedeai şi la circ, dar Felix era unul singur.

Şi cum organizaseră Gabi şi cu tata toate astea? Când? Unde eram eu când se întâlniseră ei cu înghițitorul de flăcări şi cu contorsionista? Şi ce s-o mai fi petrecând în viața lor, lucruri de care eu n-aveam habar?

— Noi cercetăm toate pistele, a raportat polițistul cu un glas misterios.

Ştiam că admirația, uluirea cu care-l privea Felix îl făcea să pară aşa misterios.

— Eu unul, a coborât polițistul glasul până a devenit o şoaptă enigmatică, sunt convins că a fost o operațiune de inducere în eroare. Ascultați la mine: tot circul ăla, rolul lui a fost să abată atenția călătorilor de la individul care l-a amenințat pe mecanicul de locomotivă... Nasul meu – a spus şi şi-a atins cu un deget nasul plin de bubițe –, nasul meu îmi spune că aici e o enigmă. Şi nasul meu nu greşeşte niciodată!

— Ce-a ajuns şi țara asta noastră! a zis Felix deschizând brațele cu sinceră uimire, şi buzele lui molfăiau neîncetat deasupra gingiilor, ca şi cum n-ar fi avut dinți. Şi doar polițistul putea să vadă că are dinți. Şi n-a văzut. Ce-a ajuns să fie aici, în țara noastră! Spun eu, domnu' polițist, odinioară nu era aşa! Odinioară om simplu ca mine ieşea din casa lui şi lăsa totul deschis şi nu întâmpla nimic! Nu intra nimeni să ia un cap de ață! Şi azi? Azi?!

Glasul lui a devenit un cotcodăcit de părere de rău şi uluire, că până şi eu am uitat că Felix nu era chiar acel „om simplu”, ci se număra, tocmai, printre cei din cauza cărora omul simplu nu mai putea să iasă din casă fără să încuie uşa.

— Şi fetița, nepoata, nu învață azi? a întrebat polițistul şi i-a dat înapoi lui Felix permisul. Nu e şcoală acum?

— Suntem în august, e vacanța mare! l-a mustrat bătrânul. Şi cineva trebuie asculte şi poveştile plicticoase ale bunicului, nu-i aşa, Tami?

Am zâmbit cu un zâmbet ştrengăresc. Mă jucam cu coada. În ultimele clipe începuse să mă distreze toată povestea aia.

— Timidă! a râs bunicul spre polițist. Dacă vedeți carnetul de note, totul excelent pe linie! Şi ce copilă bună!

— Şi nevastă-mea e însărcinată, a spus din senin polițistul şi s-a înroşit puțin. Încă două luni – primul copil.

Nu era obligat să ne povestească asta. Felix nu-l întrebase nimic. Se oferise să povestească. Ceva din el era absorbit în afară şi se preda ca un cadou în mâinile întinse ale lui Felix. Iar eu ştiam deja că aşa se întâmpla întotdeauna: că oamenii aveau încredere deplină în el din prima clipă, că privirea lui şi surâsul ăla îi făceau pe oameni să vrea să-i încredințeze ceva scump, un dar, lucrul la care țineau cel mai mult. Şi aşa polițistul i-a servit într-o clipă povestea despre copilul care urma să i se nască. Şi aşa îi povestisem şi eu despre Zohara, şi mecanicul de locomotivă, şi el, chiar dacă încercase să se împotrivească, fusese până la urmă de acord să-i conduc locomotiva. Şi toate astea erau inexplicabile, că doar Felix, cum să spun fără să-l jignesc, era, de fapt, un fel de escroc, nu? Şi poate că tata greşise, dacă nu se poate cunoaşte caracterul cuiva după fața pe care o are? Şi de ce un om care s-a născut cu o înfățişare ce inspiră atâta încredere şi-ar alege tocmai o viață de escroc?

Şi eu, cu şapte păcate în suflet şi față de înger?

Obrajii lui Felix parcă se topeau de plăcere:

— O, domnu' polițist, toată viața dumitale alta când va veni copilul cel întâi!

Un zâmbet uşor de dor şi nostalgie i-a luminat faţa.

— Da, a zâmbit şi poliţistul, toţi prietenii mei care au copii zic aşa.

— Spun din proprie experienţă, tinere, a continuat Felix, şi faţa îi radia de fericire. În momentul în care la tine naşte copil, devii imediat alt om. Om nou, deodată ceva schimbă aici, aici!

Şi s-a lovit cu mâna tremurândă în pieptul îngust şi a început să tuşească.

Poliţistul l-a bătut uşor pe spinare şi tot timpul zâmbea ruşinat în barbă, reflectând la ce-i spusese Felix. Abia atunci am observat că are ochi frumoşi, mari, migdalaţi, cu gene lungi. Stătea aplecat pe geamul lui Felix şi se vedea că-i face mare plăcere apropierea asta; ca şi cum ar fi simţit că omul ăsta bătrân şi înţelept poate să-i transmită pe o cale tainică experienţa şi înţelepciunea lui.

Era o clipă din alea care nu se pot măsura pe ceas, ci numai prin bătaia inimii. Chiar şi eu, aflat în afara cercului cald care-i înconjura atunci pe amândoi, aş fi vrut foarte mult să fiu cu ei înăuntru. Uitasem cu desăvârşire că Felix se preface. Că el cu gura lui îmi povestise cum o neglijase pe fata lui când era mică şi cât de rău îi părea. Uitasem. Nu voisem să ţin minte.

Polițistul a savurat clipa până la capăt, apoi a oftat cu regret, m-a privit în ochi şi a spus pe un ton imperativ:

— Petrecere frumoasă cu bunicul!

— Eu am sâmbătă *bat mitzvah*[10], am piuit eu către el.

N-ar fi trebuit să spun asta. Nu mă întrebase nimeni. Şi totuşi, am spus, mi-a scăpat, şi cu vocea necesară pentru Tami codana. Polițistul mi-a zâmbit, l-a bătut pe umăr pe Felix şi s-a mai uitat o clipă la permisul lui de conducere ca să-şi amintească numele:

— Să fiți sănătos, domnule Glück, a spus, s-a despărțit de noi, s-a urcat pe motocicletă şi a demarat cu zgomot.

Domnul Glück?

Ăsta era numele pe care-l spusese polițistul.

Îl citise pe permisul de conducere al lui Felix.

Glück. Felix Glück.

— Felicitări pentru *bat mitzvah*, a râs către mine bunicul lui Tami şi a pornit broscuța.

Dumnezeule mare, m-am gândit, călătoresc cu Felix Glück în persoană. Omul cu spicele de aur.

— Nu ştiam că ai aşa talent, a spus Felix.

— Ce talent?

---

[10] Denumirea ritului de trecere corespondent *bar mitzvah* pentru fete (n.red.).

— Talent de-adevărat ca actor, a spus. Cineva din familia ta a fost actor, poate?

— Nu cred.

Am vorbit fără să-l privesc, să nu observe ce emoții am. Cu ani de zile în urmă, Felix Glück era cel mai mare infractor din țară. Era milionar şi risipise milioane. Jefuise bănci din lumea întreagă. Trăsese pe sfoară guverne. Umilise poliții. Avea un iaht. Şi mii de iubite.

Şi îl prinsese tata.

— Chiar talent foarte bun la spus minciuni. Erai rece ca un peşte. Poate ai în față viitor mare, flăcău! Minți des?

— Câteodată. Nu prea des.

Cum ar fi acum, domnule Glück.

— Bine, ăsta aproape implora să mințim pe el, a spus Felix. Ce-ai pățit? Ai speriat ce îndrăzneț ai fost?

— De ce? De ce mă-ntrebi?

— Eşti puțin palid. Vrei să oprim? Nu simți bine? Vine să verşi?

— Nu. Sunt foarte bine... Condu acolo. Condu mai departe...

De fiecare dată când încălca legea lăsa în urma lui un spic subțire de aur curat. Polițiile din toată lumea ştiau să-l identifice după spicul de aur, dar el se expunea la pericol iar şi iar şi le lăsa peste tot unde acționa. Şi, că

veni vorba, visul cel mare al lui Gabi era să țină în mână un spic de aur al lui Felix Glück: un spic de aur de-al lui şi un şal violet al actriței pe care o admira ea, Lola Ciperola. Dacă ar fi avut vreodată lucrurile astea două, aşa spunea, ar fi închis ochii, şi-ar fi pus în gând o dorință uriaşă, şi-atunci am fi văzut dacă se mai întâmplă minuni pe lumea asta.

— Încotro mergem? am reuşit să strecor prin nodul de emoții care mi se pusese în gât.

— Să mâncăm. Restaurant cel mai bun din Israel mergem. Bugatti al restaurantelor! Azi ziua ta cea mare!

N-am întors capul spre el. Tata nu scosese niciodată o vorbă despre Felix Glück, ca de-obicei, dar Gabi (şi ea ca de-obicei) îmi povestise despre el. Şi nu puțin, de fapt: despre aventurile lui, şi despre îndrăzneala lui nebunească, şi despre averea lui fabuloasă, şi despre toate iubitele pe care le avusese prin lume, şi cum se spunea că, dacă voiai să-i ghiceşti planurile, trebuia să gândeşti cu două creiere: toate polițiile din lume îl urmăreau, regimente de detectivi lucrau numai la delictele lui, scăpa din orice capcană, evita orice umbră, şi numai tatăl meu reuşise să pună pe el mâna lui grea. „Se cunosc de la lucru”, mă gândeam, şi aproape că m-am sufocat de râs: şi încă cum se cunoşteau!

Am întins picioarele cât am putut de tare, fără să mă uit la el. Mă temeam că o să vadă tot pe fața mea. Am tras în piept aer proaspăt cât m-au ținut plămânii. Acum planul tatei mi se părea şi mai frumos şi mai nebun, şi mult mai mult decât atât: aproape că mi-au dat lacrimile de cât de mişcat am fost că acum, după probabil douăzeci de ani, tata şi Felix lucrau împreună ca să-mi facă mie o asemenea plăcere de *bar mitzvah*. Şi imediat m-am prins şi cum se întâmplase exact, cum i se adresase tata şi cum se întâlniseră ei şi vorbiseră, aceşti doi bărbați puternici şi deosebiți, şi cum îi zisese Felix: Să uităm trecut, domnu' Feurberg. A fost între noi luptă corectă şi dumneata ai învins. Eu ştiu să apreciez profesionalism. M-ai prins, şi de-asta dumneata detectiv cel mai bun din Israel, şi poate că nu numai Israel. Amândoi cunoaştem singurătatea celor mai buni. De aceea mi se pare firesc ca dumneata să adresezi mie, şi eu consider compliment că vrei să foloseşti ajutorul meu pentru ca să arăți la fiul dumitale lumea infracțiunilor. Nu puteai găsi lui ghid mai bun ca mine, *yes sir*!".

Şi tata, tatăl meu mereu trist, i-a strâns mâna tare şi s-a înroşit.

Era atât de emoționant, că aproape am sărit şi l-am îmbrățişat pe Felix.

— Măcar a lăsat la noi cadou frumos, a spus deodată pe un ton şăgalnic.

— Cine?

— Flăcăul, poliţistul.

Şi a ridicat mâna şi pe încheietură, lângă butonii de aur de la cămaşă, era ceasul mare al poliţistului, un ceas Marvin, cum primiseră toţi poliţiştii în dar de ultimul Paşte.

— Cum? Când ai reuşit...?

— Cine ştie? Deodată am văzut în dreptul ochilor şi am luat. Degetele au gândit mai repede ca mine.

Am tăcut. Nu ştiam ce să zic. Nu ştiam ce simt exact. Pe de-o parte, ăsta era furt curat. Pe de altă parte, Felix se uita la mine, şi a văzut exact ce gândesc despre el. Şi s-a înroşit.

— Prostie, a zis până la urmă. Ai dreptate... Adevărat, nu trebuia să iau. Nu este frumos. El era flăcău simpatic.

— Atunci de ce l-ai luat?

Felix a încetinit, capul i s-a lăsat puţin între umeri şi chiar părea bătrân. Mustaţa aia jalnică părea acum a lui.

— Poate... Cred, nu râde de mine, am vrut grozăvesc puţin la tine...

— Să te grozăveşti? Cu ce?

— Ei, aşa, că pot să iau ceasul la poliţist... Să fur exact în timp ce el verifică pe mine... să fac ceva amuzant, aşa... glumă, pentru ca să râdem pe urmă împreună, eu şi tu, amândoi...

M-a supărat că furase ceasul. Tocmai furtul ăsta mărunt a stricat pentru mine înţelegerea nobilă dintre el şi tata, şi am simţit din nou tăişul rece care mi se învârtea neîncetat sub inimă şi mă prevenea că greşesc foarte tare, că era acolo ceva ce eu încă nu pricepeam deloc în legătură cu acest Felix. Dar atunci i-am văzut faţa de om cu remuşcări şi buzele care murmurau ceva nedesluşit şi mi s-a rupt sufletul de mila lui. Vrusese să mă bucure, mă gândeam, dacă ar fi ştiut, să presupunem, să danseze, ar fi dansat în faţa mea ca să mă bucur. Dacă ar fi ştiut să cânte, ar fi cântat pentru mine. Dar el nu ştia decât să înşele şi să fure şi să tragă cu pistolul. Mai înainte trăsese cu pistolul şi acum îmi făcuse o mică demonstraţie de buzunărit.

— Poate-am putea să-i dăm înapoi ceasul? am propus.

— Poate... Da. Vom lăsa ceasul în maşina asta când vom părăsi pe ea.

— De ce s-o părăsim?

— Trebuie schimbăm tot timpul. Maşina. Şi costumul de Purim. Şi povestea. Altfel, poliţia imediat prinde pe

Felix, şi basta cu tot jocul! Dar nu trebuie faci griji, Felix obişnuit cu asta.

Şi a scos un chicot lipsit de bucurie.

— Eu sunt om care tot schimbă. Toată viața am fost aşa.

— Stai un pic, s-a trezit în mine o bănuială. Asta e o maşină furată?

Felix Glück a dat din umeri cu uimire:

— Domnu' Feuerberg junior, tot jocul ăsta e hoție. De la cap la coadă nu e în el nici un singur lucru corect, exact aşa cum pare. Şi rămâne decât o singură întrebare: mai vrei să joci?

M-am gândit la tata, cum se întâlnise el cu Felix după douăzeci de ani, cum mă lăsase în grija lui şi cum îi strânsese mâna cu putere. M-am gândit la Zohara. La povestea ei, pe care numai Felix era dispus să mi-o spună. M-am îndreptat în scaun: bineînțeles că mai voiam să joc.

13

Oare poți să pipăi sentimentele?

Pe urmă am mers în tăcere. Ca şi cum ne-am fi întristat amândoi din acelaşi motiv, pe care nu ştiam să-l explic. Ca şi cum am fi dat greş în ceva. Chiar dacă numai

Felix furase ceasul. Atunci de ce simțeam şi eu durerea amăruie? Poate pentru că văzusem cum minte, cât de uşor îi e să mintă şi ştiam că şi pe mine poate să mă înşele în felul ăla. Şi poate şi fiindcă văzusem cum se schimbase într-o clipă la față de ruşine ca un copil prins că a făcut ceva rău – ruşinea unui copil în zbârciturile unui bătrân; şi în aceeaşi clipă mi-am amintit un lucru neplăcut, povestea aia cu Haim Stauber, şi am avut o strângere de inimă, cum am întotdeauna. Cum am încercat să-l impresionez, să-l fac să-i placă de mine, şi ce i s-a întâmplat vacii lui Mautner din cauza asta; poate că nu eram mult mai bun decât Felix şi cine ştie până unde aş fi putut să merg, dacă începusem în felul ăla.

Am închis ochii. M-am prefăcut că dorm. Fără să-mi plâng de milă, m-am gândit iar la tot ce mi se întâmplase cu Haim, ca să mă doară, ca să mă chinuie. Cum ajunsese Haim la noi în cartier şi cum i se aprindea o scânteie mică în ochi când se entuziasma şi cum până la el îl avusesem numai pe Miha ca prieten, deşi Miha mi-era prieten doar pe jumătate, mereu ştiusem asta, dar n-aveam pe altcineva în locul lui, el niciodată nu se certa cu mine, aproape că nici nu vorbea, şi când mă asculta se întuneca la față şi rămânea năuc, iar uneori aveam senzația că nu mă ascultă fiindcă mi-e prieten, ci dimpotrivă, ca şi cum s-

ar fi bucurat de slăbiciunea mea când mă lăsam târât de poveşti şi de exagerări.

Şi, când a apărut Haim, totul s-a schimbat. Viaţa mea a început să curgă altfel.

A venit la noi în clasă la mijlocul anului şcolar. Cu o săptămână înainte să apară el, fuseserăm deja anunţaţi că o să vină un copil deosebit, un geniu şi un mare pianist, fiul unui faimos profesor universitar.

Şi la scurt timp după Purim, în mijlocul unei ore de matematică, directoarea a bătut la uşă şi l-a prezentat pe Haim. L-am cercetat din cap până-n picioare. Părea un copil ca oricare altul, dar avea un cap foarte mare, aşa cum îi stă bine unui geniu. Şi fruntea lui era deosebită: puţin bronzată şi foarte înaltă, şi avea părul des şi negru, pieptănat pe spate. Asta era ceva neobişnuit. A fost aşezat lângă Michael Karni şi ni s-a spus să ne purtăm frumos cu el.

În perioada aia eram încă într-un grup mic de băieţi care făceau împreună tot felul de lucruri. Aveam o parolă, şi o ascunzătoare, şi misiuni secrete, şi o căsuţă în copac, şi un spion inamic căruia îi făceam zile fripte – pe care, una peste alta, îl chema Kremerman şi locuia deasupra mea; pe scurt, o gaşcă adevărată. Probabil c-ar trebui să

subliniez că în vremurile alea imemoriale copiii chiar se jucau unii cu alții, nu numai prin modem.

În recreație le-am spus prietenilor mei să-l invităm şi pe colegul nou, să nu se simtă singur.

El a fost bucuros şi a venit cu noi să jucăm fotbal. L-am pus în poartă. Nu se pricepea deloc; era un portar foarte slab, avea degetele ca o strecurătoare, dar spirit de sacrificiu, şi asta mi-a plăcut. Țin minte că i-am spus lui Miha: „Uite ce sărituri sinucigaşe are”, şi Miha a zis cu vocea lui grea şi indiferentă: „La ce sunt bune săriturile dacă toate mingile intră în poartă?”.

După ore am plecat împreună acasă, eu, Miha şi Haim Stauber. Ei mergeau, iar eu, ca de-obicei, mă învârteam cu patinele în jurul lor. Pe-atunci trăiam pe roți şi nu ieşeam din casă fără patinele mele mari şi complicate, iar când mă întorceam cu Miha de la şcoală, el mergea, iar eu mă învârteam în jurul lui vorbind cu el din toate părțile, şi-mi făcea oarecum plăcere să-l văd cum mă caută mereu într-un loc în care eu deja nu mai eram. În ziua aceea, când a venit şi Haim cu noi, am făcut cercuri mai mari în jurul lor. Le-am arătat aşa, într-o doară chipurile, ce ştie să facă un patinator profesionist. Câteva rotiri pe loc, salturi mortale de pe trotuar şi un mers îngândurat într-un picior printre maşini vijelioase – rutina vieții mele. Haim Stauber

mă devora din ochi. Era prima oară când vedeam cum îi strălucesc ochii, ca şi cum ar fi aprins cineva un chibrit acolo înăuntru. Chiar avea în ei un mic răsărit de soare. Am văzut imediat că abia se abține să mi le ceară o tură şi am început deja să mă gândesc cât să-i iau pe fiecare tură. Părea un băiat destul de bogat. L-am condus până acasă. Locuia într-o vilă lângă cartierul nostru şi, când ne-am oprit să mai stăm de vorbă la poartă, a ieşit maică-sa, aproape în fugă, şi l-a strigat de departe:

— Haim, Haimike, cum a fost prima zi?

Şi Haim ne-a rugat repede în şoaptă:

— Nu-i spuneți c-am jucat fotbal.

Şi a stat tăcut şi a lăsat-o să-l îmbrățişeze şi să-l drăgălească de parc-ar fi fost un țânc.

— Şi ăştia sunt noii tăi prieteni? a întrebat maică-sa după ce s-a liniştit şi ne-a cercetat cu privirea, iar mie mi s-a părut că încerca să intre pe sub pielea noastră, să afle dacă suntem destul de buni pentru fiul ei, şi imediat am făcut o față de înger şi am gângurit:

— Bună ziua, doamnă Stauber.

Şi i-am întins şi mâna.

A zâmbit surprinsă şi mi-a strâns-o, şi avea o mână, avea o mână...! Călduță şi moale şi mătăsoasă, cu degete lungi, fine şi îngrijite, iar eu... un moment n-am putut să

mă eliberez, dar apoi mi-am tras imediat mâna murdară, mânjită de tot felul de furtişaguri, bătăi şi târâială, şi, norocul meu, am avut inspirația să ascund la spate şi mâna stângă, cu unghia de la degetul mic lăsată pe-atunci să crească întru măreție, probabil deja cea mai lungă din clasă şi poate din întreaga şcoală.

Asta a fost prima mea întâlnire cu ea şi am rămas năucit de frumusețea şi de finețea ei, aşa că n-am îndrăznit să deschid gura ca să nu-mi scape că Haim jucase fotbal, cu toate că nu înțelegeam de ce lucrul ăsta trebuia ascuns.

— Din cauza pianului, a spus a doua zi Haim.

Nu prea înțelegeam legătura şi el mi-a explicat că, din cauza cântatului la pian, n-are voie să-şi pună mâinile în pericol şi că maică-sa se teme pentru degetele lui şi le păzeşte. Miha a râs cu râsul lui încet şi prostesc, iar eu, nu ştiu ce mi-a venit, am zis imediat că mama lui are dreptate şi că poate chiar n-ar trebui să mai joace. La care Haim Stauber a spus că, dac-ar putea, maică-sa i-ar ține degetele tot timpul în palmele ei şi le-ar da drumul numai când exersează la pian şi are concerte. Şi a scos apoi un strigăt puternic, a sărit şi a bătut din palme cât putea el de tare, iar eu m-am uitat imediat cu coada ochiului să

mă asigur că nu pățiseră nimic degetele alea pe care maică-sa voia să le țină şi să le încălzească în palmele ei.

Şi, fără să mă gândesc, m-am auzit spunând din nou, cu convingere, că mama lui are dreptate întru totul, iar acum, că-mi explicase, eu însumi aveam de gând să stau cu ochii pe el, fiindcă pianul era totuşi viitorul lui şi poate că, prin el, al întregii țări; dacă fotbalişti buni se găseau cu duiumul, pianişti erau unul la un milion.

Miha s-a uitat la mine surprins, şi mă miram şi eu de ce spusesem, ce treabă aveam eu să-i păzesc degetele, ce-mi păsa mie de degetele lui, dar din momentul în care m-am auzit vorbind mi-am dat seama că spusesem ceva adevărat, un lucru drept şi chiar nobil, şi a fost una dintre rarele dăți din viața mea în care am simțit că am deodată un principiu, adică ceva important pentru care sunt gata să lupt, chiar dacă nu-mi aduce personal nici un folos. Ca să demonstrez seriozitatea intențiilor mele, mi-am dat jos imediat patinele, le-am luat în mână şi m-am dus lângă Haim ca o gardă de corp. Haim părea destul de surprins că-l iau sub protecția mea şi a întrebat şovăitor dacă şi eu cânt la pian. Iar eu am râs, de unde să ştiu eu să cânt la pian, şi Miha a zis că eu cânt la nervii ălora din jur. Şi trebuie să spun că, de când apăruse Haim Stauber, tot ce făcea sau spunea Miha mi se părea urât, prostesc şi

grosolan şi speram că Haim n-o să creadă la fel şi despre mine din cauza lui.

A doua zi, la şcoală, Haim s-a încăpăţânat totuşi să joace fotbal. M-am apropiat de el frumos, l-am luat deoparte şi i-am explicat că e prea periculos, dar el mi-a zis că nu-i pasă. Am încercat să-l conving, am încercat chiar să-l mituiesc, dar el nu voia să asculte. Copiii începuseră deja să strige că s-a terminat recreaţia şi am fost nevoit să cedez. În ziua aia am renunţat la poziţia de atacant şi m-am concentrat la apărarea porţii lui. Nu m-am retras deloc dincolo de linia de şaisprezece metri şi am măturat afară din teren orice încercare a adversarului de a pătrunde. Am fost un apărător atât de bun, încât Haim Stauber a rămas şomer de tot, cu mâinile goale şi întregi. Nu ţin minte alt meci care să mă fi epuizat atât de rău.

Aşa a fost şi în zilele următoare. El se încăpăţâna să joace, şi anume ca portar, iar eu îl păzeam cum păzeşti o chitră scumpă. Şutam sălbatic în picioarele oricărui jucător care îndrăznea să se apropie de domeniul acelor degete nepreţuite. Deja nu mă mai purtam ca un fotbalist şi acţionam exclusiv ca o gardă de corp. De fiecare dată când reuşeam să îndepărtez un jucător care încerca să şuteze spre poarta lui, mă răsuceam spre el şi zâmbeam, iar de-atât devotament simţeam căldură în tot corpul.

Uneori, în ciuda apărării mele asidue, un jucător din echipa adversă pătrundea în careu, iar atunci urmăream cu inima strânsă cum îşi pune-n pericol Haim viitorul cu sărituri îngrozitoare, direct la picioarele ăluia, şi închideam ochii şi mă chirceam tot şi simțeam cum palmele calde şi lungi ale maică-sii se închid cu blândețe peste inima mea.

În afară de fotbalul care-mi toca nervii, erau şi momente frumoase. Haim ăsta nu ştiu ce prieteni avusese înainte să ajungă la noi în cartier, nu vorbea niciodată despre ei, dar cu noi chiar a început să se distreze. Gaşca avea un traseu pentru demonstrat îndrăzneală în valea de lângă casă. Trebuia să-l parcurgem o dată pe lună ca să ne dovedim alianța de prietenie. Traseul consta într-o conductă destul de îngustă care nu mai era folosită. Ne târam prin ea câțiva zeci de metri, până ajungeam la o scurgere deschisă şi foarte adâncă, ne răsuceam deasupra ei pe sub pământ şi ne întorceam târâş. Era destul de înfricoşător să te târăşti pe-acolo pe întuneric. Nimeni nu ne dăduse asigurări că, după nişte ani, canalizarea n-o să înceapă dintr-odată să funcționeze iar şi n-o să inunde conducta. Shimon Margulis a jurat că odată a trecut pe lângă el un şarpe negru (iar săptămâna următoare a trebuit, normal, să văd şi eu o viperă de-un metru). Şi

când ajungeai, în sfârşit, la trecerea peste scurgerea aia mare, se auzea apa curgând adânc-adânc dedesubt, neagră şi puturoasă. Dar niciodată nu stăteam cu sufletul la gură ca în minutele lungi în care Haim se târa pe-acolo singur.

Se încăpăţâna să parcurgă traseul ăla, ba chiar ţipa la mine când încercam din nou să fac apel la raţiunea lui. Băieţii din gaşcă începuseră deja să comenteze grija mea faţă de el, că mă purtam ca o mamaie, ba chiar şi Miha mustăcea.

Ce puteam să fac? Stăteam deoparte, mestecam fire de iarbă, mă rugam în gând, îl imploram pe Dumnezeu să-şi lărgească jurisdicţia – cu milă – şi peste conducta de canalizare şi, mai ales, mă rugam la mama lui Haim Stauber, împreunându-mi mâinile cu ale ei să-i încălzesc degetele lui Haim, care hotărâse dintr-odată să fie derbedeu.

Când ieşea, era murdar pe faţă de pământ şi avea mâinile zgâriate, dar se vedea că e un om fericit. Shimon Margulis îl întreba cum a fost şi el spunea că i-a fost puţin frică, mai ales deasupra scurgerii, dar că a fost grozav. Atâta tot. Nu se fudulea, nu încerca să spună că i s-a dus inima în chiloţi sau că a văzut o stafie albă plutind pe

lângă el, cum mi se întâmplase mie. Zicea doar că a fost grozav. Şi că peste o săptămână intră din nou.

Mă înnebunea Haim ăsta. Tot ce-l opream să facă, el imediat voia să-ncerce, parcă numai ca să mă supere pe mine şi să-mi fac griji. Uneori mă simțeam bona unui copil neastâmpărat. Stăteam în clasă şi mă uitam la spatele lui, oftând în sinea mea de-atâtea griji noi. Închipuiți-vă că ajunsesem în situația în care Haim Stauber îmi propusese să-mi dea bani pentru o tură cu patinele şi eu îl refuzasem. Chiar şi Miha, care era oțel, mi-a zis în față că exagerez, dar mi se părea că e puțin gelos.

Şi avea de ce. Haim Stauber ăsta, în afară de intenția lui de-a mă scoate din minți, era un băiat interesant şi deosebit de inteligent. Avea un creier ca o enciclopedie. Stăteam ore întregi şi-l ascultam. Povestea despre băştinaşii din Australia, despre eschimoşi şi despre indieni. Fusese cândva într-o excursie în Japonia cu părinții lui şi spunea că acolo se construiesc case din lemn şi se cultivă copaci pitici. Vorbea liniştit şi cu modestie, spunând lucrurile cele mai minunate, dar cu simplitate, fără efort şi fără să se dea în spectacol. Nu încerca deloc să mă impresioneze, povestea numai faptele, dar acestea erau mai uimitoare decât tot ce mi-aş fi putut imagina eu. Noaptea, în pat, încercam să imit felul lui de-a vorbi, calm

şi exact, când spunea, de exemplu, „în Japonia am fost într-un loc în care aveau furnici în ciocolată. Eu n-am mâncat fiindcă nu m-a lăsat mama”.

Şi mai ales pentru asta îl admiram: că îndrăznea să spună că nu i s-a dat voie. Fiindcă eu, dacă aş fi avut o poveste ca asta despre furnici în ciocolată în Japonia, aş fi făcut din ea delicatese. Aş fi zis cum am mâncat un kilogram întreg şi câteva furnici vii au continuat să mă gâdile în burtă, iar bucătarul a jurat că de când e el n-a întâlnit copil aşa dârz ca mine, puteți fi siguri de asta.

Şi maică-sa. Am povestit deja despre mâinile ei, dar ea toată era minunată după mine. Era o femeie foarte înaltă, mai înaltă decât taică-său, cu pielea albă ca porțelanul şi părul de culoarea mierii, care i se revărsa în bucle bogate până la umeri, şi ochii albaştri, care clipeau încet. Ca o păpuşă mare. Părea că în orice clipă o să deschidă şi o să închidă ochii spunând „Mama”, dar ea spunea numai „Haim”. Aşa: „Ha-iim?”, delicat, şi vocea ei cânta şi urca spre sfârşitul numelui scurt, ca şi cum de fiecare dată ar fi verificat din nou dacă trăieşte cu adevărat şi există şi e tot al ei. Când eram la el, intra în cameră iar şi iar, de fiecare dată cu alt pretext. O dată ca să închidă fereastra să nu fie curent, altă dată ca să aprindă lumina să nu-şi strice ochii şi altă dată ca să-l cheme să bea nu ştiu ce vitamină

specială pe care o lua pentru întărirea oaselor. Acolo, în casă, când era şi ea, vorbeam foarte puțin şi, de fiecare dată când simțeam că începe zumzetul dintre ochi, plecam capul politicos şi modest şi-mi muşcam obrajii până-mi dădea sângele. Tot timpul mă străduiam să vorbesc o ebraică deosebit de îngrijită şi nu aminteam deloc experiența mea bogată cu poliția şi infractorii, fiindcă aveam bănuiala că o s-o sperie.

Dacă s-ar fi putut, aş fi rămas la el acasă în fiecare zi, până noaptea. Dar Haim voia întotdeauna să ieşim pe-afară. Spunea că acasă se sufocă şi că maică-sa îl scoate din minți. Nu pricepeam ce-l înnebunea aşa de tare. Ea îi purta de grijă doar, aşa cum trebuie. Pe mine nu mă deranja că intra în cameră tot timpul cu fața ei de păpuşă, clipind încet cu ochii ei albaştri, şi spunea suav „Ha-iim?” şi uneori „Haimike?”, ba chiar abia aşteptam să intre şi să ne întrebe cu glasul ei plin şi delicat dacă e totul în ordine, dacă nu ne e sete şi nu vrem un pahar de suc natural sau nişte prăjiturele. Atât de tare simțeam grija şi devotamentul ei față de el, încât puteam să prevăd, cu aproximație de un minut, când o să intre pe uşă din nou.

Cele mai frumoase zile erau când se îmbolnăvea Haim. Atunci puteam să vin la el acasă şi să-l văd zăcând în pat; să-i văd, lăsat pe o pernă mare, capul cu părul negru şi

fruntea înaltă, să-i văd fața palidă şi aproape străvezie. Atunci era frumos şi doborât de slăbiciune, dar şi apărat de toate primejdiile care îl pândeau afară. În asemenea zile învățam în clasă cu o vrednicie supernonoistă, notam fiecare cuvânt şi copiam de pe tablă temele pentru acasă ca să-i pot raporta lui Haim toată materia, mai ales când era mama lui în cameră. Ea intra din cinci în cinci minute, îi aranja cearşaful sau îi umfla uşor perna, şi, fiindcă era atât de slăbit, el nu putea să se opună. Avea o mişcare deosebită când îl învelea, băga pătura sub el şi-l înfăşura bine-bine, ca pe-un bebeluş, până la bărbie. Câteodată îi lua temperatura, nu cu termometrul, ci cu buzele – îl atingea pe frunte şi închidea ochii, iar el la fel, şi stăteau aşa amândoi un moment lung, până când ea îi deschidea încet şi spunea: „Tot ai puțină febră, mai bine dormi acum, Amnon o să vină din nou mâine”.

Mă testa tot timpul. Haim mi-a povestit că făcea întotdeauna o selecție foarte riguroasă a prietenilor lui. Dacă cineva i se părea nepotrivit, era îndepărtat imediat şi pentru totdeauna. Aşa fusese peste tot unde locuiseră înainte, în Israel sau în străinătate. Pe de altă parte, dacă maică-sa te accepta ca prieten al lui, aveai şansa să te invite la masa în familie de vineri seara, ceea ce părea ceva deosebit.

Ceremonia asta m-a interesat de prima oară când am auzit de ea. Haim mi-a spus că mâncau atunci din nişte farfurii de porțelan deosebite pe care le-aduseseră din Elveția. Şi că întotdeauna erau invitați interesanți, mai ales colegi de-ai lui taică-său. Şi că toată familia pregătea „un pasaj semnificativ" şi-l citea în fața tuturor. Iar Haim cânta atunci la pian pentru musafiri.

Cuvintele astea ale lui, „un pasaj semnificativ", mă făceau să râd şi în fiecare duminică (de sabat, Haim n-avea voie să iasă la joacă pe-afară, ziua asta era la ei dedicată cu sfințenie petrecerii în familie) mă grăbeam să-l descos cum a fost masa de vineri seara. Cine fusese invitat şi despre ce vorbiseră, şi ce „pasaj semnificativ" citise fiecare. Câteodată plecam de-acasă vineri seara – Gabi şi tata oricum erau ocupați cu organizarea tuturor lucrurilor pe care nu avuseseră timp să le termine la serviciu în timpul săptămânii – şi treceam cu patinele pe lângă casa lui Haim, dând ture mari în jurul ei, sau mă cățăram în căsuța mea din copac şi încercam să trag cu ochiul prin perdelele groase, să văd ceva sau să aud vreun „pasaj semnificativ".

În alte zile, între patru şi cinci şi jumătate îl auzeam pe Haim cântând. Interesant că nu trebuiau să-l silească să cânte. El voia. Spunea că fără cântatul la pian viața lui ar

fi pustie. Nu înțelegeam cum e posibil ca un băiat care ştie atât de multe, care a călătorit prin toată lumea să spună că viața lui ar fi pustie dacă n-ar zdrăngăni o oră şi jumătate pe zi la pian. L-am rugat să-mi spună, în vorbe de înțeles, cum îi umple pianul viața. Să-mi explice. Să pricep. Poate mi-aş fi putut umple şi eu viața cu un pian?

Dar nu ştia să-mi explice. Spunea că nu poți să descrii aşa ceva în cuvinte. Şi eu m-am enervat şi i-am zis să-ncerce totuşi, că doar ştia să vorbească, nu? Să se străduiască şi el puțin şi să-mi explice într-o ebraică simplă cum pot sunetele să umple viața unui om. Ce, sunt din beton? Din pământ? Din apă?

Şi Haim a dat din cap şi s-a gândit, încrețindu-şi puțin fruntea înaltă, şi pe urmă a spus că nu poate, se petrece ceva acolo înăuntru şi cuiva din afară n-are cum să-i explice. Şi de-atunci n-am mai întrebat. Fiindcă dacă eram cineva din afară nu mă mai interesa. Şi oricum învățasem de la tata să fiu suspicios cu lucruri de felul ăsta. El zicea aşa: „Eu cred numai în lucruri pe care pot să le văd şi să le ating! Ai văzut tu vreodată dragoste? Ai văzut tu vreodată un sentiment? Ai ținut tu vreodată în mână un ideal? N-ai văzut şi n-ai atins, nu crede! Eu sunt băiat de vânzător de biscuiți şi ştiu un singur lucru: marfa trebuie pipăită!”.

Şi totuşi, în adâncul inimii simţeam că Haim nu mă minte şi că nici măcar nu se străduieşte să mă facă să-l cred. Asta îmi plăcea la el, dar mă şi deprima. Fiindcă eu întotdeauna încercam să conving copiii să mă creadă. Chiar şi când minţeam (mai ales când minţeam). Iar Haim, exact pe dos. Îi era destul să creadă el ce spune şi n-avea nevoie să gândească şi alţii la fel. Alţii din afară, adică.

Aşa că mi-am făcut un obicei şi în fiecare zi între patru şi cinci şi jumătate urcam în căsuţa mea din copac şi mă-ntindeam acolo. Îl ascultam pe Haim cântând la pian şi mă gândeam sau aţipeam, sau încercam să înţeleg ce înseamnă, de fapt, că viaţa e pustie. Dacă e ca o sală mare şi goală în care umbli de colo-colo şi n-ai unde să te aşezi. Dacă e ca o cameră uriaşă, fără mobilă, în care orice cuvânt se aude cu ecou. Şi îmi ziceam: ce noroc că viaţa mea e atât de plină, că nu mă plictisesc o clipă, întotdeauna am ce face cu hobby-ul ăsta cu poliţia şi munca de detectiv şi exerciţiile de menţinut în formă, şi, în general, se putea spune că nu pierdeam vremea cu gânduri de prisos. Şi, chiar dacă mai aveam poate din când în când şi zile plicticoase şi goale, acum în schimb, datorită lui Haim şi a prieteniei noastre, ele deveniseră pline.

Uneori mă întrebam cum se face că un copil genial e atât de captivat de mine. Fiindcă făceam comparație între sufletul meu şi sufletul lui (din punct de vedere artistic) şi ştiam că tot mai e o mare deosebire şi că mai am multe de învățat de la el. Şi încă de pe-atunci mi-am dat seama cu o strângere de inimă că probabil n-o să fiu niciodată ca el şi o să rămân doar un umil jucător de fotbal sau cățărător pe stâlpi de electricitate sau un artist al fanteziilor şi-al exagerărilor şi-al născocirilor ciudate.

Miha urca uneori în casa mea din copac şi mă întreba ce s-a întâmplat cu mine în ultima vreme, de ce am dispărut şi stau mai mult singur. Îl făceam să tacă cu un simplu gest şi îi arătam direcția de unde veneau sunetele pe care le scotea la pian Haim Stauber. Miha clătina din capul lui greoi şi spunea că pe el muzica îl plictiseşte. O dată, de două ori m-am înfuriat pe el că n-are pic de respect pentru lucrurile semnificative, şi pe urmă mi-am pierdut orice speranță în privința lui, mi s-a făcut doar milă.

Dar, imediat ce termina de cântat, Haim Stauber alerga, zbura să se joace cu mine. Toată cultura şi tot calmul lui se evaporau. Maică-sii nici nu-i trecea prin cap ce i se-ntâmplă când iese din casă. Datorită feței mele şi a prudenței cu care mă purtam la ei în casă, era sigură că

sunt un băiat la fel ca el, cu simțul măsurii şi al răspunderii. Din relatările lui Haim, ştiam că peste un timp, nu prea mult, o să-nceapă să se-mprietenească cu oamenii din cartier şi să pună întrebări şi despre mine şi, când o să vadă exact cum sunt eu, o să-şi dea seama că m-am prefăcut tot timpul. Că în casa ei făceam pe băiatul naiv şi fin, ordonat şi cu simțul răspunderii, dar adevărul era cu totul altul.

Şi în acelaşi timp simțeam că adevărul nu e cu totul altul, ba chiar mă revoltam în sinea mea din cauza verdictului ei care plana asupra mea şi era păcat că pe-atunci nu ştiam cum să explic asta, cum să-i explic ei asta: că adevărul „nu cu totul altul” era că sunt aşa, dar şi aşa. Şi niciodată n-aveam de unde să ştiu cum am să fiu în clipa următoare. Şi tocmai în casa lor eram bun cu adevărat. Aproape fără pată. Unghia de la degetul mic mi-o tăiasem de dragul ei, fără ca ea să ştie, cu o săptămână înainte de măsurătoarea finală. Un val de devotament şi de simț de răspundere trecea prin mine când intra ea în camera lui Haim şi întreba cu vocea ei delicată dacă n-am vrea să bem un pahar de suc natural sau să mâncăm prăjiturele cu unt.

Şi ştiam că o să descopere totul în privința mea. Era o minune că nu descoperise pân-atunci.

Dar adevărul despre mine l-a descoperit chiar Haim Stauber.

Nu, nu că aş fi fost prea neastâmpărat, zăpăcit şi uneori chiar mai mult de-atât. Asta tocmai că-i plăcea. Poate că aici era şi problema: că numai asta îi plăcea la mine. Şi, după ce i-am arătat tot ce ştiu să fac, după ce l-am învățat toate locurile mele şi cum să te târăşti prin conducta de canalizare, şi cum se bagă frica în toți şoferii cu salturi mortale de pe trotuar, şi cum se şterpelesc prăjituri din prăvălia Sarei, şi cum se lipesc un câine şi o pisică cu clei de cauciuc, şi cum se scot bani din cutia de pomeni a sinagogii, şi cum faci un scorpion galben să se sinucidă, şi încă o sută una de şmecherii speciale pe care le ştiam, s-a cam săturat de mine.

Trebuie scris adevărul, chiar dacă adevărul ăsta doare şi-n ziua de azi: s-a săturat de mine. Ajunsese prea repede la capătul resurselor mele.

Am simțit asta înaintea lui. Simțuri ascuțite am avut întotdeauna şi mereu m-am pregătit pentru momentul în care el o să mă părăsească. Şi, când am văzut că începe să se uite în gol de câte ori îi mai povestesc ceva, m-am simțit groaznic, secătuit şi nedorit.

Creierul meu a început să facă ore suplimentare. Am propus, de exemplu, să mergem la bazinul din clădirea

Canada de la universitate să pescuim nişte gambuzii. Haim Stauber a întrebat dacă e voie şi eu i-am spus că e interzis, iar el a exclamat puțin dezamăgit: „Doar interzis?”. Şi eu i-am răspuns imediat că e chiar ilegal, de-a dreptul furt dintr-o instituție ştiințifică, şi el a zis cu bucurie „Hai să mergem!”.

Şi-atunci ne-am dus şi am pescuit gambuzii cu nişte pungi de nailon şi pe urmă am turnat peştii în fântâna mare de la intrarea în universitate, unde turiştii aruncă monede. Am făcut aşa de cinci-şase ori şi într-o lună fântâna s-a umplut de gambuzii şi au trebuit să schimbe apa.

Dar, ei bine, s-a terminat şi asta şi pe urmă a trebuit să găsesc ceva nou care să-i facă ochii să sclipească. Fiindcă asta voia el de la mine. Să facem drăcii şi să fie din ce în ce mai îndrăznețe. Dar totul s-a complicat, fiindcă eu voiam numai să fiu cu el, să-l aud povestind despre Războiul Civil din America şi despre indieni, şi despre tribul incaşilor, şi despre viața lui Mozart, şi despre țigani, şi despre toate lucrurile pe care ştia să le povestească el liniştit, cu delicatețe şi fără să se grozăvească. Voiam să-i privesc părul puternic şi negru, să-i văd rădăcinile dese pe marginea frunții înalte şi frumoase. Asta voiam. Nimic mai mult. Cred că era singurul băiat pe care-l cunoşteam

căruia nu-i propusesem să-i vând sau să-i închiriez ceva, o oră sau o tură. Dacă-l interesa ceva de-al meu îi dădeam imediat, în dar. Prietenia lui era un dar pentru mine.

Mi-e ruşine să povestesc ce-am inventat ca să-l țin lângă mine. Am făcut lucruri despre care, dac-ar fi ştiut tata, m-ar fi trimis la ofițerul răspunzător de reeducarea adolescenților: într-o noapte, Haim şi cu mine ne-am dus pe furiş şi am turnat zahăr în rezervorul de la maşina directorului şcolii, Eviazar Karmi, distrugându-i motorul iremediabil, iar maşina a rămas să zacă în fața casei, paralizată ani întregi. Condamnată pe vecie.[11]

Dar nu puteam să opresc asta. Haim şi-a găsit prieteni noi, copii care se pare că îl interesau mai mult. Poate că ei ştiau să stea de vorbă cu el despre Mozart şi despre tribul incaşilor, poate că ei înțeleseseră fără explicații ce înseamnă „o viață plină”.

---

[11] Dacă domnul Eviazar Karmi, directorul pensionat al şcolii noastre, va citi vreodată din întâmplare povestea asta, eu îi cer iertare şi sunt, desigur, gata să-l despăgubesc. Dar înțelegeți şi dumneavoastră, domnule director, că n-aveam încotro. Teama că Haim Stauber o să mă părăsească era insuportabilă. Fiindcă prietenia cu el m-a salvat de ceva, nu ştiam exact de ce anume, poate de o soartă ca a lui Miha Dubovski. De a fi doar un copil obişnuit. Când eram cu Haim simțeam că sunt mai mult de-atât. Că am şansa să învăț altceva. Când Haim a început să se sature de mine, am simțit că mă prăbuşesc din nou acolo, în gura căscată a lui Miha.

Şi eu am rămas cu Miha. Îl necăjeam. Îl chinuiam. El nu înțelegea ce se întâmplă, sau poate-nțelegea. Şi poate că-i făcea plăcere să-l chinui, pentru că în felul ăsta îmi ieşea la iveală şi mai mult toată urâțenia.

Într-o zi, în timpul orei, Haim Stauber a spus ceva despre luptele cu tauri, că în Spania sunt ucişi şase tauri în fiecare confruntare. Când m-am întors acasă, am făcut ce-ar fi făcut orice cetățean corect dac-ar fi aflat aşa ceva: am sunat imediat la poliție.

Am rugat-o pe Gabi să lase orice treabă pe care-o are de făcut în clipa respectivă şi să-mi povestească tot ce ştie despre luptele cu tauri.

Gabi a luat un taxi, a trecut pe la biblioteca de la Căminul Poporului şi a venit la mine cu o foaie scrisă de mână pe care copiase din enciclopedie toate informațiile pe care le găsise. Ne-am dus repede la bucătărie. Mi-a citit. N-a pus întrebări. Mi-a aruncat numai o privire, a văzut pe fața mea toată povestea, a murmurat „Ştiința înseamnă putere, nu?” şi a citit din nou. Stăteam jos cu ochii închişi şi fiecare cuvânt pe care-l spunea se întipărea în mine, direct în locul dureros din mintea mea rănită de gelozie.

A doua zi de dimineață am găsit o ocazie să-i spun lui Haim că sulița mică pe care o înfig în taur la începutul „coridei” se numeşte banderilla şi că e făcută în formă de

ac de albină şi de-asta pătrunde aşa uşor în taur şi iese foarte greu. Iar Haim a ascultat foarte atent şi a spus că asta nu ştia, dar m-a întrebat dacă eu ştiu deosebirea dintre matador şi toreador.

Gabi s-a chinuit mult în seara aia să rezolve încuietoarea asta. Şi-a sunat câțiva prieteni şi pe urmă o femeie care-i fusese profesoară la universitate şi concluzia a fost că toreadorul e oricine participă la lupta cu tauri, dar numai matadorul ucide taurul.

I-am spus asta lui Haim Stauber într-o recreație şi am menționat totodată că în Portugalia, de exemplu, taurii nu sunt ucişi în arenă şi că un matador care s-a distins într-o coridă în Spania se cuvine să primească o ureche de taur, iar uneori primeşte amândouă urechile, şi dacă e formidabil ca Paco Camino („cel mai cunoscut”, am adăugat) poate să primească şi coada. Lui Haim i-au licărit ochii. Mi-a spus că taică-său a promis să-i facă rost de ilustrate cu imagini din coride adevărate şi o să mi le arate şi mie. Am făcut sugestia nevinovată că ar fi şi mai bine dac-ar găsi ilustrate şi cu *banderilleros*, fiindcă e o încântare (pe viața mea, aşa am zis) să vezi fâşiile de hârtie colorată agățate de sulițele lor, numite *banderillas*.

Şi am plecat de-acolo.

Şi Haim a venit după mine.

Şi aşa, pe ocolite, cu prudenţă, a început să se întoarcă la mine.

Zi de zi schimbam informaţii utile despre coridă, despre costumele şi felurile de cuţite şi de suliţe. Termina de cântat la pian la cinci şi jumătate şi venea fuga la casa mea din copac. Nu stăteam acolo mai mult de câteva minute şi vorbeam despre un singur subiect. Aşa era cel mai bine. Prietenia noastră reînnoită era atât de şubredă, încât nu puteam s-o împovărăm prea tare. Poate simţise şi Haim că eram tot numai o rană.

Între noi era în acele zile o alianţă fără vorbe, o alianţă de milă, şi aveam grijă să nu vorbim despre alte lucruri, despre care el ştia atât de multe, iar eu nu ştiam. El chiar era un copil deosebit în felul lui.

Stăteam de vorbă câteva minute, discutam de câte-un matador faimos despre care Gabi reuşise să obţină material sau despre cazuri tragice în care taurul omorâse matadorul, sau despre stiluri diferite de-a înfige spada. Cu un fior de plăcere savuram nume ca Rafael de Paula sau Ricardo Torres, sau Luis Mazzantini, şi ne verificam unul altuia cunoştinţele despre luptele lor celebre, unde primiseră o ureche sau o coadă sau unde-şi pierduseră viaţa plină de strălucire... Doar câteva clipe de conversaţie uşoară, subţire ca firele de păianjen, sclipind în lumină la

fel ca ele, şi Haim se retrăgea imediat, nu cu grosolănie, iar eu mă trânteam pe spate şi rămâneam culcat aşa o oră întreagă, fericit, ba chiar îi iertam lui Miha fața aia mare care apărea încetişor printre crengi.

„Ce se mai aude, Nono?"

O săptămână. Două săptămâni. Un fir atât de subțire. Şi, dacă se rupea, mă prăbuşeam pe veci. Nu mai rezistam la o lovitură ca asta. Gabi muncea ca un diavol. În fiecare zi dădea telefon la ataşatul cultural al ambasadei spaniole şi storcea de la el informații peste informații. S-a dus la părinții ei la Nes Tsiona şi a adus de-acolo o carte de versuri a unui poet spaniol pe nume Lorca, unul care scrisese despre luptele cu tauri. Eu, pe de altă parte, începusem s-o urmăresc în secret pe Pessia, vaca pe care vecinul nostru Mautner o adusese cu el când plecase din kibbutzul lui. Nu-i scurtase coarnele când era tânără şi acum îi crescuseră mari şi falnice, dar nu-i foloseau la nimic. Avea o fire liniştită şi domoală, îi plăcea să stea pe pajiştea mică de la Mautner, lângă căsuța lui, să rumege iarbă, să dea dintr-o parte-n alta din buzele ei groase şi să mediteze până când ochii negri i se umpleau de ceva aproape omenesc. Într-o zi am fugit prin fața ei cu un prosop roşu pe care-l şterpelisem de pe frânghia de rufe. M-a urmărit uluită, dar coada a început să i se mişte ca

pendulul unui ceas, iar eu m-am gândit că poate totuşi unul dintre străbunii ei a fost originar din Spania şi ceva din sângele lui încă-i curgea prin vine. În aceeaşi seară, Gabi mi-a citit, cu emoție şi măreție, poezia *La orele cinci spre seară*, pe care poetul Lorca a scris-o în amintirea lui Ignacio Sánchez Mejías, matadorul ucis în timpul coridei. Erau acolo versuri ca „Un sicriu cu roți e patul / La orele cinci spre seară. [...] Rănile ca sorii-ncinşi / La orele cinci spre seară / Ard pe el... Ay, ce crud al serii cinci! / Cinci pe ceasurile toate! / Cinci pe umbra înserării...”[12].

Gabi a terminat de citit poezia. Avea fața aspră şi neagră. Mâna îi tremura în aer şi ținea capul înclinat pe spate, ca şi cum ar fi fost retezat cu spada. Eu tremuram sub plapumă. Cuvintele acelui Lorca mi se răspândiseră în tot corpul ca un vin tare. Mi-am tras plapuma peste cap şi mi se părea că patul arde. După aceea, după ce s-a terminat toată povestea, Gabi a spus că dac-ar fi ştiut ce o să-mi facă poezia aia mi-ar fi citit numai din *Când eram foarte mici*, cărticica lui Alan Alexander Milne. Dar în seara aceea a lăsat cuvintele poeziei să răsune cu ecou şi să geamă toată noaptea în camera mea, să-mi umple

[12] Referire la poemul „Bocet pentru Ignacio Sánchez Mejías”, în Federico García Lorca, *Carte de poeme*, traducere şi comentarii de Darie Novăceanu, Editura Univers, Bucureşti, 1986 (n.red.).

pleoapele care visau cu sclipiri de pelerină roşii ca sângele... A doua zi, lângă robinete, le-am spus lui Haim şi lui Miha că m-am hotărât. Mi-am stabilit țelul în viață: să fiu primul matador israelian.

S-a lăsat tăcerea. Cerul Spaniei s-a înroşit deasupra mea.

— Mautner? a şoptit Haim impresionat, o să intri în curtea lui Mautner?

— Eu? Da, sigur. De ce nu? O să mă lupt cu taurul lui pe viață şi pe moarte.

Mai ales pe moarte, ştiam. Fiindcă Mautner era un om foarte dur.

— E vacă, a precizat Miha. Pessia e femelă.

M-a cuprins un val de teamă, teamă de mine însumi. Motoraşul scotea un zumzet ca o viespe rea.

— Dar are coarne, i-a răspuns încet Haim, fiindcă începuse să proceseze şi să priceapă că îi propuneam cea mai mare şi mai nebunească şi mai cumplită aventură de pân-atunci, dovada supremă a prieteniei mele.

— Deci veniți? am întrebat. Am nevoie de doi picadori cu spade.

Pentru o clipă s-a lăsat tăcerea. O tăcere în timpul căreia s-au învălmăşit ca un vârtej în mine imagini îngrijorătoare şi prin inimă mi-a trecut o presimțire

neagră, şi toate m-au străpuns cu țipete de avertizare şi implorări să nu fac asta. Dar apoi au început ochii lui Haim să ardă ca două făclii şi amândoi, şi eu, şi el, am izbucnit într-un râs sugrumat, speriat. Miha stătea deoparte şi mă privea cu duşmănie. Şi poate şi cu o bucurie răutăcioasă, fiindcă ştia deja ce-o să se întâmple. Nu l-am băgat în seamă. Nu voiam să-i văd fața sumbră şi privirea goală. Ce ştia el despre cutezanță, nebunie, prietenie şi legende? Despre ce înseamnă o viață plină? Eu şi cu Haim ne-am luat de mână şi am început să sărim ca nebunii, şi strigam, dar încet, ca să n-apară maică-sa deodată şi să vadă pe noi cele şapte păcate capitale ale mele.

14

Se caută: Dulcineea

— Ah, asta da masă! a zis Felix, lăsând din mână furculița şi zâmbindu-mi prietenos şi mulțumit.

În restaurant era un semiîntuneric plăcut, roşiatic. Lumânări în sfeşnice trandafirii luminau mesele. Aveam burta plină şi umflată, iar pe masă zăceau resturile celei mai fabuloase mese pe care o luasem în viața mea. Felix

mâncase la aperitiv ficat de gâscă, iar apoi supă-cremă de sparanghel şi, ca fel principal, rață în sos de portocale. Eu cu greu reuşisem să rezist tentației unor fripturi grase care treceau pe sub nasul meu, dar mă abținusem şi mâncasem orez şi cartofi prăjiți în schimb, dar ce orez şi ce cartofi prăjiți! De două ori mai cerusem o porție şi pe urmă supă de ciuperci de pădure şi ardei umpluți cu migdale şi seminţe de pin, trei porţii de *spumă* de ciocolată, şi când Felix mă întrebase ce părere am despre mâncare fusesem sincer – bucătarul de la cantina poliției mai avea multe de învățat.

— Dar cel mai important e că azi şi mâine noi facem lucruri mari împreună! a spus Felix deodată cu glasul bunicului Noah.

— Ce lucruri? am întrebat îngrijorat, şi imediat am repetat întrebarea cu glasul lui Tami, ca să nu intre nimeni din jur la bănuieli.

— Vom face lumea noastră puțin mai frumoasă, poate, a râs. Iar oamenii vor afla ce am făcut şi vor spune: „O-la-la! Asta e artă! Ce curaj la ăştia doi! Ăsta e stil!”.

— Dar ce anume o să facem? am întrebat din nou, în şoaptă.

— Nu ştiu. Tot ce vei hotărî tu. Orice. Nu există limite! Nu există lege! Trebuie numai *courage*! Îndrăzneală! Trebuie îndrăzneşti.

Ha. Trebuie îndrăzneşti. Uşor de zis. Dar ce-mi doresc cu-adevărat? Să intru fără bilet la cinema? Să mă furişez noaptea în cancelarie? Să şterpelesc scheletul din cabinetul de ştiințe ale naturii? Imediat am simțit că astea ar fi dorințe mici şi jalnice în ochii unui om ca el. Trebuia să fac mai mult efort, să mă eliberez, să fiu demn de el, să-mi asum riscuri, să fiu puțin nebun, nelegiuit. Trebuie îndrăzneşti...

Poate să mă cațăr pe acoperişurile ambasadelor şi să schimb steagurile, cum a făcut tata odată, înainte să devină polițist? Sau să fur vreun animal de la grădina zoologică şi să-l călăresc?

Voiam să fac ceva nou. Ceva al meu.

Chelnerul înalt care ne servise în cursul serii s-a apropiat din nou de masa noastră, a făcut o plecăciune şi a scos sticla de şampanie din găleata cu gheață. A turnat din şampania roze în paharul înalt al lui Felix. Eu mai aveam deocamdată din primul pahar. Bulele străvezii dansau. La începutul mesei fusese un moment pe care ştiam că n-o să-l uit niciodată, acela în care chelnerul scosese dopul de față cu noi. Fusese uimitor: se auzise un

sunet ca o explozie adevărată şi dopul zburase şi o cascadă de bule se revărsase din gâtul sticlei...

La ora asta, m-am gândit, acasă viața ar fi fost cu totul altfel. La ora asta, dacă nu era cu noi Gabi, tata şi cu mine am fi stat fiecare în camera lui în linişte şi pace. Eu aş fi jucat singur fotbal de masă sau aş fi răsfoit cataloage cu pistoale de serviciu şi echipament auxiliar pentru polițişti, sau aş fi făcut exercițiile de gimnastică pe care mi le dăduse el, sau pur şi simplu aş fi zăcut în pat, sugând o bomboană şi fără să mă gândesc la nimic. Aş fi visat cu ochii deschişi până m-ar fi furat somnul şi mi-aş fi plimbat degetul pe zgârietura de pe perete, aproape că puteam s-o simt acum cu vârful unghiei, o zgârietură în formă de fulger pe care o făcusem şi o adâncisem de fiecare dată când trebuia să nu plâng; şi tata ar fi citit ziarul în camera lui (în ultima vreme îi trebuiau ochelari ca să citească, dar Doamne fereşte să-l fi văzut cineva că poartă ochelari), sau s-ar fi uitat peste dosarele investigațiilor, sau ar fi dat telefon din cinci în cinci minute să afle dacă toate patrulele au plecat în misiune la timp. Pe urmă, unul dintre noi – de obicei eu, fiindcă mie mi-era foame întruna – începea să pregătească masa. Dacă eram acasă numai noi doi, nu ne oboseam să gătim. Scoteam o supă de ciuperci la cutie, deschideam conserve de humus şi de

porumb sau de carne pentru tata. Munceam cot la cot. Aveam fiecare sarcinile lui şi nici măcar nu trebuia să vorbim. La radio erau cântece în ebraică pe care le îndrăgeam amândoi şi domnea o tăcere plăcută. Uneori îi povesteam lucruri care se întâmplaseră la şcoală, dar nu mă asculta cu adevărat. Puteam să-i povestesc lucruri care nici nu se întâmplaseră, să inventez nume de copii, să mint, şi el se uita la mine ca şi cum m-ar fi văzut de departe şi ofta. Cine ştia cum aveam să mă simt data viitoare când aş fi fost acasă la ora aceea, acum, că deja aflasem ce viață palpitantă e-n unele locuri, ca în restaurantul ăla.

— Văd că e greu pentru tine să hotărăşti, Tami?

I-am zâmbit visător:

— Da, sunt atât de multe lucruri, că...

— În regulă. Gândeşte încet. Nu arde nicăieri.

M-am cufundat în gânduri. Îmi mângâiam încet coada. Ce-aş fi putut să cer? Până unde aş fi putut să îndrăznesc? Cum de nu mă pregătisem pentru o asemenea situație, când o zână ca Felix vine şi-ți propune să-ți îndeplinească trei dorințe? Când ajungeam la capătul cozii, peruca se întindea puțin, chiar deasupra frunții şi era bine. Mă gâdila un pic. Ce puteam să-i cer? Ce îmi doream cel mai mult să fac?

Să rămân în visul ăla, să mă afund în el ca într-o plapumă de puf. Să-mi fie puțin dor de casă.

Fiindcă, dac-ar fi fost o zi când era Gabi cu noi, o zi când n-avea curs de cinema sau de franceză pentru începători, sau de „cum să fii şi sătulă, şi zveltă” – pe scurt, dac-ar fi fost duminică sau miercuri, am fi gătit toți împreună la bucătărie, iar apoi ne-am fi aşezat la masă, discutând câte-n lună şi-n stele. Uneori eu tăceam şi îi lăsam pe ei să vorbească, iar atunci se purtau ca o pereche adevărată. El începea aproape fiecare frază cu „uite... ăăă... Gabi”, ca şi cum i-ar fi fost greu să-i țină minte numele sau ca şi cum numele ei ar fi fost „Ăăă Gabi” şi ea îl răsplătea spunându-i „scumpule”, „lumina ochilor mei” şi „floarea tinereții mele”. Destul de rar se întâmpla ca tata să ne povestească despre vreo problemă de la serviciu care-l apăsa. Într-o seară ca asta, Gabi îl ajutase să rezolve misterul jafurilor repetate de la atelierul de şlefuit diamante din Netania. (Ieşise la iveală că proprietarul atelierului se folosea chiar de tata, de buzunarele de la paltonul lui, ca să ascundă în ele diamantele şi pe urmă, după percheziția zilnică la care tata îi supunea pe toți salariații, proprietarul atelierului îl buzunărea şi le vindea, ba chiar încasa şi banii de asigurare.) După ce mâncam, mergeam unul în spatele

celuilalt în salon, citeam ziare, tata fuma cu picioarele ridicate țigara zilnică pe care i-o permitea Gabi, iar ea pregătea cafeaua ei beduină specială, care trebuia să dea în clocot de exact şapte ori, şi ne ținea o conferință din bucătărie țipând ultimele ştiri din toată lumea, iar apoi mă prindea pe mine la înghesuială şi voia să audă ce mai era nou prin clasă, cine cu cine se mai cuplase şi cine cui ceruse prietenia şi dacă la noi la petreceri se dansa deja (de parcă eu aş fi ştiut) dansul ăla nou. Toate lucrurile astea o entuziasmau foarte tare, când era ea elevă numai asta o interesa; şi atunci, pe la zece seara, când tata şi cu mine eram deja rupți, ea hotăra deodată să se năpustească la dulapurile noastre cu haine, scotea hainele de iarnă sau de vară, pregătea un teanc pentru călcat, unul pentru împăturit, unul pentru cârpit şi toată casa se umplea de haine care zburau, pluteau, fluturau, iar Gabi, cu pantalonii suflecați până la genunchi, roşie în obraji, cânta piese de la Beatles, punea lucruri la spălat în maşină, călca în sufragerie, spăla pe jos pe coridor, iar între una şi alta alerga la bucătărie să pregătească felul care la ea era clasat pe locul şapte pe scara internațională pemjusu (plăcere pentru mațe şi jubilare pentru suflet): *budincă* de ciocolată, pe care numai Gabi ştia s-o facă aşa cum trebuie, fără cocoloaşe mititele şi enervante. Şi între

timp îl trimitea pe tata să spele vasele, să pună rufele la uscat, să arunce ziarele vechi de care era plină casa, iar pe mine, să fac în sfârşit ordine în talmeş-balmeşul din camera mea, şi tata şi cu mine, ca doi sclavi subjugaţi total, ne plângeam şi protestam, iar când ne întâlneam o clipă între coridor şi baie, fără să ne vadă ea, ne strâmbam pe la spatele ei, dar n-aveam încotro, născuţi pentru o viaţă de ocnaş, dependenţi de *budinca* pe care numai ea ştia s-o facă fără cocoloaşe, iar la miezul nopţii ne prăbuşeam toţi trei, şi casa era din nou casă de om şi-n ea se auzeau doar ultimele scrâşnete ale celor trei linguriţe care încercau să râcâie castronelele de sticlă şi să mai adune o ultimă picătură de *budincă*, şi ochii mi se închideau deja, iar tata aşa uita de el, că-i punea mâna pe umăr şi o săruta pe frunte ca şi cum nici n-aş fi fost acolo, dar ce-mi păsa mie, s-o sărute, să dea Dumnezeu, şi asta era, se termina ziua şi eu stăteam ghemuit pe scaun, aşteptând să mă ducă-n pat în braţele lui puternice, dar cu mine delicate, şi gata, adormeam, şi cine ştie cine mă săruta încet, cine îmi dădea acel sărut timid şi amical ca între profesionişti.

Ca de departe l-am auzit pe Felix şoptind:

— Dar acum trebuie îndrăzneşti! Trebuie gânduri mari, Tami! Gânduri în culori! Ca la cinematograf, ca la teatru!

Şi, când a spus „teatru”, am simțit cum îmi explodează o petardă-n cap: ce măgar eram! Adică măgăriță. Dar n-am îndrăznit să spun ce mi-a trecut prin minte. I s-ar fi părut o idee prostească şi că nu sunt decât un bleg, unul căruia îi propui să fie îndrăzneț şi nelegiuit, iar el cere cadouri pentru o fată.

— Poate ceva pentru o fată? a întrebat Felix zâmbind, şi iar m-am speriat că mi se văd pe față toate gândurile fiindcă am pielea subțire, dar atunci cum de încă nu descoperise că ştiu cine e el?

— Da, a zâmbit Felix, rezemându-se de spătarul scaunului şi uitându-se la mine cu satisfacție. Vede pe fața ta că e ceva pentru o fată. Asta frumos! Şi el, cum chema, Don Quijote, a făcut toate războaiele lui pentru domnița Dulcineea!

Chiar şi eu, care în copilărie n-o prea aveam cu cărțile, auzisem de femeia aia, nu frumoasă, care locuia în satul Toboso şi de dragul căreia plecase Don Quijote în aventura lui.

— Deci, ce spui? m-a îndemnat Felix cu o sclipire vicleană. Am hotărât deja pentru cine vrei să dăm noi curajul împreună? Cine e frumoasa ta? Felix ține tot secret!

— Gabi, mi-a scăpat mie.

— Gabi? a izbucnit el în râs.

Sclipiri amuzate luceau în ochii lui.

— Gândeam că vei spune numele unei frumoase de la şcoală. Nu mama ta vitregă!

— Gabi nu e mama, nici vitregă, nici altcumva. E Gabi!

— Bine, bine. Cer iertare! E în perfectă regulă. Gabi. Frumos. Tu eşti credincios ei. Frumos.

— Nu, am spus eu pe un ton de scuză. La început m-am gândit la Zohara, am minţit, dar ea a murit, m-am justificat, iar Gabi... nimeni din lumea asta nu vrea să fie cavalerul ei, şi-atunci...

— Înţeleg! a ridicat Felix un deget în faţa mea. Ai spus Gabi, să fie Gabi!

M-am simţit prostănac şi infantil. Ar fi trebuit să spun numele unei fete din clasă. Smadar Kantor sau Bat-Sheva Rubin, reginele care se luptau între ele. Dar nu-mi plăcea nici una şi n-am vrut să fac nimic în numele lor.

Dar Zohara. Cum de nu mă gândisem la ea întâi?

— Ai făcut mare surpriză pentru mine, a spus Felix. Eşti copil scumpete, aşa de gentleman pentru Gabi. Eşti adevărat cavaler. Femeile vor iubi mult pe tine, ascultă la Felix…

Şi apoi a adăugat:

— Faci pe mine să simt nou. Om nou.

Eu? Eu îl fac pe el?

— Deci noi dăm acest *courage*, îndrăzneala noastră, pentru domnița Gabi.

Şi mi-a strâns mâna peste masă.

— E oare ceva special ce vrei aducem pentru Gabi? Vreun diamanțel sau aranjat pentru ea vreun iehtuleț şi luat la plimbare până în Cipru?

— Nu... Ea are rău de mare şi pe plajă, am murmurat eu.

Şi un diamant mi se părea prea luxos pentru ea. Mi-am pironit ochii în masă. Am dat din umeri, ca şi cum n-aş fi avut idee ce ar putea să-şi dorească Gabi. Nu ştiam cum să spun fără să mă simt complet idiot.

— Dar precis este un ceva anume ce ea vrea cel mai mult... m-a îndemnat Felix, şi cunoşteam deja tonul ăla care spunea: „Visează, nu te sfii, cere orice, şi ce se poate, şi ce nu se poate. Trebuie îndrăzneşti”.

Am început să râd.

— E o prostie, dar i-ar... Nu, prostii.

Felix s-a aplecat spre mine. Ochii îi luceau de interes.

— Prostiile specialitatea mea, a spus pe un ton blând, viclean. Eu specialist mondial la prostii!

Am spus cu jumătate de gură:

— De fapt, e o actriță care-i place mult lui Gabi. O admiră chiar.

— Actriță?

— Da... la teatru. Lola Ciperola.

O sclipire? Un fulger de alarmă? Ce anume scăpărase pentru o clipă în ochii lui? Oare chiar i se lăsaseră urechile puțin pe spate, ca unui animal de pradă?

— Lola Ciperola! Aaa... Da... Cunosc numele... Ba chiar o dată am întâlnit pe ea.

Ochii i s-au îngustat până au ajuns două despicături albastre şi mi-am dat seama că acum se cufunda înăuntrul lui şi purta o discuție intensă cu sine. O dezbatere lăuntrică aprinsă. Dar cu mare uşurință a ieşit la suprafață şi a revenit la mine:

— Da... Lola... Ea era încă de pe timpurile mele! Când eu mai tânăr, era fel de regină a Tel Avivului...

Şi şi-a legănat brațele pe deasupra mesei în mişcări de dans uşoare, mlădioase, începând să cânte încet:

— „Ochii-ți sclipesc / Ca nişte diamante / Un semn de rămas-bun pe mal..." Da, ea cânta, Lola, şi juca, şi dansa... Ştia de toate!

Şi iar a coborât glasul, vorbind fără rețineri şi fără să-şi ascundă uimirea:

— Numai că eu n-am ştiut că Lola încă populară la oameni tineri ca domnița Gabi...

Acum venea momentul meu cel mare: mi-am întins picioarele şi i-am povestit cum Gabi ştia s-o imite pe Lola Ciperola. Cum mă făcea să râd şi să plâng când prezenta secvențe din piesele în care jucase Lola Ciperola. Datorită lui Gabi ştiam pe dinafară scene întregi din tot felul de spectacole.

— Şi domnița Gabi întotdeauna admiratoare?

— Cred că da... Şi ştie să cânte Ochii-ți sclipesc exact ca Lola. Cu toate mişcările ei. Nu poți să le deosebeşti. Şi Gabi spune că dac-ar avea, ăăă, şalul... eh, lasă.

Prostiile de care zisesem mai devreme.

— Nu, nu „lasă”!

Felix a ridicat puțin tonul şi zâmbetul i s-a întins până la urechi.

— Nici un „lasă”! Spune tot, povesteşte! Ce-i cu şalul? Ce-i cu şalul Lolei?

Ei, dă-l naibii, ce-mi păsa mie?

— Uneori Gabi spune... bine, doar aşa, în glumă, că dac-ar avea şalul Lolei Ciperola ar putea să fie ca ea, actriță sau cântăreață. Sau orice şi-ar dori. Asta e, uite.

— Şalul?

— Actrița asta, am explicat, Lola Ciperola, poartă întotdeauna un şal. Un şal violet. De fiecare dată apare în ziar câte-o poză de-a ei cu şalul ăsta, şi umblă mereu cu el, acasă, la teatru, pe stradă. Ăsta e semnul ei distinctiv.

— Da, ştiu. Întotdeauna a fost aşa... Şalul Lolei... Tu ai văzut vreodată?

Am zâmbit.

— Numai o dată? De unşpe ori!

— Oho! Cum aşa?

— Mai ales în spectacole. Gabi m-a dus de trei ori la *Romeo şi Julieta* şi de două ori la *Crimă şi pedeapsă* şi o dată la *Nunta însângerată* de Lorca şi de patru ori la *Lady Macbeth*. Şi o dată am întâlnit-o şi în persoană. Pe stradă-n Tel Aviv.

— Întâlnit aşa, din întâmplare?

Am ezitat. Era totuşi un secret al meu şi-al lui Gabi, nici tata n-avea voie să ştie.

— Din întâmplare. Am aşteptat puțin lângă casa ei şi ea a venit.

— Din întâmplare ai aşteptat lângă casa ei?

— Da... Aşa s-a nimerit...

Am aşteptat acolo probabil de cincizeci de ori, dar numai o dată am văzut-o.

— Şi ați vorbit cu ea?

— Aproape. Gabi a întrebat-o cât e ceasul, dar ea n-a auzit. Se grăbea.

Cum îi tremura mâna lui Gabi pe umerii mei când Lola Ciperola a trecut pe lângă noi, o oră şi jumătate o aşteptaserăm de data aia, lângă gardul viu al casei ei din Tel Aviv. Atunci aproape c-am înghețat de frig, norii erau joşi şi grei, şi deodată a apărut ea, şi lumea a început să strălucească auriu: era într-un taxi care o adusese acasă. Avea pe cap o pălărie neagră cu boruri mari. Nu s-a clintit din loc până când şoferul nu s-a dat jos şi n-a venit să-i deschidă uşa. Atunci a scos un picior lung şi aristocratic şi a refuzat mâna lui întinsă care voia s-o ajute să coboare. Cu glasul ei răguşit şi solemn i-a spus şoferului: „Plăteşte *Habima*[13] „. A păşit cu capul sus, ca o regină, şi şalul ăla străveziu, violet flutura în urma ei. Am stat aproape de ea poate un minut întreg, fără nici un obstacol între noi. Şi din cauza acelei dăți am mai aşteptat-o de multe ori, multe ceasuri de aşteptare, şi frig, şi căldură, şi ploaie, şi umbrele pe care vântul le întorcea pe dos, şi kilometri de vorbit despre ea, şi bătăi de inimă, şi dezamăgiri, dar niciodată n-am renunțat să încercăm de câte ori mergeam cu Gabi în excursie la Tel Aviv.

— Şi ea, Lola, a spus ceva?

---

[13] Teatrul național al Israelului, înființat în 1912 (n.red.).

— Nu. Se cam grăbea.

Gabi mă împingea spre ea. Pur şi simplu mă împingea spre ea. Dar o femeie ca Lola Ciperola nu stătea să ia în seamă ce se întâmpla în lumea de la picioarele ei. Nu ne-a aruncat nici măcar o privire, a păşit dreaptă şi distantă, şi noi am iertat-o şi am înțeles, fiindcă cine eram noi şi cine era ea.

Felix s-a gândit o clipă. Îşi ținea gura ascunsă după palmele frumoase. Acum, că îi spusesem, nu mai puteam să tac.

— Gabi zice că în şal stă secretul farmecului ei, al Lolei Ciperola, dar asta e, bineînțeles, doar o glumă.

Şi numai să-i rostesc numele, Lola Ciperola, îmi făcea plăcere. Avea gust de ciocolată albă elvețiană.

— Dar ce fel de farmec e exact farmecul Lolei? a întrebat Felix gânditor.

M-a uimit că îndrăznea să-i spună pe numele mic.

— Farmecul ei de actriță aşa de...

Căutam cuvântul pe care-l folosea Gabi: „aşa de genială”.

Chelnerul înalt cu fața ca un măr a adus tava cu cafele. Nu mai înceta să-l linguşească şi să-l măgulească pe Felix. Sigur simțise, după noblețe şi purtare, că o să primească un bacşiş gras. Eu socotisem deja, după prețurile din

meniu, cât o să-l coste pe Felix masa asta şi mă luase ameţeala: cam jumătate din leafa tatei. Poate că nu era o meserie aşa de rea să fii chelner. Poate că exista ceva în ideea lui Gabi să deschidem un restaurant? Am băut încet cafeaua neagră. Avea un gust amar şi respingător, dar nu m-am strâmbat ca să nu-şi dea Felix seama că e prima cafea din viaţa mea.

Felix era cufundat în gânduri, iar eu reflectam la toţi iubiţii pe care-i avusese ea, Lola Ciperola, şi la poeţii şi pictorii care o admirau, şi la cum zisese ea la un moment dat, chiar cu cuvintele astea, în *Maariv*, că nu vrea să se mărite niciodată, că după părerea ei căsătoria e înrobire şi că nu există bărbat căruia să-i dea voie să fie stăpân pe sufletul şi pe trupul ei. Nu e pe lume nici un bărbat care să merite asta, spusese Lola Ciperola în alt interviu, în *LaIsha,* şi că nu există nici un bărbat capabil să iubească o femeie aşa cum ştie o femeie să iubească un bărbat.[14] Lucruri de-astea spunea, fără să se ruşineze.

„Pupa-i-aş fiecare vorbuliţă să-i pup”, zicea Gabi lingându-se pe buze, dac-aş avea un sfert din îndrăzneala ei, aş fi un om fericit”.

---

[14] Maariv, ziar înfiinţat în 1948, cel mai citit cotidian din Israel în epocă.

LaIsha („Pentru femeie”), revistă săptămânală fondată în 1947 (n.red.).

Chelnerii i-au adus un tort cu lumânări aprinse unei femei frumoase care stătea puțin mai departe, într-un colț. Şi i-am cântat cu toții, toată lumea din restaurant *Happy Birthday to You*. Mi-era bine, mi-era cald. Luminile lumânărilor se oglindeau sclipind în paharele înalte. Obrajii îmi ardeau. Acum, după ce-i spusesem lui Felix ideea mea, mă simțeam uşor şi exuberant. Acum puteam să trec oricând de la Tami la Nono. Nimic mai simplu: mângâiam doar uşor coada până jos, ca şi cum aş fi tras de funia unui clopot sau de frânghia unei fântâni, şi în mine se înființa Tami. Şi aproape că nu trebuia să-mi schimb deloc fața sau mişcările, doar felul în care mă simt, să trec dintr-un sector al inimii în altul, mişcare ce aproape că nici nu se simțea, tic-tac, iar şi iar, Amnon şi Tami, Hänsel şi Gretel...

Şi deodată Felix a scos din buzunar monoclul şi s-a uitat curios la mine, dând din cap, cu o față din nou blândă şi fericită, şi nu-mi păsa că vede şi simte micile mele treceri de la un personaj la altul, pur şi simplu îmi plăcea să fiu privit din nou cu monoclul, fiindcă atunci când mă oglindeam în el eram în stare de orice, ca şi cum aş fi fost muiat într-o licoare magică, puteam să fiu orice şi oricum voiam, chiar şi fată, ce dacă?, fiindcă eram un profesionist. Un artist. Eram un copil care se schimba

întruna. Încă o zi-două de antrenamente şi puteam să fiu exact ca Felix. Dublul lui. Moştenitorul lui.

Felix a pus monoclul înapoi în buzunar, a ridicat cupa de şampanie ca şi cum ar fi vrut să bea în cinstea profesionalismului meu şi a golit-o pe nerăsuflate.

— Restaurant excelent, a spus el lingându-se pe buze. Acum ani mulți, când Felix încă Felix, petreceam aici în fiecare săptămână cel puțin o dată. Închiriam tot restaurant seară întreagă pentru mine şi prietenii mei. Dar pe-atunci aveam bani să plătesc masa.

Îmi zâmbea cu gura până la urechi. Nu prea îl ascultam. Ar fi trebuit să-l ascult cu atenție, dar eram prea emoționat. El s-a şters la gură cu batista.

— Şi domnița noastră Gabi vrea să fie actriță „aşa de genială”?

— Mai demult voia. Acum vrea numai să aibă îndrăzneala Lolei Ciperola. Fiindcă şi ea-şi doreşte să facă în viață numai ce-o interesează pe ea, fără să țină cont de părerile altora.

Gabi voia şi să fie independentă ca Lola, şi puternică aşa cum era ea, şi să ştie cum să înnebuneşti bărbații, nu să suferi din cauza lor, cum ştia Lola. Şi să-l oblige pe tata s-o ia în serios, nu ca până acum. Şi s-o implore să se

mărite cu el. Asta voia ea cu adevărat, dar n-am zis nimic, bineînțeles.

— Şi ce spune domnu’ tata despre asta? a întrebat Felix, care mă citea ca pe-o carte deschisă.

— Asta mai lipsea, să ştie. E secretul meu şi-al lui Gabi.

— Că Gabi admiră pe Lola? a continuat el.

— Da. Şi că ne-am întâlnit la Tel Aviv şi că am mers la spectacolele ei.

Gabi mă pusese să jur că n-o să suflu o vorbă despre asta. Că n-o să pomenesc numele Lolei Ciperola acasă. Nici măcar aşa, ca aluzie. Poate că n-ar fi trebuit să-i spun nici lui Felix.

— N-o să-i zici, nu-i aşa?

Felix a dus mâna pe inimă şi a bătut din genele lui lungi:

— Promit.

— Nu. Jură.

Flăcările lumânărilor aproape stinse dansau pe ochelarii lui:

— Tu trebuie ştii un lucru: dacă Felix jură, el întotdeauna înşală. Dar dacă Felix promite, el ține de cuvânt. Aşa stau lucrurile. Deci promit pe cuvânt de infractor.

M-am gândit puţin şi am acceptat.

Poate pentru că vorbise despre înşelătorie, mi-a încolţit în minte un gând tulbure:

— Ce ziceai mai înainte?

— Despre ce? Am zis multe lucruri.

— Adineaori, că n-ai bani să plăteşti la restaurant?

— Aaa! Ea fată OK! a exclamat Felix pe un ton vesel. Fată sută la sută!

— Cine? Lola Ciperola?

— Nu. Domniţa noastră Gabriela Gabi, Dulcineea noastră. Începe să placă de ea.

Atât de mult m-am bucurat c-a zis asta, încât am uitat ce voiam să-l întreb. El fredona în barbă cu gura închisă, gândindu-se la ceva. Pe urmă a spus:

— Şi ea ar vrea şalul Lolei?

— Da.

Ar fi vrut şi spicul tău de aur. Dar n-am îndrăznit să zic asta cu voce tare.

— Şi ce încă mai vrea domniţa Gabi? Nu jena. Spune tot!

Vorbea pe acelaşi ton amuzat al lui, dar am observat că începuse să-şi atingă rapid degetele unul de altul.

— Cum de-ai ştiut că mai vrea ceva?

— Aştept, domnu' Feuerberg.

Atunci mi-am dat seama că ştie. Am plecat privirea spre masă. Pe viață şi pe moarte.

— Un spic de aur dintre spicele tale.

— Ştiam că asta vei spune, a zis Felix, şi nu zâmbea.

Inima îmi bătea foarte tare. Am crezut că-n clipa aia o să se termine totul. Visul minunat pe care-l trăiam cu el.

Se juca cu un chibrit răsucindu-l între degete, şi m-a întrebat într-o doară:

— Ai ştiut tot timpul cine sunt eu?

— Doar de azi după-amiază, am mărturisit. Când ți-a citit polițistul numele de pe permis.

— Credeam că n-ai observat, a mormăit Felix şi umerii i s-au pleoştit puțin. Credeam că ăla, polițistul, e prea tânăr pentru ca să amintească de numele meu, şi mai credeam că tu n-ai observat...

A îndoit chibritul până s-a auzit un mic pocnet şi eu am tresărit.

— Ai ținut asta în tine tot timpul, şi n-ai zis nimic. Ştiai că eu sunt acel Felix Glück celebru, şi n-ai spus. Tu vei fi de-adevărat detectiv cel mai bun de pe lume.

Dar avea deodată ceva aspru în glas şi am simțit că-mi spune toate astea cu reproş. De pe partea cealaltă a baricadei. Şi iar am avut senzația o clipă că reprezenta un pericol.

— Şi ce încă mai ştii despre mine? Ce a mai povestit despre mine domnița noastră Gabi?

— Ăăă... în mare cam ce ai povestit şi tu când mâncam. Cum ai fost bogat şi cum ai risipit totul, şi că erai cândva ca un rege în Tel Aviv, şi cum călătoreai prin toată lumea, şi... făceai una, alta prin bănci, jefuiai, şi râdeai de toate polițiile din lume.

Şi, ca să nu-l supăr mai tare, n-am amintit că ştiu şi cum s-au întâlnit el şi cu tata pentru prima oară.

— Şi înțeleg că şi asta ea niciodată povesteşte când e de față tatăl tău?

— Niciodată. E secretul meu şi-al ei.

— E fată foarte deosebită, a spus Felix gânditor, mângâindu-şi încet, de jur împrejur, inelul negru. Cred chiar mai deşteaptă decât mine. Şi decât domnu' tata al tău la fel. E fată ardei iute la minte!

— Da? Chiar aşa? Crezi că e deosebită?

Câteodată, stând cu Gabi atât de mult şi văzând cum se poartă tata cu ea, uitam cât e de deosebită şi de deşteaptă.

Felix a reflectat puțin şi şi-a ales cu grijă cuvintele:

— Eu cred, dacă înțeleg ideea şi planul ei, atunci scot pălăria şi spun: tot respectul, domniță Gabi! Eşti ardei iute la minte!

Mi se părea că scăpasem. Că toată călătoria fusese salvată. Că eu şi cu Felix continuam. Nu îndrăzneam să cred.

— Deci eşti de părerea mea? Încercăm... încercăm să obținem pentru ea şalul? Şi spicul de aur, sigur.

Fie-ți numele binecuvântat, Dumnezeul meu carele eşti în ceruri, cu toată oastea ta de stele, puternic, puternic şi încă mai puternic!

— Dar domnița noastră Gabi poate a spus pentru ce vrea spicul meu de aur?

— Nu ştiu. Nu țin minte.

Am mințit. N-am vrut să-l jignesc.

Fiindcă Gabi glumea că, dacă ar fi avut şi ea măcar puțin suflet de infractor, tata s-ar fi îndrăgostit de ea imediat, fiindcă adevărul era că numai lumea infracțiunilor îl interesa şi-l atrăgea la nebunie. Poate că ar fi trebuit să-i spun lui Felix. Poate că ar fi luat asta ca pe-un compliment. Gabi zicea aşa: „Felix Glück şi Lola Ciperola! Asta e combinația câştigătoare! Adu-mi un şal violet şi un spic de aur, Nono, şi eu o să-mi pun o dorință la zânele bune ca să înving ghinionul feței de gogoaşa Nuşa şi să fur inima prințului şovăitor! Te vei învrednici oare să mi le aduci, cavalere?

Şi bătea tare din gene.

Felix a spus:

— Poate Lola va vrea noi să facem ceva pentru ca să dăruiască lucru atât de important al ei?

— Să ceară! Şi asta o să fie marea noastră misiune!

— Dar ea poate să ceară ceva foarte greu!

— Trebuie îndrăzneşti! i-am amintit eu, aproape plesnind de bucurie.

Felix şi-a mângâiat încet mustața falsă.

— Atunci poate şi eu rog pe tine ceva pentru spic, nu? Şi nu uşor deloc.

Un clopoțel de alarmă a început să sune-n mine.

— Ce... Ce vrei exact?

I-am vorbit pe un ton prea tăios, ca şi cum ar fi fost un străin.

— Nu teme, domnu' Feuerberg! a spus el imediat.

Am simțit că se supărase.

— Tu încă nu crezi de-adevărat pe Felix, aşa-i?

— Eu doar am între...

— Nu! Nu vorbi, nu minți!

Dintr-odată se înfuriase pe mine:

— Felix niciodată nu minte pe tine! Şi tu tot timpul verifici pe el! Nu e frumos aşa. Şi e şi păcat.

A tăcut. A închis gura mânios, pe toată fruntea i-au apărut riduri adânci şi cele două săculețe de piele de lângă

gură îi tremurau. Era un om destul de bătrân, dar din cauza jignirii se făcuse din nou ca un copil mic.

Mi-a fost foarte ruşine. Am întrebat timid:

— Am vrut numai să-mi spui despre ce e vorba. Ce vrei să fac pentru tine?

— Încă nu. Trebuie ştiu că eşti de-adevărat gata pentru asta.

Şi-a încrucişat brațele şi nu s-a mai uitat la mine.

— Sunt gata. Hai. Sunt gata, serios!

A clătinat din cap:

— Încă nu. Tu încă bănuieşti pe mine. Tot timpul verifici!

Uitase cu desăvârşire că e deghizat în bunicul Noah şi vorbea cu vocea lui obişnuită.

— Tu încă nu înțelegi că Felix face ție propunere specială. Ocazie! Propunere pentru ca odată să poți să gândeşti ca Felix. Şi să faci legea lui Felix. Şi să fii ca în poveste de aventuri! Dar numai dacă vei crede, chiar şi minciunile mele vei crede, atunci vei fi gata pentru legea mea!

Ce puteam să mai zic? Voiam atât de mult să fie mulțumit de mine, şi mă şi temeam un pic. Poate că nu-l credeam până la capăt. Poate că nu eram în stare să fiu

un nelegiuit perfect, nici măcar în joacă, fiindcă întotdeauna când eram aproape mă speriam de mine.

— Acum termină cafeaua şi să mergem, a spus. Şi nu trebuie să bei zaţ de la fund. Avem mult de lucru.

Am pus jos ceaşca. Ne-am privit în ochi. Vedeam că începe să se liniştească. Că poate cândva o să fie gata să mă ierte că l-am jignit aşa.

— Ştii unde mergem? a întrebat.

— Să luăm şalul Lolei Ciperola.

Am răspuns neîncrezător şi cu speranță totodată. Nu m-aş fi gândit c-o să-mi iasă vreodată pe gură o asemenea propoziție. Voiam să ştie că eu chiar mă schimb sub ochii lui.

— Bravo, a apreciat el obosit. Tu repede înveți.

— Hai, m-am ridicat eu cu entuziasm, voiam să-l molipsesc de bucuria, de exuberanța mea ca să uite odată ce se întâmplase. Să mergem!

— Numai o clipă!

Încă nu se ridicase, încă avea o față îndurerată, cu gura lăsată într-o parte, dar în ochi începuse deja să-i sclipească o privire nouă, drăgăstoasă şi dojenitoare în acelaşi timp:

— Cum comporți, domnu' Tami Feuerberg? Aici restaurant! Mai întâi trebuie nu plătim nota!

15

Corida

— Şi dacă n-o să fie acasă? am întrebat după câteva minute de mers cu maşina.

— Va fi, va fi, a mormăit Felix şi a continuat cu fredonatul lui neîntrerupt, însoțit de plescăieli ritmice şi de bătut darabana pe volan. Acuma poate e încă la teatru, termină de jucat spectacolul, dar pe urmă va merge imediat acasă.

— Poate c-o să se hotărască să meargă în altă parte?

— Nu. Trebuie vină neapărat.

M-a supărat puțin că devenise deodată mare specialist în Lola Ciperola. Eu totuşi investisem în ea mai mult timp decât el.

— De ce trebuie neapărat?!

— Fiindcă e lege: ce trebuie fie va fi. Şi asta-i tot. Şi ea trebuie vină la casa ei şi dea şalul ție, asta e!

— A cui e legea asta?

— A lui... A lui... A întregii noastre expediții. Lege specială! Încetul cu încetul vei înțelege totul.

N-am înțeles. Îmi plăcea să stau în scaunul adânc şi larg al bătrânei broscuțe. Zăceam acolo ca un bob de mazăre într-o păstaie (Gabi) şi eram deja prea obosit ca să mă mai tem de ceva. Nici de chelnerul falnic pe care-l lăsaserăm în urma noastră în parcare strigând şi dând din mâini, nici de blocadele poliției de care trecuserăm cu uşurință fără să bănuiască nimeni nimic. Aveam sentimentul că sunt norocos în ziua aia.

Dar cine eram eu?

Un escroc. În travesti. Un băiat deghizat în fată. Care mânca la restaurant fără să plătească. Asta-nsemna furt, nu? Şi totuşi, plăcerea uşoară, înțepătoare până la durere, care se scurgea în mine din punctul dintre ochi şi mi se răspândea în cap ca un dulce leşin, coborând pe şira spinării până jos de tot... Plăcerea pe care mi-o dădea precizia micii operațiuni a lui Felix când am ieşit din restaurant – cum îl convinsese pe chelner să ne împingă puțin maşina să pornească şi cum îl lăsase în urmă cu un portofel greu în mână, greu, dar gol, adică plin, dar cu nisip... Sar peste amănunte. Nu sunt importante. Poate că pur şi simplu mi-e ruşine să povestesc ce am făcut. Cum am participat la comiterea unui delict mărunt şi nemilos ca ăsta.

A doua zi tata avea să vină sigur să plătească nota, am înțeles eu deodată. Şi m-am simțit uşurat. Prea uşurat, şi imediat am vrut să nu mă mai gândesc la asta, şi mi-am smuls brusc peruca neagră, scărpinându-mă în cap cu toate cele zece unghii. Destul. Eu eram eu şi destul cu prostia aia cu Tami. Tata avea să apară a doua zi dimineața la restaurant cu un portofel gras. Nu mai văzusem niciodată la el un portofel gras, şi totuşi... cu un zâmbet şi o bătaie pe umăr avea să explice tot, şi să ceară iertare, şi să aranjeze lucrurile, şi să plătească, şi să lase şi un bacşiş gras, în gândurile mele totul era gras. Şi când ar fi ieşit de-acolo toți ar fi râs şi ar fi fost plini de bunăvoință, chiar şi chelnerul înşelat, chelnerul cel falnic, şi toți ar fi spus da, frumoasă operațiune, de profesionist adevărat, şi o execuție atât de reuşită trebuie iertată, nu te poți supăra pe genialitate, nu-i aşa? Şi tata s-ar fi grăbit spre stația următoare, spre următoarea năzdrăvănie a lui Felix, să îndrepte şi-acolo...

Un prost. Un prost cu state vechi în rele, asta eram. Nono născocitorul.

— Dar tu mai eşti mie dator cu ceva, domnu' Feuerberg, a spus Felix. Ai promis să povesteşti de ce eşti vegetarian şi nu mănânci carne.

— Chiar vrei să auzi?

Fiindcă ce era povestea asta faţă de poveştile pe care le-avea el, toate aventurile prin care trecuse la viaţa lui?

— Dacă vreau să aud? a râs el. Orice poveste a ta vreau să aud! Orice lucru din viaţa ta vreau să ştiu.

Uite, şi asta a fost una din propoziţiile pe care nu le-am ascultat cu atenţia cuvenită. Fiindcă am crezut că vrea doar să mă măgulească şi-atât, ca să mă încurajeze să povestesc, şi abia pe urmă mi-am dat seama cât de bine cântărea fiecare vorbă pe care mi-o spunea. El chiar voia să ştie tot. Fiecare amănunt din viaţa mea plicticoasă. Iar eu, prostul de mine, nu-l crezusem, şi nu înţelegeam, şi nu-mi imaginam deloc ce intenţii are.

Broscuţa verde se mişca fără grabă de-a lungul şoselei care mergea paralel cu ţărmul mării. Aerul era văratic şi umed ca în Tel Aviv. Prin faţa noastră treceau maşini, în drumul lor spre petreceri. Ierusalimul dormea la ora aia, iar aici parcă abia începuse viaţa. Felix nu mai fredona şi acum mă asculta. Dar, fiindcă tăceam şi el nu putea să sufere liniştea, a deschis radioul. Un jazz răguşit şi şoptitor s-a revărsat în maşină. Lui Gabi îi plăcea muzica asta. Am închis ochii şi m-am gândit la casa mea, la ea, la tata. La faptul că nu-i sunasem toată ziua să le spun ce fac şi să le mulţumesc pentru ideea lor nebunească. Şi la marele sacrificiu al tatei. Mă gândeam: cum, în ciuda

războiului lui pe viață și pe moarte cu lumea infracțiunilor, fusese el de acord să-mi ofere o asemenea experiență...

Pe urmă – nici măcar n-am observat, parcă visam – am început să vorbesc.

Nu de la începutul începutului. Aveam de-acum limba greoaie şi gândul prea leneş. Nici nu voiam să-i spun toată povestea cu Haim Stauber. Am început cu ideea mea de-a fi luptător israelian cu tauri şi am povestit cum ne-am pregătit Haim şi cu mine şi restul găştii *banderillas* din cozi de sapă, pe care le rupeam şi le împodobeam cu hârtie colorată de împodobit *succah*[15]. Pe urmă am făcut cai din cozi de mătură şi le-am confecționat capete din ciorapi soldățeşti lungi, umpluți cu cârpe, şi am trecut pe toate străzile din cartier să culegem de pe frânghii cămăşi roşii, şi rochii şi fuste roşii, şi prosoape roşii – cum altfel enervezi un taur?

Şi astea sunt numele fiilor lui Israel care şi-au dat concursul:

Banderilieri: Shimon Margolis şi Avi Cabessa.

Picadori: Haim Stauber şi Miha Dubovski.

Matador: eu, Nono.

---

[15] Colibă construită temporar, folosită ca obiect de cult în timpul sărbătorii Succot (n.red.).

— Foarte frumos că tu matador, a intervenit Felix.

— De ce frumos?

— Place că tu eşti rolul principal. Place că eşti ca mine.

Şi pe urmă, la cinci după-amiaza (ora lui Lorca), am intrat cu toții prin spărtura din gardul lui Mautner. Pessia, vaca lui, stătea acolo şi păştea iarbă, privindu-ne cu ochii ei negri şi dând dintr-o parte-n alta din buzele groase fără să bănuiască nimic. Era o vacă mare, albă cu pete negre. Mautner o iubea şi avea grijă să comande pentru ea inseminare artificială o dată pe an şi să vândă fără păreri de rău viţeii dulci care i se năşteau. N-avea nici soție, nici copii şi Pessia era, se pare, ființa cea mai apropiată de el. Aş fi îndrăznit să spun că era sufletul lui pereche dacă aş fi crezut că Mautner avea suflet.

Era un om înalt şi lat în umeri, cu tunsoare soldăţească, şi ţepi de păr roşcat se înălțau pe capul lui mare. Mereu era roşu la față, ca şi cum ar fi stat să explodeze de furie. Avea o mustață roşcovană tunsă şi de sub ea ieşeau doar propoziții scurte, ritmate şi supărate. În fiecare joi, la patru şi jumătate fix, se urca în maşină, o Cortina, îmbrăcat cu o cămaşă kaki-deschis şi pantaloni scurți kaki, cu decorații militare în piept şi pleca la întâlnirea săptămânală a organizației veteranilor apărării. O dată pe săptămână, în ziua în care tata şi cu mine o

lustruiam pe Perla, trecea în marş pe lângă curtea noastră, plesnindu-se peste coapsă, şi se oprea să-l întrebe pe tata de ce se teme s-o lase pe Perla să circule pe şosea, ca orice maşină. Era un ritual al lor, al lui şi-al tatei: tata nu se ridica de pe jos şi spunea numai: „Ea nu e ca toate maşinile, domnu' Mautner, dac-o să iasă afară şi-o să simtă mirosul libertăţii o să-şi piardă minţile. O maşină ca asta are nevoie de mult spaţiu, nu ca şoselele noastre din Israel!". Şi Mautner strâmba din gură batjocoritor şi-i spunea că dacă i-o vinde o s-o îmblânzească el, la el o să meargă fără să crâcnească. Şi-atunci, la fel de fiecare dată, tata îi arăta palma murdară de ulei şi zicea: „Când mi-o creşte mie păr aicea o să ai dumneata şansa să stai la volanul ei".

Şi i-a crescut.

La cinci după-amiaza m-am postat în faţa vacii lui Mautner. Aveam o pelerină roşie făcută dintr-un prosop, de marginile căreia fluturau patru ciorapi lungi şi roşii ca razele unui soare roşu. Asta era *muleta* mea, pe care trebuia s-o flutur în faţa taurului. Shimon Margolis şi Avi Cabessa purtau, cu ocazia evenimentului, singurele lor haine elegante, pantaloni de terilenă şi cămăşi albe. Avi Cabessa, care avusese deja *bar mitzvah*, adăugase la ţinuta lui de gală şi un papion negru.

Haim Stauber era cel mai elegant: a venit în costum. Era primul copil pe care-l vedeam în costum. Pantaloni negri lucioşi şi cămaşă albă, iar pe deasupra un sacou negru cu două triunghiuri în partea de jos.

— E pentru concerte, s-a scuzat el, mi l-a cumpărat tata în străinătate. N-am voie să-l murdăresc.

Ne-am strâns toţi mâinile cu feţe grave. Apoi ne-am apucat caii de lemn şi am început să-i călărim într-un trap liniştit şi sumbru în jurul Pessiei.

— Un fior de emoţie trece prin public, am transmis eu, după care am ţipat: Ochii taurului lucesc cu o patimă ucigaşă şi, domnilor şi doamnelooor, intră furios în arenă!

Pessia Mautner, suflet bun, mesteca un fir de iarbă şi dădea din cap.

— *Banderilleros*! am strigat eu făcând cu mâna şi retrăgându-mă plin de respect.

Shimon Margolis şi Avi Cabessa s-au năpustit repede în arenă pe caii lor. După regulile coridei, ar fi trebuit să intre pe jos, dar amândurora li s-a părut sub demnitatea lor şi au ameninţat că înfiinţează un sindicat al *banderilierilor* israelieni, ba chiar au lăsat de-nţeles că se retrag din luptă. Aşa că a trebuit să cedez.

Cu „ole”-uri furtunoase, se încurajau unul pe altul şi-şi fluturau cu entuziasm suliţele scurte. Avi era cel mai

îndrăzneț: şi-a mânat armăsarul până aproape c-a atins-o pe Pessia şi apoi, cu o forță de fier, a reuşit să-l țină în frâu chiar sub botul ei. Nobilul cal s-a ridicat pe picioarele dinapoi şi a nechezat, iar Avi a lovit spinarea Pessiei cu sulița lui făcută dintr-o coadă de sapă.

S-a auzit un chicot speriat. Haim Stauber stătea lângă mine, cu picioarele lipite unul de altul.

— Ai atins-o, a spus Miha cu o voce groasă şi tărăgănată, ne căsăpeşte Mautner.

Dar Avi Cabessa era de-acum beat de mândrie, gonea în jurul întregii arene în strigătele de încurajare a echipei HaPoel Ierusalim şi a lovit-o din nou, de data asta pe fund.

Vaca mare s-a tras înapoi. A ridicat capul şi ne-a privit uluită. Razele soarelui s-au fărâmat pentru o clipă în vârful coarnelor ei, semnalând deodată cât de cumplită putea să fie când se înfuria.

Dar furia nu i se trezise încă. Furia încă moțăia, ghemuită foarte bine în coarnele ei.

Asta era treaba pe care o aveau picadorii mei, Miha şi Haim. Ei şi caii lor rapizi, şi sulițele lor, două şurubelnițe galbene, şi dansul lor de albine în jurul vacii. Miha nu era un picador reuşit. Îi lipseau iuțeala şi mobilitatea. Îl numisem în rolul ăsta numai dintr-un sentiment de datorie, că eram prieteni. Față de Miha, Haim Stauber era

minunat. S-a năpustit călare pe calul lui pursânge numit Moarte, a planat în jurul vacii ca un şoim fioros, răsărind din locuri neaşteptate, țipându-i în ureche cu glasul lui fornăit, şi aripile costumului îi fluturau în spate. O dată i-a şi netezit spinarea cu şurubelnița.

Pessia a sărit ca arsă şi a dat cu copita.

Într-o clipă, lupta s-a domolit. Picadorii şi *banderilierii* s-au înghesuit unii într-alții cu fețele albe ca varul. Spiritul bătăliei se evaporase.

— O copită, şi voi intrați în panică? am întrebat eu.

Şi am făcut un pas înainte, rotindu-mi cu elan în jurul feței pelerina roşie, un prosop furat de cineva de la un hotel din Tiberias.

Haim Stauber stătea locului, gâfâind şi pufăind. Ochii lui se uitau la mine plini de curiozitate, de aşteptare. Avea nişte ochi neobişnuiți care păreau să respire: se lărgeau şi se strângeau în clipe de emoție.

„Ai curaj?” au răsuflat ochii lui.

„Am încotro?” i-au răspuns ai mei.

M-am lăsat în genunchi şi m-am rugat la Dumnezeu să mă ajute. Şi, fiindcă eram primul matador evreu din istorie, am desenat în aer o stea cu şase colțuri în locul crucii matadorilor creştini. Un lung moment am încremenit în poziția aia, ca Paco Camino, ca Rafael

Gómez şi Juan Belmonte. Poate că simţeam deja ce urma să se întâmple şi voiam să trăiesc până la capăt aceste ultime clipe. Pe urmă m-am ridicat şi, cu paşi lenţi, fatidici, m-am apropiat de calul meu brav.

Mai întâi am dat încet ocol vacii. Era de-acum nervoasă şi mă urmărea cu capul ei lunguieţ. De aproape era destul de înfricoşătoare. Foarte mare, mai înaltă decât mine cu un cap şi lată cât un dulap cu patru uşi. După aceea am dat năvală în faţa ei, chiar sub botul negru, i-am văzut nările lărgindu-se în întâmpinarea mea, negre şi umede, şi în ultima clipă am trecut pe lângă ea şi i-am lovit cu mâna goală, cu toate cele cinci degete, pielea de lângă coadă.

Lovitura s-a auzit ca o plesnitură de bici. Mâna mă durea, iar Pessia a dat capul pe spate şi a scos un muget tânguitor.

Mugetul mi-a dat fiori şi m-a întărâtat. Era atât de real. Exact aşa mugea Pessia şi când îi lua viţelul Mautner în fiecare an. Zile întregi plângea şi gemea, iar acum mugea tot aşa la mine. Şi dintr-odată n-am mai ştiut nimic. M-am răsucit. Pessia s-a răsucit şi ea cu o rapiditate uimitoare şi s-a oprit, ţintuindu-mă cu privirea. Ugerul ei greu se legăna, plin de lapte. Am bătut cu piciorul în pământ. Şi ea la fel, cu copita. Am lăsat capul jos, şi ea la fel. Am aşteptat mugetul. Voiam să aud din nou sunetul ăla real

şi înfiorător. Ea tăcea. Nu voia să mi-l dea! Atunci, reprezindu-mă cu un strigăt răguşit, am galopat drept spre ea şi, în ultima clipă, într-o parte, şi iar o lovitură cu toată palma, şi copitele ei săltate spre mine să mă lovească, şi mugetul ei, şi eu mă feream.

Treaba începea să fie serioasă. Toți băieții din gaşcă se înghesuiseră lângă spărtura din gard. Gata s-o ia la fugă. Nu le-am văzut fețele. Uneori zăream privirea arzătoare a lui Haim şi ştiam că acum e-al meu pe veci. Că lupta asta reprezenta consfințirea alianței noastre de prietenie, fiindcă ce-ar fi putut să-mi ceară cineva mai mult şi ce mai puteam eu să ofer? Ce mai aveam în afară de nebunia asta pe care o stârnisem numai de dragul lui?

Valuri de sânge se revărsau în creier, iar între ochi mă sfredelea zumzetul ăla ascuțit, al poveştilor, al minciunilor, al dorinței ca măcar un om să ştie cât sunt eu de special... Într-unul din atacuri am căzut aproape la picioarele Pessiei şi doar printr-o minune m-am rostogolit într-o parte, iar ea a făcut un pas în față, a pus o copită pe calul meu şi i-a sfărâmat şira spinării ca pe un chibrit.

Fără cal m-am simțit mai vulnerabil, mai mic. Am alergat prin fața ei dând din mâini în toate părțile ca o elice, urlând din răsputeri, şi am simțit că se apropie

momentul în care o să mă lupt cu ea de-adevăratelea, pe viață şi pe moarte.

Şi ea a simțit asta: dădea cu copitele din spate în pământ şi a ridicat coada, de sub care a țâşnit un şiroi puternic şi aburind de pipi. Un miros înțepător a venit dinspre ea, de transpirație şi pipi şi teamă, iar copitele îi tropăiau nervoase pe pământul care devenise noroios. Am zburat spre ea ca un glonț. Am apucat să-i văd capul lăsându-se în jos, coarnele negre şi mişcarea, surprinzător de ageră. M-a împuns.

N-o mai încasasem niciodată în felul ăla. Capul ei greu, uriaş şi masiv ca o stâncă m-a lovit în umăr şi de-a lungul brațului. Tăindu-mi răsuflarea. Am zburat şi am aterizat în vița-de-vie a lui Mautner. Prietenii mei s-au grăbit spre mine. Abia vedeam ceva, aveam ochiul stâng închis şi plin de sânge şi îmi sângera rău mâna dreaptă, unde mi-a rămas o cicatrice pentru tot restul vieții, dar m-am ridicat. Clătinându-mă, dar am stat în picioare.

Am intrat iar în cercul fierbinte al luptei. Am tras încet şurubelnița mare a tatei. Nu puteam să scot un cuvânt, fălcile îmi cântăreau o tonă, aşa că i-am făcut semn lui Miha să-mi predea calul lui şi, şchiopătând încet şi cu dureri, am pornit în jurul vacii.

Soarele aproape asfințise. Pessia s-a răsucit cu totul ca să ajungă față în față cu mine. Îmi urmărea fiecare mişcare. Câteodată încerca să se repeadă şi să mă împungă iarăşi. Avea ochii roşii de furie. Pe buzele ei făcea bulbuci o spumă albă. De trei ori la rând am reuşit să trec pelerina roşie pe sub botul ei, fără să ştiu dacă de după ea n-o să mă împungă iar capul enorm, cu coarne.

Rănile îmi sângerau. Umărul meu era un ghem de durere, dar eu luptam dincolo de durere şi de teamă. Dincolo de rațiune. Marginile pelerinei roşii fluturau în jurul meu, razele orbitoare ale soarelui mi se păreau sclipirea binoclurilor a mii de spectatori şi, mai mult de-atât, zumzetul dintre ochi mă sfredelea ca un burghiu adânc în frunte, la fel senzația că fac ceva ce nu mai îndrăznise nici un copil vreodată, ceva strict interzis, şi că sunt cel mai mare dintre toți şi, în acelaşi timp, cel mai nefericit.

Şi, când soarele şi-a aruncat şi cea din urmă rază de lumină, m-am năpustit pentru ultima oară.

M-am năpustit cu toată puterea, cu ochii peste cap de teamă şi de nebunie, iar şurubelnița lungă am fluturat-o încă de departe. Pessia şi-a plecat coarnele uriaşe. Eu am zburat spre ea. Am sărit mai sus decât am reuşit să sar vreodată, înălțându-mă peste umărul ei, şi am împuns-o

cu şurubelnița într-o parte, lângă coaste, după care m-am rostogolit în noroi.

— Cu şurubelnița? a întrebat Felix apăsând frâna din greşeală şi zgâlțâindu-ne pe amândoi. Chiar aşa?

Chiar. Pe partea dreaptă a corpului. De sus în jos.

Sânge. A țâşnit din ea roşu-negricios şi foarte cald.

Vaca Pessia a stat o clipă, a răsucit lent capul spre mine cu mare mirare, ba chiar cu regret. Stăteam şi ne uitam uluiți unul la altul.

Pe urmă a scos un muget.

Pe urmă ochii i s-au umplut de nebunie, s-au înnegrit şi mai tare şi au strălucit. A mugit din nou, a ridicat coada şi a început să fugă învârtindu-se.

Era o privelişte îngrozitoare. Îşi pierduse mințile. S-a repezit spre casa lui Mautner şi, cu o împunsătură de coarne, a spart uşa de la intrare. Corpul ei enorm se izbea de zidul din cărămidă şi imediat s-a năpustit înăuntru. Înăuntrul casei. Eu stăteam năucit şi speriat. Acum n-o mai vedeam. Numai golul intrării şi o parte din salonul lui Mautner, unde se dezlănțuia vaca înnebunită, şi am auzit mobilă sfărâmându-se şi sticlă făcându-se țăndări, şi izbituri grele ca nişte tunete, poate căuta calea de ieşire, poate că nu avusese deloc intenția să distrugă, dar în

răstimpul ăla scurt i-a făcut casa praf lui Mautner, a distrus mobila, a strâmbat frigiderul...

După aceea s-a lăsat liniştea. M-am uitat în dreapta şi-n stânga. Prietenii mei nu mai erau acolo. Eu stăteam în mijlocul curții lui Mautner. Din casă s-a înălțat deodată un muget lung, plin de uluire. Am auzit-o pe Pessia păşind acolo, printre dărâmături, mişcând cu copitele şi cu coarnele scaune şi mese. O clipă ai fi zis că face ordine la loc. Apoi silueta ei a apărut în uşa de la intrare. Un cap uriaş, umeri puternici. S-a întors în curte înaintând greoi. M-a privit ca şi cum nu m-ar fi văzut, ca şi cum aş fi încetat de-acum să mai exist şi a început să pască. Pe corpul ei era sânge închegat acolo unde o nimerisem.

Stătea şi păştea iarbă cu conştiinciozitate, foarte concentrată. Ca şi cum ar fi vrut să-mi amintească şi să-şi amintească sieşi cum arată şi ce face o vacă.

În maşină era o linişte grea. Felix se uita la mine dintr-o parte cu o privire nouă.

Tăceam. Păcat că povestisem.

— Ei, ei, a spus punând amândouă mâinile pe volan.

Din cauza coridei, prietenia mea cu Haim Stauber a luat sfârşit. Iar mica mea gaşcă s-a destrămat definitiv. Tata a fost nevoit să-i dea lui Mautner, ca despăgubire, Humber Pullmanul. Nu mai aveam Perla noastră şi mai

ales ceremonialul de marți seara când vorbeam singuri ca între bărbați. Şi, că veni vorba, atunci am fost trimis la Haifa pentru prima oară, să fiu muştruluit de fratele tatei.

Şi au mai fost şi alte lucruri. Mautner a adus într-o zi o camionetă, a încărcat-o în ea pe Pessia şi a dus-o înapoi în kibbutz. Vecinilor le-a povestit că de când cu întâmplarea aceea nu se mai putea apropia de ea. Că ea îl trădase şi nu mai voia să aibă de-a face cu ea. Copiii din clasă au început să se îndepărteze de mine. În jurul meu era ceva ca un boicot general şi tăcut. Nu un boicot oficial. Unul fără declarație prealabilă. Dar colegii se temeau de mine sau se fereau. Aveau grijă să nu mă atingă, nici din întâmplare, ca şi când ceva rău s-ar fi lipit de mine. Numai Miha mi-a rămas credincios, sau poate nu tocmai credincios. Poate că totuşi îl încerca o plăcere stranie să fie mereu cu mine, în fața ochilor mei, şi să-mi amintească iar şi iar, cu un rânjet, clipele alea înspăimântătoare.

Şi în mine a încolțit ceva nou. Înainte de orice, am devenit vegetarian absolut. Am calculat că, dacă timp de zece ani n-o să mănânc cârnăciori şi fripturi, am să economisesc viața unei vaci şi am să plătesc pentru ce i-am făcut Pessiei, pentru rănirea ei şi pentru cum am făcut-o să-şi piardă mințile şi cum din cauza mea a fost alungată din casă. Şi am început şi să mă tem de mine

însumi. Fiindcă ştiam că mi se întâmplă lucruri asupra cărora n-am nici un control. Că mă loveşte un fel de nebunie şi deodată ţâşneşte din mine un altul, o fiinţă străină despre care nu înţeleg de ce a ales să intre tocmai în sufletul meu.

O parte dintre lucrurile astea le-am spus în seara aceea pentru prima oară cu voce tare când mergeam cu maşina împreună cu Felix Glück pe şoseaua paralelă cu ţărmul mării. I-am povestit asta ca să ştie că mă las cu totul pe mâna lui, tot ce sunt eu, cel bun şi cel rău. Şi poate că i-am povestit şi ca să-i spun ai grijă de mine, păzeşte-mă. Fiindcă îmi propui să ne facem de cap împreună şi să fim împreună în afara legii, şi eu sunt de-acum puţin zăpăcit şi nu pricep ce se întâmplă aici cu adevărat şi cine eşti tu cu adevărat, şi eu sunt cu totul în mâinile tale acum, numai să-ţi aminteşti de Pessia şi ce mi se poate întâmpla mie uneori, şi cât de repede mi se poate întâmpla asta. Şi, te rog, fii prudent cu mine, nu mă aduce într-o stare care nu-i bună, fiindcă ştii de-acum cine şi ce sunt eu.

Felix n-a spus un cuvânt, şi eu ştiam că aude toate rugăminţile mele nerostite, fiindcă mă asculta cum nici un adult nu mă ascultase vreodată.

Maşina aluneca în linişte pe şoseaua paralelă cu ţărmul. Semafoarele clipeau galben şi părea că ne

depăşiseră toate maşinile cât eu spusesem povestea. Jazzul şoptea din radio, liniştitor. Felinarele aruncau în jur halouri galbene. I-am spus lui Felix că Gabi îmi rămăsese devotată şi după întâmplarea aceea. Ea fusese al doilea adult, după mama lui Haim, care ajunsese la locul crimei. Chiar acolo, când eram plin de sânge şi noroi şi paralizat de teamă, Gabi mă îmbrățişase şi-mi zisese: „Nu-ți face griji, te păzesc eu de taică-tău”.

Fiindcă pe Mautner reuşiseră până la urmă să-l calmeze, dar tata aproape că m-a omorât. Atunci, în criza aia îngrozitoare de furie, el a spus cu voce tare pentru prima şi singura oară ceva despre Zohara şi despre blestemul care-mi fusese transmis, se pare, şi mie.

16

O clipă de lumină între un întuneric şi un altul

Un miros foarte fin de parfum stăruia în aer. De sub micul abajur chinezesc, lumina venea ca un abur, se răspândea şi pierea în odaie. Stăteam într-un fotoliu adânc, ținându-mă strâns de brațele lui.

Felix era mai liniştit. Dar Felix era întotdeauna calm în situații de pericol. Stătea pe fotoliu în fața mea, picior

peste picior, şi avea în mână un pahar cu vin. Băuse deja în seara aia o sticlă de şampanie, trei păhărele de whisky, şi acum bea vin.

Iar sufletul meu mic se zbătea şi striga neîntrerupt un singur lucru: să ieşim!!!

Țineam picioarele ridicate, să nu murdăresc covorul uriaş. Şi ochii aproape închişi, la adăpostul pleoapelor. Să nu păteze cu privirea lor camera aceea sfântă.

Să ieşim. Să plecăm de-aici repede. E deja prea mult.

Un perete al încăperii era plin de fotografii în ramă. Poză lângă poză. Ca într-un studio de fotografie. Dar aici apărea în toate pozele o singură femeie: Lola Ciperola. O dată cu un actor celebru şi o dată cu un ministru. Sau singură, ținând în mână un buchet imens de flori; şi poze făcute la petreceri cu o mulțime de oameni, şi poze în care era pe scenă, cu mâinile depărtate în mişcări ample; şi iarăşi singură într-o cameră goală, cu fața îndreptată melancolic spre lumină sau rezemată obosită în palme, gândindu-se cu siguranță la o iubire de mult pierdută, la fericitul, singurul bărbat cu care ar fi vrut să se mărite fiindcă nu încerca să se facă stăpân pe trupul şi pe sufletul ei.

Aproape pe fiecare poză erau scrise de mână câteva cuvinte în diagonală. Am văzut acolo o dedicație în engleză

de la Elizabeth Taylor în persoană şi o propoziţie scrisă cândva pentru ea de David Ben Gurion, alta de Danny Kaye şi chiar de Moshe Dayan.[16] Toate persoanele astea importante umpleau camera şi mă intimidau. Cât de fericită ar fi fost Gabi să fie acolo cu mine. Doar aşteptaserăm împreună ore întregi lângă casa aia şi încercaserăm să ne imaginăm cum arată ea pe dinăuntru, iar acum eram acolo fără ea. Ştiam că sunt dator să ţin minte fiecare mobilă din cameră, fiecare poză şi fiecare plantă. Ca să pot să-i povestesc despre ele. Dar n-am îndrăznit – ca şi cum dac-aş fi încercat să ţin minte ceva aş fi intrat cu bocancii în intimitatea Lolei Ciperola. Aş fi profanat-o.

— Domniţa întârzie în seara asta, a observat Felix şi s-a uitat la ceasul mare de pe perete.

— Mereu primeşte o groază de aplauze, am explicat eu în şoaptă, şi după spectacol vin admiratori şi-i cer autografe...

— Ai cerut şi tu?

---

[16] David Ben Gurion (1886-1973), om de stat şi lider politic sionist, devenit prim-ministru după proclamarea independenţei Israelului (1948), considerat părintele naţiunii. Danny Kaye (1911-1987), actor evreu american. Moshe Dayan (1915-1981), general şi om de stat israelian, devenit un simbol al luptei pentru formarea Israelului şi al siguranţei naţionale după victoriile obţinute în confruntările arabo-israeliene (n.red.).

— Nu. Mi-a fost ruşine. Acum hai să plecăm.

— Cum aşa? Fără şal?

De panică mi s-a întors stomacul pe dos. Încă o clipă şi vomitam pe covorul ăla minunat.

— Hai, ajunge, n-avem voie să intrăm aşa în casa ei.

— Aşa cum?

— Aşa, aşa cum ai...

Am căutat un cuvânt care să nu-l jignească.

— Aşa cum ai intrat tu fără... în fine, cum ai deschis uşa cu şurubelniţa.

— Asta numai pentru că stimabila domniță încuie casă şi nu lasă cheie.

— Ca să nu intre oameni străini!

— Noi suntem străini?

A ridicat mirat din sprâncene:

— Cum de ştie ea că noi suntem străini dacă nu cunoaşte pe noi?

M-am gândit şi m-am tot gândit la întrebarea asta, dar n-am reuşit s-o înțeleg până la capăt.

— Vom face cunoştinţă cu ea, a continuat Felix să-şi dezvăluie planurile care-mi îngheţau sângele-n vine. Apoi vom întreba dacă vrea ca noi să mai stăm în casă sau nu. Şi, dacă nu vrea, vom ridica şi vom pleca şi mulțam frumos şi bună ziua şi *shabbat shalom*.

A scos un râs trufaş:

— Felix niciodată obligă pe cineva să primească pe el!

— Şi dacă cheamă poliția?

— Acesta chiar semn că nu vrea pe noi aici, a recunoscut el îngăduitor, dar de ce trebuie tu hotărăşti pentru ea ce ea să vrea sau să nu vrea? Din tot ce-am auzit, ea e aşa domniță emancipată şi vrea ca nimeni să hotărască pentru ea.

S-a ridicat şi şi-a turnat în pahar din sticla care era pe o masă rotundă, în colț. Ceasul mare de pe perete ticăia. Felix stătea la fereastră. A trecut un minut, apoi încă unul. De fiecare dată când auzeam paşi în capătul străzii aproape împietream. Deodată, Felix a oftat greu.

— Cândva şi Felix locuia în casă frumoasă ca asta.

Era ca şi cum ar fi vorbit cu propria imagine reflectată în geam.

— Hai afară, am încercat eu din nou, îmi povesteşti acolo.

— De ce afară? Afară e periculos pentru Felix! Aici e bine. Aici e casă bună. Păcat numai că Felix n-a avut minte ca să facă casă ca asta pentru el. Casă caldă. Casă pentru timpul când Felix va fi bătrân. Nu numai casă de petreceri, de mulți oaspeți.

A arătat cu mâna încăperea scăldată în lumina blândă, fotoliile moi şi fețele de masă brodate, plantele mari şi verzi.

— Iată, toate astea Felix a pierdut. Putea să aibă casă ca asta. Şi el a pierdut. De ce, pentru că ardea să călătorească în toată lumea? Să fugă repede-repede! Şi bani mulți, ahh!

S-a rezemat cu mâinile de pervaz, încovoiat şi ofilit.

— La dracu'[17]! a izbucnit el deodată, şi, deşi nu înțelesesem cuvintele, am simțit că e o înjurătură într-o limbă pe care n-o cunosc.

Nu-i stătea în fire să înjure. M-am încordat puțin.

— Dar aşa e Felix!

S-a scuturat greoi, a ridicat paharul spre chipul lui din geam şi a încercat să zâmbească:

— O dată jos, o dată sus! Astăzi are numai portofel cu nisip şi fuge de chelner gras, şi mâine e Felix din lumea bună! Felix care toți iubesc! Felix care cu el toți dan...

S-a prăbuşit dintr-odată. A scos un icnet sugrumat şi a aterizat greoi în fotoliu. Mi-a făcut semn cu mâna să nu mă apropii. Să nu-l ating. Am sărit şi am rămas în picioare – dintr-odată am simțit în jurul lui ceva ca o bulă care se lărgea. Ca la tata când era bolnav: se făcea mic şi se

---

[17] În română în original (n.red.).

închidea în ea. Se lupta în interior cu durerea şi cu suferința lui. Să nu vadă nimeni, să n-ajute nimeni.

Cu o mână care tremura, Felix a scotocit într-un buzunar şi a scos de-acolo o cutiuță rotundă. A înghițit o pilulă şi încă una. A închis ochii. Broboane de sudoare îi sclipeau pe frunte. Era galben la față şi murmura întruna:

— Bătrân... Şi bolnav... Nimeni nu va plânge când Felix gata.

M-am apropiat puțin. M-am îndepărtat. N-am îndrăznit. Părea sleit de puteri, neajutorat şi singur, făcut covrig în sine, şi deodată nu mai avea o față de profesionist, se vedea că-i e teamă să fie singur în bula aceea străvezie pe care o trasase în jurul lui, şi m-am apropiat să-i trec granița fie ce-o fi. M-am pus în genunchi lângă fotoliu şi i-am atins mâna prudent. Felix a tresărit. A deschis ochii surprins, a făcut eforturi să-mi zâmbească, dar nu şi-a tras mâna. Ba chiar a strâns-o cu cealaltă pe-a mea. Am văzut cum se lupta să respire. Voia să vorbească, şi nu putea. Respiram odată cu el să-i amintesc cum se face, şi tot timpul el încerca să-şi netezească uşor cămaşa care se mototolise, poate că-i era ruşine să-l văd eu aşa, nepus la punct, nu elegant, nu ca Felix, iar eu doar stăteam acolo speriat şi dădeam din cap în fața lui că nu, ca să ştie că se înşală, că deşi eu îl cunosc doar de puțină

vreme, de fapt de nici măcar o zi, n-am să-l uit niciodată, fiindcă niciodată nu avusesem o zi ca asta şi era deja între noi o relație specială.

Am stat aşa împreună câteva clipe până i-a revenit suflarea. Şi-a îndreptat puțin spatele pe fotoliu, a lărgit un pic nodul de la cravată, m-a privit şi a zâmbit cu greutate.

— Cer iertare... Sigur numai mic atac de durere de burtă... Acum totul în ordine! Totul ca întotdeauna, *yes sir*!

Se străduia să vorbească, ba chiar limpede şi hotărât.

M-am dus în bucătărie să-i aduc un pahar cu apă. Cum era posibil ca o femeie atât de importantă şi de celebră ca Lola Ciperola să trăiască atât de modest? Bucătăria era micuță, cu mobilă veche. Avea un frigider mai scund decât mine. Pe masă era o jumătate de pâine neagră. Lola Ciperola uitase lumina aprinsă. La tata ar fi primit deja mustrare în dosarul personal. Am turnat apă într-un pahar şi i l-am adus lui Felix. Îşi mai revenise. Sau se prefăcea că şi-a mai revenit.

— OK, acum povesteşte-mi, am spus, povesteşte-mi cum era pe vremea aia.

Ca el să uite de slăbiciunea lui. Ca eu să uit de teama mea.

— Stai aici, nu pleca încă.

M-a apucat o clipă de mână şi m-a privit în ochi:

— Eşti copil bun, domnu' Feuerberg. Simt că eşti copil inimos. Cum a fost cândva Felix. Doar că Felix a învățat să învingă inima lui. Ai grijă. Vei avea viață grea dacă prea bun. Păzeşte de oameni, oamenii sunt răi. Oamenii ca lupii.

— Povesteşte-mi, l-am rugat din nou.

Dar încă nu putea să vorbească. A încercat o dată, de două ori, dar a renunțat. Şi a băut apă. Mustața falsă i se dezlipise într-o parte, şi nu simțise. Au mai trecut câteva clipe de tăcere. Mă strângea tare de mână, iar şi iar. Mi-a trecut prin cap că dacă moare n-o să mai aibă cine să-mi povestească despre Zohara şi tata.

— La mine, în zilele bune, i s-a auzit din nou glasul spart şi firav, orice voiam aveam. Maşină Mercedes? Era! Vaporaş, iaht? Era! Femeia cea mai frumoasă de pe lume – şi ea era! Şi în salonul meu veneau *crème de la crème* din Tel Aviv. Oameni de teatru, şi cântărețe, şi regine ale frumuseții, şi jurnalişti, şi bogătaşi, şi directori importanți, toți ştiau – la Felix Glück petrecerile cele mai bune!

Culoarea începuse să-i revină în obraji. Să continue să vorbească aşa. Să se consoleze cu amintirile lui şi să uite ce i se întâmplase adineaori. A sorbit din paharul cu vin. S-a uitat din nou la mine cu privirea lui albastră, ca şi

cum ar fi vrut să-mi arate că încă e în stare, şi şi-a încrețit cu efort cele trei riduri de la ochi, iar eu i-am zâmbit, un pic din politețe, simțind că nu mai poate să mă vrăjească la fel ca înainte. Nu când îi tremurau buzele aşa.

— Şi ce mese erau la mine vinerea! a continuat Felix să se fălească cu glasul acela răguşit. Ceremonie întreagă! Înainte de orice, toată casa făceam cu flori. Şi peste tot lumânare aprinsă. Nu curent electric! Doamne fereşte curent electric! Numai lumânări roşii – stil! – şi față de masă albă. Şi în mijlocul mesei era *challah*[18] uriaşă, poate de un metru lungime, care cocea special pentru mine unul Abdallah din Yaffo. Şi farfurii cu dungă de aur de jur împrejur, şi la mijlocul fiecărei farfurii scrise cu aur doar litere „F.G.”, adică „Felix Glück”...

Mă dureau deja obrajii, dar simțeam că, dacă n-o să mai zâmbesc, el pur şi simplu o să se frângă. O să izbucnească în plâns sau altceva. Nu ştiu, aşa simțeam, că acum depinde cu totul de purtarea mea şi, ca să-mi fac curaj, mă gândeam: şi ce dacă e-un om mai complicat un pic? Eu nu sunt un copil mai complicat? Şi viața mea nu-i complicată? Dacă aş fi avut un bunic, de exemplu, el ar fi putut să fie uşor ca Felix, şi am fi putut să stăm exact aşa,

---

18 Pâine tradițională evreiască, de obicei împletită şi servită cu ocazia sărbătorilor religioase (n.red.).

eu la picioarele lui, şi el mi-ar fi povestit amintirile lui furtunoase din Palmah[19], să zicem, şi ar fi exagerat un pic, şi s-ar fi grozăvit...

— Şi lângă perete, în spatele locului unde stăteau musafirii mei, era o *masă* specială, bufet, cum zice, cu fructe cele mai frumoase şi salamuri cele mai bune, şi nu cuşer, Doamne fereşte, şi creveți, şi raci care veneau dimineața cu avion din Grecia, şi nu uita că asta pe vremea când aici în Israel era raționalizare şi banii lipseau, şi cine avea bani să meargă la restaurant primea acolo poate pui mic şi stafidit, iar la mine acasă, ooo!

— Stai aşa, l-am oprit. Şi oamenii? Ei ştiau că tu... eşti... ăăă...

— Călcător de lege? a zâmbit Felix. Spune cuvânt. Nu muşcă. Sigur că ştiau. Poate că de-asta şi veneau. Fiindcă la oamenii inteligenți şi bogați place să fie puțin aproape lângă pericol şi călcare de lege... Nu prea aproape... Numai aşa, lângă pericol în smoching, pericol care are politețe europeană şi ştie să sărute mâna unei domnițe, pericol ca Felix... Bine, ei nu ştiau de mine totul, exact ce şi cum. Nu orice trebuie povesteşti la oameni. Nu e politicos. Închipuie că deodată, în timp ce ei mănâncă supa de scoici, eu

[19] Forță combatantă de elită a Haganah, armată israeliană de gherilă din timpul Mandatului Britanic pentru Palestina (n.red.).

povestesc cum am furat banca din Barcelona şi cum a trebuit împuşc doi polițişti care au deranjat pe mine. Nu e frumos, păi? Strică pofta de la mâncare.

— Chiar i-ai împuşcat pe polițişti?

Noul meu plan, să-l adopt pe Felix ca bunic, a luat o întorsătură regretabilă. De ce nu putea şi el să fie un bătrânel simpatic doar?

— Ce puteam să fac? a dat Felix din umeri. Munca lor să prindă pe Felix, munca mea să fug. Nu Felix, nu muncă. Adevărat?

— Şi au murit?

— Cine?

— Polițiştii!

M-am abținut cu greu să țip la el.

— Au murit? Doamne fereşte. Felix atunci trăgător de elită. Putea să zboare țigară din deget de la muscă. Felix niciodată omoară. Doamne fereşte! Ia numai banii. Lasă spic de aur şi puf! Nu mai e Felix!

Am înghițit în sec. Ăsta era momentul să-l rog.

— Se poate... Aş putea să văd şi eu... să văd unul?

— Spic?

S-a uitat la mine cu o privire lungă şi pătrunzătoare, a băgat mâna sub guler şi a scos de-acolo un lănțug subțirel. Pe lănțug era un medalion de aur în formă de

inimă. Un medalion ca alea în care se pun fotografii micuțe. Dar pe mine mă interesau numai cele două spice de lângă el. Subțiri şi aurii. Sclipind cu o lucire palidă. Le-am atins cu vârful degetelor. N-am îndrăznit mai mult. Mii de polițişti din lumea largă încercaseră să trăiască o clipă ca asta: să-l prindă pe Felix cu spicul lui.

— Cândva, acum cincizeci de ani, când abia începusem meserie, am dus la bijutier la Paris şi am comandat la el o sută de spice fix. Da! Încă dinainte să fiu de-adevărat Felix, deja hotărâsem ce stil să aibă Felix toată viața.

A pus spicele în palmă şi pe urmă a suflat uşor peste ele şi le-a lustruit puțin cu mâneca.

— Erau o sută. Şi pe urmă am mai comandat o dată o sută. Şi încă o dată... Au fost trei sute de spice. Acum toate spicele lui Felix au rămas peste tot prin lume: în bănci, şi seifuri, şi palate, şi iahturi, şi portofele... În locurile în care am lucrat. În toate locurile în care am făcut ceva deosebit, muncă, sau *courage* mare, sau iubire mare, am lăsat spic. Amintire de la Felix.

Şi-atunci m-a străfulgerat:

— Şi astăzi, nu-i aşa? Când am coborât din tren!

Sclipirea aurie care se răsucise-n aer în fața ochilor mei. Sunetul fin ca de monedă subțire care cade... Îl văzusem în plină acțiune!

— Şi azi. Sigur. E frumos să opreşti tren întreg. E *stil*. Când niciodată mai făcusem aşa ceva! Atunci lăsam spic. Aşa cum Picasso punea semnătură în josul la tablou, nu? Şi uite, acum ce-a mai rămas? Doar astea două. Uită bine la ele, flăcău: e deja semn cel mai mare pentru Felix că e la final.

Am vrut să le ating din nou, şi n-am îndrăznit. În clipa aia le-am văzut cum le vedea el: ultimele fire de nisip din clepsidra lui.

— Oi, a gemut Felix, a sfârşit, bătrâne. Aici sfârşeşte.

— Dar prietenii tăi... am încercat din nou să-l încurajez. Care veneau la petrecerile tale...

— Prieteni Felix n-are!

A băgat lănțugul înapoi sub cămaşă şi a întins spre fața mea un deget ca avertisment.

— Sunt numai oameni cărora le place să simtă bine la el şi să danseze la petrecerile lui. Şi asta e în perfectă ordine! Şi mie la fel. Şi mai trimiteam cadouri lor, de fiecare zi de naştere cadou frumos! Dar prieteni? Prieteni din inimă? Poate doar o femeie a fost în toată lumea, şi era şi asta în taină, şi nimeni nu ştia. Asta e.

— Ai fost însurat cu ea?

— Însurat, Doamne fereşte! Nu era bine pentru mine, nu era bine pentru ea. Dar ea era femeie care iubea pe

Felix de-adevărat... Poate că ea gândea că Felix e deja aşa, ca un fel de cavaler, ca Robin Hood, fură de la bogați şi dă la săraci... Şi ea iubea şi din cauză că aşa eram eu, romantic, şarmant, cutezător... Şi şi pentru că eu nu eram ca toți prieteni ai ei inteligenți. Fiindcă eu puteam nu numai să vorbesc vorbe frumoase şi să spun versuri din Shakespeare, dar şi să mă bat de-adevărat, să mânuiesc box şi să țin pistol. Şi ştiu să țin secret. Şi ea ştia, domnița mea, că, dintre toți oamenii care erau în jur ca nişte muşte, numai pe Felix putea să bizuie mereu-mereu...

Ascultam. Gabi niciodată nu povestea că avusese o iubire adevărată.

— ...Şi tot restul oameni care erau lângă Felix, era numai pentru chef şi râs cu ei şi dans. Şi e în regulă aşa. Şi ascultă pe mine, ascultă un bătrân ca mine care a văzut deja pe toate şi ştie deja tot adevărul: nu merită să cunoşti oamenii prea bine. Nu. Dacă intri prea adânc în sufletul oamenilor nu mai poate să bucurați împreună aşa, pur şi simplu, şi nu mai poate să dansați şi să râdeți şi să uitați de necazuri, fiindcă în suflet la oameni e întotdeauna rană peste rană şi negru peste negru, şi-atunci pentru ce?

A sorbit repede din paharul cu vin. Câteva picături i-au sărit pe pantaloni.

— Dar să ştii că Felix nici n-are nevoie de prieteni. Felix e om singur. La el cel mai bine singur.

A continuat să vorbească tare, fără ezitări.

— Şi aşa nici Felix n-a avut dezamăgire când a prins pe el poliția până la urmă, şi au făcut proces mare, şi a fost în ziar, şi toți spuneau că Felix Glück escroc internațional, arhicălcător de lege şi tot denumiri frumoase ca asta...

S-a chinuit să zâmbească, ca şi cum ar fi povestit ceva amuzant şi plăcut, dar colțurile buzelor îi tremurau.

— Şi uite ceva interesant, şi ia aminte, toți oamenii aceia care au venit la mine la petreceri şi au mâncat *challah* lui Abdallah şi au primit de ziua lor cadou frumos, toți oamenii ăia au uitat deodată cine e Felix. Frumos, ă? Şi au mai scris şi în ziar că n-au cunoscut pe Felix chiar deloc! Că numai o dată, întâmplător, au ajuns la el la petrecere! Şi au mai scris că la ei în sine mereu râdeau de Felix ăsta, că e prost la care place să facă impresie şi n-are de-adevărat cultură şi crede cumpără prieteni cu banii lui... Dar totul în ordine! *Yes sir*!

Zâmbetul lui larg arăta deja ca o mască pe cale să se crape.

— Şi femeia aia? am întrebat. Femeia de care vorbeai? Care era de-adevăratelea prietena ta?

— Femeia...

A tras aer în piept să îşi recapete suflarea şi a oftat iar:

— Numai ea singură a rămas prietenă... Uite, e greu să vorbesc asta, chiar dacă au trecut atât de mulți ani de când a terminat totul... Şi chiar şi ei, domniței mele, a fost greu cu mine... Nu a mai vrut să întâlnim... A spus: Doare prea tare, rană peste rană...

A strâns din buze, ducând paharul rece la frunte.

— Şi ăsta e preț mare pe care Felix plăteşte acum. Când e bătrân şi singur. Şi uneori el gândeşte că poate tocmai oamenii care pot să trăiască toată viața în aer greu, stătut, tocmai ei oamenii cei mai tari! Ei au putere să sufere şi putere să facă cincizeci de ani, zi de zi, aceeaşi muncă şi să fie însurați cu aceeaşi femeie. Poate că asta e puterea cea mai mare a oamenilor? Cine ştie? Poate că Felix e omul cel mai slab? Şi mai răsfățat? Şi trebuie neapărat ca totul fie numai cum vrea el: călătorii, şi emoție, şi bani, şi poveşti, ce zici tu, flăcău?

Nu ştiam ce să zic, dar din întâmplare mi-a ieşit un răspuns bun:

— Atunci în cărți de ce se scrie-ntotdeauna de oameni care au multe aventuri?

Felix mi-a zâmbit cu recunoştință.

— Da... Eşti bun... a mormăit el în barbă.

Peruca lui, peruca bunicului Noah uitat acum, se deplasase şi-i descoperise o parte din păr. Mustaţa se dezlipise aproape toată şi-i atârna strâmbă deasupra gurii. Arăta nefericit şi chiar comic, dar mai ales foarte înduioşător.

— Şi uite, şi tu ai făcut corida ta fiindcă ai vrut un lucru ca ăsta, ca un vis, nu? De-asta ai făcut ce-ai făcut! Eu ştiu! Şi eu am făcut lume ca asta pentru mine! Ca oamenii să ţină minte că a fost cândva unul ca ăsta, Felix... Pentru ca în locurile prin care trecea Felix să mai rămână puţină lumină şi oamenii puţin beţi... visând că lumea asta poate să fie mai frumoasă...

M-am uitat la ceas. Aproape miezul nopţii. M-am gândit că ăsta era momentul să-l scot de-acolo, cât era cufundat în gânduri. Am spus liniştit:

— Ar fi bine să mergem. Am stat destul. N-o să vină.

Bine-ar fi fost să nu vină.

El nici nu m-a auzit, atât era de emoţionat.

— Şi dacă tu uiţi o dată la oameni când ei scoală dimineaţa şi merg cu autobuzul la lucru, da? Uită bine la feţele lor! Triste, feţe lungi, fără bucurie, fără speranţă. Vii ca morţi! Dar Felix, el spune: Nu avem decât o viaţă! Numai şaizeci-şaptezeci de ani şi a sfârşit cu toată viaţa noastră! Şi noi trebuie bucurăm! Merităm să bucurăm!

Vocea i s-a ridicat şi s-a spart într-un strigăt îngrozitor. Era agitat, ca şi cum ar fi avut cu mine o dispută legată de tot felul lui de-a trăi, şi în clipa aia am început să simt că asist la un soi ciudat de proces, da, un proces pe care Felix îl avea cu el însuşi despre cum îşi trăise viața, şi despre caracterul, şi despre păcatele lui, şi n-am înțeles de ce făcea asta de față cu mine, un copil pe care aproape că nici nu-l cunoştea, şi s-a apropiat şi mi-a zis strigând din adâncul inimii:

— Fiindcă înainte să naştem am zăcut toți un milion de ani în întuneric, şi după ce murim la fel, acelaşi lucru! Aici e întuneric şi acolo e întuneric! Iar viața noastră e doar scurtă pauză – hop! – între primul şi ultimul întuneric!

M-a apucat de umăr şi m-a zgâlțâit.

— Şi de aceea Felix spune: dacă noi suntem de-adevărat numai nişte actori care trec prin scenă doar o clipă, atunci Felix vrea să facă spectacolul cel mai frumos de pe lume! Un spectacol pentru care el scrie toate rolurile! Un spectacol cu cele mai multe lumini, şi culori, şi orchestră, şi aplauze. Un spectacol mare: circ! Şi cu stea mare în mijloc, şi aceea sunt eu. Ce, nu aşa? Nu bine?

S-a lăsat tăcerea. El mi-a dat drumul la umăr, răsufla repede şi încerca să se liniştească. Stătea cu privirea lipită de buzele mele, ca şi cum ar fi aşteptat cu nerăbdare să

audă ce am de spus. Şi atunci mi-a trecut prin minte alt lucru uluitor, că Felix hotărâse ca în procesul ăsta al lui să fiu eu judecătorul.

Şi n-am mai putut să mă concentrez la ce spunea. Cum să fiu eu judecătorul lui, cine eram eu, şi am vrut să se termine tot şi să mă întorc acasă, dar voiam şi să rămân, să mai aud, nu mai vorbise nimeni cu mine aşa, nu mă mai simțisem niciodată lăsat să mă apropii atât de mult de locul înfricoşător şi întunecos al vieții oamenilor mari, şi chiar şi poveştile lui Gabi despre ea mi se păreau deodată naive față de ce se petrecuse în viața lui Felix, față de suferințele din sufletul lui... A continuat să vorbească şi eu am încercat să mă concentrez şi să-mi amintesc tot ce se întâmplase în ziua aia, tot ce-mi spusese, ce-mi arătase... Da, ca un carusel care se opreşte încet şi imaginile amestecate din jur se despart una de alta şi devin limpezi, şi mi-am dat seama că, din clipa în care ne întâlniserăm, Felix încercase tot timpul să mă facă să-l plac, să-l înțeleg. Să-l iert.

Dar de ce eu? De ce tocmai pe mine mă alesese să-i fiu judecător?

Am simțit cum o adiere rece se învolburează înăuntrul meu şi mă îngheață din cap până-n picioare: fiindcă

pentru ce trebuia eu să-l iert? Ce făcuse el, de fapt? Poate ceva legat de mine? Ceva de care încă nu ştiam?

A văzut tot pe fața mea. Nu puteam să-i ascund nimic. Teama şi rugămințile fierbinți să înceteze odată să mă înnebunească în felul ăsta cu misterele lui. Cu toate transformările lui electrice, să se oprească o clipă şi să-mi spună, în sfârşit, adevărul.

— Acum încă ceva, a zis fără să se uite la mine. E biznis serios: mai înainte, când am avut criza aia mică de... durerea de burtă, n-ai fugit.

— Unde să fug?

— Nu ştiu. M-am gândit: poate copil care vede om bătrân aşa se sperie. Poate că e respingător pentru el. Poate fuge. E posibil! Şi uite, eu spun aşa: domnu' Feuerberg a hotărât că zece ani el nu mai mănâncă deloc carne ca să dea înapoi cel puțin o vacă în locul vacii care a luat parte la coridă. Până aici totul corect?

Am spus că da. Dar nu înțelegeam unde bate.

— Şi lui domnu' Feuerberg place carnea foarte mult. Am văzut la restaurant cum uitai la fripturi, dar trebuie abții încă aproximativ opt ani, nu?

— Opt şi jumătate.

— Atunci, uite, eu fac mic biznis cu domnu' Feuerberg: Felix ia asupra lui cinci ani din anii ăştia. Ce părere ai? Batem palma? Ei?

Şi mi-a întins mâna.

— Nu înțeleg, am îngăimat eu, deşi înțelesesem.

— Fii atent: cinci ani – dacă Felix mai trăieşte cinci ani –, Felix nu mănâncă deloc carne, nu atinge carne! Ei, şi aşa ajut pe tine să facem împreună cei opt ani şi jumătate care mai rămân ție de făcut.

— E... E o idee frumoasă, dar nu... nu se poate.

N-aveam puterea. Pentru că iarăşi reuşise să mă întoarcă pe dos din două vorbe, să mă zăpăcească şi să mă facă să regret că-l bănuisem o clipă şi să simt din nou, fără să vreau, cum mi se umple inima de căldură şi de admirație față de el.

— De ce nu se poate? a strigat Felix. Ce nu e bine? Felix economiseşte mult mai mult decât o singură vacă în cinci ani! El economiseşte chiar cireadă întreagă!

Nu ştiam ce să-i spun. Stăteam acolo cocoşat şi ghemuit şi mă gândeam că nimeni niciodată nu-mi mai oferise ceva cu atâta generozitate.

— Gândeşte la asta, a spus. Eu numai întorc la tine un bine. Lui Felix nu place să rămână dator.

Dar amândoi ştiam că e puțin mai mult decât atât.

Şi în clipa aia am auzit paşi urcând pe scară. Urcând şi apropiindu-se de uşă. Felix s-a îndreptat în fotoliu, şi-a dat cu mâna repede prin păr şi a încercat să-şi aranjeze puțin hainele, care se mototoliseră.

— Uite că vine, a zis puțin răguşit.

Cheia s-a răsucit în broască, a şovăit, s-a oprit. Poată că omul de la uşă observase semne de şurubelniță pe broască. Uşa a fost împinsă. Şi în prag a apărut silueta înaltă şi subțire a Lolei Ciperola. Lumina din vestibul bătea din spatele corpului ei alungit. Avea şalul violet pe umeri. Când se mişca, îi tresălta uşor de parc-ar fi fost viu.

17

Distanța nesfârşită dintre corpul ei şi al lui

— Cine-i acolo? a întrebat cu o voce puternică, o voce profundă, răguşită, aproape bărbătească.

— Ăăă... prieteni, a spus Felix din adâncurile fotoliului lui.

Rămăsese cu spatele la ea, nu se ostenise să se întoarcă.

Ea nu s-a clintit. Nu ştia dacă să intre sau să fugă. Dar şi eu ştiam că o femeie ca ea nu e în stare să fugă din calea primejdiei.

— Nu-mi amintesc să fi invitat pe cineva în seara asta, a adăugat ea cu încordare în glas.

Mâna ei, într-o mănuşă lungă, era pe clanță.

— Doar un bătrân şi un băiat, a rostit Felix în paharul cu vin.

— Un băiat?

Am confirmat din cap fără vlagă.

— Nu cunosc nici un băiat. Nu vreau aici nici un băiat. Fă-l să plece.

Am sărit în picioare, gata să plec imediat.

— Nu e băiat oarecare, a zis Felix şi mi-a făcut semn cu mâna să mă aşez la loc. Pe băiatul ăsta vrei.

Straniu: era un ton jucăuş, de provocare între ei. Vorbeau ca doi actori într-un spectacol, şi-n timpul ăsta Lola Ciperola nu se mişca din loc, iar Felix stătea cu spatele la ea.

— Şi de ce e băiatul îmbrăcat ca o fată? a vrut să ştie Lola Ciperola.

Aoleu, uitasem complet că sunt cu fusta pe mine!

— Fiindcă şi el, ca şi tine, joacă rol, a spus Felix.

Ea a ezitat din nou. Am simţit că-şi alege cu grijă cuvintele.

— Şi... el ştie, băiatul, ce rol joacă?

Tăcere.

— Fiecare actor ştie numai că joacă, a răspuns Felix după ce s-a gândit puţin. Dar nu ştie ce văd ceilalţi în el.

N-am reuşit să prind toate subînţelesurile din vorbele lor.

— Fusta asta... a răcnit deodată Lola Ciperola şi a venit lângă mine, şi-am văzut uluirea şi şocul din ochii ei. Nu ştiam ce e atât de înfricoşător la fusta pe care o purtam. Am încercat s-o trag în jos şi să-mi ascund picioarele slăbănoage. Lola Ciperola s-a întors brusc spre Felix: Eşti... chiar eşti în stare de orice, ă? N-ai nici o limită!

— Şi nici o lege care să oprească, a confirmat Felix liniştit. Şi puştiul e, întâmplător, printre cei mai mari admiratori ai tăi...

Şi, zicând asta, s-a ridicat şi s-a postat cât era el de înalt în faţa ei. Stăteau foarte aproape unul de altul. Se priveau în ochi. Am văzut-o lăsând puţin capul pe spate, ca şi cum i s-ar fi supus, dar s-a îndreptat într-o clipă, privirea i-a devenit tăioasă şi a început să spună ceva, însă Felix a apucat-o de mână fără nici o teamă şi a dus-o la fotoliu.

— Stai jos, te rog! a spus pe un ton autoritar, şi Lola Ciperola l-a ascultat şi s-a aşezat ca şi cum ar fi fost pe punctul să leşine.

— Toarnă-mi ceva de băut, a zis ea cu glasul stins, şi-a frecat picioarele unul de altul şi s-a descălțat.

Felix s-a dus la masa rotundă din colț. A cercetat etichetele de pe sticle şi a turnat într-un pahar un vin violet şi gros. Lola Ciperola i-a mulțumit din cap.

— Într-o noapte au venit la mine acasă un bătrân şi un copil... a murmurat ea.

Cu degetele tremurânde, a căutat în poşetă un pachet de țigări. Felix a scos o brichetă aurită. O flacără subțirică a scăpărat între ei. Lola Ciperola a tras fumul în piept, uitându-se în ochii lui. O hipnotizează deja, m-am gândit. Ca pe mecanicul de locomotivă, ca pe polițist. Şi ca pe mine. M-a dezamăgit că ea i s-a supus cu atâta uşurință.

— Joacă ceva pentru ea, flăcău, a zis Felix încet, fără să-şi ia ochii de la ea.

Să joc ceva? Să fac spectacol? Să...? În fața Lolei Ciperola?!

— Nu... nu p...

— Amnon.

Poate pentru că în sfârşit îmi spusese pe numele mic. Poate pentru că nu mă mai sinchiseam, pur şi simplu.

— Da, joacă ceva pentru mine, Amnon, a zis şi Lola Ciperola, şi mi-a rostit numele tărăgănat, lungind fiecare sunet.

— Nu ppp... Eu...

În colțul camerei, printre plante, am văzut deodată apărând o umbră mare şi fluturând spre mine amândouă mâinile.

— Iuhu! mi-a strigat Gabi. Joacă ceva pentru ea! Recită!

— Nu sunt în stare, am bâiguit eu.

Umbra mare a venit spre mine în salturi, trăgându-se de părul creț. Am dat din cap că nu foarte convins. Umbra a rămas o clipă pe gânduri. Apoi s-a îndreptat, a ridicat o mână şi pe cealaltă a dus-o la ochi cum face Gabi când o imită pe Lola.

— Mi-e teamă de ea! am implorat-o eu.

— Ridică-te în picioare, Nono inimă de leu! Am să te ajut!

— Isteață mai eşti tu! Ți-e uşor să faci pe eroina când nu eşti aici! Am văzut cum tremurai când stăteai în fața ei!

— Taci şi fii atent: începem!

M-am ridicat, clătinându-mă pe picioare. Nu mă uitam la Lola Ciperola. Am încercat să nu mă mai gândesc unde mă aflu şi că ea-şi scosese pantofiorii de regină, violet, şi

stătea acum desculță, cu picioarele de femeie obişnuită sub ea. Şi că eu eram în fustă şi bluză şi sandale de fată. Şi că totul era încurcat şi fără nici o logică. Mi-am pironit privirea la colțul unde erau plantele. Cu toată puterea imaginației mele am îmbrăcat umbra întunecată cu rochia întotdeauna neagră a lui Gabi, fiindcă negrul subțiază şi fiindcă ține un doliu permanent după femeia zveltă îngropată în ea sub colăceii de grăsime, şi deasupra rochiei m-am uitat fix la fața lui Gabi, fața ei de gogoaşa Nuşa, cu nasul borcănat veşnic roşu şi pistrui şi cu gura ei puțin de broască, veşnic rânjită, şi mi-am imaginat cum se opreşte ea deodată din spălatul pe jos sau curățatul cepei şi tace, ca şi cum ar asculta un glas îndepărtat care o cheamă, şi eu ştiu de-acum ce urmează să se întâmple şi sunt tot numai un zâmbet, iar Gabi ridică mâna, se îndreaptă încet şi începe să recite cu un glas răguşit, grav şi majestuos:

— O, pământ al grădinilor distrugerii, o, ciocârlii oarbe...

Şi acolo face o plecăciune de prințesă, prinde cuviincios marginile rochiei şi îşi ascunde ochii înlăcrimați de ceapa mărunțită.

— Iar prințul nu mai e, Majestatea Ta, a plecat în zări îndepărtate într-o caleaşcă neagră. Şi cum voi mai putea fi

eu numită credincioasă dacă n-am gonit după el, dincolo de ultimul hotar?

Nu țin minte când m-am alăturat lui Gabi. La început mă înecam după fiecare cuvânt, dar încetul cu încetul vocea mi-a mai revenit şi mi-am învins sfiala, lăsându-mă în voia pasiunii, şi cred c-am îndrăznit chiar să dau puțin din mâini ca Gabi, ca Lola Ciperola...

Cum de-am îndrăznit? De unde am luat îndrăzneala să recit în fața ei? Cândva atunci, în clipele alea, am auzit un scârțâit de fotoliu, o sticlă lovindu-se de un pahar. N-am văzut, n-am deschis ochii. Vorbeam şi iar vorbeam. Poate de oboseală am uitat de ruşine. Poate că m-a ajutat şi faptul că Gabi vorbea din gâtul meu, era cu mine în cameră, mă veghea, şi parcă am văzut figura ei cum se confundă cu a Lolei Ciperola care stătea în fața mea, o îndulcea puțin, ca şi cum ar fi rugat-o, într-o complicitate a femeilor, să mă vegheze în locul ei. Da, mi se părea că, după o zi întreagă în care fusesem singur cu Felix, neaşteptatul, derutantul, istovitorul, periculosul Felix, mă liniştea tocmai faptul că sunt cu Lola Ciperola cea calmă şi rece.

Am recitat în continuare până la momentul în care intra Aharon Meskin să-i răspundă Lolei Ciperola în rolul regelui bătrân. Acolo am încheiat. Sau m-am terminat.

Obosit şi uluit de mine însumi, m-am ghemuit în fotoliu. Gata de somn.

Am auzit trei bătăi lente din palme.

Lola Ciperola mă aplauda.

Stătea în fotoliul ei cu taburet micuț pentru picioare. Pe masă, alături, era un pahar înalt. Lola Ciperola avea lacrimi în ochi. Nu o singură lacrimă, ca în poza de pe perete, ci multe, şi ele curgeau şi săpau două şănțulețe în fardul de pe obrajii ei, şi dintr-odată mi-am dat seama că nu mai e aşa de tânără.

— Ai talent, băiete, a spus cu glasul ei puternic, răguşit şi grav ca un glas de bărbat. Eşti un actor înnăscut.

Şi l-a privit pe Felix:

— L-ai întrebat de unde-i vine talentul ăsta?

Şi Felix:

— L-am întrebat. Nu ştie. E o fată, Gabi cheamă, prietena lui domnu' tata al băiatului, şi ea învață pe el actorie. Poate de la ea vine, cine ştie?

Şi a făcut o mutră nevinovată.

Am vrut să explic puțin despre Gabi, dar m-am temut să nu consum timpul Lolei Ciperola cu chestii personale.

S-a ridicat de la locul ei, a luat veioza cu abajur chinezesc şi a tras firul după ea. A păşit în jurul meu desculță şi m-a privit cu multă curiozitate din toate

părțile. Nu îndrăzneam să mă mişc. Țin minte că mă simțeam şi un pic dezamăgit că de-acum nu mai era atât de tânără. Întotdeauna crezusem, nu ştiu de ce, că era cam de-o vârstă cu Gabi...

— Să n-ai niciodată idoli, copile, a spus ea.

Profilul ei a apărut lângă mine în haloul de lumină galbenă:

— Nimeni nu e demn să fie idolatrizat, Amnon.

Şi s-a şters la nas cu dosul palmei cum fac copiii mici, numai că ea a făcut asta cu o mănuşă de mătase violetă.

M-am gândit că o femeie ca ea nu poate fi nefericită. Ea, cu gloria ei, şi cu dragostea pe care i-o purta toată lumea, şi cu profesionalismul ei.

— Naiba s-o ia de meserie, a răcnit ea şi a început să râdă cu un râs amar.

Când a trecut pe lângă mine, am simțit o atingere uşoară pe obraz care m-a curentat: mă atinsese cu şalul ei.

— Meseriile care se ocupă cu sentimentele oamenilor sunt cele mai primejdioase... a spus ea.

A turnat un pic din vinul ei în paharul lui Felix şi i-a aruncat un zâmbet ca de scenă.

— Poate că e mai uşor să fii... acrobat? Sau înghițitor de flăcări? Sau alpinist? Trupul... Trupul vorbeşte o

singură limbă, întotdeauna. Trupul e sincer. Nu minte. Dar cine o viață întreagă își folosește sentimentele ca să-i facă pe alții să simtă, să se emoționeze, poate să și le piardă pe-ale lui, până la urmă...

Și-a pus mâinile peste gură și s-a așezat. Nu știam dacă ce spusese era din capul ei sau recitase dintr-o piesă. Nu știam dacă zâmbetul ei pentru mine nu era cumva un semn să aplaud. M-am abținut.

— Nici măcar n-am întrebat cine sunteți voi doi, a spus cu vocea ei tărăgănată și plină de ecouri. Adică ce rol ați ales să jucați când ați venit aici.

— Băiatul e băiat. Iar eu, ca de obicei: actor ambulant. Scamator. Hoț. Jefuitor de bani și de inimi.

— Ooo, domnul e hoț? a întrebat Lola Ciperola obosită, lăsând capul pe spate. Aici nu mai e nimic de furat. Numai amintiri.

Și a arătat cu o mișcare amplă pereții încărcați de fotografii.

— Amintirile nu pot fi furate, a spus Felix, doar falsificate. Iar mie ajunge că trebuie falsific pe-ale mele.

— Explică-te! a cerut Lola Ciperola agitând paharul în dreapta și-n stânga și legănându-și ușor piciorul lung cu o înfățișare tinerească.

— Ce-i de explicat? a râs Felix. Cui plac amintiri urâte? Aşa că eu străduiesc să iau momentele urâte din viața mea şi să zugrăvesc pe ele mai frumoase. Iau toate femeile care am iubit la viața mea ca să amintesc pe ele şi mai frumoase. Şi măresc câți bani erau în băncile care-am furat...

Stăteau de vorbă aproape fără să se privească. Vorbeau spre pahare, şi totuşi era între ei o mare apropiere, o apropiere nevăzută, ca şi cum s-ar fi cunoscut de ani întregi. Iar eu, deşi nu pricepeam ce se întâmplă, simțeam tot timpul ce efort uriaş făceau: cum reuşeau amândoi să se stăpânească şi să nu vorbească aşa cum vorbesc doi oameni obişnuiți care se reîntâlnesc după o despărțire îndelungată.

— Şi băiatul, cum ai reuşit să-l aduci pe băiat, Felix?

Nu țineam minte să-i fi spus cum îl cheamă. Poate nu observasem eu. Deodată, Lola Ciperola s-a îndreptat în fotoliu şi l-a săgetat cu o privire speriată.

— E-n regulă, Felix? Cu băiatul? Ai voie să-l iei aşa? Sau iar ai început să...

— Băiatul? Băiatul a venit singur la mine, din proprie inițiativă... Nu aşa, băiatu'?

Am dat din cap că da. N-aveam putere să mă apuc să-i spun acum toată povestea, cum se întâlniseră tata şi cu Felix şi-şi strânseseră mâinile bărbăteşte, şi tot restul.

— Felix, a spus Lola Ciperola, şi vocea i-a devenit brusc rece şi tăioasă. Uită-te în ochii mei, Felix: o să ai grijă de el? N-o să-i faci nimic? Nu e vreun alt joc nebunesc de-al tău, Felix? Răspunde-mi!

După strigătul ei ciudat s-a aşternut tăcerea. Felix a lăsat capul în jos. Eu i-am zâmbit Lolei ca s-o liniştesc, dar nu ştiu de ce simțeam că strigătul ăla pătrunsese în mine şi se răsucea ca un cuțit acolo, şi m-am gândit că numai timp să am, numai o singură clipă fără pălăvrăgeli şi întâmplări, poate reuşeam să înțeleg ceva tulburător şi încețoşat care mă rodea de ore bune, poate reuşeam să prind întrebarea care-mi zumzăia tot timpu-n cap, în legătură cu Felix şi cu această călătorie plină de aventuri, şi cum de vorbise tata cu el, şi unde exact se întâlniseră ei să-şi strângă mâna...

— N-avea grijă, Lola, a spus în cele din urmă Felix şi a oftat uşor. Eu şi Amnon petrecem împreună o zi sau două, asta tot. Facem de cap. Cam ca de Purim. Înnebunim polițiştii, dar numai în joacă, Lola, sunt foarte grijuliu cu el.

N-am înțeles ce o îngrijora atât de tare. Mi-a aruncat o privire mohorâtă, neliniştită. Un rid i s-a arcuit deasupra ochilor.

— Am grijă mare de el, Lola, a repetat Felix blând. Nu-i decât joc... Nu ca odinioară... Acum n-o să întâmple nimic... Şi orişicând vrea să întoarcem la casa lui... E ultimul meu spectacol, Lola, înainte să cadă cortina. Am aşteptat mult spectacolul ăsta. Şi el are *bar mitzvah* peste câteva zile şi am gândit că acum momentul ca să întâlnim. Eu şi cu Amnon.

— Da... a murmurat Lola Ciperola distrată. Săptămâna asta ai *bar mitzvah*... August... 12 august... Da.

De unde ştia? Când îi spusese? Doar fusesem cu ei în cameră tot timpul! Poate ațipisem o clipă? Lola s-a întors spre Felix:

— Dar ce ziceai acolo? Cade cortina? Te laşi de meserie?

— De meserie, da, şi a tăcut.

Actrița l-a privit şi deodată a strâmbat din buze.

— S-a întâmplat ceva, Felix? Eşti bolnav? a întrebat repede, cu o voce total diferită, o voce caldă şi fremătătoare care a țâşnit de dincolo de vocea spartă şi greoaie cu care vorbea tot timpul, vocea de teatru, de regină a scenei.

Pentru prima oară a întins mâna şi a străbătut, în cele din urmă, distanța imensă, nesfârşită dintre corpul ei şi al lui, atingându-i umărul, şi el şi-a coborât un pic obrazul ca să se lase mângâiat de palma ei, şi s-au privit în ochi, şi eu mi-am dat seama acum, mi-am dat seama fără nici o îndoială, că se cunoşteau de multă vreme. Că se stăpâneau din răsputeri să se apropie şi să se îmbrățişeze.

— Totul în regulă, Loli, a spus Felix obosit. Doar bătrânețea. Şi puțin inima. Inima e bătrână. Şi frântă. Şi zece ani de puşcărie n-au fost chiar sejur la băi. Dar totul va fi OK.

— Da... a scos ea un chicotit amar. Totul va fi OK. Ca întotdeauna, nu? Nimic nu e OK, Felix, ce-am pierdut nu se mai întoarce... Cum s-a stricat viața asta...

— Acum vom repara, a zis Felix. Eu sunt aici pentru ca să repar totul, tot ce a stricat.

— Nu se mai poate repara nimic, a spus încet Lola Ciperola.

— Nu, nu, i-a răspuns el şi i-a mângâiat delicat mâna. Eu întotdeauna repar... În locurile unde trece Felix face lumină... Oamenii încă mai sunt puțin beți... Visează că lumea poate să fie mai frumoasă...

Lola a râs încet şi mi s-a părut că şi plânge:

— Eşti incorigibil, Felix, a spus, dar vreau să te cred. Pe cine să cred dacă nu pe tine?

— Doar pe escroci poți să crezi. Adevărat.

— Jură-mi.

— Ştii prea bine că pentru tine eu promit doar, Loli. Nu jur.

A râs din nou. Jumătate din fața ei era cufundată acum în întuneric şi o lumină blândă se revărsa pe părul ei cărunt. A stins țigara în scrumieră. Apoi, încetişor, cum făcea în *Anna Karenina*, a intrat în cercul de lumină, a ridicat ochii şi l-a privit pe Felix. L-a privit aşa cum o femeie tânără priveşte un bărbat tânăr. Ochii obosiți i s-au umplut de zâmbet şi de dragoste.

— Unde ai fost toată viața mea? a întrebat.

— Am fost plecat prea mult, a oftat el, veneam în vizită şi imediat fugeam. Şi pe urmă ultimii zece ani am avut treburi urgente, ştii tu...

— Dacă ştiu... a strâmbat ea din nas şi s-a rezemat de spătarul fotoliului. Zece ani. Zi după zi. Te-am blestemat şi mi-a fost dor. Şi m-am bucurat că ți-au dat atât. O pedeapsă aşa de grea. O meritai.

Vorbea liniştită, fără să-l privească.

— Şi pe urmă anii au trecut, cinci, şase, şapte, şi ura a dispărut. Cât de mult poate urî un om? Ura e fragilă ca

iubirea, şi oricum totul nu-i decât un joc. Cum spuneai tu? Doar o pauză mică de lumină între primul şi ultimul întuneric. Noroc!

El a ridicat puțin paharul:

— Pentru viața ta, Loli, pentru frumusețea şi talentul tău.

— Ciudat, a zis ea zâmbind cu lacrimi în ochi, când întâlnesc şi eu odată un om care-mi pare adevărat, el se prezintă ca specialist în falsuri.

Cu o mişcare uşoară şi grațioasă şi-a scos din păr un ac, şi încă unul. O cascadă de păr cărunt şi des s-a eliberat şi i-a alunecat pe umeri.

— Mai povesteşte-mi un pic despre tine, a spus ea, mai povesteşte-mi încă o dată totul...

Felix a întins mâna, i-a prins o şuviță de păr între degete şi şi le-a lăsat să alunece de-a lungul ei. M-am gândit că nu e om pe lume în afară de Felix care să îndrăznească să-i facă asta Lolei Ciperola. Ea n-a protestat. A plecat capul. Şi-a muşcat buza. El a răsucit puțin şuvița şi a început să fredoneze ceva. O melodie surdă şi duioasă. Fredona încet de tot. Şi, după o clipă, i s-a alăturat şi ea. Arătau ca doi copii bătrâni care se liniştesc unul pe altul înainte să adoarmă şi totul în camera aia era duios, ca într-un vis.

Şi mie mi se închideau ochii. M-am gândit că ar trebui să dau telefon acasă. Că ar trebui să vorbesc cu tata şi cu Gabi. Să le povestesc unde sunt şi să le mulțumesc pentru ideea lor minunată. Şi mai voiam şi s-o descos pe Gabi, cum de nu ştia că există o legătură între Lola Ciperola şi Felix Glück, între şalul violet şi spicul de aur? Sau poate că ştia şi nu-mi povestise. Şi cum era posibil ca o femeie celebră ca Lola Ciperola să ştie când e ziua mea? Cine îi spusese? Ce se întâmpla acolo? Şi de ce mă simțeam ca o păpuşă de sforile căreia trage cineva şi o duce pas cu pas în locul unde vrea ca ea să ajungă? Şi cine mă aştepta acolo?

M-am trezit speriat de zgomot când s-au ridicat jaluzelele. O clipă am crezut că se făcuse deja dimineață, dar afară era beznă. Stăteam tot pe fotoliul în care ațipisem. Ceasul de pe perete am văzut că arăta ora două. Felix şi Lola Ciperola stăteau lângă fereastra deschisă şi se uitau afară. Ea avea mâna pe umărul lui şi el o ținea pe după mijloc. Nu ştiam unde să mă mai ascund de ruşine.

Cu mâna liberă, Lola Ciperola a arătat ceva afară. Felix a dat din cap. Am auzit-o zicând ceva despre marea care i-a fost furată. Mâna lui a urcat şi i-a îmbrățişat umărul ca s-o consoleze. Ea şi-a lăsat capul pe al lui şi a spus:

— Numai în basme sunt oameni ca tine, Felix.

— După cum e lumea asta a noastră, a zis el, doar în basme poate trăi un pic. Nu-i aşa?

Am tuşit. Ca să ştie că sunt treaz. Lola Ciperola a întors capul spre mine şi a zâmbit. Avea deodată un zâmbet fermecător. Nu de actriță. De femeie care-i zâmbeşte unui copil drag inimii ei.

Felix a întrebat:

— Şi dacă eu şi Amnon reuşim, tu dai lui şalul cadou?

Lola Ciperola a continuat să-mi zâmbească, mângâind şalul:

— Dacă reuşiți, îl căpătați.

— Ce să reuşim? am întrebat eu amețit.

Cu delicatețe, ca şi când aş fi fost dintr-un material foarte fragil, ea a întins mâna şi a lăsat-o să alunece prin aerul din fața mea. Nu m-am clintit. Abia aşteptam, dar nu ştiam ce. Apoi degetele ei m-au mângâiat. Şi-a trecut toată palma lungă şi călduță de-a lungul feței mele, de la bărbie până la frunte. În palmă avea o piele fină şi plăcută, atât de diferită de vocea ei când juca un rol, de fizionomia ei majestuoasă. Degetele i s-au oprit încet pe ochii mei, abia dacă i-au atins, şi unul chiar acolo în mijloc, exact în punctul ăla, şi n-am auzit nici un zumzet, şi n-am simțit nici un motor începând să bâzâie ca o

viespe, simţeam doar cum ochii se măresc sub degetele ei moi, devenind în sfârşit limpezi, puri.

— Dacă reuşiţi să-mi aduceţi înapoi marea care mi-a fost furată, a spus Lola liniştită.

Nu puteam să vorbesc. N-am înţeles. Am dat din cap în palma ei moale. Pentru ea aş fi făcut orice.

— Ia spune, domniţă Ciperola, a intervenit Felix după un moment de gândire, ai cumva, întâmplător, pe-aici buldozer?

18

Ca un animal de noapte

Lola Ciperola s-a scărpinat în creştet:

— Buldozer? Parcă mai aveam unul...

S-a dus repede la frigider, l-a deschis şi a strigat din bucătărie:

— Ah! Tocmai l-am aruncat pe ultimul... Ce prostie!

— Poate în vreun sertar? a mormăit Felix, deschizându-şi valiza şi răscolind în ea.

A scos o perucă deosebit de urâtă şi şi-a pus-o pe cap, după care şi-a luat o mustăcioară subţire, avea o colecţie de mustăţi, din câte se pare, într-unul din compartimente, după care şi-a lipit două aluniţe păroase pe bărbie.

Lola i-a aruncat o privire, s-a dus repede în altă cameră şi s-a întors cu o cămaşă ruptă şi nişte pantaloni peticiți, amintire dintr-un spectacol de-al ei, şi într-o clipă Felix s-a transformat într-un cerşetor murdar, un pic adus de spate, care-şi trăgea piciorul stâng după el.

— Cum stăm, domnu' Amnon Feuerberg? Suntem prea obosiți să ieşim să rezolvăm trebuşoară în noaptea asta?

Eram frânt de oboseală, dar n-am vrut să renunț. Am întrebat unde mergem.

— Pe drum explic totul. Pe urmă întoarcem după şal, şi după Lola.

— Nu uita, l-a avertizat Lola, fluturându-i ispititor şalul prin fața ochilor. Dau şalul doar în schimbul mării. În schimbul întregii mări, şi nimic în afară de mare!

În ultimele minute devenise veselă şi nepăsătoare, ca o fetiță. Corpul ei dansa de unul singur. N-o văzusem niciodată aşa pe scenă.

— Ole! a mugit Felix şi mi-a făcut cu ochiul, ducându-şi două degete la tâmple şi năpustindu-se să împungă şalul cu coarnele, iar Lola Ciperola a scos un țipăt înfricoşat şi a sărit ca arsă.

El a trecut cu repeziciune dincolo de marginea pânzei şi ea s-a lăsat într-un genunchi lângă fotoliu, fluturând şalul

într-o boltă mare şi violet deasupra capului. Felix tropăia şi râdea, până când mi-a văzut fața.

— Cer iertare! mi-a zis atunci şi s-a posomorât dintr-odată. Era doar glumă! Uitasem cu desăvârşire!

Şi s-a lovit peste frunte.

— E-n regulă.

— S-a întâmplat ceva? a întrebat Lola, care se ridicase şi-şi strângea iarăşi şalul în jurul umerilor.

— Sunt prost... a bombănit Felix. Tot ce vreau e să văd pe Amnon râzând. Şi de fiecare dată eu fac câte-o greşeală şi el întristează...

Lola n-a înțeles. Cum ar fi putut să înțeleagă? Stătea şi se uita când la unul, când la altul, după care a spus:

— Voi doi aveți deja secrete.

Şi a zâmbit.

— Foarte frumos.

Şi deodată şi-a pus mâinile în jurul nostru şi m-a sărutat pe frunte.

Nu era acolo nici un fotograf. Nici un bliț care să explodeze pentru o clipă. Doar Lola Ciperola sărutându-mă pe mine, atâta tot. Gabi ar fi leşinat. Şi, ca amintire, mi-ar fi pus fruntea la uscat ca pentru ierbar. Pe urmă l-a sărutat pe Felix. Pe frunte şi pe gură. L-a sărutat şi a închis ochii.

„Felix n-a avut prieteni”, mi-am amintit, „numai o femeie”. Şi zece ani în care nu s-au întâlnit. Sigur cei zece ani în care fusese la închisoare. Şi poate femeia aceea, prietena lui, era Lola Ciperola. Deodată, lucrurile începeau să se lege, ca nişte piese de puzzle, dar tocmai legătura asta dintre ele era misterioasă şi mult mai înfricoşătoare decât puzzle-ul în sine.

— Minunat! a jubilat Felix. Amnon şi Felix pleacă pentru ca să aducă marea! Dimineața la ce oră trezeşte domnița?

— Ziariştilor le spun că nu fac ochi până la zece, s-a alintat Lola. Şi ca să moară de invidie prietenele mele. Dar adevărul e că la cinci sunt deja în picioare. Oamenii bătrâni ca mine nu mai dorm aşa de mult.

Nici tinerii ca mine, m-am gândit. M-am ascuns după unul dintre fotoliile mari, mi-am dat jos fusta şi bluza şi m-am întors la hainele mele fireşti.

Felix mi-a aruncat o privire mirată:

— Dacă vede pe tine cineva aşa?

— Mi-e mai uşor să fug cu pantalonii şi sandalele mele.

El a reflectat o clipă. A dat din umeri. Era în regulă. Pe urmă s-a întors spre ea:

— La şase dimineaţa, Amnon şi Felix aduc înapoi la tine marea. Acuma stinge toate luminile din casă şi du-te în pat să dormi.

— Nu-mi zici tu mie ce să fac, i-a spus ea imediat cu glasul ei de regină, am un plan întreg pentru noaptea asta, cât vă faceţi voi de cap pe-afară.

Ne-a condus până la uşă şi ne-a trimis bezele când ne-am îndepărtat.

Am coborât în stradă, unde era întuneric şi puţin răcoare. Frunzele copacilor foşneau încet. Luna era mare, albicioasă şi aproape plină. M-am gândit că toţi oamenii pe care-i cunoşteam dormeau acum. Toţi oamenii obişnuiţi, neprofesionişti, visau în linişte, în timp ce eu şi Felix Glück, legendarul infractor, ne furişam pe străzile întunecate.

— Acum facem aşa, m-a oprit Felix. Eu merg primul. Tu, cincizeci de metri în urma mea. Dacă e problemă, poliţişti sau altceva, pssst! Ascunde imediat! Pe urmă întoarce la Lola în casă. Nu aştepta pe mine-n stradă!

— Dar unde mergem?

— La mare. E acolo problemă. Noi mergem pe plajă, căutăm buldozer. Asta-i muncă uşoară. Venim, facem treaba, foarte mulţumesc, la revedere şi shabbat shalom.

— O clipă, nu-nţeleg: care-i problema?

— Explic pe urmă! Acum trebuie mergem!

Şi a dispărut. Chiar fără să spună „haide”, cum îi era obiceiul, şi n-am văzut în ce direcţie a pornit: se cufundase în întuneric şi ia-l de unde nu-i.

Şi a răsărit din nou la câţiva zeci de metri mai încolo. Nu ştiu cum. A fugit? A zburat? Într-o clipită a apărut în capătul străzii, păşind încet, adus de spate, târându-şi piciorul bolnav.

Am luat-o după el, atent să păstrez între noi o distanţă constantă. Mă uitam prudent în toate părţile, să văd dacă e cineva în spate sau în jur. Era ciudat: urmăream un om care voia să-l urmăresc, şi în acelaşi timp trebuia să am grijă să nu fiu urmărit la rândul meu.

Păşeam încet. Fără să fac zgomot. Mă simţeam descoperit. Eram puţin încordat. Poate că oamenii care mă urmăreau erau deja acolo. Am încercat să gândesc ca ei: poliţia caută un bătrân şi un copil care au coborât din tren. Interesant dacă ştiu că cel care a deturnat trenul e Felix Glück. După cum îi cunosc eu, o să le ia câteva ore să facă portretul-robot şi să-l confrunte cu un album de infractori dovediţi şi să găsească spicul de aur aruncat de Felix în locomotivă.

Dar poliţistului cu bubiţe îi arătase permisul de conducere cu numele lui adevărat. Şi îi furase şi ceasul.

Numai ca să mă amuze pe mine?

Nu, nu numai. La Felix nu era nimic care să fie „numai”. Întotdeauna mai exista un motiv ascuns.

Dar ce motiv? De ce-i dezvăluise numele lui adevărat?

Pentru ca polițistul să înceapă să bănuiască. Şi să încerce să-şi amintească numele şoferului bătrân.

Mi-l şi imaginam scărpinându-se uimit pe fruntea plină de bubițe. Numele Felix Glück îi spunea ceva, dar foarte vag. Când Felix intrase în puşcărie, el încă se juca de-a hoții şi vardiştii. Aşa că mai aştepta o oră. Termina programul şi se ducea acasă, unde vorbea cu soția lui, care stătea să nască. Îi povestea ce-a spus bătrânul ăla despre copii şi cum îți schimbă viața. O întreba dacă nu i-a văzut întâmplător ceasul. Era aproape sigur că-l avusese la mână înainte de întâlnirea cu bătrânul şi nepoțica lui cu părul prins în coadă. Şi iar încerca să-şi dea seama ce-i spune numele ăla, Felix Glück. Parcă îl mai văzuse scris pe undeva demult, în vreun ziar? Devenea încordat şi nerăbdător. Îi spunea soției că se întoarce imediat şi se ducea la secția de poliție unde lucra. Poate uitase ceasul în dulap. Ceasul nu era acolo. Polițistul intra în biroul unui comandant. Un polițist vechi în branşă care ținea minte douăzeci de ani în urmă. Unul din generația tatei,

de exemplu. „Ia spune-mi”, întreba poliţistul ezitând, „ai auzit vreodată de Felix Glück?”.

Şi, dintr-odată, afacerea exploda ca un foc de artificii şi o maşinărie imensă se punea în mişcare.

Felix vrusese să ştie poliţia că e el. Îi plăcea mai mult să fugă dacă-l urmărea cineva. Avea nevoie de condimentul pericolului. M-am uitat după el cu admiraţie. Şchiopăta în faţa mea, complet adus de şale, cu o înfăţişare jalnică. Ce actor strălucit. Tata ştia ce face. Erau lucruri pe care doar de la un infractor ca Felix puteam să le învăţ. Şi erau lucruri în privinţa cărora doar în situaţii de pericol te puteai verifica. Şi poate că n-aveai cum să fii cel mai bun detectiv din lume fără să înveţi lucrurile astea. Senzaţia asta, când eşti singur în noapte, pe cale să comiţi un delict, urmărit de poliţie, singur, putând să te bazezi numai pe simţurile tale, pe intuiţia şi pe curajul tău.

M-am gândit că tata poate să aibă încredere în mine. Doar mă pregătise toată viaţa pentru aşa o noapte, şi mi-am dat seama dintr-odată în ce măsură toată viaţa lângă el fusese un antrenament. Fiecare lucru fusese un pretext să mă înveţe ceva despre arta detectivului şi lupta pentru supravieţuire. Mergeam, de exemplu, împreună la piaţă, vorbind despre tot felul de lucruri, şi deodată: „Uită-te la strada asta”, şi recunoşteam deja vocea aia specială a lui,

vocea de profesor: „Pentru opt oameni din zece ăsta e un loc de făcut cumpărături, de întâlnit cu prietenii, de prins un autobuz, dar doi din zece văd locul ăsta cu totul altfel. Unul dintre ei e cel care încalcă legea, celălalt eşti tu. Detectivul.” (Şi eu stăteam puțin mai drept, plin de modestie.) „Cel care încalcă legea vede aici locuri unde să se ascundă, buzunare de buzunărit, poşete deschise, lacăte şubrede, şi mai ales te vede pe tine, Nono, detectivul deghizat în cetățean nevinovat. Iar tu, detectivul, tu arunci doar o privire pe stradă de la un capăt la altul şi faci abstracție cu totul de oamenii nevinovați! Îi cerni imediat, ei n-o interesează nici pe bunica ta!” (Atunci bunica Tzitka îmi trecea uşor în zbor prin fața ochilor, călare pe o mătură şi fără nici un fel de interes față de cetățenii nevinovați.) „Tu trebuie să vezi numai lucrurile importante: un flăcău cu privirea mai agitată, sau doi care se lipesc de o bătrână la coadă la autobuz, sau un bărbat grăbit cu un pachet ciudat în mână. Numai ei există! Cu ei eşti în război şi trebuie să lupți!”

Îmi plăcea să merg cu el pe stradă. O senzație de răspundere morală se răspândea în mine. Dacă mă întâlneam cu un coleg de clasă, dădeam din cap şi continuam să merg ca să nu mă distragă de la datorie. Uneori mi se strângea inima de mila oamenilor obişnuiți,

cei opt care umblau nevinovați pe stradă şi nici nu bănuiau ce pericol îi paşte şi ce duel de creiere are loc tot timpul deasupra capetelor lor. Erau poate mai în vârstă decât mine, dar, când treceam pe stradă în exercițiul funcțiunii, cu tata, eu eram tatăl lor.

Mergeam prea repede. Mă apropiam prea mult de Felix. Nu era bine. Se vedea cât sunt de încordat. Nu era voie să observe nimeni asta. Nu era voie să se vadă că sunt în misiune. Doar un copil care se întoarce foarte târziu acasă. Dintr-o misiune la cercetaşi. Bine că îmi luasem hainele mele. O fetiță care ar fi umblat singură la ora aia ar fi atras mult mai mult atenția. Şi, în afară de asta, mă simțeam bine să fiu din nou de-adevăratelea băiat.

Nu c-ar fi fost atât de îngrozitor să fiu fata aia. Mă obişnuisem deja puțin cu ea.

Unde era Felix? Îl scăpasem o clipă din ochi. Uite-l.

Îl lătra un câine. Unul mare şi lățos. Lătra la el dintr-o curte. Nu era bine. Atrăgea atenția. Felix s-a îndepărtat şchiopătând rapid. Dar au mai început să latre şi alți câini. Din case. Din curți. La etajul al doilea s-a mişcat o perdea. Poate că se dusese cineva la geam să vadă ce se-ntâmplă. Felix spunea că mereu fuseseră atraşi câinii de el. Pe mine mă muşcaseră de cel puțin zece ori. Chiar şi

câini educați şi liniştiți înnebuneau când treceam pe lângă ei. Odată mă muşcase şi câinele unui nevăzător!

Continuă, mergi înainte. Nu te gândi. Ne latră tot oraşul. Picioarele mele fugeau singure. Tot timpul parcă mă chema cineva. Mă invita: vino la mine... Dar asta poate pentru că eram atât de singur. Departe de Felix, departe de tata, şi, deasupra mea, luna mare şi albă făcea fețe-fețe, iar eu eram tras înainte. Încotro? Spre cine?

În mine a apărut Zohara. Era foarte frumoasă. Şi foarte dură. Câți ani ar fi avut dac-ar fi fost în viață? Treizeci şi opt. Ca mamele copiilor de la mine din clasă. Cum ar fi fost viața mea dac-ar mai fi trăit? Atunci n-ar mai fi fost Gabi cu noi. Dar aş fi avut mamă. Nu că acum mi-ar fi lipsit ceva. Mă descurcasem foarte bine şi fără ea toți anii ăştia. Voiam numai să ştiu câteva lucruri. Atâta tot. Doar să duc la capăt mica anchetă pe care-o începusem azi.

Câinii s-au liniştit. S-a aşternut o linişte deplină. Liniştea unui oraş care doarme. Eram ca o panteră. Neauzită, prădătoare. Un animal de noapte. În case, sus, deasupra mea dormeau copii şi nu-şi închipuiau ce poate face un copil de vârsta lor.

Un copil în afara legii. Un copil al altei legi.

Numai când mă gândeam la mine mă treceau fiorii.

La sfârşitul săptămânii urma să am *bar mitzvah*. Avea să vină toată poliția. Şi tata îmi promisese că o să mă şi avanseze în grad. Făcuserăm o înțelegere. De-a lungul anilor ajunsesem deja la gradul de sergent şi sâmbătă trebuia să devin sergent-major! Urma să facem ceremonialul nostru obişnuit cu un pahar de bere blondă pe care eu trebuia să-l beau până la fund, ca un bărbat, şi el să-mi acorde gradul. Chiar venise timpul. Trecuse deja un an şi jumătate de când nu mai fusesem avansat, din cauza poveştii cu vaca.

M-am oprit speriat. O maşină de poliție era parcată pe trotuar în fața mea. Cu iuțeala fulgerului, m-am ghemuit şi am dispărut într-o grădină. După câteva secunde am aruncat o privire. În maşină erau doi polițişti care stăteau tolăniți pe spate în scaunele lor şi sporovăiau. O lumină albăstrie se învârtea plictisită pe maşină. Radioul era pe un post de muzică. Doi polițişti de patrulare înalți care-şi făceau viața mai uşoară. Stăteau în maşină şi trăncăneau de zor. Halal polițişti. Dar n-aveam cum să trec pe lângă ei fără să mă observe. M-am uitat în dreapta şi-n stânga. Strada era pustie. O privire în sus. Poate că pe vreun acoperiş se întâmpla să fie un post de observație. Terenul era liber. Am ieşit din grădină şi am înaintat în fugă, aplecat, de-a lungul gardului. I-am evitat cu uşurință. Am

fugit de lege. Cât era de uşor. Ca o umbră neagră am trecut pe lângă ei. Iar ei leneşi, greoi.

Proşti, am râs în sinea mea. Urşi mari şi stângaci.

Pe strada următoare m-am îndreptat şi am început să merg obişnuit, cu mâinile în buzunare. Şi Felix s-a întors şi a apărut din întuneric. Îi evitaserăm amândoi pe poliţişti exact la fel. Am fluierat încet în barbă. Aveam o senzaţie extraordinară. Exaltare, cum o numea Gabi, domniţa noastră.

Parcă numai eu şi cu Felix trăiam de-adevăratelea la ora aia şi toţi ceilalţi participau numai la spectacolul nostru. Noi le dăduserăm ordin să doarmă, şi ei ne ascultaseră. Şi nici cine nu dormea nu era treaz cu-adevărat, poate visa doar. Sau visa că e treaz. Şi numai noi doi, eu şi cu Felix, eram treji, ageri, pe fază. Şi treceam ca nişte umbre pe străzile întunecate. Le eram străini. Noi eram altă specie. Ne despărţea o linie subţire, pe noi de ei, pe ei de noi. Dacă s-ar fi trezit acum un copil din somn, un copil în pijama, şi s-ar fi uitat pe fereastră, m-ar fi văzut pe mine şi ar fi crezut că visează sau că sunt Batman. Sau un scafandru din marină. Mergeam relaxat. Am dat cu piciorul în cauciucul unei maşini parcate. Aşa, pur şi simplu. Piciorul meu a avut chef să tragă un şut. Ei, şi ce? Totul era al meu acum. Străzile, oraşul. Voi dormiţi,

şi eu plutesc în jurul vostru, periculos, imprevizibil, nu sunt al nimănui. Dacă-mi pun în cap pot să vă distrug jumătate de oraş. Pot să-i dau şi foc. Cine-o să ştie? Sărmanii mei. Nevinovații mei răsfățați. Noapte bună vouă. Nu vă temeți. N-o să vă fac nimic. Sunt bun şi milos.

Pot, de exemplu, să iau un cui şi să-mi scrijelesc numele pe un şir întreg de maşini de-ale voastre. Nono a trecut noaptea pe-aici, umpleți-vă de uluire şi de groază.

Poate c-ar trebui să-mi inventez deja un stil deosebit, ca spicul de aur al lui Felix.

Dormiți, dormiți în linişte. Familii mici. Tată, mamă şi doi copii în fiecare casă. Ce ştiți voi despre viața adevărată şi cât e de uşor să se sfărâme totul? Ce pricepeți voi din lupta pentru supraviețuire? Şi din marele şi veşnicul război dintre lege şi fărădelege? Dormiți. Înveliți-vă bine. Până la urechi.

Mă mişcam pe teren ca un spion în spatele frontului inamic. Când auzeam paşi apropiindu-se, dispăream în grădini sau în intrări de bloc şi aşteptam răbdător. Oameni care se întorceau târziu acasă treceau pe lângă mine, mă atingeau aproape, şi habar n-aveau. Odată, în casa întunecoasă a scării unui bloc stătea o femeie la câțiva centimetri de mine, îşi căuta cheile în geantă, apoi

s-a uitat spre mine, la bicicletele printre care stăteam ascuns, şi nu m-a văzut.

Mai încet, mereu alergi!

În urmă cam cu un an participasem la prinderea unui copil ca mine. Mă întorceam cu tata noaptea târziu de la o cină festivă la Gabi, nu-mi amintesc cu ce ocazie, poate că avusese succes cu vreuna din dietele ei. În drum spre casă, tata a auzit la staţia maşinii că doi tineri încearcă să spargă un autoturism lângă cinematograful Ron. A întors imediat şi am zburat într-acolo. N-avea voie să mă ia şi pe mine, dar s-a temut că, dacă mă duce întâi pe mine acasă, ratează operaţiunea, şi Doamne fereşte să fi ratat el vreo operaţiune.

Am zburat la propriu. Viteza m-a lipit de scaun. O coadă de maşini ne-a întârziat şi tata a început să pufăie furios şi să dea cu pumnul în volan, n-avea sirenă şi nici girofar, şi eram blocaţi acolo în ambuteiaj, iar eu tăceam fiindcă văzusem cum i se umflau venele pe frunte şi la gât, şi dintr-odată a ţâşnit din mijlocul cozii.

Roţile au scrâşnit, toată maşina a început să geamă şi să urle, iar tata a întors pe loc şi s-a repezit pe contrasens! A trecut de pe o bandă pe alta şi s-a căţărat pe scuar, ciocnindu-se aproape de o maşină care venea din faţă... Eu stăteam paralizat şi mut. Şi pentru că eram sigur că

acuşi-acuşi o să murim amândoi, dar mai ales din cauza feței pe care o avea în momentul ăla şi din cauza puterii lui de a călca deodată în picioare toate legile, legile sfinte pentru el, şi, deşi ştiam lozinca aia a lui, că garda de corp nu cere iertare dacă-l doboară la pământ pe prim-ministru când un atentator stă cu pistolul îndreptat spre el, deşi îi ştiam toate principiile, m-am speriat când am văzut că se putea schimba în felul ăla, că se putea dezlănțui dintr-odată, ca un arc de oțel imens care o viață întreagă a stat presat, închis şi într-o clipită se eliberează.

Şi, în timp ce conducea ca un nebun, îmi explica pe scurt, cu vocea unui om în acțiune, ce n-am voie să fac: să scot vreun sunet. Să mă dau jos din maşină. Să ies în evidență. De parcă nu ştiam. Îl priveam cu coada ochiului, gândindu-mă că acum era un om pe care nu-l cunoşteam. Că deodată izbucnise din el un ins cu totul nou. Se uita încordat în față şi se lingea pe buze. În ochi avea o sclipire străină, primejdioasă, aproape veselă – ca şi cum i-ar fi făcut plăcere un joc nebunesc, un soi de provocare a morții, ca şi cum ar fi continuat pariurile lui țicnite din anii tinereții, doar că acum sub protecția legii. Prin stație primeam tot timpul informații noi de la polițiştii care pândeau lângă cinematograf. Spuneau că unul dintre tineri, cel mai mic, era observatorul: stătea în stradă,

chipurile nevinovat, având grijă să nu-l observe nimeni pe tovarăşul lui, care se pregătea să pătrundă cu forța în autoturism. Nu-i trecuse prin cap că aveam un om postat pe acoperişul cinematografului, chiar deasupra lui, care raporta în şoaptă orice mişcare.

Sună ca şi cum aş fi avut o copilărie destul de agitată, nu?

Nu tocmai. Dar n-am chef să întrerup acum acțiunea ca să povestesc cum a fost într-adevăr copilăria mea dincolo de operațiuni şi de pistoale.

Altă dată, dac-o să fie timp.

Am parcat în colțul străzii, printre multe alte maşini. Într-o clipă, insul care izbucnise din tata, cu sclipirea aventuroasă, periculoasă, a dispărut. În interiorul maşinii micuțe parc-auzeam aproape arcul imens strângându-se cu forța înăuntru. Tata a tras pe el la nimereală un pulover civil peste cămaşa de uniformă, a scos un binoclu mic din dotare şi a urmărit cu el ce se întâmplă. Fața asta a lui deja o cunoşteam. Deodată mi-a vorbit, ca şi cum abia atunci şi-ar fi amintit că sunt cu el acolo şi nu sunt polițist, ci fiul lui, şi a schițat un zâmbet firav, puțin trist, un zâmbet din inimă, atingându-mă pe obraz.

— Mă bucur că eşti cu mine, a spus, şi eu am tăcut atent, fiindcă de ce-mi spunea deodată chestii de-astea, în

plină acțiune, şi ce se-ntâmplase de trebuia vorbit în felul ăla, şi îmi ardea obrazul de la mâna lui, şi aş fi vrut să mai rămână acolo.

Polițistul de pe acoperişul cinematografului a raportat că tânărul care încearcă să dea spargerea trece deja a treia oară pe lângă Fiatul galben. Şi de fiecare dată se uită înăuntru. Iar când un om nevinovat trecea pe stradă, spărgătorul se ascundea în spatele maşinii şi tovarăşul lui începea să studieze foarte concentrat afişele de la cinematograf.

— 72 către 75, terminat, a şoptit tata în stație.

Era din nou un profesionist desăvârşit.

— Continuă, 72, i-a răspuns o voce din aparat.

— Nu facem nici o mişcare până nu intră în Fiat. Să n-apuce să fugă şi să avem destule AD, clar?

— Recepționat, a răspuns glasul.

„AD" însemna „amprente digitale".

Din nou câteva clipe de linişte încordată. O pereche a trecut pe stradă şi s-a oprit să se sărute chiar lângă Fiat. Încercau, se pare, să rămână singuri şi nu le trecea prin cap câte perechi de ochi îi urmăresc. O lume întreagă fremăta în jurul lor, binocluri şi stații de transmisie, iar ei, sărmani nevinovați, nici nu ştiau.

— Au terminat cu giugiuleala, a raportat polițistul de pe acoperiş.

— Ai avut şi tu filmul tău acolo, pe cinematograf, ă? l-a luat peste picior în stație alt polițist, care se ascundea în tufişuri.

— Şşş! l-a muştruluit tata prin aparat. Fără glume pe rețea în timpul serviciului!

A mai trecut un minut. Tata bătea darabana pe volan. Stătea cu privirea foarte concentrată. Era pregătit de vânătoare.

— Flăcăul scoate o şurubelniță, a raportat polițistul de pe acoperiş. Deschide portiera.

Şi după câteva secunde:

— A intrat.

— Numărați până la zece şi tăbărâți pe el, a şoptit tata în aparat. Eu îl iau pe ăla care stă de şase. 75 îl ia pe spărgător. 73 îi taie calea de retragere. Acțiune!

A spus atât de frumos „Acțiune!”, ca-n filme.

A ieşit rapid din maşină. De mine uitase cu desăvârşire. Era dedicat trup şi suflet operațiunii. L-am urmărit cu privirea. I-am studiat mişcările. Mergea liniştit, cu mâinile în buzunare. Băiatul care stătuse de pază l-a văzut imediat, l-a cercetat o clipă cu coada ochiului şi a decis că e un nevinovat. Tata arăta exact ca şi cum ar fi

trecut întâmplător pe-acolo. Un om care se întorcea acasă după o zi lungă de muncă. Avea umerii căzuți, mersul obosit. Exact cum arăta când se întorcea acasă de la serviciu. Da, astăzi mă gândesc că poate nu se bucura de-adevăratelea să se întoarcă seara acasă. Şi, deşi eram eu acolo, poate că locuința i se părea aproape goală. Pentru că cea pe care-o aştepta cu-adevărat era de mult plecată.

Încă trei paşi, încă douăzeci, mi se uscase gura. Cincisprezece metri îi despărțeau, şi băiatul încă nu suspecta nimic.

Şi deodată tata s-a năpustit. Ca un taur furios, cu un muget îngrozitor din adâncul pântecului, „Ticăloşilor!" striga şi dădea dezlănțuit din amândouă mâinile, şi până şi eu ştiam că face o mare greşeală! Că trebuie să ajungă la băiatul ăla şi abia apoi să se repeadă la el!

Dar el nu se putea abține, atât de tare îi ura pe infractori, că era gata să-i strivească pe toți cu mâinile goale.

„Tu iei personal războiul ăsta cu ei", îi spusese Gabi în bucătărie, „atât de personal, încât distrugi anchetele şi urmăririle".

De ce personal? Ce-avea el personal cu ei?

„Eşti atât de ahtiat să te răzbuni pe ei, încât îți dai de gol toate capcanele."

Pentru ce să se răzbune? Despre ce vorbea?

Băiatul observator a scos un strigăt panicat, aproape animalic, picioarele i s-au înmuiat deodată, dar şi-a revenit într-o clipită, a sărit ca ars şi a luat-o la goană. Fugea cu o viteză extraordinară şi picioarele aproape că nici nu-i atingeau pământul. L-a ocolit cu uşurinţă pe tata. L-a driblat ca un fotbalist iute de picior. L-am văzut pe tata răsucindu-se greoi, supărat, stângaci, lovit, fluturând în urma lui o mână furioasă. Tovarăşul băiatului, care spărsese maşina, a văzut ce se întâmplă şi imediat a dispărut în cealaltă direcţie. L-am văzut pe poliţistul pitit în tufişuri ieşind din ascunzătoare şi deschizând braţele dezamăgit şi supărat. Tânărul care stătuse de pază s-a ferit de tata şi acum fugea spre mine. O sută de metri ne despărţeau, şi eu ştiam exact ce să fac. Am ieşit încet din maşină şi am luat-o spre el ca şi cum nici usturoi n-aş fi mâncat, nici gura nu mi-ar fi mirosit. Nici măcar n-aveam emoţii. Corpul meu acţiona ca o maşinărie bine unsă şi gândea în locul meu. Nu mă uitam la el şi el nu se uita la mine: nu-şi făcea griji din cauza unui copil ca mine. Se temea de poliţişti în toată firea. Într-o clipă a zburat din capătul străzii până unde eram eu şi, când mai avea un pic şi trecea pe lângă mine, i-am văzut ochii aproape ieşiţi din orbite şi, cu o mişcare

bruscă, exact aşa cum trebuie, exact aşa cum mă învățase tata de zeci de ori la sala de gimnastică, m-am lungit la picioarele lui şi l-am făcut să se împiedice de mine.

Totul s-a petrecut într-o fracțiune de secundă. El se mişca extrem de rapid şi, când a căzut, a zburat şi s-a rostogolit câțiva metri, până s-a lovit de o maşină parcată şi a rămas leşinat acolo. Un moment mai târziu, lângă el erau deja doi polițişti care-i puneau cătuşe.

— Ăsta nu-i băiatul lui Feuerberg? a spus Alfasi, unul dintre polițişti, când m-a recunoscut. Nu e mascota noastră?

— Ce cauți tu aici, Nono? a întrebat celălalt polițist, bărbosul.

Toți polițiştii din zonă mă ştiau.

— L-am văzut că fuge şi i-am pus piedică.

— Ascultă aici, eşti mare! Ai salvat flagrantul!

Tata a sosit în fugă, abia răsuflând.

— Îmi pare rău. N-am apreciat corect distanța, bombănea, am sărit prea repede pe el.

— Nu-i nimic, domnule comandant.

— Nu-i nimic, domnule comandant.

Îşi făceau de lucru amândoi cu cătuşele băiatului ăluia ca să nu vadă tata ce scria mare pe fețele lor.

— Al doilea ne-a scăpat, domnule comandant, dar fiul dumneavoastră l-a prins pe ăsta de-aici şi el o să ne-ajute să-i scriem o invitație frumoasă prietenului lui, nu-i aşa, drăguțule?

Şi polițistul a cărui poreclă era Abu-Zakan[20] i-a tras băiatului un şut în fund. Dar toți ştiam pe cine îi venea, de fapt, să lovească.

Am mai rămas acolo câteva minute. Tata a aşteptat până a venit medicina legală să ia AD de pe încuietoarea maşinii. Ceva public s-a adunat în jurul nostru, şi polițiştii le-au ordonat tuturor să se risipească. Oamenii mă arătau cu degetul şi unii vorbeau în şoaptă. Am rămas indiferent la toate astea. Mă învârteam cu mâinile în buzunare, controlam AD, căutam indicii care ar fi putut să ajute ancheta, făceam, pe scurt, ce trebuia făcut într-o asemenea situație.

Cel pe care-l prinsesem era culcat pe trotuar, cu mâinile la spate în cătuşe. Lumina unui felinar se revărsa asupra lui şi arăta ca un animăluț care fusese prins. N-am îndrăznit să-l privesc în ochi. Toată viața putea să i se schimbe acum, iar eu fusesem destinul lui.

Dar ochii lui mă căutau. Se răsucea pe trotuar ca să mă privească. Nu m-am clintit. Să mă privească. Mi se

---

[20] În arabă, „Bărbosul” (n.red.).

părea că văd pe fața lui batjocură față de mine, fiul răsfățat al legii. Mi-a aruncat un zâmbet răutăcios. De ură, dar şi de omagiu amar. Omagiu pentru că reuşisem să-l prind.

Fiindcă aşa era la noi: profesioniştii ştiau să recunoască profesionalismul duşmanului. Era o parte din noblețea meseriei. Ca la Felix şi la tata. Ca strângerea lor de mână, ca înțelegerea pe care o făcuseră pentru mine, o înțelegere în existența căreia mi-era deodată atât de greu să cred, dar pe care eram sigur c-o făcuseră, fiindcă ce-ar fi fost dacă nu?

Tata s-a despărțit de polițişti şi am pornit spre casă în tăcere. Era atât de jenant că el ratase aproape tot şi eu salvasem situația în ultimul moment. Voiam să-i spun că fusese doar o întâmplare. Că nu intenționasem deloc să iasă aşa. Că la vârsta mea instinctele sunt foarte rapide. Că doar se ştie că el e mai inteligent şi are mai multă experiență decât mine în meseria asta. Dar până la urmă am tăcut. Cel mai rău era gândul că acum o să regrete ce-mi spusese în maşină înainte de operațiune.

Un an întreg nu mă gândisem la întâmplarea asta. Nici măcar lui Miha nu-i povestisem. Voiam numai să uit clipele îngrozitoare ale tăcerii noastre în drum spre casă. De atunci nu mai vorbiserăm niciodată despre asta. Şi

Gabi, care ştia de incident din raportul pe care-l bătuse la maşină, tăcea. Şi abia în noaptea aceea mi-am amintit din nou toată povestea. Zâmbetul răutăcios al tânărului ăluia. Poate că zâmbise aşa fiindcă dispreţuia copiii răsfăţaţi. Poate că simţise ceva în mine chiar şi-atunci.

Dar la ce se referise Gabi când zisese „tu iei personal războiul cu infractorii”? Ce-i făcuseră de se războia aşa cu ei? Şi de ce voia să se răzbune?

Ca să spun tot adevărul, începusem deja să înţeleg. Bănuiam răspunsul, dar mă străduiam să fiu prudent. Să nu trag concluzii pripite. Şi am pus în ordine, ca într-o anchetă serioasă, întrebările care zumzăiseră în jurul meu întotdeauna, toată viaţa, şi pe care nu le pusesem niciodată: de ce ducea un război personal cu infractorii? Oare îi făcuseră rău în vreun fel? Şi cum anume? Pe cine, de exemplu, îi omorâseră ei? Şi oare pentru că o omorâseră pe ea se lupta el în felul ăsta? Uitasem deja că fug şi că trebuie să fiu atent. Îmi mormăiam întrebările în tăcere, şi chiar din buze, şi nu mă sinchiseam că cineva o să privească şi o să mă observe. De fapt, de ce-o omorâseră? Ce le făcuse? Poate ca să-l pedepsească pe tata? Şi cine-o omorâse? Şi după ce murise ea oare încetaseră să-l pedepsească? Sau aveau să-ncerce să mai lovească în cineva, cineva foarte apropiat de el?

Şi poate că din cauza asta mă antrena el de la o vârstă atât fragedă să fiu mereu în gardă? Să fiu cu ochii-n patru? Să suspectez orice lucru? Orice om? Dar poate că eu nu eram cu adevărat un profesionist în suspiciunea mea. Fiindcă, la o adică, ce era cu Felix care alerga în fața mea, ce legătură avea el cu toată povestea asta, oare tata chiar îi strânsese mâna şi făcuse cu el o înțelegere în privința mea, şi de ce eram atât de atras să fiu cu el, atras şi temător, şi cu toate astea... poate că acum era momentul să fug. Să mă salvez...

Păşeam deja încet, un pic speriat, un pic deprimat, înaintând şi tot timpul atras în urmă. Ca şi cum pentru o clipă aş fi putut să arunc o privire într-un loc în care la vârsta mea n-aveam voie să arunc nici o privire. Iar acolo în întuneric stătea tata, cu muşchii lui şi gâtul cu venele îngroşate, stătea şi lupta scrâşnind din dinți cu fărădelegea. Apăra întreaga lume de marele inamic cu o mie de fețe, şi mai ales mă apăra pe mine. Mă pregătea pentru veşnicul război. Singur şi nefericit stătea acolo şi se lupta cu toată lumea fărădelegii, fără să ceară ajutor de la nimeni, fără să se dea bătut.

Uite, alergam din nou.

Doi oameni ai nisipurilor

Deodată am simțit marea. S-a repezit la mine cu mirosul ei, şi umezeala ei, şi cu zgomotul valurilor ei. Marea! Doar câteva ore nu fusesem lângă ea, şi deja mi-era dor. O iubeam foarte tare (am povestit înainte): cu toate că locuiam în Ierusalim, ştiam să înot ca unul din Tel Aviv. Cu orice ocazie o convingeam pe Gabi să mergem la mare şi ea râdea de mine cum începeam să freamăt de emoție încă din Piața Dizengoff, ca un peşte care fugise din acvariul de la Ierusalim şi într-o clipă avea să se întoarcă la adevărata lui casă.

Biata Gabi stătea pe un şezlong incomod în rochia ei neagră, cu o bucățică albă de plastic pentru acoperit nasul şi era toată – chiar şi poşeta – unsă cu creme împotriva bronzatului. Pe plaja exuberantă arăta ca o stafie. Detesta marea, se temea de soare şi suferea mai ales din cauza fetelor care treceau pe sub nasul ei în costume de baie minuscule. Capul i se clătina întruna, ca şi cum ar fi fost fără încetare bătut între două palete, una de regret, cealaltă de invidie.

— Eu sunt singurul om de pe pământ care are rău de mare pe plajă, se văita ea la mine când o frumusețe din asta îşi legăna şoldurile prin fața ei. Dumnezeu m-a adus

în lumea asta ca să hotărască pragul de sus al suferinței omenești.

Nici tatei nu-i plăcea marea. Nu cred că l-am văzut niciodată în apă (abia când am împlinit zece ani am descoperit întâmplător că nici măcar nu știa să înoate!). Gabi suferea pe plajă, dar, fiindcă știa cât sunt eu de fericit printre valuri, era dispusă să meargă cu mine cel puțin o dată pe lună. Era ziua noastră de distracție, adică a mea: cred că lui Gabi nu-i plăceau majoritatea lucrurilor pe care le făceam în zilele alea de Tel Aviv. Și cu toate astea, vreme de cinci ani, de când împlinisem opt, nu trăsese niciodată chiulul: se lăsa prăjită pe plajă, pe urmă, la casa Lolei Ciperola, stătea în picioarele care-o dureau o oră, două fără să se plângă. La restaurant înfuleca cu o față deznădăjduită, nota pe un șervețel numărul de calorii cuibărite ca niște pasagere clandestine în inocenții cartofi prăjiți și în nevinovatele fripturi la grătar care, numai ele, fără garnitură, te ajutau să slăbești... Uneori, după ce lua cu poftă câteva înghițituri, se rezema de spătarul scaunului, atingând cu teamă colăceii de grăsime de pe burtă: „Nu-i bine, Gabrieluș", zicea ea în șoaptă, „nu-i deloc bine pentru tabel".

De acolo ne suiam într-un autobuz al societății Dan și plecam la altă petrecere secretă și palpitantă a noastră –

fabrica de ciocolată de la marginea oraşului Ramat Gan de lângă Tel Aviv. Şi ăsta era un lucru pe care juraserăm solemn să-l ținem secret, secretul nostru personal şi dulce, şi Doamne fereşte să fi aflat el cum mă corupea ea pe mine.

O dată pe lună, în fiecare joi la patru fix, la fabrica de ciocolată se organiza un tur ghidat pentru vizitatori, şi în toți aceşti cinci ani noi doi, Gabi şi cu mine, am fost acolo aproape oaspeți de onoare, iar uneori, singurii participanți. O oră întreagă ne târam după ghida noastră permanentă, adormită, slabă ca o grisină şi îi sorbeam cu patimă vorbele despre procesul de fabricare a ciocolatei, despre măcinatul boabelor de cacao, despre topitul untului, despre amestecarea masei lichide, moi, groase, lipicioase...

Ghida era un om deosebit în felul său. Toată persoana ei exprima ostilitate față de plăcerile vieții în general şi față de ciocolată în special, şi cu toate astea continua să-şi îndeplinească funcția cu conştiinciozitatea unei maşinării. Nici măcar o dată n-a schimbat formula explicațiilor ei, nici cele două glume pe care le spunea. Niciodată nu ne-a întrebat ce ne împinge să păşim vreme de cinci ani pe urmele ei. O singură dată s-a întâmplat să se abată puțin de la tipicul turului. De data aia eram singurii ei oaspeți

şi, înainte de sala unde se ambalau tabletele de ciocolată în hârtii colorate, ni s-a adresat şi a spus:

— Iertaţi-mă, dar dumneavoastră aţi mai fost aici, aşa că poate sărim azi peste partea asta, am o întâlnire urgentă la cinci fără un sfert.

Gabi şi cu mine am schimbat rapid o privire, şocaţi: sala de ambalat era una dintre cele mai frumoase părţi ale turului! Ca vizita în culisele unde se îmbracă actorii înainte de-a ieşi în faţa publicului!

Gabi a mijit ochii şi a întrebat răutăcioasă:

— Întâlnire cu un domn?

— Nu, a spus femeia, cu un medic.

— Dacă este cu medicul, atunci e-n regulă, a iertat-o Gabi, dar numai de data asta.

Şi aici trebuie să fac o mică pauză ca să lămuresc o chestiune importantă: sunt unii oameni, oameni grosolani, fără suflet şi pic de simţ artistic, pentru care un tur ca ăsta reprezintă o mare plictiseală. Şi, chiar dacă din întâmplare le place ciocolata, sunt interesaţi numai de produsul final. De rezultatul finit, închegat.

Dar pe mine şi pe Gabi ne atrăgea procesul de fabricare a ciocolatei prin suferinţele vrăjitoriei: ţevile, bazinele, macaralele care transportau sacii cu boabe de cacao, sitele uriaşe în care erau prăjite boabele înainte să fie măcinate,

pâlniile uriaşe prin care se turna lichidul fermecat, frumusețea desăvârşită şi strălucitoare a imensei plăci de ciocolată înainte să fie împărțită în pătrățele şi modestia seducătoare cu care se învelea în staniolul sclipitor şi îmbrăca apoi veşmântul colorat – ce minunate erau ciclurile vieții!

Îmi pare rău că lungesc atât de mult descrierea asta. Sunt pe deplin conştient de posibilitatea să existe printre cititori şi oameni imuni la farmecele ciocolatei. Sunt pe lume şi asemenea ființe şi trebuie să acceptăm asta cu bunăvoință, ca parte din fenomenele care n-au explicație ştiințifică. Eu cunosc chiar personal un copil, n-am să-i dau aici numele, care încă din zorii copilăriei a ales sărăturile. Da, da: şi înfulecă pătimaş numai grisine şi covrigei şi biscuiți sfărâmicioşi acoperiți cu boabe de sare. O alegere stranie, dacă mi se permite observația. Şi, din punctul ăsta de vedere, eu şi cu el facem parte, îmi pare rău s-o spun, din două specii cu totul distincte ale omenirii: ei sunt oamenii din dinastia sărăturilor, cum ştie toată lumea, oameni de acțiune, ucigător de logici, care iau repede hotărâri, suspicioşi față de povestirile fanteziste şi venerând numai faptele. Nu o dată am auzit că în consfătuirile lor secrete, undeva în munții Sodomei, spre Marea Moartă, iubitorii de sărături țin ceremoniale

înfiorătoare de înmuiere a unor tablete întregi de ciocolată în apele mării! O oroare! Dar e o grozăvie bine ştiută că puterea de judecată e ciuntită după ani de ronțăit sare curată.

În timp ce eu sunt convins câteodată că prin vinele mele curge ciocolată groasă (cu gust de vişine). Şi-n ziua de azi, când mă întâlnesc cu oameni ca mine, în aparență adulți, la prânzuri importante de afaceri, ştiu în adâncul inimii că tot dejunul, toate dezbaterile şi trăncăneala sunt numai o taxă pe care trebuie s-o plătesc ca să ajung, în cele din urmă, la desert.

Şi când vine, uau!

Cu o față indiferentă, trăncănind despre lucruri fără importanță, fac să alunece în mine delicioasa spumă de ciocolată, tortul „Visuri dulci” ca acela făcut în casă, eclerele în formă de lebădă, prăjiturile „Zăpada Himalayei”, iar bărbatul sau femeia care stă la masă în fața mea nu se gândeşte că înăuntrul acestui interlocutor politicos şi cu măsură răsar două figuri din negura memoriei: un copil blond cu părul scurt şi o femeie dolofană, într-o rochie neagră care subțiază, şi amândoi, fără prea multă filosofie, se reped asupra prăzii, muşcă şi ling şi se mânjesc cu această pradă până le amorțesc toate simțurile...

Şi îngăduiţi-mi să mai fac o scurtă pauză în curgerea poveştii şi să profit de acest moment, un rar moment de sinceritate (totală), de dulce apropiere între scriitor şi cititor, ca să-mi mărturisesc ultima dorinţă pământească şi testamentul spiritual:

Vreau să fiu îngropat într-un sicriu de ciocolată.

Să-mi fie ţărâna dulce.

Mai întâi am văzut buldozerul şi apoi pe Felix. L-am văzut înainte să mă vadă el. A apărut de pe o străduţă alăturată chiar în clipa în care ajungeam eu pe plajă. Venea cu mersul cerşetorului şchiop, aruncând în jur priviri chipurile întâmplătoare, dar, ca un pescar care trage plasa cu o mişcare amplă, aduna în ochi tot ce se găsea prin preajmă... Ştia cum să privească: fiindcă atunci când un om obişnuit, nevinovat, vrea să privească în spate, priveşte de obicei peste umărul stâng. Aşa e. Încercaţi şi-o să vedeţi. De aceea, când un detectiv bun urmăreşte un suspect, el o să se străduiască întotdeauna să se ţină în dreapta lui ca să nu fie descoperit. Şi Felix ştia asta, bineînţeles, şi din când în când mai arunca o privire şi-n dreapta, aşa observându-mi silueta care se ascundea în umbră.

Probabil n-a fost sigur că sunt eu. A dispărut într-o clipă. N-am văzut încotro. Ca şi cum l-ar fi înghițit nisipul sau s-ar fi topit în întuneric. Se spunea asta despre el, că ți se scurge printre degete ca apa: sute de polițişti şi detectivi credeau că-l au în palmă, şi, când desfăceau palma să se uite, vedeau că Felix dispăruse iar.

În afară de unul care strânsese palma atât de tare, că atunci când o deschisese Felix era în continuare acolo.

Am aşteptat. Unde era? Am ezitat o clipă. Pe urmă am început să fluier încet *Ochii-ți sclipesc*. Am văzut ceva mişcându-se pe nisip, alunecând în lumina lunii printre moviliţe ca un şarpe întunecat, şi după o clipă mi-a răspuns de acolo un fluierat surd. Era semn că aveam deja o parolă fără să ne fi înțeles dinainte.

Ne-am apropiat unul de altul în întuneric.

— Uite, am spus eu şi i-am arătat buldozerul care era acolo.

— Dinozaurus, a zis Felix.

Şi nu mi-am dat seama dacă voia să spună că buldozerul e vechi sau că arată ca un animal preistoric.

Mic. Solid. Galben. Avea în față o cupă mare cât el şi o ținea ridicată.

Ne aflam într-o groapă mare, săpată în nisip. În ea părea că o să fie aşezată fundația unei clădiri. Încă nu

înțelegeam ce veniserăm să facem acolo. Mergeam în linişte. Am cercetat terenul. În jurul gropii era un gard de scânduri. Nişte fiare subțiri şi lungi fuseseră adunate într-un morman lângă o maşinărie pentru tăiatul fiarelor. Mai era şi o baracă mică de lemn. Baraca paznicului. Printre scânduri nu se vedea nici o lumină.

Ne-am apropiat. Mi se părea că Felix mai mult adulmecă decât priveşte.

— E cineva înăuntru, mi-a arătat el cu degetul. Doarme.

— De unde ştii? am întrebat eu încet.

— A fost foc de tabără aici, a şoptit şi el şi mi-a arătat un cerc mic de tăciuni. Un singur pahar de cafea.

— Frumos, Holmes, i-a zis Gabi în capul meu. Şi de unde ştii că doarme?

— Nu ştiu, a răspuns Felix în şoaptă. Dar aşa sper. Cine sunt eu, prorocul Ilie?

Am ocolit baraca. N-avea ferestre. Descoperirea asta l-a bucurat foarte mult pe Felix. Mi-a făcut semn cu degetul că e totul OK. Apoi a început să caute prin jur. A găsit o scândură şi a măsurat-o din ochi în fața uşii de la baracă. Tiptil de tot, cu mişcări de pisoi care merge în vârful lăbuțelor când pândeşte un şoarece, s-a apropiat. O clipă de tăcere, şi-atunci, cu o mişcare rapidă şi hotărâtă, a

băgat scândura între mâner şi uşă, transformând baraca în puşcărie.

— Repede, a spus, şi am auzit în vocea lui forța aceea, forța care se trezea în el în clipe de pericol, ca şi cum s-ar fi aprins deodată un motor şi ar fi început să huruie.

A sărit în buldozer ca în spinarea unui cal. A scotocit pe-acolo şi a găsit două cuie mari şi un cleşte. Nu înțelegeam ce face. Aveam impresia că în baracă se trezise cineva şi se mişca greoi înăuntru. Felix a împletit cele două cuie cu ajutorul cleştelui, a făcut o furculiță mică de metal şi a băgat-o în cele două găurele de la spatele scaunului. În jur încă era o linişte deplină. Nu ştiam ce-o să se întâmple.

S-a întâmplat că liniştea a fost spulberată într-o clipă. Felix a învârtit cheia improvizată şi dintr-odată buldozerul a început să duduie. În liniştea aia, zgomotul se auzea îngrozitor. M-am gândit că nu e om în Tel Aviv care să mai doarmă acum. Felix a sărit pe scăunelul şoferului şi mi-a făcut semn să vin şi eu, şi, dintr-un salt...

A eliberat frâna de mână şi buldozerul s-a smucit din loc. Ne-am zgâlțâit înainte şi înapoi, ca în spinarea unei cămile care se ridică în picioare. Felix a încercat cele două manete din față, a apăsat pedalele late şi, din câteva încercări, şi-a dat seama cum funcționează şi a început să

conducă. Buldozerul l-a ascultat imediat, ca şi cum i-ar fi simțit puterea. Când am trecut pe lângă baracă mi s-a părut că printre scânduri se zăreşte o lumină slabă. Am văzut mânerul uşii mişcându-se în sus şi-n jos. Paznicul încerca să iasă. Dar nu putea din cauza scândurii. A început să bată în uşă cu pumnii.

Cine greşeşte plăteşte, scumpule. Asta e lupta pentru supraviețuire. Du-te, întoarce-te la somnul tău.

Aproape imediat am ajuns la un val de nisip. Era o barieră uriaşă, înaltă de câțiva metri şi zeci de metri lungime. Un zid de nisip ridicat şi presat acolo ca un dig trainic – părea să fie tot nisipul scos din groapa la care fuseserăm mai înainte.

— Muntele ăsta blochează priveliştea Lolei! a explicat Felix strigând ca să acopere zgomotul. Ascunde de ea marea!

— Dar când o să construiască şi casa o să ascundă priveliştea şi mai mult! am strigat şi eu.

— De trei ani nu mai construiesc nimic! mi-a răspuns cât a putut el de tare. Au lăsat tot şi au plecat, uite-aşa. Au lăsat nisip, buldozer, chiar şi paznic! Au isprăvit banii! Au furat marea şi duşi au fost! Acum ține bine! Haide!

Şi, cu strigătul ăsta războinic, a îndreptat buldozerul spre munte, turând motorul la maximum. Am zburat. M-am apucat de mânerul de sus al cabinei şi am închis ochii.

Cupa de metal a lovit valul de nisip în centru şi l-a despicat. De trei ani stătea acolo zidul şi se întărise de la umezeală şi sare. Dar buldozerul a intrat în el dintr-o singură izbitură. Nori sufocanți de praf s-au ridicat în aer. În ochi, în nas, în gură, mi-a intrat nisip peste tot. Felix a apucat schimbătorul de viteze şi a tras buldozerul înapoi. Cu o mişcare sigură, a schimbat direcția şi s-a repezit iarăşi.

Buldozerul a înaintat brutal, cupa s-a ridicat puțin, a coborât din nou foarte repede şi a izbit iar cu toată puterea oțelului ei la baza muntelui. Bucăți imense, stânci de nisip au început să se desprindă şi să aterizeze în jurul nostru, să urce sub formă de praf spre cer. Felix râdea, dădea capul pe spate şi răgea ca un leu, urla ca un şacal şi zbiera de fericire. L-am atins pe umăr, să-şi aducă aminte că are un partener! S-a dar puțin mai încolo pe scaun şi m-a lăsat să apăs pe pedală. Buldozerul urla şi trepida, l-am scos dintre grămezile de nisip care se fărâmau în jurul şi deasupra noastră şi ne-am repezit din nou de-a lungul valului, căutând un punct unde să ne înfigem în el. Era grozav, era o nebunie, am izbit valul de

nisip ca nişte cuceritori care doboară un zid de piatră, iar eu, pe lista mică pe care-o păstram în minte, la secţiunea „Experienţă în conducerea vehiculelor” am adăugat „buldozer” după „locomotivă”. Felix răcnea ceva cât putea el de tare, mi se părea că intonează „Cine-o să fure, o să fure trenul de Tel Aviv?” şi-şi răspundea singur: „Noi, pionierii, o să furăm trenul de Tel Aviv!”. Apoi a început să cânte altceva: „Azur jos, azur deasupra, noi distrugem port cu port!”, şi-atunci m-am gândit că a venit timpul să avem şi noi un imn al nostru, al echipei de acţiune, şi împreună, strigând printre norii de praf şi în zgomotul mării, ne-am compus un cântecel:

„Ochii-ţi sclipesc ca nişte diamante!
Îţi fac cu mâna de pe mal!
Marea a fost furată!
Marea e-acum recuperată
Şi noi o să primim râvnitul şal!”.

Nu ştiu care dintre noi a compus imnul. Eu am început, Felix a continuat, şi un minut mai târziu cântam deja împreună, strigând cât ne ţinea gura de tare. Felix dădea din mâini în toate direcţiile şi din ochi îi curgeau lacrimi de bucurie. În hainele lui de cerşetor şi în salturile buldozerului arăta ca un păgân din vechime care aduce

slavă lunii şi m-am gândit că poate e bucuros pentru că de-a lungul întregii lui vieți de încălcare a legii n-a avut prilejul să facă asemenea nelegiuiri ca alea pe care le înfăptuia cu mine, nelegiuiri cu scop nobil. Şi aşa am început să dansăm amândoi pe buldozer, dând din mâini şi urlând, şi el la fel, gălbiorul, s-a umplut de spiritul dezlănțuirii şi al libertății. Nu mai văzusem niciodată un buldozer atât de vesel. Poate că era recunoscător că-l trezisem din somnul lui îndelungat. Țopăia cu farmec şi cu eleganță; târându-se viclean, se apropia de mormanul de nisip şi abia în ultima clipă-l izbea, surprinzându-l cu zbierete şi cu şocul cupei lui atotputernice. Era drăguț şi nimicitor ca un pui de mamut şi după fiecare izbitură îşi ridica spre cer cupa zimțată şi părea că izbucneşte într-un râs înăbuşit de buldozer. Câteodată trebuia să-i dăm tare un ghiont în coaste ca să se liniştească...

(Acum cu toții în cor:

„Hei, hei, Lola...
Hei, Lola Ciperola!
Hei, hei, Lola...
Lola Ciperola!".)

Întunericul se topea şi se pierdea în cer, târât spre mare. Fâşii luminoase de albastru se dezvăluiau dincolo

de coridoarele pe care le săpaserăm în zid. Am tras adânc în piept marea pân-am simțit în plămâni usturimea sării. Zbieram, urlam, nu-mi amintesc, o cucerisem! Acum era a mea! Nici un copil nu mai făcuse asta înainte! Nici unul în toată lumea! Niciodată!

La cinci dimineața, buldozerul a tăcut pe neaşteptate. Poate se stricase, poate i se terminase benzina. La orizont cerul se luminase mai mult şi pescăruşi albi începuseră să zboare şi să țipe. Zidul zăcea distrus, fărâmat de la un cap la altul, iar valurile agere ale dimineții se grăbeau să muşte din el şi-i târau rămăşițele în mare. Felix şi cu mine eram plini de nisip peste tot. Simțeam înțepături şi pe pleoape. O mască de nisip umed şi sare se întărea pe fețele amândurora. Dincolo de mască, ochii lui albaştri străluceau ca ochii unui copil foarte fericit.

A băgat mâna sculptată-n lut sub cămaşa zdrențuită de cerşetor şi a scos de-acolo lănțugul subțirel. Un medalion în formă de inimă şi două spice de aur i-au sclipit miraculos în mâna plină de nisip întărit.

— Tu eşti ca mama ta, a râs de sub masca de nisip, aşa era şi ea cu marea. Înnebunită ca tine. Marea era casa ei. Exact ca un peşte. A pus şi ție nume de peşte.

Amnono[21].

A scos un spic şi l-a mângâiat cu degetele.

— Acum arunci tu, a spus deodată şi mi l-a cuibărit în palmă.

— Eu?

(Eu?!)

— Mă laşi să fac semnul tău?

(Mă lăsa să fac semnul lui?)

— Da. Chiar rog pe tine. Aşa cel mai corect. Te rog.

Galben şi uşor. Micul spic în mâna mea. M-am ridicat în picioare pe buldozer. Am văzut că se uită la mine într-un fel aparte, cum mă privise în tren prima oară.

Cu toată puterea mea l-am aruncat spre cer, spre mare.

A plutit în aer, s-a răsucit încet, a strălucit o clipă şi a fost înghițit de valuri. Apoi a venit un pescăruş alb şi s-a scufundat după el. Poate l-a găsit, poate nu.

Am sărit de pe buldozer şi-am început să alergăm. Trebuia să dispărem de-acolo înainte să se trezească oraşul. M-am uitat înapoi o clipă şi am simțit o mică părere de rău: micul nostru buldozer stătea pe țărm, cu

---

[21] Denumirea ebraică a peştilor din familia ciclidelor, cunoscuți generic ca tilapia sau peştii Sfântului Petru, cel mai popular peşte din Israel. Pescuiți încă din vechime în Marea Galileei, tilapia apar deopotrivă în Talmud şi în Noul Testament (n.red.).

cupa ridicată. Numai o noapte rupsesem vraja somnului, acum se cufundase iar în ea.

Din baraca paznicului se auzeau bătăi şi strigăte. Felix a ezitat, dar s-a dus acolo şi a slăbit puţin scândura de pe mâner. Loviturile dinăuntru au încetat. Poate că omul se speriase. Ne-am grăbit să ne îndepărtăm, dar, înainte de-a pleca de pe plajă, Felix m-a oprit şi a arătat cu degetul spre oraş:

— Uite acolo, Amnon.

Cele mai multe case aveau obloanele închise. Tel Avivul încă-şi dormea somnul nevinovat, visând un ultim vis. De la o fereastră, la etaj, a apărut în lumina blândă un fel de fâlfâit subţire, vaporos, un nor străveziu şi violet, care respira în aerul dimineţii şi întâmpina cu emoţie vântul care-l umplea de viaţă. Şalul Lolei Ciperola, care acum era al meu.

20

Oare există reîncarnare? Şi încă ceva: apar în ziar. Pe prima pagină

Înainte de orice, am făcut duş. A fost primul duş din viaţa mea la Tel Aviv şi categoric era cum se auzea la noi în Ierusalim: jet puternic, plin, care ţâşnea în forţă şi făcea

bulbuci pe capul tău. Nu ca picuratul jucăuş al duşurilor noastre, care te stropea un pic şi fugea înapoi pe ţeavă râzând în hohote. Am dat jos crusta de nisip care se lipise de mine şi am mai stat o jumătate de oră sub cascadă, până când apa m-a liniştit de tot. La duş mi-am adus aminte că încă nu-i sunasem pe tata şi pe Gabi, dar, când am ieşit, Felix a zis că e gata masa şi că ar trebui să mâncăm. Lola ne pregătise un mic-dejun regal în stilul plăcere pentru maţe şi jubilare pentru suflet: ochiuri şi cacao, salată tăiată mărunt şi suc de mere, care, după părerea mea, merita cel puţin locul doi pe scara pemjusu (după masa de la restaurant). I-am spus că stilul ei în materie de salate seamănă cu al lui Gabi şi Lola a întrebat cine e Gabi, şi eu am început să povestesc cu gura plină (cum se potrivea cel mai bine cu Gabi). Tot timpul mi-a părut rău că nu era şi ea acolo, fiindcă simţeam că ea şi cu Lola ar fi putut să fie prietene bune datorită părerilor comune despre viaţă şi despre bărbaţi. Şi mi-a părut puţin rău că Gabi nu putea să vadă şi să se mândrească cu felul meu de-a vorbi cu oameni celebri şi importanţi. Fiindcă de mult îi spuneam Lola şi ea îmi spunea Nono.

Dar Lola nu se simţea celebră sau importantă când era acasă. Era doar o femeie mai în vârstă şi plină de viaţă, fără măşti de fard, fără vocea aia care urca şi cobora şi

care deodată începuse să mi se pară o voce artificială, o voce de scenă, fără gesturile ei exagerate. O femeie din carne şi oase, cu uşor accent străin la ea acasă, cu observații mici şi comice, cu fața bronzată şi frumoasă, şi un corp zvelt, şi pete maronii de bătrânețe pe mâini, şi un gât un pic ridat, poate de-asta purta întotdeauna şalul.

Era blândă cu mine şi grijulie. Oriunde mă duceam venea şi ea şi stătea pur şi simplu acolo şi se uita la mine. Era foarte straniu, fiindcă în general, până cu o zi în urmă, eu eram cel care se străduia atât de mult s-o privească fie şi numai pentru o clipă, fie şi numai o ochire, şi de cele mai multe ori plăteam şi bilet, iar acolo ea mă sorbea din ochi.

— Să-mi zici când te saturi de mine, Nono, a spus, mie îmi place atât de mult să mă uit la tine.

— Ce e de văzut? am râs eu jenat.

— Eşti frumos. Bine, nu din cale-afară, să nu ți se urce la cap, dar ai o față interesantă. Tot felul de contradicții interioare pe care aş vrea atât de mult să le-nțeleg mai bine! Şi urechile astea, zici că-s de motan. Şi eşti dulce când zâmbeşti şi tot ce faci tu mă impresionează. Oof!

Mi-a luat obrajii în mâini şi a clătinat din cap râzând:

— Ce tot vorbesc eu aici! Trăncăneală de femeie bătrână. Dar trebuie să mă-nțelegi şi pe mine: singurii

copii pe care-i întâlnesc eu la teatru sunt femei în toată firea îmbrăcate-n copii şi de mult n-am mai văzut un copil adevărat. Mai povesteşte-mi.

— Despre ce?

— Despre toate. Despre prietenii tăi. Şi cum arată camera ta. Şi cine-ți cumpără hainele, şi ce faci după şcoală. Îți place să citeşti?

Mai întâi Felix, şi-acum ea. De mult nu se mai interesase cineva de mine atât. Ce-aveau cu mine ăştia doi?

— Hai, vino şi ajută-mă cu pozele, am nevoie de un bărbat tânăr şi puternic care să mi le dea.

S-a suit pe o scară şi i-am dat una câte una pozele înrămate care până ieri erau atârnate pe perete. Asta făcuse toată noaptea: le dăduse jos, scosese cuiele, umpluse găurile cu pastă de dinți albă şi, spre dimineață, zugrăvise din nou.

— E numai meritul vostru, voi m-ați ajutat să mă hotărăsc!

Aşa ne primise când ne-ntorseserăm dimineața de pe plajă. Era în pantaloni şi într-o cămaşă bărbătească plină de var.

— Sunt zece ani de când vreau să fac asta, şi n-am îndrăznit!

Jubila şi flutura bidineaua, stropindu-l pe Felix din cap până-n picioare.

— Zece ani n-am putut să respir aici din cauza mutrelor ăstora umflate, toate fotografiile astea ale mele, şi spectacolele, şi pozele cu mine. Şi totul merge acum direct în pod. Vreau să încep să respir iară!

Stăteam la picioarele ei şi i-i dădeam, unul câte unul, pe Elizabeth Taylor, Ben Gurion şi chiar şi Moshe Dayan, iar deasupra mea se rostogoleau vocile şi râsul ei când îi punea pe toți în podul întunecos.

— Nu mi-a mai reuşit niciodată atât de bine o dietă! mi-a zis când a coborât de pe scară. Cel puțin o tonă de aparențe şi de ipocrizie am dat jos într-o singură noapte!

— Dar teatrul e viața ta! am spus eu mirat şi puțin dezamăgit, la care ea:

— Eroare, domnu' Feuerberg! Viața mea abia acum începe. Azi! Poate chiar datorită ție!

Şi m-a luat pe sus şi a dansat cu mine într-o veselie prin toată camera până când aproape ne-am prăvălit amândoi.

Înnebunesc, m-am gândit. Nu înțeleg nimic.

Dar toate astea îmi făceau plăcere, şi nu mică.

Când mâncam micul-dejun am auzit obloanele deschizându-se în locuințele de alături şi exclamații de

surpriză şi de entuziasm. Din toate părțile au început să se deschidă alte şi alte obloane şi ferestre, oamenii se uitau afară şi se strigau unii pe alții cu emoție, şi nu înțelegeau ce se întâmplase peste noapte, şi spuneau că e o minune. De la etajul de dedesubt am auzit vocea unui bătrân care explica savant că probabil forța lunii fusese atât de mare în noaptea aia, că atrăsese valurile mai mult decât de obicei şi inundaseră mormanul de nisip, care se dizolvase. Alt vecin a emis ipoteza că primăria avea de gând să pună taxe şi pe peisaj şi în acest scop se grăbise să înapoieze cartierului marea...

— După cum auzi, copile, a spus Lola, în Tel Aviv sunt primiți oamenii şi fără examen de admitere.

A venit între Felix şi mine şi ne-a luat pe după umeri:

— Le-ați făcut un dar frumos, chiar dacă ei nu ştiu asta.

Am vrut să dau telefon acasă, dar Felix a început să povestească iarăşi cum am distrus noi zidul, cum ne-am năpustit asupra lui şi cât nisip a zburat în toate părțile, şi cum l-am închis pe paznic în baracă, şi cum... Arăta exact ca tata după o operațiune reuşită. Vorbea cu siguranță, cu trufie, cu dispreț față de cei care încercaseră să i se împotrivească. În asemenea clipe, tatei îi dispărea amărăciunea, iar lui Felix i se cojea puțin noblețea. L-am

privit şi m-am gândit că tare le mai plăcea amândurora să învingă şi că Felix probabil suferise şi se simțise foarte umilit când îl învinsese tata în luptă.

Dup-aia, Lola ne-a trimis la culcare, pe Felix pe canapeaua din salon, iar pe mine m-a dus într-o cameră pe care n-o mai văzusem până atunci. O încăpere micuță cu vedere spre mare.

— De aici se vede cel mai bine marea, a spus în timp ce înfăța patul. Cândva, cu ani în urmă, stăteam aşezată aici ceasuri întregi şi priveam pe fereastră. Singură sau cu încă cineva. Chiar şi de departe, marea mă linişteşte. Acum, şi ăsta e meritul vostru, marea mea s-a întors.

A stat o clipă şi s-a rezemat de pervaz.

— De aici marea e cea mai deschisă, cea mai albastră, a zis pe un ton măsurat, ca şi cum ar fi citat pe cineva care spunea asta de multe ori.

Cu o singură mişcare a coborât jaluzeaua, ca să nu mă deranjeze soarele dimineții, dar a fost o mişcare atât de rapidă, ca şi cum ar fi vrut să reteze o amintire dureroasă. A zis în şoaptă „Noapte bună, Nono” şi a ieşit.

Întuneric. Eram culcat pe spate. Am încercat să ațipesc, am auzit-o vorbind în şoaptă cu Felix, dar n-am reuşit să înțeleg. M-am enervat un pic că iar uitasem să sun acasă. Fie. Când mă sculam.

Patul era îngust, ca un pat de copil, dar mă simţeam comod în el, ca Bucle-Aurii în patul ursuleţului. Eram puţin răcit după treaba din cursul nopţii şi mi-era greu să respir. Nici aerul din cameră nu era proaspăt. Se simţea că nu mai stătuse nimeni în ea de foarte mult timp, poate că nici nu se mai intrase acolo. În faţă era un dulap mare, iar pe perete, fotografii cu peisaje. M-am ridicat în linişte şi m-am uitat la ele: ilustrate înrămate. Munţi din Elveţia, Turnul Eiffel. Zgârie-nori din New York. Şi nişte zebre care alergau în Africa. M-am mişcat în linişte. Nu voiam să audă că m-am ridicat. Nu ştiu de ce mă ascundeam, de cine mă feream.

Pe un raft în colţ erau nişte păpuşi vechi, soldaţi din ţări îndepărtate. Îmbrăcate în uniforme naţionale. Păreau o colecţie. Cineva le adunase şi le aranjase acolo, poate că în urmă cu ani de zile. Am luat o păpuşă şi ea a început să se dezintegreze. Uniforma roşie practic s-a fărâmiţat când am atins-o. M-am simţit prost că am distrus-o în felul ăsta şi am început să am o senzaţie apăsătoare, că dacă mai ating şi alte lucruri o să se facă praf în mâna mea.

M-am întors repede în pat. În cameră era destul de întuneric, dar mergeam cu încredere. Ca şi cum aş fi cunoscut totul, ca dalele aspre de sub piciorul meu gol. Ca şi cum aş mai fi fost cândva în camera aia. Însă abia ieri

intrasem în casa Lolei! Zumzetul dintre ochi a început din nou. L-am simțit apropiindu-se ca un huruit de motocicletă care vine de departe. Poate că mâncasem prea mult la micul-dejun. M-am întins. M-am ridicat în fund repede. Cine-i acolo? Numai o umbră.

Mi-am tras pătura peste cap. Şi urechile mi le-am acoperit pe amândouă, în ciuda recomandărilor tatei. Am lăsat doar o crăpătură, să pot trage cu ochiul. Am încercat să descifrez siluetele. Dulapul mare, obiectele, păpuşile soldați de pe raft, ilustratele cu peisaje din toată lumea... Am început să mă simt la înghesuială. Pereții mă strângeau. M-am răsucit pe spate. Nu era bine. M-am răsucit pe burtă. Respiram mirosul pernei. Mi-era cunoscut. Ca şi cum aş mai fi simțit cândva mirosul ăla. Ce se întâmpla cu mine? Fiecare lucru din camera aia îmi spunea ceva. Micul-dejun mi se închega în burtă ca un ghem rece. Fără strop de putere am întins mâna şi am atins peretele, iar degetul meu a găsit zgârietura în formă de fulger, o zgârietură adâncă, mult mai adâncă decât a mea, probabil cine dormise cândva acolo făcuse mari eforturi să nu plângă. Am atins-o de sus până jos şi am simțit cum degetul mi se albeşte. Am băgat repede mâna între cadrul de fier al patului şi saltea. Gume de mestecat. Nu se poate, m-am gândit, totul e exact ca în camera mea.

Am pipăit salteaua. Am găsit ruptura din material. Exact în locul în care ştiam că e. Cui dormise acolo înaintea mea îi plăcea să scotocească în saltea exact în locul în care îmi plăcea mie. Numai să nu fie şi bomboane de zmeură, mi-am zis eu de prost ce eram.

Am sărit în fund panicat. N-are cum, m-am gândit. Nu e normal. Dintr-odată nu mi-a mai curs nasul. M-am gândit că e exact ca în povestea pe care mi-o spusese odată Haim Stauber despre o fetiță din India care-şi amintea cine fusese într-o viață anterioară. Fetița şi-a dus părinții într-un sat în care nu mai fusese niciodată şi le-a arătat locul exact unde ascunsese o jucărie cu o sută de ani înainte să se nască. Dar lucruri ca astea nu se petreceau decât în India. Nu aici. Nu mie. Ce se-ntâmpla cu mine? Cine eram? Paralizat de spaimă, am scos bomboana din celofan şi am băgat-o în gură. Era uscată şi stafidită. Ca un cristal. Până şi mucegaiul împietrise pe ea. Am lins-o şi am supt-o până s-a umezit şi şi-a amintit cine e. Un fir de gust, o amintire de zmeură, mi s-a topit pe limbă, răspândindu-mi-se în tot creierul. Stăteam pe pat şi lingeam bomboana cu nesaț, tot numai gură şi limbă şi aducere aminte. Tot ce era în jur s-a evaporat, în afara gustului de zmeură care mi se topea în gură. Poate

că aşa simţea şi-un bebeluş când sugea lapte de la mama lui.

M-am trezit din visarea dulce şi nu mai eram obosit. Camera mă chema răspândind unde sonore ca furnicăturile pe care le trimite o mână amorţită. Care încearcă să-şi revină. M-am ridicat în linişte, m-am dus la dulapul din perete şi l-am deschis.

Era un dulap cu hăinuţe de copil. Nimic deosebit, m-am gândit ca să mă liniştesc: de sus până jos numai hăinuţe de copil. Dar nu m-am liniştit. Dimpotrivă. Mi s-a făcut pielea de găină. În fond, haine de copil. Nu eram în stare să-mi dau seama dacă de băiat sau de fată. Poate şi, şi: rochii şi fustiţe şi albituri de fată. Dar şi pantaloni de băiat. Şi cămăşi de băiat. Şi curele late de piele. Şi ciorapi de sport groşi. Băiat sau fată? Şi colecţia de păpuşi de pe raft – a unui băiat sau a unei fete? Fiindcă erau păpuşi, dar soldaţi. Sau poate mai mulţi băieţi şi mai multe fete care trecuseră prin camera aia, ca mine? Care fuseseră aduşi acolo cu tot felul de tertipuri şi pretexte şi ademeniri? Şi ce li se făcuse? Şi unde erau ei acum? Am atins rochiţele atârnate. Atingerea lor era răcoroasă ca a fustiţei pe care Felix mi-o adusese în ziua aceea. Şi hainele aveau, în cea mai mare parte, culori asemănătoare cu cele pe care mi le adusese el. Culori tari. Roşu. Violet. Verde.

Ceva aici nu-i în regulă, m-am gândit. De ce m-au pus pe mine tocmai în camera asta? Gabi nu-mi povestise niciodată că la Lola ar fi locuit vreun băiat. Sau vreo fată. Atunci ale cui erau hainele alea? Şi care era legătura dintre Lola şi Felix? Şi de ce mă adusese Felix acolo? Voiam să dau telefon acasă. Trebuia să vorbesc cu tata. Imediat.

Am auzit paşi apropiindu-se şi am sărit în pat. Am apucat să mă învelesc. Lola Ciperola şi Felix Glück au intrat în vârful picioarelor. Am închis ochii. M-a cuprins o teamă rece, o teamă care zburătăcea ca un liliac din întunericul basmelor traduse sau din zvonurile înfricoşătoare care circulau prin poliție despre hoții de copii şi ce le fac ei. Cu toată puterea care-mi mai rămăsese, m-am luptat cu teama asta. Ea nu se potrivea cu Felix şi cu Lola. Nu? De ce nu? Poate că răpitorii de copii arată tocmai ca nişte oameni simpatici. Doar trebuie să-i convingă pe copii să vină cu ei, corect? Şi poate că ăştia doi lucrau mereu în colaborare şi Felix întotdeauna îşi aducea victimele acolo. Şi ce anume exact îl întrebase Lola despre jocurile lui nebuneşti şi dacă avea voie să mă ia cu el? Şi de unde aveau ei toate hainele alea de copil?

Am aruncat o privire printre pleoape şi i-am văzut cum stau deasupra mea. Capul ei era rezemat de umărul lui şi

brațul lui drept o ținea pe după umăr. Stăteau așa, în tăcere, şi mă priveau, iar Felix a spus în şoaptă:

— Copilul.

Şi Lola a oftat adânc.

Apoi l-a împins pe Felix să iasă, a închis uşa după el şi s-a aşezat pe un scăunel, lângă pat. Stătea acolo şi se uita la mine. Aproape că nici nu respira.

Eram deja foarte zăpăcit. N-aveam putere să înțeleg ce se întâmplă cu adevărat în jurul meu. Poate că Felix fusese cândva un infractor, poate că încă era nelegiuit, dar eu îl adusesem acolo. Eu alesesem să venim! Şi Lola? Ce legătură avea ea cu toate astea? Fiindcă dacă ea avea totuşi vreun gând rău cu mine, o fărădelege, atunci nu-mi mai păsa dacă mor sau nu, fiindcă atunci nimic nu mai valora nimic. Am oftat neliniştit.

Ea s-a ridicat imediat, s-a grăbit spre mine, mi-a trecut mâna peste frunte şi mi-a şters broboanele de sudoare.

— Dormi, te veghez eu, a şoptit.

Cu degetele ei delicate, a potrivit pledul în jurul meu şi mi-a umflat perna. Sigur că da, mereu ştiusem că ea nu poate fi părtaşă la vreo ticăloşie.

Privirea ei mă învăluia cu nostalgie, sau cu dor. M-am răsucit puțin. Ne-am uitat unul la altul pe întuneric.

— Nu te speria, Nono, a spus cu vocea aia blândă pe care o avea acasă. Sunt eu. Vrei să plec?

— Nu, e-n regulă.

Dar ce voia de la mine?

— Felix mi-a povestit că uneori mă aşteptai lângă casă şi că eu nici măcar nu te băgam în seamă, a zis. Iartă-mă.

— Nu-i grav. Te vedeam şi la spectacole.

— Da, mi-a povestit. Cum ți se pare că joc, Nono?

— Foarte frumos. Mă gândeam… Mi se pare că eşti o actriță excelentă. Dar…

— Dar ce?

S-a aplecat puțin în față. Ce mi-o fi trebuit mie să deschid gura...

— Nu… Mă gândeam numai aşa, că la tine acasă eşti mai… eşti mai adevărată.

Am auzit-o râzând în întuneric.

— Şi Felix crede ca tine. Zice că eu ştiu să joc numai roluri de regină şi prințesă, dar că într-un rol de femeie simplă sunt un eşec total. De mulți ani îmi tot spune asta. Poate că are dreptate.

Am vrut să protestez. S-o apăr, ca atunci când Gabi îşi ponegrea frumusețea exterioară. Dar nu mai aveam putere.

— Povesteşte-mi despre tine, Nono.

— Sunt cam obosit acum.

— Ce prostie din partea mea. Mă bucur aşa de mult că eşti aici, că e aici un copil, şi tot te chinui. Te las, gata. Dormi.

— Nu, mai stai. Nu pleca.

Poate pentru că mi-era teamă să rămân singur în camera aia plină de mister. Dar şi pentru că deodată îmi plăcuse foarte mult să stau cu ea. Era o senzație cu totul nouă. Ca şi cum ar fi fost o bunică.

Normal că aveam deja una în dotare. Bunica Tzitka. Relație complicată. Era mama tatei şi a unchiului Shmuel, plus trei frați de-ai lor. O femeie înaltă şi slabă, cu un bulb de păr cât o nucă în vârful capului, un ochi acoperit de o pojghiță tulbure de bătrânețe şi degete subțiri şi gălbejite. Îmi pare rău dacă sună ca descrierea unei vrăjitoare date la persoane dispărute. Aşa arăta, cu precizie totală, de fotografie. Nu mă simpatiza nici în general, nici în special. Orice ziceam sau făceam, avea ceva de obiectat. Din clipa în care mă vedea, mă țintuia cu ochiul bun ca un ac de compas şi începea să se rotească în jurul meu cu observații şi împunsături până când nu mai puteam şi izbucneam în plâns sau făceam o criză de nervi. Întotdeauna mi se păruse că nu mă putea suferi de când mă născusem, iar eu de la trei ani nu-i mai spusesem

„bunică” şi mă încăpăţânam să-i zic Tzitka, şi aveam un fel deosebit de a-i pronunța numele, ca să se înțeleagă bine ce simt față de ea. La vârsta de patru ani – după ce Gabi mi-a citit *Scufița Roşie* – am început să am bănuieli grave în privința ei şi l-am înştiințat pe tata că nu mai vreau să mă duc la ea, cel puțin până n-apare vânătorul să clarifice câteva aspecte dubioase legate de identitatea ei.

Tata nu s-a ostenit nici măcar să ne ajute să ajungem la un compromis. El a ascultat pur şi simplu tot ce i-a spus despre mine şi s-a străduit să nu ne mai întâlnim. Uneori mă minunam de repeziciunea cu care se bucurase să taie orice legătură cu ea. Dar tata nu prea le avea cu familia. Nu încurajase nici legăturile mele cu ceilalți nepoți ai bunicii Tzitka, cei şapte veri ai mei. Ei erau toți, fără excepție, copii tipici de Shilhav şi şi-au învins fără probleme simpatia față de un individ ca mine. Toată copilăria m-am întâlnit cu ei numai la nunți şi la alte bucurii din astea de familie. La aceste ocazii festive stăteau toată seara lângă părinții lor, mâncau cu cuțitul şi cu furculița şi vorbeau numai dacă le zicea cineva ceva. Şi, fiindcă nu încetau să-mi arunce anumite priviri şi eu nu voiam să le stric proasta părere despre mine, stăteam toată seara lângă masa cu băuturi şi mă făceam că beau

pahar după pahar, până când chelnerul dădea semnalul de alarmă vreunui unchi să vină să ia de-acolo copilul bețiv. Atunci controlam cu coada ochiului dacă mă vede bunica Tzitka şi mă duceam cu capul sus să mă cert cu toboşarul.

Şi tocmai la Lola, care era o străină, mă simțeam în largul meu. Blândețea, simpatia ei ciudată față de persoana mea…

Nu zic, era bine.

— Povesteşte-mi despre tine, am spus aproape moțăind. Nu despre partea cu actrița. Despre tine.

— În sfârşit, cineva care înțelege, a zâmbit Lola.

Şi-a îndoit picioarele sub ea pe scaun, aşa cum îi plăcea, şi s-a gândit o clipă.

— Ai dreptate, Nono. Eu şi partea cu actrița, aşa cum îi spui tu, nu mai suntem una şi-aceeaşi. Au trecut deja câțiva ani de când simt ruptura asta şi, să-ți spun drept – şi-a apropiat fața de mine şi a zis în şoaptă –, nu prea-mi mai place să joc în fața publicului.

Am rămas trăsnit. Ce *scoop* aveam: „Lola Ciperola urăşte teatrul!”. Dar se înțelege că n-aş fi dat asta la presă. Era o chestiune personală între mine şi Lola.

— Ce straniu, a zâmbit, n-am mai spus asta niciodată aşa. Cu atâta siguranță, dar aici cu tine mi se limpezesc

cumva tot felul de lucruri: ce e important în viață şi ce nu. Şi ce aş vrea să fac în anii care mi-au mai rămas.

Am zâmbit pieziş. Era politicoasă cu mine.

— Şi deodată mi-a venit şi pofta să-ți povestesc despre mine, a chicotit ea, să mă cunoşti puțin. Şi n-aş vrea să te obosesc. Dar nu pot să mă abțin. Sunt groaznică, nu-i aşa? Spune-mi că eşti obosit şi că te-ai săturat de mine.

— Povesteşte-mi cum erai când erai mică.

— Chiar vrei să ştii? Chiar?

Se bucura aşa de tare, că mi-am dat seama imediat cum era când era mică.

— Dar povesteşte-mi numai... am ezitat eu.

Cum să fi spus fără să se simtă jignită?

— ...numai chestii pe care nu le-ai mai povestit niciodată în ziare. Chestii în premieră.

M-a privit lung şi a clătinat încet din cap:

— Pentru asta meriți un sărut mare-mare, Nono, dar o să mă abțin. Nu mai am chef să vorbesc. Mă laşi să-ți cânt un cântecel?

— *Ochii-ți sclipesc*?

— Nu. Alt cântec. Pe care mi-l cânta mie mama când eram cam de vârsta ta. Când eram mică, într-o țară îndepărtată, şi încă mă chema Lola Katz, n-aveam un nume de scenă atât de pompos şi de comic. Dar pe-atunci

aveam un câine pe care-l chema Viktor. Şi două prietene, Elka şi Katia...

— Lola Katz? Ăsta e numele tău adevărat?

— Închipuie-ți. Eşti dezamăgit?

— Nu... Voiam doar... Adică, e ciudat... Fiindcă Lola Ciperola e un nume foarte frumos...

Ea a mustăcit, a închis ochii şi a început să cânte în şoaptă într-o limbă străină. Un cântec frumos şi înduioşător.

Pe urmă, câteva ore mai târziu, sau câteva clipe mai târziu, am auzit-o murmurând:

— Dormi, puiule. Avem timp.

Când m-am trezit, era din nou seară. Toată ordinea zilei fusese dată peste cap. Zăceam în pat şi visam. La ora aia, acasă, tata încă nu se întorsese de la muncă. Eram liber. Puteam să joc fotbal de masă sau să frunzăresc cataloagele de armament, sau să mă plimb cu degetul pe glob şi să încerc itinerare între țări, sau pur şi simplu să nu fac nimic. Uneori eram sigur c-a trecut o oră şi că tata vine imediat, iar după ceas dacă trecuse poate un minut. Atunci ce era să fac? N-aveam chef să stau în casă, să fac lecții nu-mi plăcea fără Gabi, iar la Miha nu mă duceam decât dacă n-aveam încotro. Stăteam cu el, vorbeam prostii şi din mine începeau să curgă minciunile, eu îl

păcăleam şi el se uita la mine cu gura căscată, cu urechile lui cărnoase cu lobi care atârnau ca două greutăţi... Mă lăsa să mă încurc în propriile minciuni, şi eu atunci mă enervam pe el şi-l provocam, şi uneori ne băteam hodoronc-tronc, de plictiseală, şi în cele din urmă mă ridicam şi plecam de-acolo simţindu-mă gol pe dinăuntru. De mult nu mai era prietenie adevărată. Doar plictiseala amândurora. După *bar mitzvah* voiam să-l înştiinţez că de-acum nu mai eram prieteni. Gata.

Dacă mi-ar fi plăcut să citesc – dar nu-mi plăcea şi aşteptam să-mi citească Gabi – dacă aş fi cântat la ceva, la tobe, de exemplu, pentru tobe nu-ţi trebuie ureche muzicală, doar un simţ al ritmului şi forţă, şi asta aveam. Dar tata nu fusese de acord să-mi cumpere.

Ce făceam cu adevărat în miile alea de ore? În toate după-amiezile alea nesfârşite din copilăria mea? Cu ce-mi umpleam viaţa? Ţin minte, de exemplu, că-mi dădeam singur teste şi încercam să identific maşinile vecinilor numai după cum se auzea motorul. Sau îmi răsfoiam ore întregi colecţia de ştiri cu persoane dispărute şi mă întrebam unde-or fi ele acum, şi plănuiam să le fac poliţia mea secretă, fiindcă ele deja nu mai aparţineau nimănui, erau pierdute, şi-atunci de ce să nu fi fost ale mele, să mă păzească pe mine... Sau porneam cu patinele în parcul

celor patruzeci şi încercam să văd dacă ştiu numele tuturor soldaţilor căzuţi în luptă de pe monument. Sau pur şi simplu nimic. Nu făceam nimic. Existam numai şi aşteptam să se întâmple ceva, să înceapă viaţa.

Dar nu-ncepea nimic. Şi când odată a început ceva, o prietenie adevărată, eu am pierdut-o.

Dacă ar fi fost miercuri, atunci exact la ora aia m-aş fi strecurat printre tufişuri tot drumul de la centrul comercial, în calitate de gardă de corp a mamei lui Haim. La şase şi jumătate seara se întorcea, ca întotdeauna, de la coafor. Cu toate că nu mai voia să audă de mine, eu n-o lăsam fără apărare. Mergeam după ea, cercetam să văd dacă nu sunt pericole potenţiale în jur, stabileam rute alternative de scăpare în caz că apărea vreo problemă sau un atac frontal. Uneori se mai oprea să stea de vorbă cu câte-o vecină. Eu intram imediat în alertă, gata să mă reped sinucigaş dacă se dovedea că vecina are de gând să o atace. În capul meu, un glas striga tare: „Scoate pistolul! Foc! Trage!”. Dintre tufişuri îi cercetam pleoapele mari, cum se lăsau şi se ridicau atât de delicat. Uneori, când reuşeam să mă ascund foarte aproape de ea, mi se părea că o aud pe ea îndemnându-mă.

Ceasul de la Lola arăta şapte fără un sfert. M-am sculat, am făcut din nou duş, să mă curăţ de transpiraţia

zilei fierbinți. Cum trăiau oamenii în Tel Avivul ăla nici că puteam să înțeleg. Lola plecase deja la teatru şi ne lăsase singuri, după ce-i întocmise lui Felix o listă întreagă de „instrucțiuni cum să aibă grijă de casă, de bucătărie şi de Nono”. Ziceai că am trei ani şi sunt făcut din sticlă. Felix stătea în salon şi citea ziarul la lumina veiozei cu abajur chinezesc. Purta un halat roşu cu cordon. Se spălase pe cap şi avea părul ondulat, alb şi uşor gălbui la vârfuri. Când m-a văzut, s-a ridicat imediat, a împăturit ziarul şi m-a întrebat ce mi-ar plăcea să mănânc.

Era puțină încordare în glasul lui, am observat. Am pus masa în bucătărie. Tăceam amândoi. M-am aşezat. M-am ridicat. Voiam să sun acasă. Dar Felix a spus că ochiurile o să fie gata imediat şi e păcat să se răcească. I-am răspuns c-o să le zic numai că sunt în regulă, n-o să dureze nici un minut. Felix m-a anunțat că seara, la ora asta, liniile spre Ierusalim sunt precis ocupate. Vorbea repede, cu încăpățânare. M-am aşezat. Ce-i venise că sunt liniile ocupate? Mi-a adus ochiurile, şi două fâşii de ardei le împodobeau ca o coroană, şi o buclă de pătrunjel într-o parte ca o semnătură a artistului. M-am gândit că-i era dor de zilele în care mâncau la el treizeci de oaspeți la o masă.

— E în regulă aşa, Amnon?

— Sigur. Stil, nu aşa?

Pe fața lui a apărut un zâmbet trist. M-am speriat. De fiecare dată când părea deprimat, simțeam că parcă ar fi venit cineva şi ar fi suflat în flacăra unei lumânări pe care reuşiserăm s-o aprindem împreună. I-am amintit din nou noaptea trecută şi cum ne năpusteam cu buldozerul. Şi cum căzuse zidul.

— Şi în noaptea asta ce vrei să facem? m-a întrerupt distrat.

I-am întors întrebarea:

— Tu ce vrei să facem?

— Poți să întorci acasă la tine, Amnon, dacă vrei.

— Cum, să terminăm deja? Asta a fost tot? Abia acum, când începuse să-mi placă şi mie de-adevăratelea?

— Nu suntem obligați, a oftat. Tu hotărăşti.

— Eu aş vrea să nu se mai termine niciodată, am râs, dar sâmbătă am *bar mitzvah*. Ție ce ți-a zis tata? Cum v-ați înțeles?

— Încă o dată spun, Amnon: numai tu hotărăşti.

Era un răspuns ciudat. Ca şi cum Felix mi-ar fi ocolit întrebarea.

— Stai un pic: şi dacă eu hotărăsc să rămânem împreună o săptămână? O lună? Şi că de-acum nu mă

mai duc la şcoală şi ne învârtim aşa toate nopţile şi facem tot felul de chestii?

Cu multă seriozitate a spus:

— Asta pentru mine cel mai mare compliment.

Mi se părea că ar fi trebuit să răspundă altfel. Că doar nu era posibil ca tata să-i fi permis să mă ia pentru totdeauna. Clopoţelul de alarmă a început să sune-n mine. Mereu se spune că el sună-n creier, dar la mine suna în burtă, sub inimă şi un pic în dreapta.

Felix se învârtea prin bucătărie. Spăla pahare, îşi tot lega cordonul, deschidea frigiderul, îl închidea...

M-am oprit din mâncat. Îl urmăream. Ce se întâmpla acolo?

— Apropo, Amnon, a zis cu spatele la mine, trebuie vorbim despre ceva, eu şi cu tine, amândoi, înainte să mergem mai departe.

— Ce s-a întâmplat? S-a întâmplat ceva?

Bine-ar fi fost să nu se fi întâmplat nimic, ca visul ăla minunat să nu-mi fie distrus. Doar încă puţin. Încă o zi sau două. Oricum sâmbătă trebuia să mă întorc. Felix a început să caute ceva. A găsit pe scaunul lui. Ziarul împăturit. L-a aruncat pe masă, chiar în farfuria mea. Ce se întâmpla cu el? Mi-a sugerat să deschid ziarul şi să

citesc. Nu ştiam după ce să mă uit. Dar n-a trebuit să mă străduiesc prea mult.

Titlul de pe prima pagină urla cu litere roşii: „la amploare căutarea răpitorului şi a copilului”.

Şi dedesubt, cu litere negre şi groase: „Poliția a impus secret absolut în această privință. Se comunică doar că minorul răpit e fiul unui ofițer superior de poliție”.

Şi sub asta o poză cu mecanicul de locomotivă şi trenul oprit în mijlocul câmpului. Şi încă un rând pe care l-am citit: „Tatăl copilului conduce căutările. Identitatea răpitorului e cunoscută. E posibil ca băiatul să se afle în pericol de moarte”.

21

Înapoi la pistolul scos din toc; e vorba de iubire

Mi-era foarte frig. Asta îmi amintesc. Frig în tot corpul, ca şi cum ar fi venit cineva cu o foarfecă îngheţată şi m-ar fi decupat dintr-o poză frumoasă, plină de lumină.

— Ce-i asta? am întrebat.

Sau am spus. N-aveam putere să mai ridic tonul la sfârşitul întrebării.

— Trebuie spun poveste, a zis Felix obosit.

Ținea ochii închişi.

— Ce-i asta... am întrebat eu din nou, şi vocea îmi tremura ca ziarul pe care-l țineam în mână.

Cuvintele „pericol de moarte” îmi pâlpâiau în fața ochilor. Pe masă, între mine şi Felix, era un cuțit mare de pâine. Nu puteam să-mi iau privirea de la el.

— M-ai răpit? am întrebat prudent.

Nu-mi venea să cred, şi ştiam să ştiusem tot timpul, numai că refuzasem să înțeleg.

— Poate spune şi aşa, a răspuns.

Încă nu deschisese ochii. Toată fața îi era încordată.

— Chiar m-ai răpit?

Mi s-a frânt glasul la mijlocul întrebării.

— Ai venit la mine de bunăvoie, a spus.

Avea dreptate. Eu mă dusesem la el în tren, când îl întrebasem cine sunt eu.

— E poveste aşa... foarte complicată, a zis Felix, rezemându-se cu capul de perete, dar dacă nu vrei să ştii poți să spui acum.

Nu simțeam nimic. Nici o emoție, nici o senzație. Voiam doar să nu mai exist. Nici să mă întorc acasă nu mai puteam. Cum să mă întorc la tata după ce făcusem ce făcusem? Cum să accept că tot ce trăisem cu Felix, toate aventurile, fuseseră nişte delicte? Aşa se numesc lucrurile

astea. D e l i c t. Comisesem nişte delicte. În cap mă sfredelea zumzetul dureros, direct în ochiul stâng. Meritam asta. Să mă doară. Dar cum se întâmplase? Şi totul fusese întâmplător? Şi tata nu plănuise nimic din lucrurile pe care le făcusem? Şi nici măcar nu ştia de ele? Şi el n-avea să vină a doua zi să-i dea un bacşiş gras chelnerului rotofei? Şi eu chiar fusesem complice cu Felix la toate delictele? Cum de-l crezusem? Ce era în neregulă cu mine? Şi, da, cine eram eu?

Şi de ce-mi plăcuse atât de mult?

— De ce m-ai răpit? am întrebat, şi am rostit cu mare grijă cuvântul „răpit", care suna deodată îngrozitor şi nemilos.

El tăcea.

— De ce m-ai răpit?! am strigat.

S-a încordat puțin. Acum arăta slab şi bătrân.

— Din cauză că... din cauză că... am vrut să povestesc ție ceva, a spus.

— Să-mi povesteşti? Ce? De ce mă minți? am țipat eu atât de tare, că m-am şi speriat.

Cuțitul era foarte aproape de mâna lui.

— E poveste despre tine, Amnon. Şi puțin despre mine. Dar e mai ales despre tine.

— Şi ce-o să-mi faci acum? O să ceri răscumpărare de la tata?

Şi deodată am înțeles: se răzbuna pe tata! Da. Era un infractor care se întorsese să se răzbune pe tata. Tot timpul făcuse aluzii la asta, şi eu, de prost ce eram, nu înțelesesem: se răzbuna pe tata, care-l prinsese şi-l băgase la puşcărie! Dar eu ce vină aveam? Eu ce-i făcusem?!

Şi unde era înțelegerea lor secretă să mă antreneze în domeniul delictelor ca să fiu un detectiv mai bun, şi unde era strângerea bărbătească de mână? Eu inventasem totul.

— Nu cer nimic de la tatăl tău. N-am nevoie de banii lui.

— Atunci ce vrei de la el?

— Copilul lui.

— Pentru ce?!

Întrebarea a țâşnit din mine şi, cu ea, mi s-a frânt inima. Fiindcă deja îmi era drag, fiindcă mi se păruse că îi sunt drag şi eu, fără să ştiu că mă răpea numai. Totul se stricase, totul se strâmbase. Cum putusem să cred că tata pregătise toată operațiunea aia, iar acum se dovedea că el şi cu Gabi nu cunoşteau decât un scamator şi o contorsionistă şi un polițist deghizat şi un deținut

imaginar, şi, în comparație cu ce făcusem eu cu Felix, tot nu era prea mult.

— M-ai răpit ca să te răzbuni, i-am spus. Fiecare sunet mi-a ieşit încărcat de ură: Ca să te răzbuni pe tata, care te-a prins. Uite de ce!

El a dat din cap că nu, cu ochii închişi. Am avut tot timpul senzația că-i e teamă să deschidă ochii fiindcă şi lui îi părea rău că totul se dusese de izbelişte.

— Nu, Amnon. Eu am răpit pe tine numai fiindcă am vrut să văd pe tine. Şi să fiu cu tine. Asta n-are nici o legătură cu tatăl tău. E ceva al meu numai cu tine.

— Numai cu mine? Serios! De ce eu? Eu nu sunt celebru. Nu sunt decât un copil! N-aveai nici o şansă să primeşti ceva pe mine dacă nu eram băiatul lui!

— Amnon, dacă tu vrei să pleci, eşti liber, a zis Felix. Eu nu împiedic. Dar să ştii: numai tu eşti important pentru mine. Nu tatăl tău. Numai tu, Amnon.

— Şi dacă vreau pot să mă ridic acuma şi să fug?

— Nu trebuie fugi. Fugi doar când eşti urmărit.

— Şi... n-o să mă urmăreşti?

A deschis, în sfârşit, ochii. Erau încețoşați, de tristețe sau de înfrângere. I-am crezut, dar n-am putut să nu mă gândesc la toți oamenii pe care-i înşelase cu ochii ăia ai lui.

— Cum priveşti tu pe mine acum... a spus şi şi-a luat fața în mâini, clătinând tare din cap: asta e pedeapsa mea cea mai mare pentru şaptezeci de ani de minciuni, ochii tăi, cum priveşti pe mine...

M-am ridicat. Îmi tremurau genunchii, la fel şi mâinile. M-am străduit să nu-şi dea seama. Nu trebuia să observe că mă tem. M-am îndepărtat de el încet de tot, fără să mă întorc cu spatele. Stătea jos şi răsufla greu. Am văzut cât de tare îl durea că nu mai aveam încredere în el. Cum aş fi putut să mai am?

— Mă duc, am zis.

— Tu hotărăşti. Am spus ție tot timpul: tu hotărăşti când terminăm jocul.

Am mers aşa, cu spatele, până la uşă.

— Am poveste să povestesc ție, a continuat el liniştit, poveste importantă. Poveste despre viața ta.

Lua-te-ar naiba, pe tine cu poveştile tale, am gândit în sinea mea. Cum mi-ai distrus visul frumos despre ce-am făcut împreună. Cum părea dintr-odată totul urât şi înfricoşător.

— Un lucru trebuie ştii, a zis Felix: dacă mai dai câteva ore, nu multe, doar până mâine-dimineață, pot să povestesc povestea asta.

— Şi dacă nu? Dacă nu pot să mai cred o vorbă din gura ta?

A înclinat capul după fiecare cuvânt al meu. Ca şi cum l-aş fi lovit.

— Dacă pleci, nimeni de pe lumea asta nu va mai povesti ție povestea asta.

— Precis eşti gata să juri că aşa e! am zis eu în bătaie de joc.

Atingeam cu spatele clanța. Eram sigur că n-o să se deschidă. Că ascunde cheia în mână şi c-o să mi-o fluture pe sub nas cu zâmbetul lui de nebun şi ăsta o să-mi fie sfârşitul, ca al tuturor copiilor pe care-i adusese în casa aia, iar eu o să devin celebru când o să mă dea la persoane dispărute şi poliția o să ceară sprijinul oamenilor ca să mă găsească, iar pe urmă o să-mi descopere rămăşițele într-o pădure din Ierusalim.

— Amnon, ție nu jur nimic, a zis Felix calm, ție promit numai.

Dar cheia era acolo. Am răsucit-o în broască, uşa s-a deschis şi am luat-o la goană, trântind-o în urma mea şi fugind până jos.

Am sărit câte trei-patru trepte odată. O clipă mi-am imaginat că se repede după mine şi mă urmăreşte. E posibil să fi urlat. Mi s-a făcut părul măciucă, încordat tot,

dar el nu mă urmărea. Am ieşit în zbor din clădire. Era seară. Pe stradă circulau maşini şi felinarele erau aprinse. M-am oprit lângă un gard şi gâfâiam ca un câine. Tot timpul îmi spuneam cu voce tare: „Am scăpat! Am scăpat!”. Dar, fără să ştiu de ce, nu simțeam nici o bucurie, numai o durere şi o umilință îngrozitoare. Țin minte că mirosea a caprifoi. Că afară totul se petrecea ca de obicei. N-ar fi ghicit nimeni prin ce treceam în momentele alea şi din ce scăpasem. Un băiat şi o fată au trecut pe lângă mine îmbrățişați. După ei, un bărbat cu un câine. Ținea la subraț ziarul ăla, cu titlul pe prima pagină despre mine. Ce-ar fi făcut dacă l-aş fi oprit şi-aş fi recunoscut că eu sunt copilul ăla pe care-l căuta o țară-ntreagă?

Bărbatul a trecut pe lângă mine. Câinele s-a oprit puțin, mi-a adulmecat pantofii, m-a privit un pic bănuitor. A început să mârâie ca toți câinii care mă miros. Dar omul a tras tare de lesă şi l-a luat de-acolo înainte să mă dea de gol.

Am început să merg repede pe trotuar. Mă gândeam că o să am nevoie de un an întreg de linişte ca să înțeleg încurcătura de evenimente în care fusesem prins în alea două zile. Cel mai tare mă uluia că nu-mi dădusem seama ce se petrece în jurul meu. Că atât de mulți oameni erau

îngrijoraţi şi se agitau să mă caute, iar eu eram complet prizonier în povestioara pe care o născocisem singur.

Ca întotdeauna.

Nătărău, copil prost. Ce fusese în capul meu? Că tata o să mă dea pe mâna unui răufăcător dovedit, pentru ca răufăcătorul să mă instruiască un pic în misterele lumii celor fără de lege? Că o să-mi dea o lecţie concentrată de ticăloşie? Tata, care toată viaţa se străduise să trăiască după litera legii? Care se lupta cu ei din răsputeri, cu răufăcătorii de teapa acestui Felix?

Ce era în neregulă cu mine? Cum de greşisem în halul ăla? Ca şi cum cineva în somn mi-ar fi schimbat macazul şi eu aş fi continuat să merg pe linia aia, să zâmbesc prosteşte şi să cred că tot ce văd e-adevărat.

Şi totul era minciună. Minciună şi nelegiuire. De câte minciuni spusesem, reuşisem să mă păcălesc şi pe mine.

Chioşcul de ziare din colţul străzii era încă deschis. Am trecut tiptil pe lângă el şi am citit din mers câteva titluri. Toate ziarele scriau de mine pe prima pagină. Nici unul n-avea ce să spună decât că fusesem răpit. Nici măcar numele nu mi-l dădeau fiindcă poliţia ţinea totul secret.

Răpire. Răpit. Fusesem răpit. Pericol de moarte. Murmuram cuvintele astea. Sunau de parcă ar fi fost din tablă. Nu exista nici o legătură între ele şi felul în care se

purtase Felix cu mine. Şi nici nu eram în pericol de moarte. Ce mințeau ei acolo în ziare ca să atragă cititorii?

Am trecut pe trotuarul de vizavi. Mergeam repede, şi nu ştiam încotro. Numai să mă îndepărtez de Felix. Să fug de el. De pericolul pe care îl reprezenta. Ce făcea el acum singur în bucătărie? Precis dispăruse deja. Dispăruse ca o umbră. În căutarea altui copil pe care să-l păcălească.

Am făcut un ocol mare şi m-am întors pe strada din spatele casei Lolei Ciperola. Am vrut numai să văd dacă încearcă să fugă pe fereastră. Nu încerca. Mai bine mă îndepărtam şi raportam la poliție. Puteam să rog să dau telefon de la chioşc. N-aveam bani, dar îi explicam vânzătorului că eu sunt copilul din ziar. Răpitul, da.

Am încetinit un pic. Astea sunt lucruri la care trebuie să te gândeşti bine. Interesant dacă Miha ştia deja şi dacă colegii mei de clasă îşi dăduseră seama că despre mine e vorba. Băieții ăia cu care nu fusesem prieten niciodată. Care râdeau de mine şi de tata şi de jocurile noastre de detectivi, şi de saluturile noastre, şi de gradele pe care mi le acorda, sau nu, şi de faptul că mascota poliției nu fusese primită nici măcar în patrula de circulație a şcolii fiindcă nu te puteai baza pe ea din cauză de a şi b şi c.

Să vedem ce mai ziceau acum toți. Doamna Markus, de exemplu, care ținea morțiş să mă zboare din şcoală, poate

că acum avea să-şi şteargă o lacrimă şi să spună: „Băiatul nu era un sălbatic. Avea doar suflet de artist. Aşa e: sunt copii pătrați, şi sunt şi copii în zigzag. Şi noi n-am înțeles asta la timp”. Şi ceilalți profesori poate că se sunau unii pe alții: „El era. Săracu’ de el. Poate că purtarea noastră l-a împins la asta. Ar trebui să ne gândim să facem o broşură frumoasă în amintirea lui. Era totuşi un copil deosebit. Chiar dacă mai sălbatic el, aşa, câteodată”.

Şi interesant ce-ar fi gândit Haim Stauber. Şi dacă ar fi însemnat ceva pentru el. Şi dacă ar fi stat de vorbă acasă cu cineva despre asta.

Am băgat mâinile în buzunare ca să frânez un pic. Ce alergam aşa? Trebuia să mă gândesc bine înainte de orice acțiune. Din greşeală m-am trezit iar în fața casei Lolei Ciperola. Străzile de-acolo arătau toate la fel. Am mers până la colț şi am trecut din nou prin fața titlurilor din ziare. Poate că mii de oameni le citeau exact în clipa aia. Poate că şi Golda Meir[22] acorda problemei ăsteia puțină vreme, îşi întreba consilierul în chestiuni penale dacă poliția depune toate eforturile să-l salveze pe copilul ăla şi cerea să i se dezvăluie în secret numele lui, iar consilierul îi şoptea la ureche numele meu, şi prim-ministra spunea

---

[22] Politiciană social-democrată şi prim-ministră a Israelului în perioada 1969-1974. A murit în 1978 (n.red.).

cu vocea ei deosebită: „Aaa”, şi pentru o clipă nu se mai ocupa de problemele urgente ale țării.

Dar ce făcea oare acum Felix, pe care-l lăsasem la masa din bucătărie? Omul ăla, acel tovarăş al meu cu care petrecusem două zile atât de minunate, ca un vis, poate cele mai frumoase din viața mea de până atunci, şi care devenise deodată un titlu de ziar, iar pentru mine, străin şi duşman. Când plecasem de la el arăta ca şi cum s-ar fi scurs toată viața din el. Dar putea cineva să-mi explice de ce era atât de important pentru el să-l cred? De ce se străduise atât de mult să-mi facă pe plac în zilele alea două?

Şi-mi propusese să lucrăm împreună în chestiunea vegetarianismului. Iar eu îi promisesem (în inima mea) c-o să am mereu încredere în el.

Îl mințisem. Dar el mă mințise primul.

M-am aşezat pe marginea trotuarului. Nu ştiam ce să fac.

Pe strada principală am auzit o sirenă de poliție. Dacă mă duceam acolo, terminam imediat. Dar atunci n-aş mai fi aflat povestea pe care voia să mi-o spună Felix. Şi n-aş mai fi putut nici să-l întreb nimic. Tata nu mi-ar fi povestit niciodată. Nu voia să ştiu. Chiar şi lui Gabi îi interzisese să vorbească cu mine despre asta.

Şi Felix spunea că a cunoscut-o pe Zohara.

Şi ştia despre viața ei cu tata şi despre muntele pe care se duseseră ei să locuiască.

Şi ce era cu caii pe care îi aveau acolo? Şi cum erau ei acolo ca pereche?

Şi mai spusese că m-a răpit ca să-mi spună povestea.

Povestea. Povestea. Întruna zumzăia în jurul meu povestea. Treisprezece ani tăcuse, şi acum nu-mi mai dădea pace.

Un moment: fotografia. Fotografia pe care mi-o arătase-n tren.

Dumnezeule mare.

M-am luat cu mâinile de cap: în poza mea cu Miha purtam palton. Adică Felix începuse să se pregătească pentru operațiunea aia încă din iarnă. Câte eforturi şi cât stătuse să se gândească la asta. Numai ca să-mi spună o poveste? Şi Bugattiul pe care-l adusese cu vaporul. Şi cealaltă maşină pe care-o pregătise. Şi poate că mai erau lucruri la care nici nu ajunseserăm. Şi Lolei îi spusese: „Asta e ultima operațiune a lui Felix”. Spectacolul de despărțire.

El ştia ceva despre mine, ceva important pentru el. Dacă n-ar fi fost important, n-ar fi făcut eforturi atât de mari. Povestea mea era importantă pentru el. Şi, dacă nu-

mi povestea el, nu-mi mai povestea nimeni pe lumea asta. Se făceau treisprezece ani de când nu voia nimeni să-mi povestească.

Nu mi-e teamă de el, mi-am spus eu cu teamă. Pot să mă întorc, să-i ascult povestea şi la urmă să-l prind şi să-l dau pe mâna poliției.

Asta ar fi grozav, încercam eu să mă entuziasmez de unul singur, tatăl detectiv l-a prins pe răufăcător în urmă cu zece ani, şi acum îl prinde şi fiul detectiv. Şi aşa se închide cercul.

Ce escroc, am început să clocotesc: cum m-a făcut el să cred că tata a fost de acord cu toată operațiunea asta!

Dar în sinea mea deja recunoscusem: el nu mă făcuse să cred nimic. Eu îi pusesem întrebări şi el îmi răspunsese, în fond nu mă mințise cu nimic. Era ciudat că pe mine nu mă mințise niciodată de când ne cunoscuserăm. Numai când încercase să mă facă să râd cu pistolul. Şi chiar şi atunci voia să-mi povestească ceva despre el. Şi, când povestea, spunea numai adevărul (aşa mi se părea). Ca şi cum ar fi vrut să mai fie un om pe lume, chiar dacă numai copil, cu care să fie absolut sincer.

Dar tocmai eu? Fiul detectivului care-l prinsese?

M-am hotărât să mă-ntorc. Felix nu mă mințise. Nici măcar o singură dată nu încercase să-mi facă rău. Nici nu încercase să mă împiedice să fug. De ce nu ascultam ce spunea el tot timpul, „Tu hotărăşti. Tu stabileşti”? Totul depindea de mine. Dacă aveam curaj urma să ştiu totul. Dacă n-aveam curaj, puteam să mă întorc acasă şi să fiu făcut mare erou că am reuşit să fug din ghearele răpitorului, şi numai eu aş fi ştiut adevărul.

Am urcat încet treptele. Da, mă întorceam la el de bunăvoie. Îl ascultam şi pe urmă găseam eu vreo şmecherie şi-l prindeam cumva. Aşa făceam. În felul ăsta răscumpăram tot ce făcusem cu el şi tata era nevoit să mă ierte.

O clipă înainte să bat la uşă m-am oprit. Gândeşte logic, mi-am zis, are pistol. E disperat. E ultimul moment în care mai poți să te răzgândeşti. Dacă intri acum, poate că n-o să mai ieşi viu de-acolo.

Am bătut la uşa Lolei. Din casă nu s-a auzit nici un sunet.

A fugit deja, m-am gândit. Tipic. Şi ce era să facă? Să aştepte răbdător până mă întorceam cu poliția? Fugise, şi n-aveam să mai aflu niciodată povestea. Şi am simțit o strângere de inimă. Și din cauza poveştii pe care o

pierdusem pe veci, dar şi fiindcă ştiam că o să-mi lipsească escrocul ăla de Felix.

Am atins clanța. Uşa s-a deschis. M-am strecurat prudent, într-o parte, să fie mai greu să mă lovească. Toate instinctele tatei îmi reveniseră acum.

Linişte.

— E cineva acasă? am întrebat precaut.

Draperia s-a dat la o parte şi de-acolo a apărut Felix. Cu pistolul în mână. Ştiam. Cum picasem ca un idiot în capcana aia!

— Te-ai întors, a zis.

Fața lui bronzată era palidă. Mâna îi tremura.

— Te-ai întors singur. Fără poliție. Aşa-i?

Am dat din cap. Nu îndrăzneam să mă mişc, de teamă şi de ciudă pe prostia mea.

A aruncat pistolul pe covor şi şi-a pus pe față ambele mâini. Şi-a apăsat tare pleoapele. Nu m-am clintit. Nu m-am repezit să iau pistolul. Am aşteptat să se liniştească, până nu i-au mai tremurat umerii. Când a lăsat mâinile jos, avea ochii roşii şi umflați.

— Ai întors, a murmurat el. Splendid, Amnon, ai întors.

A trecut prin fața mea clătinându-se. Îşi târa picioarele, avea părul răvăşit şi ud de sudoare. Am aşteptat până a intrat în bucătărie. M-am grăbit să ridic pistolul şi l-am

ascuns în buzunar. Acum mă simțeam mai în siguranță. Dar inima a început să-mi bată şi mai tare. Nu ştiu de ce. M-am oprit în uşa bucătăriei. Felix a băut un pahar de apă şi s-a aşezat cu un oftat, rezemându-şi fruntea în mâini. Era palid ca un mort. Ca morții din fotografiile poliției. Pe masă am văzut o foaie de hârtie şi un pix. Pe hârtie erau scrise câteva rânduri. Când a observat că mă uit la ea, a luat-o repede şi a făcut-o cocoloş.

— Nu ştii cât de mult înseamnă pentru mine că ai întors, a zis.

— Voiai deja să fugi? am întrebat.

Aveam încă un ton dur şi răutăcios, dar ura se evaporase.

— Să ştii un lucru, că ai salvat viața mea când ai întors, a spus. Nu că viața lui Felix Glück ar mai valora prea mult. Dar, fiindcă ai întors, ai făcut ca ea să valoreze ceva... Tu înțelegi ce spun?

N-am înțeles.

— Dacă mai treceau cinci minute, nu ne-am mai fi întâlnit niciodată, a adăugat.

— Povestea! am zis eu pe nerăsuflate. Iarăşi îmi părea rău că mă întorsesem. Ştiam că ratasem o şansă să scap din toată încurcătura, să mă întorc acasă şi să uit toată

întâmplarea aia ciudată şi neplăcută. Mi-ai promis o poveste, povesteşte-mi odată!

Dacă m-aş fi dus la patrula de pe stradă, aş fi vorbit atunci la telefon cu tata.

— E poveste cu o femeie, a spus Felix şi a ezitat.

Inima îmi bubuia cumplit. Zohara Zohara, îmi zvâcnea sângele-n tâmple. Felix a băgat mâna sub gulerul de la cămaşă. Fără să-mi dau seama, am pus degetul pe trăgaciul pistolului din buzunar. Instinctele mele acționau înainte să mă gândesc, dar nu era nevoie. N-avea intenția să scoată o armă. Doar lănțugul subțire de aur, lănțugul pe care rămăseseră un spic şi un medalion de aur în formă de inimă. A apăsat uşor şi a deschis medalionul, mi l-a întins şi a zis cu glasul frânt:

— O femeie care am iubit şi eu, şi tatăl tău.

Din medalion îmi zâmbea Zohara. Fața ei frumoasă, cu ochii un pic depărtați unul de altul.

22

O pasăre iarna

A fost odată, cu mulți ani în urmă, o fetiță. Când a împlinit şase ani, i s-a sărbătorit ziua de naştere. Au luat-o de pe un scăunel împodobit cu flori şi au început să o

ridice în aer în timp ce toți oaspeții numărau în cor câți ani avea. Când au ridicat-o pentru al şaptelea an, care începea atunci, ea a declarat deodată cu un zâmbet radios că şi-a fixat deja data la care o să moară, peste exact douăzeci de ani. În camera plină ochi s-a făcut linişte. Fetița s-a uitat cu uimire la toate fețele îndurerate pe care le vedea şi a râs: „Dar mai e o groază de timp pân-atunci!”.

Avea o față alungită, cu pomeți proeminenți, ca şi cum ar fi suferit de foame, şi mâinile şi picioarele ca nişte linioare întunecate, pline întotdeauna de zgârieturi urâte pe care şi le făcea în somn sau când visa cu ochii deschişi. Stătea la fereastră ore întregi în camera ei, cu ochii negri pe jumătate închişi şi nu auzea niciodată dacă o striga cineva. Când a mai crescut a început să devoreze cărți, şi poate mai bine-aş spune, să fie devorată de cărți. Citea tot ce-i pica în mână, cărți pentru copii şi cărți pentru adulți deopotrivă, şi avea un secret neprețuit: ea nu era o copilă, ci un spion trimis pe lumea asta dintr-o carte pe care o iubea – de fiecare dată alta – şi misiunea lui era să încerce să trăiască o viață obişnuită printre oameni obişnuiți, fără să fie descoperit. Dacă oamenii descopereau că doar se preface om în carne şi oase, că e doar deghizat într-o fetiță, ar fi fost pedepsit. Însă Zohara n-a dezvăluit nici măcar în jurnal care ar fi fost pedeapsa. Şi astăzi, când

deja sunt om în toată firea, chiar mai în vârstă decât era Zohara atunci când a murit, cred că ştiu: pedeapsa era ca spionul să fie silit să rămână printre oameni până la sfârşitul zilelor.

Când a mai crescut puțin, Zohara (sau Pippi Şosețica, sau Anne din Avonlea, sau Huckleberry Finn, sau David Copperfield, sau Ditte, fiica omului, sau Lassie, sau Romeo şi Julieta împreună, sau unchiul Tom) nota în jurnal descrieri amănunțite ale țării pe care ea o numea „țara din moarte”, sau „țara morților”, şi scria despre familiile care continuau să trăiască împreună, dar în moarte, desenând copiii care li se năşteau oamenilor de acolo, bebeluşi albi şi fără ochi. A fost dusă la doctori, şi ei nu ştiau cum să-i vindece tristețea. Un doctor a recomandat să i se cumpere un instrument ca să-şi verse durerea în muzică. De la un magazin mic de muzică de pe strada Ben Yehuda din Tel Aviv, i-au cumpărat un flaut negru de lemn, şi ea cânta chiar cu plăcere; dar aproape întotdeauna, după câteva clipe, tăcea, se închidea în ea, cu flautul în gură, trecându-şi degetele peste găurele după un ritm ascuns, fără să scoată un sunet.

În zilele ei bune, rare, Zohara se bucura ca o pasăre care scăpase din viscolul iernii: radia de bucurie, vorbea veselă, mergea în salturi, dornică să se îmbrățişeze iar şi

iar cu cei pe care-i iubea, să-şi lipească obrajii de orice inimă care bătea. Fața i se lumina în zilele acelea şi ridurile de tristețe care o urâțeau piereau topite în piele. Şi deodată se vedea că e o fetiță frumoasă, de fapt. În acele zile luminate se gătea cu haine fistichii, deloc potrivite pentru vârsta ei – şaluri, pălării multicolore – şi umbla prin Tel Aviv cu mama ei ca un timbru rar, sorbind privirile uimite ca şi cum şi-ar fi făcut provizii înainte să pornească iarăşi singură la un drum lung.

În zilele ei bune, Zohara îi zăpăcea pe cei din jur cu vorbăria ei. Simțea o mare nevoie să vorbească şi născocea poveşti. Le repeta în fața neamurilor, în fața copiilor din clasă, în fața oricui avea răbdare s-o asculte. Într-un limbaj bogat şi liric, ca o mică poetă, vorbea despre lumi prin care se plimbase odinioară, poate în altă viață, sau despre ființele minuscule care-i zburau sub pleoape şi îi îndeplineau orice dorință, sau despre un prinț tânăr dintr-o țară îndepărtată, al cărui nume nu îi era permis să îl rostească fiindcă avea puterea unei vrăji. Şi prezicătorul de la curtea regală profețise că prințul urma să se însoare cu o fată din Israel, dintr-un orăşel pe nume Tel Aviv... Lucruri de felul acesta istorisea cu toată seriozitatea, cu ochii pe jumătate închişi, cu buzele strânse, ca şi cum ar fi ascultat pe cineva povestindu-i-le dinăuntrul ei şi ea doar

le transmitea mai departe. Şi atât de distractive şi de frumoase erau poveştile, că oamenii nu le numeau minciuni, ci basme. Basmele Zoharei, aşa spuneau; şi nici copiii de la şcoală n-o făceau mincinoasă, ci o ascultau cu uimire, luând puţină distanţă, fiindcă nu-şi dădeau seama exact dacă ea chiar credea tot ce istorisea; şi, dacă nu credea, de unde avea îndrăzneala, puterea şi obrăznicia să povestească atât de serioasă, şi, în general, cum să înţelegi o asemenea fetiţă, care o dată e aşa, şi altă dată e cu totul alta, să hotărască mai întâi cine e ea, de fapt!

Şi mai era un amănunt, care îmi dă şi azi o strângere de inimă: în zilele ei bune, Zohara îşi alegea un băiat, mereu altul, de care să se îndrăgostească, avea pe-atunci opt, nouă ani cel mult, dar dragostea ei era serioasă şi hotărâtă – devotament deplin al sufletului ei măreţ. Şi băiatul ales se speria, normal; ce-i trebuia lui pacostea aia îngrozitoare care se lipise de persoana lui, fetiţa aia nebună de-l luau toţi peste picior din cauza ei, care revărsa peste el dintr-odată o dragoste grea, o dragoste de oameni mari; Zohara nu renunţa şi nu dispera, îi scria scrisori lungi, îl aştepta ore întregi în faţa casei lui, îi spunea de faţă cu toată lumea vorbe care stârneau batjocură şi se făcea de râs în faţa tuturor. Nu-şi dădea seama că el (în cel mai bun caz şi dacă era băiat de treabă

şi inimos) încerca să se ferească de ea cu delicateţe sau (în majoritatea cazurilor) îi râdea în nas de îndrăgosteala ei, îi făcea declaraţii de dragoste pasionale în timp ce prietenii lui stăteau ascunşi după uşă şi râdeau pe înfundate. Dar Zohara nu se sinchisea, ea îl alesese, el era alesul, nu lua în seamă batjocura, ştia că e o vârstă la care băieţii nu pot să sufere fetele, era o lege a naturii, şi păcat că până şi el, cel bun, cel ales, era supus acestei convenţii naturale, dar Zohara era puternică şi pentru el, ea avea răbdare dincolo de convenţii, şi poate chiar dincolo de natură, fiindcă avea legi care erau numai ale ei şi l-ar fi aşteptat fără să se plângă până ar fi depăşit etapa asta stupidă şi trecătoare. Era sigură doar că ceva din tot ce revărsa asupra lui pătrundea în el, că o vorbă pe care o spunea ea sau o privire continuau să licărească în inima lui închisă chiar şi în orele în care era singur, fără prietenii lui batjocoritori, şi odată, peste un an, doi, când ar fi trecut, în fine, peste etapa asta, deodată ar fi început să-i strălucească în inimă o lumină mare pentru ea, şi ăsta era un motiv minunat să fie fericită de pe-acum şi să umble pe străzi în paşi de dans, fiindcă viaţa era atât de frumoasă şi ea era în mijlocul ei! Şi nu era spion, ci o fetiţă din carne şi oase şi suflet!

Şi atunci, deodată, ca la atingerea unei baghete sumbre, ochii ei se stingeau, colțurile gurii i se lăsau ca trase de două sfori, fața i se crispa şi arăta ca o figură stafidită de om în toată firea, chiar bătrân, care a adunat mai multă experiență decât are puteri să ducă şi e de-acum sătul de viață.

Fiecare fleac trezea în ea o durere care părea insuportabilă: un vas care se spărgea sau un om care şchiopăta pe stradă sau o promisiune încălcată. Chiar şi primăvara, când înfloreşte totul şi copiii se simt fructe şi flori, cu trupul plin de sevă, ea stătea la fereastră în camera ei, îşi privea palma în lumină, vedea alcătuirea fină şi atât de fragilă a oaselor şi a încheieturilor şi deodată izbucnea într-un plâns deznădăjduit, fără să lase pe nimeni s-o aline. Odată, în clasă, s-a ridicat brusc în mijlocul orei, rămânând acolo în picioare, cu ochii mari, ca şi cum s-ar fi trezit dintr-un coşmar, şi a țipat: „Nu e gard! Nu e gard!”, şi, când profesoara a încercat s-o liniştească, s-o îmbrățişeze şi să lămurească ce-a speriat-o atât de tare, Zohara s-a eliberat din brațele ei şi a început să fugă prin clasă ca un animal cuprins de panică, strigând cu glasul frânt că nu e gard, în jurul lumii nu e nici un gard şi oamenii ar putea oricând să cadă.

Şi iată, pe la paisprezece ani, când doctorii nu mai aveau de-acum nici o speranță, au dispărut aproape complet toate aceste simptome dureroase. S-au făcut nevăzute ca prin farmec. Doctorii nu ştiau să explice cauza. Bâiguiau că probabil are legătură cu maturizarea... Cine ştie... Glandele... Important era că în sfârşit se întâmplase... Şi, într-adevăr, Zohara a început să se maturizeze. Copila plină de amărăciune şi nefericită a dispărut, toată lumea a răsuflat uşurată şi în locul ei a apărut o fetiță nouă, dezlănțuită, vioaie, care râdea foarte tare, un râs răsunător ca nişte clopoței, o fetiță însetată de culorile şi bucuriile lumii, o fată care se făcea din zi în zi mai frumoasă, şi nu doar frumoasă: superbă. Înaltă, cu părul şi ochii negri şi cu pomeți proeminenți, care dădeau chipului ei noblețe şi asprime totodată. O adolescentă mai cutezătoare decât toți băieții, cu vorba necioplită ca a lor, îmbrăcată mai neglijent decât ei, o fată în pantaloni zdrențuiți şi cămăşi rupte, fără oglindă pe uşa dulapului din camera ei, „Nu vreau să mă văd, nu-i nimic de văzut!”, care-i îndemna pe băieți să înfrunte primejdii şi-i stârnea, plină de cruzime, împotriva celorlalte fete, gingaşe, delicate, îngrozite de ea; şi impertinentă cu profesorii, o zi la şcoală şi două pe malul mării, bronzată şi cu ochii strălucind, cu un trup mai musculos decât o înotătoare,

plină de viață și ageră în mișcări, ca și cum ar fi vrut să recupereze dintr-odată toți anii de inerție și răceală. De cărți nu se mai atingea, nu cădea iarăși ca o toantă în capcana vicleană a depresiei care pândea între copertile colorate și ochioase. Doar flautul o mai chema uneori, încerca s-o atragă înapoi spre el, mai ales în amurg sau când se schimbau anotimpurile, dar când Zohara se așeza distrată pe pervaz în cameră, când buzele ei mușcau instrumentul negru, i se întâmpla pe neașteptate... Nu! În nici un caz! Fiindcă și flautul Zohara îl stăpânea cu mână de fier, ea hotăra acolo ce și cum să cânte! Și în clipa în care flautul încerca să se revolte, să încalce înțelegerea și să scoată din ea alte sunete, uitate, ascunse de ureche, era imediat îndesat înapoi în carcera lui de catifea neagră, și acolo, în întuneric, îi era locul până învăța ce are voie și ce nu!

Iar Israelul trecea printr-o perioadă foarte tumultuoasă, britanicii luaseră în stăpânire țara și evreii voiai să se descotorosească de ei și să obțină independența; tineri și tinere de seama Zoharei aderau la tot felul de mișcări clandestine și săvârșeau fapte de eroism, erau bătuți de soldații britanici și azvârliți în închisori. Iar la școală se discuta în șoaptă, circulau lozinci și zvonuri, toți vorbeau aceeași limbă, însă Zohara era în afara acelor lucruri, nu

mă interesează politica, eu mă duc la plajă să înot şi să mă bronzez, nu să dau jos imigranţi ilegali de pe vapoare, şi o dată a fost văzută dansând într-o cafenea în care petreceau soldaţi britanici, şi când ceilalţi au încercat s-o prevină cu vorba bună să se ţină departe de ei, de cuceritorii străini ai ţării noastre, ea le-a vorbit cu atâta grosolănie, că un băiat de la ea din clasă, care activa într-o mişcare clandestină, a spus: „Pe-asta lăsaţi-o-n pace, ea e a nimănui. Gândiţi-vă că a căzut din lună”.

Şi poate că avea dreptate. Iar imediat vine povestea mea, şi ea despre momentul în care Zohara a fugit de-a lungul lunii şi a sărit de-acolo şi cum, din cauza acelei luni şi a unui munte al ei, m-am născut eu.

— Nu ştiu nimic despre ea, i-am spus din nou lui Felix în bucătăria Lolei, tata n-o pomeneşte niciodată. Şi nici Gabi nu suflă o vorbă.

— Eu cred, a spus Felix, că domniţa noastră Gabi a găsit cale foarte frumoasă şi inteligentă să povestească ţie despre Zohara.

— Dar nu mi-a povestit nimic!

— Încet-încet vei înţelege cât de mult a povestit.

— Odată mi s-a spus că îi plăcea dulceaţa de căpşuni.

— Tatăl tău a spus, sau Gabi?

— Nici tata şi nici Gabi. Tzitka, mama tatei. Îi golisem un borcan cu dulceață şi mi-a zis că sunt exact ca ea. Şi pe ce ton mi-a zis: „Exact ca maică-sa”, cu buzele ca o cicatrice.

— Atunci eu pot să povestesc ție, Amnon, că mamei tale plăceau toate dulciurile. Dar mai ales ciocolata. Era înnebunită după ciocolată.

Ca mine.

Şi era ceva şi cu corida aia, ceva ce-i amintise de ea tatei şi îl înfuriase groaznic.

— Şi tu n-ai întâlnit niciodată familia mamei tale? Unchi sau mătuşi, nimic?

— N-are nici o familie...

Fiindcă aşa mi se spusese. Sau aşa mă gândisem eu. Sau nu mă gândisem.

— Aşa zici? Ai văzut tu vreodată om cu totul fără familie? Nici măcar unchi sau văr îndepărtat? Şi care era munca ei? Ce meserie avea? N-ai întrebat? Cum aşa?

Am tăcut.

— Uite, Amnon, eu trebuie povestesc ție acum povestea asta. Şi asta nu e poveste uşoară pentru tine. Şi doare. Şi deodată înțelegi multe lucruri care nu le înțelegeai. Dar eu trebuie povestesc neapărat. Fiindcă eu... Cum să spun... Eu pentru asta am vrut ca noi să întâlnim, noi doi.

— Bine, povesteşte.

Ce-o fi o fi.

— Un moment. Poate merită să gândeşti puțin înainte. Poate nu vrei să ştii tot. Fiindcă lucruri care nu ştim nu dor.

Credeam că ceea ce nu ştiu mă doare foarte tare. I-am făcut din cap semn să continue.

— Bine.

S-a îndreptat pe scaun şi a luat o înghițitură de apă.

— Deja am spus că am cunoscut pe Zohara încă din timpul când era bebeluş. Fiindcă am cunoscut pe mama ei. Şi pe urmă am cunoscut pe Zohara când avea vârsta ta. Dar cel mai bine am cunoscut când deja avea optsprezece ani. Şi era femeie cea mai frumoasă şi cea mai deosebită din câte am cunoscut toată viața, şi crede-mă, Amnon, că bătrânul ăsta – s-a arătat cu degetul – a cunoscut multe fete în viața lui.

— Ai... ai iubit-o?

Nici măcar nu trebuia să întreb. Se vedea pe fața lui că o iubise.

— Pentru mine nu putea să nu iubesc Zohara.

Pentru mine era stânjenitor să aud că Felix fusese cândva cu mama.

— Dar asta era dragoste foarte specială, a zis. Dragoste ca în filme!

Şi mai rău.

Încet, apoi, Felix mi-a spus povestea lui şi a Zoharei. Îmi povestea pur şi simplu, fără să facă spectacol şi aproape fără nici o sclipire în ochi. Simţeam cum se străduieşte din răsputeri să fie corect, să nu expună decât fapte, chiar dacă erau fapte cât se poate de uimitoare. Voia într-adevăr să aud povestea asta fără nici o influenţă vicleană din partea lui.

Nu ştiu cât timp a vorbit. Afară se lăsa întunericul şi din locuinţele vecine răsuna vânzoleala obişnuită a cinelor. Am auzit genericul ştirilor o dată şi încă o dată. M-am lăsat pe mâna lui şi el m-a dus prin toată lumea, prin ţări cu nume ciudate, cu trăsuri şi avioane mari şi iahturi. Povestea foarte prudent, şi cu toate că la început fiecare vorbă mă durea şi-mi întorcea viaţa pe dos, ştiam că e o poveste adevărată, şi uneori puteam chiar s-o ascult ca şi cum ar fi istorisit un basm frumos şi trist.

A fost odată ca niciodată o fată superbă pe nume Zohara. Era din Tel Aviv. O nimfă a mării, dezlănţuită şi semeaţă, plină de sevă şi plină de ţepi. La şaisprezece ani a lăsat şcoala. Fiindcă aşa hotărâse ea şi nimeni nu putea să spună că ştia mai puţine decât fetele de seama ei. La

şaptesprezece ani era cea mai frumoasă fată din Tel Aviv; nu numai soldaţi britanici se minunau de ea – un milionar faimos, care avea de două ori vârsta ei, îi făcea curte, şi dirijorul unei orchestre din Olanda, şi vârful de atac al echipei naţionale de fotbal, dar Zohara îi refuzase pe toţi. De ce? Fiindcă nu-l găsise pe singurul care s-o merite? Sau fiindcă îi era teamă să mai iubească pe cineva cum iubise odinioară? La optsprezece ani a plecat pentru prima oară în străinătate, cu Felix Glück, escroc internaţional şi bărbat stilat cu o privire albastră care te hipnotiza.

El a luat-o într-un voiaj de doi ani, în aventuri în ţări îndepărtate şi misterioase de se umezea atlasul când puneai degetul pe ele. Doi ani s-au plimbat Felix Glück şi mama prin toate ţările pe care Zohara le alegea numai din cauza numelor lor, care-i sunau în minte ca o incantaţie: Madagascar, Honolulu, Hawaï, Paraguay, Ţara de Foc, Tanzania, Zanzibar, Coasta de Fildeş...

Şi acolo, cei doi întâlneau în hoteluri elegante oameni care arătau de parcă ar fi ieşit dintre paginile unei cărţi vechi: prinţi exilaţi, împăraţi detronaţi, comandanţi de armată şi mercenari, revoluţionari care dăduseră greş în revoluţiile lor, vedete de cinema din perioada filmelor mute, cu vocea prea stridentă pentru filmele sonore...

— Iar eu prezentam colecționar italian de artă, a rânjit Felix, sau director al vreunui muzeu din Florența care fugise de taxele din Italia, iar Zohara... bine, acolo spuneam că e fiica mea, unica moştenitoare a tuturor tablourilor de Picasso şi Modigliani care aveam la bancă. Aşa făceam.

— Adică? m-am strâmbat eu, nu pricepeam o iotă. Şi Zohara, ăăă, povestea... Un moment...

— Ascultă şi vei afla. Încet-încet.

Stăteau o vreme în capitala uneia dintre țările alea, se plimbau pe malul fluviului sau închiriau o trăsură împopoțonată, împodobită cu zorzoane de aur fals, şi fiica devotată îi punea pe genunchi falsului tată un pled din lână de angora să-i țină cald. Şi-aşa, întâmplător, mai întâlneau ei doi, în plimbările lor nevinovate, câte-un rege în exil, care observa cu ochiul lui pătrunzător batista căzută din greşeală din mâna frumoasei fete şi se grăbea după ei şi i-o dădea, sărutându-i mâna şi scoțându-şi pălăria în fața lor. Şi, ca din întâmplare, se lega o conversație, iar regele îi invita pe tată şi pe fiică, drăguți amândoi, ruşinoşi, şi ea atât de frumoasă, la cină în apartamentul lui fastuos de la hotel, şi, la sfârşitul mesei, amețit de vin, captivat de frumusețea stranie a fetei şi muiat tot în albastrul ochilor lui Felix, îi invita, de pildă,

într-o croazieră pe fluviu de o săptămână cu ambarcațiunea lui înzorzonată.

Şi ei ezitau puțin, „N-am vrea să deranjăm”, „Dar nu-i nici un deranj! Plăcerea e de partea mea!”. „Majestatea Voastră e prea bună cu noi.” „Doamne fereşte, veniți! Şi mâine!” Iar ei binevoiau să vină; urcau pe iahtul elegant cu şapte valize goale, ca să se vadă ce bogați sunt, cu pălării de tropice, să-i apere de soare, şi cu un flaut mic de lemn care-i fusese cumpărat cândva Zoharei de la magazinul de muzică din Tel Aviv ca să atragă nimfe legendare.

— Mereu aceeaşi poveste, a spus Felix fără să se uite la mine, de cincisprezece ori am trăit aceeaşi poveste. Aceeaşi metodă. Numai locurile erau altele, şi oamenii, de fiecare dată. De fiecare dată altă victimă. Noi vânam pe el şi el era sigur că vânează pe noi. Dar nimeni nu era mai vânător ca mama ta.

— Cum? Cum?

Nu pricepeam! Ce îndruga el acolo? Ce legătură aveau toate astea cu mama? Să povestească odată despre Zohara.

Felix a tăcut un moment. A dat din umeri.

— Nu e uşor pentru tine, Amnon. E poveste grea. Dar neapărat trebuie povestesc. Am promis. Asta ea aşa a cerut.

Şi eu, ca muşcat de şarpe:

— Cine a cerut? Ce a cerut?

— Mama ta, Zohara. Înainte să moară. A spus să găsesc pe tine şi să povestesc toată povestea încă înainte de *bar mitzvah* ta. A spus că neapărat trebuie ştii toată povestea ei. Din cauza asta totul.

— Din cauza asta ce?

— Ei, asta. Că am luat pe tine aşa. Ca să povestesc ție povestea. *Bar mitzvah* ta vine imediat.

— Aaa, am zis şi am dat încet din cap, aaa.

Dar nu înțelesesem nimic.

— Şi mai trebuie dau ție ceva de la ea, a adăugat cu mare grijă, cadou de la ea pentru tine. De *bar mitzvah*.

— Ce cadou? Doar a murit.

Abia mai mişcam buzele.

— Ea a murit, sigur. Dar înainte să moară a pregătit cadoul tău. Dar pe el putem să luăm abia mâine-dimineață. E la bancă. În seif a pus ea pentru tine şi acolo a fost toți anii ăştia. De asta am rugat să rămâi cu mine până mâine numai. Dacă vii cu mine la seif, capeți ultimul spic. Pe urmă poți să pleci, şi gata, uiți pe Felix.

Am schițat un zâmbet palid. Uiți pe Felix. Sigur.

— Mama, am început răguşit, şi cuvântul aproape că m-a strivit sub greutatea lui, iar gâtul mi s-a umplut de miere şi de sare şi de alte gusturi stranii.

— Era femeie cea mai specială, a spus Felix şi m-a mângâiat pe mână ca să mă liniştească, fiindcă văzuse prin ce trec. Ea frumoasă, şi ea sălbatică, şi ea ca o tigroaică era. Era atât de tânără, şi sigur cea mai frumoasă din Tel Aviv, şi regina la toate petrecerile, şi ea trebuia facă numai aşa cu degetul mic, şi douăzeci de bărbați erau gata să sinucidă pentru ea. Şi nu era nimic pe lume ce ea voia şi nu făcea. Şi nimeni pe lume nu putea spune ei ce să facă.

Ascultam uluit. Mama? Aşa era ea? Deşi nu mi-o imaginasem niciodată, era acum departe de orice închipuire.

— Şi ea puternică, Amnon, şi avea puterea care au oamenii foarte frumoşi. Şi era chiar, cum să spun, puțin crudă. Poate nu înțelegea puterea care o are asupra oamenilor. Şi nici nu înțelegea că, frumusețe şi putere, asta e şi periculos. Şi au fost oameni care toată viața lor au distrus din cauza ei. Pentru că au îndrăgostit de ea, şi ea cu ei juca până sătura şi arunca pe ei după aceea.

— Crudă?

Asta n-avea cum. Vorbea despre altă femeie. Mă mințea! De la un cap la altul era numai minciună! Dar fața lui spunea adevărul.

— Da, crudă. Ca pisoi cu şoarece, să zicem; se joacă şi nu ştie cât de puternice sunt ghearele lui. Crede că joacă, şi bietul şoarece e deja mort.

— Dar cum s-a măritat ea cu tata? Cum s-au cunoscut? De ce nu-mi povesteşti despre asta?

Deodată devenise pentru mine foarte urgent să schimb cursul poveştii lui, sau cel puțin s-o aduc pe Zohara aproape de tata. De o viață obişnuită.

— Nu a cunoscut pe tatăl tău atât de repede, Amnon, a oftat Felix. Mai e drum lung de mers până când întâlneşte pe domnu' tata.

— Stai aşa! am strigat. Deci de-asta m-ai răpit? Ca să te răzbuni pe tata că ți-a luat-o? Că l-a iubit pe el mai mult decât pe tine?

A dat din cap că nu.

— Cer iertare, Amnon! Dar trebuie auzi toată povestea ei! De la început până la sfârşit. În ordine. Aşa a spus ea! Altminteri nu pricepi nimic!

Bine. Să povestească. Voiam să aud şi nu voiam. De-acum nu mai ştiam ce vreau. Cu fiecare cuvânt al lui, viața mi se dădea complet peste cap. Îmi devenea străină.

Uite, şi eu mă schimbam. După ce termina de povestit, trebuia să încep să mă cunosc din nou pe mine însumi. Nono Feuerberg, îmi pare bine. Sau nu chiar.

— Era partenera mea. Mama ta. Ea a vrut! a adăugat Felix, ca şi cum s-ar fi justificat, când a văzut cum mă uitam la el. A zis că asta e viața care o vrea. Chiar ăsta e adevărul!

— O viață de... infracțiuni?

A lăsat capul jos şi a tăcut.

— Mama mea a fost o infrac...? Minți! Iar mă minți! am zbierat eu.

M-am ridicat. M-am aşezat. M-am uitat în tavan. La podea.

— Ascultă puțin! mi-a cerut Felix. Ea a vrut asta! Nu eu! Spunea: „Felix, ceilalți sunt oameni fricoşi! Ei au viață de ocazie!”. Şi eu spuneam: „Zohara, viața de infractor e viață scurtă de tot! În orice clipă el poate muri!”. Şi ea spunea: „Şi aşa, şi aşa, viața e scurtă oricum, să trăim ce avem. Chiar numai un an. Chiar numai o lună, dar să trăim aşa cum vrem! Viață măreață! Viață ca în filme!”.

Avusesem o mamă infractoare. Asta era ea. De-asta o ascunseseră de mine. O mamă infractoare. S-au mai văzut cazuri. Sunt închisori de femei pline de infractoare. Şi totuşi, nu putea să mi se întâmple tocmai mie. De ce nu?

Trebuia să se întâmple şi asta cuiva, şi-atunci de ce nu mie? Şi ce-mi păsa mie de ea, nici n-o cunoscusem. Dar îmi păsa, numai de asta îmi păsa acum. Poate că pur şi simplu mă mințea? Dar nu, spunea adevărul. Avusesem o mamă care comisese infracțiuni în lumea întreagă. De-asta nu vorbea tata despre ea, numai o dată, după Pessia, când strigase despre blestemul Zoharei care-mi fusese transmis şi mie.

Dar cum... De ce se însurase cu ea? Cum putuse tata să se însoare cu o delincventă?

Eram fiul unui polițist şi al unei infractoare.

Îmi venea să explodez. Îmi venea, pur şi simplu, să mă rup în două.

— Aproape doi ani am lucrat împreună, a zis Felix, doi ani în străinătate, totul era ca vis, şi pe urmă ea a săturat. De orice întotdeauna sătura. Dar eu încă nu întâlnisem om la care munca asta să facă plăcere cum făcea la mama ta. Pentru ea totul era ca joc, ca joacă. Tot timpul râdea.

Am rămas cu ochii pironiți la pătrățelele feței de masă. Pătrat lângă pătrat. Roşu şi alb. Ce-ai fi putut să spui despre pătrate? Aş fi vrut să vină Gabi şi tata acum să mă îmbrățişeze din amândouă părțile şi să nu mă mai vadă nimeni în afară de ei.

— Povestesc? a întrebat Felix precaut.

23

Într-adevăr ca-n filme

...Iar nopțile, pe cursul negru al fluviului, la auzul țârâitului greierilor, sub stele portugheze sau madagascareze, o lună zanzibariană sau din Coasta de Fildeş, regele în exil le povestea oaspeților lui despre țara lui iubită, despre munții ei şi lacurile ei frumoase, despre belşugul, binecuvântarea pe care stăpânirea lui luminată o adusese cetățenilor ei şi despre trădarea acelor cetățeni care într-o zi se răzvrătiseră pe neaşteptate împotriva lui, fără ca el să le fi făcut vreun rău, pur şi simplu se ridicaseră şi se năpustiseră asupra celor şaptezeci şi şapte de palate ale lui, jefuiseră cele şapte caleşti de aur şi nu le fusese milă nici măcar de cele şapte sute de perechi de încălțări pe care le avea, fiindcă regelui în exil îi plăceau la nebunie pantofii.

Iar fiica şi tatăl, cei falşi, ascultau şi dădeau din cap cu părere de rău pentru durerea surghiunitului şi-i mustrau țâțâind pe supuşii trădători, care nu-i ajungeau regelui nici la călcâie şi poate din cauza asta se răzbunaseră aşa pe sărmanele lui încălțări; şi bucuroşi să audă că, atunci când fugise din calea supuşilor nerecunoscători, regele

reuşise să salveze şi să ia cu el câteva perechi de sandale aurite, nişte papuci de catifea cu rubine şi chiar – el zâmbea ruşinat, uitându-se temător în dreapta şi-n stânga – câteva dintre giuvaerele cele mai de preț ale țării lui, dar taina trebuia păstrată cu sfințenie.

Şi, după ce terminau de oftat şi de tăcut o tăcere plină de respect pentru suferința exilatului, vorbea tatăl bătrân, a cărui cărunțeală, producție a cutiei lui de farduri, îi strălucea în păr, şi-i povestea regelui despre viața lor, a lui şi a fiicei lui, despre peregrinările lor şi despre fuga lor de funcționarii răuvoitori de la fisc, şi, că tot venise vorba, amintea de colecția lor de artă păstrată în seifuri mari la o bancă elvețiană, tablouri care valorau cine ştie cât, şi un fulger roşiatic se aprindea pe obrazul regal, şi tatăl ştia că momeala e pregătită şi peştele îi simte mirosul şi se învârte în jurul undiței.

Apoi, cu uşurință şi într-o revărsare de cuvinte, tatăl începea să vorbească despre alt subiect, despre fiica lui, moştenitoarea drăguță şi liniştită a milioanelor, care bătea din gene ruşinoasă de după un evantai pictat, iscând cu fiecare clipire un incendiu.

Şi, tot vorbind, vocea bătrânului tată se frângea pe neaşteptate şi-l lua o tuse cumplită, tot trupul i se zguduia, şi fiica devotată îi întindea pe genunchi pledul de

angora, dar tusea continua, o tuse sacadată şi urâtă, şi tatăl îşi îngropa gura în batistă şi tuşea, iar regele, care dovedise deja ce ochi ager are în materie de batiste, arunca o privire spre batistă şi vedea, întâmplător, că ea s-a înroşit.

Atunci tatăl bolnav cerea permisiunea să se retragă în camera lui şi îi lăsa pe frumoasă şi pe regele izgonit singuri pe punte, îndreptându-se greoi spre cabina lui, iar tusea lui umfla pânzele iahtului şi inima lacomă a regelui.

Cei doi rămâneau să converseze, regele depăna amintiri, povestea despre tinereţea lui şi faptele de vitejie, iar tânăra era vrăjită ascultând vorbele regelui, fără să-şi ia ochii de la buzele lui.

— Dar era vrăjită de-adevăratelea, sau pur şi simplu juca teatru? l-am întrebat în şoaptă pe Felix în bucătărie, pe deasupra pătrăţelelor roşii şi albe, fiindcă şi eu, cum să spun, eram puţin vrăjit.

Şi da, şi nu, a fost răspunsul lui.

Era vrăjită fiindcă totul era ca un vis – fluviul lunecând pe sub vas, şi stelele, şi greierii, şi şampania în frapieră, şi regele cel trist, şi nu se lăsa vrăjită fiindcă urmărea ca un vânător, ca o panteră, să îndrepte discuţia în direcţia pe care şi-o doreau ea şi cu Felix.

Şi totuşi, se lăsa vrăjită, fiindcă mai mult decât era interesată de banii regelui se desfăta cu mângâierea adierii pe care o simțea ca un şal fermecat care fâlfâia în jurul ei când juca spectacolul acela, şi pe moment credea din toată inima că e unica moştenitoare a milioanelor tatălui muribund şi era în stare să-şi umple ochii de lacrimi ascultând suferința regelui, fiindcă se gândea aşa: „E ca-ntr-un film...”.

Şi ciudat era că lacrimile, deşi născute din imaginație, erau lacrimi adevărate, ude şi sărate, şi inima bătrână a regelui fremăta o dată şi încă o dată.

Iar la capătul ospățului îmbelşugat, regele o ruga pe frumoasă să-i cânte la flaut, şi ea la început refuza, dar în cele din urmă accepta şi scotea din tocul de catifea flautul negru de lemn şi se ridica şi se rezema de balustrada punții şi cânta *Ce frumoase sunt nopțile în Canaan* şi *La izvor vine un mieluşel, un miel alb*, şi uneori era atât de captivată de vraja ei, încât uita de ea, se rezema aplecată de parapet, cu flautul între buze, cu degetele atingându-i găurelele, dar sunetul nu se auzea, şi, cu toate astea, sunete ascunse de ureche curgeau de pe puntea vasului, risipindu-se în adâncuri, şi nimfele diafane se trezeau din somnul lor şi urcau încet-încet din fluviul negru, şi pletele de alge li se înfăşurau în jurul trupului, şi întreg fluviul

era plin de sclipiri, clipitul ochilor lor albi, galbeni, violet, şi ele ascultau cu mare atenţie şi oftau.

Şi regele, după ce tuşea uşor de câteva ori ca să trezească flautista alunecată în somn (aşa credea el), se ridica nerăbdător până la urmă şi o prindea de umeri şi o scutura uşor, iar ea se înfiora toată, şi-o clipă regele privea ochii întunecaţi ca un abis şi dădea înapoi, dar pleoapele ei coborau ca o cortină într-o clipă şi în faţa regelui răsăreau din nou ochii pe care el îi preţuia atât de mult, ruşinoşi şi seducători, şi regele privea în dreapta şi în stânga să vadă dacă e cineva acolo şi se-apleca spre ea, şoptindu-i în taină la ureche vorbe dulci.

Poate că ea uitase, spunea cel izgonit de la coroană, şi vocea îi tremura de emoţie, poate că inima ei nu era deloc atrasă de lucruri pământeşti de acest fel, dar el, regele, izbutise să scoată din ţară câteva obiecte scumpe, cele mai coapte fructe culese vreodată din pântecul pământului cu mine cunoscute ale ţării lui, şi câteva casete cu diademe împodobite cu diamante, şi câteva lăzi cu scarabei de aur, şi lingouri, şi alte soiuri încă de merinde pe care regii obişnuiesc să le ia cu ei la drum atunci când se grăbesc nespus şi mai ales în vreme de restrişte.

Şi toate astea erau doar ale ei dacă binevoia cu el să facă nuntă.

Nuntă?

Frumoasa bătea din gene, făcându-şi vânt cu evantaiul, şalul fermecat îi flutura împrejur, iar inima regelui ardea de dragul ei. Poate era îndrăgostit, dar poate ştia cât valorează tablourile pe care ea le moştenea după moartea nefericită a tatălui. Şi îşi făcuse o mică socoteală regele, să se întoarcă în regatul lui şi să cumpere acolo inima câtorva generali şi să se înstăpânească iar pe tronul lui regal, şi pentru asta avea nevoie de mulți bani, căci scumpă e inima de general, şi regele ştia prea bine că un tablou de Picasso putea să valoreze uneori mai mult decât zece diamante.

Dar trebuie să-l întreb şi pe tata, bătea frumoasa din gene (aşa-i plăcea ei să privească lumea, clipind printre gene, ca totul atunci să pară desprins dintr-un film vechi care tremură pe ecran...), şi regele spunea „Doar un moment”, sau cum or spune asta regii, şi alerga la cabina lui, aflată lângă a comandantului, şi deschidea acolo tremurând seiful ascuns în peretele dublu, după poza cu tatăl lui, şi cu bunicul, şi cu tatăl bunicului, şi se întorcea roşu ca o lună beată, aducând în pumnul strâns una dintre acele rodii de cristal culese din pântecul pământului negru, şi în lumina lunii se răsfrângeau sclipiri şi scânteieri de fructe coapte, prăbuşindu-se, în

dâre leneşe, şi violet, şi roşii, în fluviul negru de jos, iar tânăra privea cu buzele întredeschise, fiindcă aşa o frumuseţe nu văzuse încă. Şi el i le punea la gâtul lung, legate cu un lănţug subţire de argint, cu mâna lui regală, jilavă de sudoare şi de patimă, şi mai ales de dar de înavuţire, şi tânăra se gândea la oraşul de departe Tel Aviv, în care lumina era puternică şi orbitoare, şi nu era în el destul semiîntuneric pentru asemenea clipe, pentru asemenea străluciri, din soiul celor care se răsfrâng şi se preling leneş în fluviu, deşi acolo nici măcar nu se afla vreun fluviu, să se oglindească în el atunci când un rege în exil îi prindea la gât un diamant. Şi dinăuntrul ei privea o fetiţă slabă, de nouă, zece ani, cu ochii negri ca nişte aşchii aspre de granit, o fetiţă plină de amărăciune care nu putea să înşele, nici pe ceilalţi şi nici pe ea, desigur, şi Zohara mare i-l oferea rugătoare pe acela, fructul copt, strălucitor, în chip de dar, sau mită, sau medicament, licoare pentru domolit frica, şi fata dădea din cap cu hotărâre: nu.

Trecea o zi, treceau două. Călătoria se prelungea. Domnişoara încă avea îndoieli. Regele vizitase deja de cel puţin cincisprezece ori cabina tatălui bolnav şi se interesase foarte mult de starea lui de sănătate, observând cu părere de rău petele de sânge de pe perna lui brodată.

Şi în ceasurile de seară se plimba Majestatea Sa cu domnişoara pe punte şi apoi cina cu ea în cabina lui şi-i cucerea inima cu poveştile lui amuzante, cu amintirile lui emoționante, şi cu diamante, şi cu pietre prețioase mici ca nişte fructe de pădure pe care i le strecura în palmă din când în când în locul sărutărilor pe care ar fi dorit cu patimă să i le dea, dar ea refuza încă.

Şi, a doua zi, starea tatălui se înrăutățea. Iar el o chema pe fiică în cabina lui, împreună cu regele exilat, şi-i cerea tinerei să acorde încredere onorabilului exilat, iar pe rege îl făcea să jure c-o s-o ocrotească pe tânără ca pe lumina ochilor, şi în ultimele lui clipe de luciditate îi vedea jurându-şi unul altuia dragoste şi credință pe vecie, şi tot apuca să murmure în urechea păroasă a regelui codul secret al seifului de la banca elvețiană, iar regele, agitat, alerga la cabina lui şi-şi nota numărul râvnit în carnețel şi pe uşa cabinei, şi în palmă, şi pe fruntea unui ucenic de marinar care trecea întâmplător pe-acolo, ba chiar aducea din cabină unul dintre fructele cele mai coapte, plin de sevă de plesnea aproape cu frânturi de lumină şi i-l punea la gâtul alb celei mai frumoase dintre femei, ca semn al înțelegerii încheiate, căci ce era al lui era şi-al ei şi ce era al ei era şi-al lui în vecii vecilor.

Şi după o oră începea oficial agonia grea a tatălui, fiica se agita pe coridoarele iahtului şi plângea în hohote şi se jeluia, iar căpitanul lua legătura prin stație cu oraşul cel mai apropiat şi un medic bătrân era chemat din oraş la bord, şi cu el o călugăriță cu înfățişare austeră, şi ei zăboveau o vreme în cabina muribundului, apoi ieşeau în grabă, cu fețele acoperite, fiindcă boala muribundului era, din câte se părea, primejdioasă şi molipsitoare.

Şi abia după mult timp, când se auzeau din cabina încuiată țipete înăbuşite, spărgea căpitanul uşa şi-i găsea pe medicul bătrân şi pe călugăriță legați unul de altul spre vădita lor nemulțumire, îmbrăcați în hainele muribundului şi ale fiicei lui, iar aceştia doi o şterseseră deja şi coborâseră în oraş, deghizați în medic şi călugăriță, şi de-acolo la cel mai apropiat aeroport, şi în clipa aceea poate că şi zburau deasupra iahtului aurit şi-i făceau cu mâna bătrânului rege în exil; iar cincisprezece din frumoasele diamante ale acestuia, şi perle, scarabei de aur şi alte fructe de pădure erau ascunse într-un buzunar tainic al frumoasei, care-şi îmbrățişa acum tatăl muribund, şi el arăta zdravăn şi voinic şi urla de-atâta râs. Şi asta nu era decât o poveste dintre multe altele.

Felix a terminat ce avea de zis şi a tăcut. Am tăcut şi eu. Ce puteam să spun? Deja se făcuse noapte. Ştiam că mai sunt multe lucruri pe care trebuie să le aud şi mi-era foarte teamă. Dar nu mi-era doar teamă. Inima îmi bătea deodată în ritmul inimii ei. Povestea lui făcuse asta, iahtul, fluviul negru, regele, diamantele, cuvintele... Am simțit puterea ei vie înăuntrul meu. Medalionul de aur era deschis şi Zohara mă fulgera cu o privire vie. „Priveşte-mă”, mă rugau ochii ei, „nu te teme de mine. Nu te teme de tine însuți. Eşti făcut şi din mine.”

— Să fi văzut pe ea doar... a zâmbit Felix cu zâmbetul lui nostalgic, pe care-l cunoşteam de-acum. Era ca o prințesă din poveşti... îmbrăcată cum nu mai îmbracă nimeni... rochiile ei, şi pălăriile ei... ca o fetiță care costumează de Purim toată viața... Şi toți banii care câştiga dădea imediat... Nu lipeau banii de ea... Spunea: „Sunt bani murdari, bani furați care-i furăm de la hoți”, şi eu îi spuneam: „Zohara, iubita mea, bani curați nu există şi nici bani murdari, banii nu sunt decât bani şi principalul e ce faci cu ei, dar ea, Doamne fereşte! Plăcea numai jocul nostru, durea inima să vezi cât poate să azvârle! Fără rost! Pe stradă sau în sala de cinema, deodată arunca în aer, în întuneric, zece diamante mici,

sau din baloanele cu care mai zburam într-o clipă începea să plouă cu bani...

Stăteam ghemuit pe scaun, fermecat.

Cât de bine cunoşteam dorința asta să dau din mână cu o mişcare largă şi să arunc de sus, să fac să zboare...

Am tresărit speriați amândoi când un țârâit tare de telefon ne-a despărțit.

Fusesem atât de concentrat la poveste, că uitasem de toate – răpirea, lumea de-afară, titlurile din ziare. Felix a ridicat receptorul, a ascultat şi s-a luminat la față de bucurie. „Îndată venim”, a spus şi a închis.

— Vino, Amnon, trebuie mergem.

— Unde? Cine era?

Fiindcă se impunea să-l suspectez tot timpul.

— Lola. A sunat de la teatru. Am lăsat acolo Rolls-Royce. Lola aşteaptă pe noi acolo.

— Un Rolls-Royce?

— Aşa spun eu la asta. Glumă. Vino, îmbracă repede hainele de fetiță şi ieşim cu grijă. Lola spune că apărem deja în toate ziarele şi e posibil ca poliția să fie deja pe-aproape. Trebuie fugim toată noaptea, până dimineața, când mergem la bancă pentru cadoul tău.

Nu l-am contrazis. Mi-am luat hainele fetiței ăleia. Dar în timp ce făceam asta, când le trăgeam pe mine, am

început să înțeleg în sfârşit ale cui erau şi m-au trecut fiorii.

Da, deodată, în cele din urmă, am înțeles, detectiv jalnic ce eram, şi nu prin gândire, nu după logică, ci după cum toată povestea asta se limpezea treptat – cu inima şi fiindcă bătusem şi eu cărările pe care le bătuse cândva Zohara, mama, când nu era cu mult mai mare decât mine.

Căci asta era legea poveştii, legea pe care Felix o stabilise din capul locului în toate lunile în care-şi plănuise operațiunea. Şi abia acum, în sfârşit, am început să înțeleg intenția şi gândul care se ascundeau în spatele întregii călătorii, din clipa în care îl întâlnisem pe Felix, din clipa în care mă abătusem de la traseul simpatic şi vesel pe care mi-l pregătiseră tata şi Gabi: fiecare pas pe care-l făcusem fusese stabilit dinainte, chiar şi atunci când eu singur mi-l dorisem şi îl propusesem, totul fusese stabilit dinainte de Felix, dar, în mod misterios, şi de Gabi, care-mi povestise despre Felix şi mă îndreptase în direcția asta fără ca eu să înțeleg. Şi călătoria asta o stabilise mai ales Zohara, Zohara dinăuntrul meu, care voia să mi se dezvăluie.

M-am întors la Felix îmbrăcat în hainele alea. Fusta roşie, bluza verde. Culorile îndrăznețe care se şterseseră puțin de-a lungul anilor. Acum atingerea lor nu-mi mai

era străină. Hainele mă mângâiau, se lipeau de mine, mă îmbrățișau cu atingeri delicate.

— Astea sunt haine de-ale ei, nu-i așa? am întrebat.

Felix a dat din cap că da.

— Haine pe care le-a avut când era mică.

— Ei, da. Sigur.

Țineam minte cum mă privise în tren când mă văzuse pentru prima oară. Și cum i se tulburaseră ochii când îmi luasem hainele ei prima oară, în broscuță.

— Semăn puțin cu ea îmbrăcat așa? am întrebat cu prudență.

— Ca două picături de apă.

24

Fiul detectivului

Ne-am împărțit în două echipaje. Unul eram eu, al doilea era Felix. Mi-a explicat exact cum să ajung de la casa Lolei la Teatrul Habima și m-a prevenit că detectivii erau deja foarte aproape. Instinctele îi spuneau că zona e împânzită de polițiști. Am întrebat de unde știe.

— Dacă simt că mă gâdilă pe spate ceva așa, ca niște furnici, e semn că polițiștii sunt aproape, a spus.

Atunci am început şi eu să simt ceva, un gâdilici uşor între omoplați. Ca şi cum m-ar fi pironit cineva cu privirea. Poate că îmi apăreau şi mie simțuri care să-mi semnaleze prezența polițiştilor.

Echipajul numărul unu s-a apropiat de fereastră şi a controlat dacă e liber terenul. Echipajul numărul doi a ajustat şi a perfecționat costumația cerşetorului. Echipajul numărul unu a aruncat o privire pe vizor şi a raportat că şi casa scărilor e liberă. Echipajul numărul doi a anunțat că o să pornească la cinci minute după echipajul numărul unu.

Echipajul numărul doi a venit şi s-a oprit lângă echipajul numărul unu.

— *Shalom*, Amnon. Ai grijă pe drum, să nu prindă pe tine. Fii isteț. Tu mai trebuie auzi povestea ei până la sfârşit şi cum s-a întâlnit cu domnu' tată al tău, şi trebuie şi cadoul!

— Ai grijă şi tu.

— Dă mâna, domnu' partener.

Partener! Nu mai simțisem o asemenea mândrie de când tata mă avansase în gradul de sergent-secund. I-am dat mâna. Ne-am strâns mâinile şi deodată, fără să fi avut intenția asta, cele două echipaje s-au îmbrățişat.

— Pa, pa, am şoptit eu.

Şi m-am gândit: infractorul ăsta a fost partener cu mama şi-acum, după ani de zile, era partener cu fiul ei. Cercul se închidea din nou.

— Ei, ieşi odată, a bombănit Felix, şi, nu se ştie de ce, s-a întors cu spatele.

Iată, începea. Ultima mea noapte cu Felix. Ultima parte a poveştii mele cu el.

Felix avea dreptate. Imediat după ce-am ieşit din casa Lolei am început să-i văd. Cineva avusese grijă să stingă felinarele în toată zona şi patrulele circulau încolo şi încoace cu poziţiile de la maşini aprinse. La fiecare colţ de stradă stăteau grupuri mici de poliţişti în uniformă, cu hărţi în mână, şi-şi studiau zona de acţiune. De prin toate colţurile întunecate auzeam zgomote de staţie. Mi s-a părut şi că văd un detectiv îmbrăcat în civil retrăgându-se în spatele rezervorului de apă de pe un acoperiş. Dar poate mă înşelam. Era greu de descoperit un observator pe acoperiş într-un întuneric ca ăsta. Încă nu reuşeam să înţeleg cum îşi dăduse seama poliţia că eu şi cu Felix eram tocmai acolo, în zona aia – dacă nu găsiseră spicul pe care-l aruncaserăm în mare cu o zi în urmă, nu exista nici un motiv să facă legătura între buldozer şi deturnarea trenului! Şi totuşi, fapt era că începuseră să miroasă ceva

şi să înconjoare încet-încet tot cartierul. M-am gândit: „Poate mai ştiu ceva, ceva ce Felix încă nu mi-a spus”.

A apărut un bărbat tânăr şi s-a prăbuşit pe o bancă.

Un bărbat prea tânăr ca să pice într-un asemenea hal de oboseală.

O privire rapidă la pantofii lui. Încălțămintea e ultimul lucru pe care cineva o să se ostenească să-l schimbe când se deghizează.

Un tânăr cu ghete Palladium din dotarea secției detectivilor.

O fetiță se îndrepta veselă spre el. Codița îi tresălta pe spate. Se uita fix la el cu nişte ochi pătrunzători, ochi ca ai Zoharei, care provocau polițiştii, ochi curajoşi, batjocoritori.

— Pleacă de-aici, fetițo, nu deranja, a mârâit flăcăul.

Şi era aşa o fetiță ascultătoare.

Am luat-o la dreapta, după indicațiile lui Felix. Mi-l şi închipuiam pe tata organizând acum forțele care mă căutau. Cum stătea el cu o hartă mare a străzilor din Tel Aviv şi dirija patrulele în locurile de unde să execute urmărirea. Avea un talent deosebit la urmăriri. Mereu ghicea în ce direcție o să încerce infractorii să dispară şi unde o să se ascundă în timpul urmăririi. Odată-şi ascunsese un detectiv într-un tomberon la un kilometru şi

jumătate de locul urmăririi, lângă un magazin de bijuterii. Hoțul, care fugise de detectivii care-l pândeau lângă magazin, o ştersese cu iuțeala fulgerului, păcălise încă trei detectivi care-l aşteptau pe traseu – traseu pe care tata îl stabilise în cele mai mici detalii când fusese organizată urmărirea – şi până la urmă se cufundase în tomberonul împuțit, zâmbind în barbă de propria şiretenie, dar înspăimântat după aceea să audă zăngănit de cătuşe la mâinile lui.

— Un detectiv bun gândeşte ca un infractor.

Însă nu mai eram sigur de ce parte a baricadei mă aflam zicând chestia asta.

Ce întuneric era în jur. Şi şoapte, şi mişcări tăcute.

Tot timpul îmi reaminteam că, din punct de vedere profesional, tata categoric se putea baza pe mine. Eu nu l-aş fi dezamăgit. E drept că n-aveam decât treisprezece ani, dar făcusem aproape zece ani de antrenamente. Începusem de la trei ani. Aşa vrusese tata. Auzise că şi pe Mozart îl învățase taică-său să cânte de la vârsta de trei ani, şi de la vârsta de trei ani învățasem şi eu să descriu clar şi exact îmbrăcămintea unui om, de la pălărie la încălțări, iar tata născocea tot felul de jocuri de memorie: ce culoare avea cămaşa şoferului de autobuz? Ce oameni

din magazin purtau ochelari? Ce purta fiecare copil la grădiniță? Ce culoare avea rochia educatoarei de ziua ei?

Fără pic de zâmbet. Cu o seriozitate de înmormântare. Roşu de furie dacă greşeam. Şi ce nu ştiam azi trebuia să recuperez mâine. Şi erau pedepse. Dar pedeapsa cea mai mare era şuvoiul de dispreț din partea lui de fiecare dată când greşeam.

Şi, la vârsta de cinci ani: ce număr avea maşina care a oprit azi-dimineață lângă casă? Câte semafoare sunt pe drumul de la casa noastră la casa bunicii Tzitka? Cu ce mână ținea noul poştaş geanta cu scrisori? Ce accent avea individul care venise să strângă donații? Cum se pornea o maşină fără cheie? Da' ce, ai dormit bine cu două urechi sub pătură, unde ți-e vigilența? S-au dus banii de buzunar pe săptămâna asta. Nu plânge. Cândva o să-mi mulțumeşti pentru asta.

Alergam prea repede. Avea să se vadă pe mine.

La vârsta de zece ani îmi dăduse de ziua mea o trusă cu care se făceau portrete-robot, am mai povestit; şi la vârsta de doisprezece ani mă lăsase să fac antrenamente de trageri în poligonul poliției. Încă nu cu muniție adevărată, numai cu gloanțe oarbe, dar cu un pistol cât se poate de adevărat. Un revolver Webley cu gloanțe de calibrul 0,38. Şi aşa, noaptea, numai eu şi cu el, o dată pe

lună în poligonul gol, cu căşti de piele calde peste urechi şi pistolul rece în mâini, şi greutatea lui, şi zgomotul glonțului care țâşnea şi mă împingea cu totul înapoi, şi răsuflarea lui caldă pe obrazul meu, când îmi dirija mâna, şi țintele verzi în formă de corp omenesc:

— Ținteşte capul! Ținteşte inima! Scoate arma! Scoate arma! Scoate arma!

De o sută de ori. De o mie de ori. Scoate arma! Foc! Mergi pe stradă şi cineva te împunge în spate cu un cuțit – scoate arma! Tu dormi şi în casă intră un spărgător şi se apropie de patul tău. Scoate arma! Cineva a răpit un copil în fața ochilor tăi şi l-a băgat într-o maşină. Scoate arma! Încearcă să fugă? Stai drept. Depărtează picioarele ca să ai stabilitate. Susține-ți mâna dreaptă cu mâna stângă. Închide ochiul care nu ținteşte, mai repede! Foc! Până te-ai mişcat tu ai fost ucis de două ori! Scoate arma! Cine trage primul o să spună povestea nepoților! Scoate arma! Lasă-ți numai instinctele să te ghideze! Nu pierde timpul! Nu mai ai mulți ani să-nveți pân-o să activezi de-adevăratelea în meseria asta! Ai deja treisprezece ani! Scoate arma! Scoate arma! Foc!

Când Gabi a spus că stau prea mult pe la poliție jucându-mă de-a cowboy-ul şi văd lucruri pe care un copil de vârsta mea n-ar trebui să le vadă, tata i-a răspuns că

numai aşa o să-mi întăresc definitiv caracterul şi o să încep să fiu puternic, şi hotărât, şi bărbat. Fiindcă „joaca de-a cowboy-ul", cum zisese ea în bătaie de joc, mă învăța despre cel mai important lucru din viața asta, eterna luptă dintre ordine şi haos, dintre lege şi fărădelege, care vrea să destrame tot. Gabi a ascultat cu răbdare şi a spus că e-adevărat, un copil poate într-adevăr să fie un detectiv excelent, fiindcă pentru un copil lumea toată e uneori o mare enigmă pe care trebuie s-o dezlege, dar fiecare vârstă are enigmele ei, şi la vârsta mea mai am câteva pe care ar trebui să le dezleg mai întâi, plus câteva din viața mea personală, şi tata începuse deja să urle că nu-l învață ea cum să crească un copil, poate făcea şi greşeli, dar după părerea lui asta era datoria lui supremă de tată: să mă antreneze pentru viața adevărată, să mă învețe ce este lupta pentru supraviețuire. Şi Gabi a zis: „Şi o s-ajungă exact cum îl antrenezi să fie, şi-atunci o să te căieşti amarnic".

Un greier a început să țârâie tare într-un tufiş. O boare de vânt mi-a adus miros de mare şi l-am inspirat cu bucurie, trăgând forță din el. Mi-am îndreptat spatele, am ridicat capul. Noaptea asta era marele meu examen. Acum trebuia să fiu isteț ca el. Mai isteț decât el. Să încerc să gândesc ca el, şi-atunci să-l păcălesc. Ştiința e putere,

ştiinţa e puterrre! Ştiam cum gândeşte el şi cum pregăteşte o asemenea operaţiune. Dar el nu mai ştia cine sunt eu. Nu avea nici un birou de informaţii despre mine, el cunoştea alt Nono. Era sigur că o să fug de Felix în clipa în care o să pot. El mă antrenase să fug dacă eram răpit. De-acum nu mă mai cunoştea. Am simţit o stranie părere de rău, fiindcă ştiam că am fugit atât de departe de el şi mă şi gândeam că poate, pentru prima oară în viaţă, aveam o şansă bunicică să-l surprind.

Am început să merg mai repede. Rafalele de vânt dinspre mare mă însoţeau, mă mângâiau. După gâdilăturile care mi se înteţeau pe spate am simţit că foarte curând o să-şi întindă toate reţelele. Am încercat să-mi imaginez cum rezuma el pentru sine şi detectivii lui situaţia:

Punctul unu: Felix l-a răpit pe Nono şi-l ţine la el împotriva voinţei lui. Punctul doi: Felix se ascunde în cartier. Punctul patru: Felix trebuie prins înainte să-i facă vreun rău lui Nono.

Dar era şi un punct trei, pe care tata nu-l spunea cu voce tare, un punct foarte important pentru el: Felix trebuie prins înainte s-apuce să-i spună lui Nono povestea Zoharei.

Şi eu îmi doream foarte tare să aud toată povestea. De la început până la sfârşit. Era povestea vieții mele. Aveam dreptul s-o ştiu. Şi nu permiteam nimănui din lumea asta să mă întrerupă acum la mijloc, nici chiar tatălui meu. Mai ales lui. O terminasem cu secretul ăsta! O terminasem cu toate secretele şi toate ascunzişurile!

Mă simțeam ca un cavaler. Mergeam neînfricat la luptă, gata să mă bat, întâia oară, pentru Zohara şi povestea ei.

Şi, dacă încerca să mă oprească, fugeam.

Şi, dacă lupta cu mine, luptam şi eu cu el. Trebuia neapărat să ştiu, în sfârşit, cine sunt.

Ciudat: aveam nevoie de omul care mă răpise şi fugeam de cel care voia să mă salveze.

De la atâta încordare aproape că uitasem în cine eram deghizat, începusem să merg cu mâinile strânse pumn, întinse înainte, nu cu mersul unei fetițe delicate. Dar Zohara nu era aşa finuță. Nici pe departe. Puteam să mi-o imaginez la vârsta mea. O fetiță frumoasă, cu trăsături puțin cam dure, slăbuță, cu ochi strălucitori. O fetiță pe care fetele o detestau şi o bârfeau şi de care băieții se temeau puțin, iar profesorii îi recomandau mamei ei s-o transfere la altă şcoală, mai potrivită unor oameni în zigzag ca ea.

Mama ei?

Cine fusese mama ei? Doar avusese şi ea o mamă. Şi un tată. Ce-i asta? De ce tremuram?

M-am străduit iar să încetinesc pasul. Ce se întâmpla acolo? De unde ştiuse tata că Felix o să se ascundă tocmai în cartierul ăla? Ce ştiau toţi şi eu nu ştiam? Ce înţelegeau toţi şi eu nu înţelegeam? Cu toate puterile care-mi mai rămăseseră am continuat să respect povestea de acoperire a deghizării mele. Doar antrenamentele de-atâţia şi atâţia ani mă mai ţineau acum cu mintea întreagă. La colţul străzii am trecut pe lângă o maşină de poliţie parcată pe trotuar. Poliţistul care stătea înăuntru nu m-a observat. Am condus cu privirea o pasăre neagră care şi-a luat zborul dintr-un chiparos şi apoi a aterizat pe firele electrice. Micuţa Zohara era interesată de lumea înaripatelor. Privirea mi-a fugit uşor spre dreapta, străduindu-se să vadă în întuneric. Ştiam eu! Uite-i, doi bărbaţi în cămăşi cu mânecă scurtă închise la culoare. Stăteau pe cel mai înalt acoperiş de pe stradă şi montau un trepied pe margine. Un trepied pentru un binoclu de noapte.

Tata strângea cercul în jurul meu. Avea să fie vânătoare. Ca-n filme. Vânătoare după Felix, vânătoare după mine. Organizau percheziţii din casă-n casă pentru a ne găsi. Simţeam fiori reci pe şira spinării. Parcă o plasă

subțire, străvezie, rezistentă plutea deasupra mea, aşteptând momentul să cadă brusc şi să mă prindă înăuntrul ei. Mi s-au încordat toate extremitățile, dar am continuat să merg. Numai să nu se vadă panica de pe fața mea. Cum ştiuse tata să ne caute pe mine şi pe Felix tocmai acolo, dintre toate locurile de pe pământ? Ce ştiau toți şi eu nu reuşeam să pricep? De ce nu reuşeam să pătrund prin blocul de beton pe care îl aveam în creier? Răspunsul parcă fâlfâia sub ochii mei, şi eu nu reuşeam... Continuă, nu renunța acum. Peste câteva clipe o să mişune prin cartier zeci de polițişti şi detectivi. O să fie răspândiți prin toate punctele de observație posibile. Nimeni n-o să poată scăpa privirii lor. O să te aştepte răbdători: chiar şi un răpitor viclean ca Felix trebuie să iasă odată şi-odată din casa în care se ascunde, să-şi ia de mâncare sau să te ducă într-un fel, pe tine, copilul pe care l-a răpit, în altă ascunzătoare. Şi ei ştiu asta.

Şi tata e aici, gândeam. Bineînțeles că e aici. N-o să stea el într-un birou când oamenii sunt răspândiți pe teren. El e aici. Poate că stă într-o maşină şi cercetează cu lanterna harta străzilor.

Şi atunci am reuşit să-l simt în jurul meu. Privirea lui care mă urmărea. Corpul lui voinic care plesnea de forță. Era foarte aproape. Urmărea. Cerceta. I-am simțit în aer

prezența, mirosul. Era acolo. În clipa aia poate era deja cu ochii pironiți pe spatele meu. Ochii lui mici şi pătrunzători. Oare începea să se întrebe ce se petrece cu adevărat între mine şi Felix, oare începea să suspecteze că eu intenționat mă fac de două zile că nu observ chemarea mută a inimii lui? Oare între ochi i se adâncea deodată ridul întunecat, ca şi cum cineva l-ar fi tăiat cu un cuțit acolo?

Am început să merg mai repede. Inima îmi bătea foarte tare. Un animal hăituit, eram ca un animal hăituit. O sirenă a răsunat pe o stradă îndepărtată şi am tresărit panicat. Nu m-a văzut nimeni. Pe trotuarul de vizavi stătea un polițist şi verifica actele unui bărbat în vârstă care trecea nevinovat pe stradă. De supărare că e controlat, bărbatul dădea agitat din mâini. Polițistul i-a explicat ceva şi omul s-a liniştit imediat.

Să fug. Să mă îndepărtez de locul ăla. Tata nu trebuia să mă prindă. Nu eram al lui. Nu numai al lui.

M-am folosit de toate cunoştințele mele profesionale, de toate antrenamentele mele. De tot ce mă învățase el din ziua în care mă ridicasem în două picioare. Şi dintr-odată am văzut tot. Numerele false ale maşinilor de detectivi. Sclipirea binoclurilor de noapte de pe acoperişuri, ghetele Palladium ale perechii de tineri îndrăgostiți care au trecut

îmbrățişați prin fața mea. Şi ce mi se întâmpla acum cu tata, sau împotriva lui, şi cum viețile amândurora se schimbau acum.

Am păşit în ritmul potrivit. Am privit lucrurile care ar fi putut să o intereseze pe mica Zohara. Eram mica Zohara. Am reuşit să găsesc pretexte să mai arunc câte-o privire şi peste umărul drept. Din când în când cercetam acoperişurile. Cartierul liniştit al Lolei forfotea de o viață misterioasă. Peste tot forfoteau polițişti, îşi organizau pozițiile, îşi pregăteau echipamentul.

Ştiam cum sunt polițiştii, ştiam totul despre ei. Acum le miroseam în aer neastâmpărul. Speram că Felix o să apuce să dispară înainte să blocheze strada Lolei. Înnebuneam dacă mi-l prindeau acum, tocmai când se pregătea să-mi spună continuarea poveştii. Şi înainte să-mi dea cadoul de la Zohara.

Cine ştie ce voia să-mi dea. Ce-ar fi putut să îmi trimită din lumea ei, de pe tărâmul morților?

Era o noapte ciudată. Din vârfurile întunecate ale chiparoşilor sufla un vânt uşor. Totul foşnea şi şoptea. Mă simțeam ca şi cum aş fi fost suspendat în aer. În afara tuturor lucrurilor. Ca un dispărut. Sau rătăcit. O senzație stranie. Ca şi cum aş fi plutit în spațiu. Poate că de-asta nu reuşea poliția să-i găsească pe toți cei pentru căutarea

cărora cerea ajutorul oamenilor. Poate că cei care dispar nu vor să fie găsiți întotdeauna. Fiindcă atunci când dispari îți aparții doar ție însuți. Plutești prin lume. Poți să alegi ce vrei să fii de-acum încolo. Ești unic.

Atât de singur eram în momentele alea. Un punct minuscul într-o lume mare, un punct ce eram eu.

Dar cine eram eu? Cum se complicaseră lucrurile atât de mult în două zile, încât devenisem un răufăcător dispărut care fugea de propriul tată? Ce forță irezistibilă mă trăgea atât de tare înăuntru, în miezul poveștii?

Mă scufundam, amețeam, împotriva voinței mele.

Dinăuntrul meu, din adâncurile sufletului meu, urca spre mine o ființă necunoscută, se întindea în mine ca un nor din ce în ce mai mare, atingând ungherele și tainele cele mai ascunse, îmi inunda inima și creierul și-mi șoptea: „Ăsta ești tu. Ești cel care fuge de mine. Întotdeauna ai fost un pic așa. Întotdeauna ai simțit un pic că ești așa, și ți-a fost frică. Dar acum ai aflat secretul: ăsta ești tu cu adevărat. Nu tot. O parte din tine. Și din cauza părții ăsteia întotdeauna o să fii un pic dispărut, un pic răufăcător, dar niciodată, se pare, urmașul tatălui tău în calitate de cel mai bun detectiv din lume”.

Și, odată cu tristețea dureroasă a ultimei șoapte, am auzit înăuntrul meu și altă voce, un pic croncănitoare, un

pic diavolească, râzând cu şiretenie: „Dar o să poți, dac-o să vrei, să fii urmaşul mamei tale... şi al lui Felix...”, şi asta m-a făcut să mă gândesc că poate mă răpise şi ca să mă învețe un pic din secretele lui profesionale. Şi să-mi transmită specialitatea lui, meseria lui...

Pe dinafară aveam hainele ei. Atingerea lor moale se impregna în mine. Murmura împreună cu mine în ritmul mersului meu. Existase o tânără pe nume Zohara. Şi înainte de asta existase o fetiță. Încă nu ştiam prea multe despre ea când era mică, dar hainele ei vorbeau. Vorbeau direct cu pielea mea. Fetița se strecura în mine. Din fustă şi din bluză, chiar şi din sandale, care îi absorbiseră sudoarea tălpilor.

Mergeam cu ochii închişi aproape. Ca şi cum aş fi ştiut pe dinafară drumul de la casa Lolei la Teatrul Habima. Pur şi simplu încetasem să gândesc şi lăsasem sandalele Zoharei să mă ducă singure. Şi ele mă duceau. Mă purtau pe trotuare. Cunoşteau toate hârtoapele. Toate trecerile de pietoni, movilele cu copaci. Când am încercat odată s-o iau din greşeală la dreapta, ele mi-au îndrumat tălpile cu forța la stânga. Nu mai întâlnisem niciodată nişte sandale atât de hotărâte. Poate că trecuseră douăzeci şi cinci de ani de când făcuseră ele drumul ăsta, dar amintirea lui rămăsese întipărită în ele. Şi aşa, mergând şi ele

transmițându-mi mesaje prin înțepături uşoare în tălpi, am început să înțeleg. Eram atât de încet la minte câteodată, că îmi venea să înnebunesc. Fusese odată o fetiță pe nume Zohara. Şi atât îți trebuia, s-o numeşti „fetiță”. Te plesnea imediat. Trăia într-o lume singuratică, respinsă de toți copiii, pradă unor gânduri de oameni mari, refugiindu-se uneori în închipuiri şi basme, iar creaturile mici de sub pleoapele ei prezentau spectacole şi filme numai pentru ea. Şi ce mai era? A, da, îi plăceau dulceața de căpşuni şi ciocolata.

Locuia într-o casă înaltă, într-o cămăruță din care se vedea marea. O cămăruță din care marea era cea mai întinsă, cea mai albastră. Îi plăcea să ascundă bomboane de zmeură într-o ascunzătoare pe care o făcuse în saltea. Şi să pună pe perete ilustrate de peste mări şi țări. Şi să adune păpuşi soldați din țări îndepărtate. De ce colecționa păpuşile alea? Cine i le dădea? Şi cine îi trimitea ilustrate?

Poate tatăl ei. Acel tată la care până atunci nu mă gândisem. Că doar sigur avusese şi ea un tată, nu?

Umblam deja ca un om beat. Sandalele mă făceau să dansez ca şi cum ar fi intrat în ele o bucurie subită. Ochii mi se umpleau de lacrimi prosteşti. Ce caraghios, un băiat care plânge ca o fetiță. Ca o fetiță care şi-a impus să nu mai plângă. Care a zgâriat peretele în formă de fulger ca să

nu plângă. Cum de nu înțelesesem nimic din ce mi se întâmplase în zilele alea două nebunești? Camera din casa Lolei. Mirosul pernei, hainele din dulap. Ilustratele cu peisaje din țări îndepărtate.

Fiindcă mi-era teamă, mi-era teamă să știu.

Și Lola, care stătuse o noapte întreagă pe scăunel acolo uitându-se la mine și oftând. Și care știa când e ziua mea.

Cum de nu înțelesesem asta?

Și tata, care-și dăduse seama că Felix o să mă aducă aici, la Lola, și nu în altă parte.

Traseul pe care îl parcurgeam în călătoria asta. Traseul care fusese hotărât pentru mine dinainte.

Ca un destin.

Povestea pe care mi-o spunea Felix.

Am continuat să merg, împleticindu-mă. Câte surprize mai puteam să îndur și ce avea să mi se mai întâmple în călătoria asta?

„Pe delușor, lângă semafoare, cotește la dreapta și pe urmă la stânga”, îmi zisese Felix când îmi dăduse indicațiile.

Am cotit la dreapta și apoi la stânga.

„Și după aceea uită atent în stânga ta.”

M-am uitat în stânga, ridicând privirea ca un ac de ceasornic care se-apropie de ora nouă.

Lângă stâlpul de electricitate era o femeie care flutura spre mine o eşarfă mare. Lola.

Stătea lângă o motocicletă cu ataş şi o amintire îndepărtată m-a izbit atunci: o motocicletă cu ataş şi o tufă de roşii. Şi un om năvalnic ca un armăsar, şi care râdea ca un armăsar, până când încetase să mai râdă şi începuse să trăiască, pradă amărăciunii, după litera legii. Dar pe motocicletă stătea Felix, cu ochelari stranii de motociclist şi cască de piele.

Bineînțeles că reuşise să ocolească inelul de polițişti mobilizați de tata; bineînțeles că ajunsese înaintea mea; a apăsat tare pedala şi motorul a început să duduie.

Rolls-Royce-ul nostru.

Şi Lola Ciperola. Celebra actriță.

Care era mama Zoharei.

Şi Felix Glück, omul cu spice de aur. Omul care o iubise pe mama.

Dar nu ca un bărbat care iubeşte. Nu ca un bărbat care iubeşte o femeie. Ci ca un tată care-şi iubeşte fiica.

Cum de nu înțelesesem asta pân-atunci?

El era tatăl ei. Lola era mama ei.

Un spic de aur şi un şal violet.

Tatăl şi mama Zoharei.

Şi amândoi îmi făceau semn să mă grăbesc.

Bunicul şi bunica mea.

25

Zohara traversează luna şi Cupidon trece la arme de foc

O noapte întreagă am gonit pe motocicleta cu ataş. Eu cu Felix şi Lola Ciperola. Vântul ne plesnea peste faţă, ne ciufulea şi ţipam ca să ne auzim unul pe altul. Felix conducea, Lola îl ţinea de mijloc, iar eu stăteam în ataş ca un bob de mazăre într-o păstaie. Uneori făceam schimb de locuri – Felix conducea, eu stăteam în spatele lui şi-l ţineam de mijloc, şi-atunci Lola Ciperola era ca un bob de mazăre într-o păstaie.

Am pornit în întunecimea nopţii. Luminile oraşului sclipeau deasupra noastră şi noi ne oglindeam în ochelarii negri ai cerşetorilor şi în vitrinele luxoase. Umbra motocicletei se prelingea peste trotuare, panouri publicitare, bănci cu îndrăgostiţi. Repede-repede, ţinându-ne strâns unul de altul, treceam ca o panglică de hârtie prin faţa restaurantelor cu program de noapte, de-a lungul bulevardelor întunecate, pe lângă gunoieri şi haite ciudate de trei-patru câini, care se adunaseră pentru o călătorie nocturnă şi ne lătrau cât îi ţineau puterile, cu un

dalmațian, un câine-lup şi un pudel alb în fruntea lor; sau o cățeluşă teckel lungă şi un dog german şi un mops urâțel. Ca şi cum reprezentanții tuturor câinilor din Tel Aviv veniseră să ne escorteze în călătoria noastră pe urmele Zoharei...

Poate c-ar fi trebuit să încep cu descrierea întâlnirii noastre la Habima. Întâlnirea mea cu bunicul şi cu bunica mea, acest dublu cadou incredibil de *bar mitzvah*, fără bon ca să îl pot schimba.

M-am îndreptat spre ei din capul străzii, mergând liniştit, ca şi cum n-ar fi fost cu nimic importantă întâlnirea aia, iar apoi, după vreun pas şi jumătate, alergam deja. Lola stătea şi flutura spre mine şalul. La început s-a stăpânit, aşa cum i se potriveşte primei doamne a teatrului național, dar când m-am apropiat a început deja să alerge spre mine. Nimeni de pe stradă (şi nimeni din lumea asta) n-ar fi putut s-o recunoască aşa – în blugi, cu părul lung şi despletit, fără machiaj. Am zburat unul spre altul. A văzut pe fața mea că ştiu. Ne-am întâlnit, ne-am ciocnit, ne-am îmbrățişat şi mi-am cufundat capul în umărul ei. I-am zis:

— Eşti mama Zoharei.

Şi ea a răspuns:

— Da, da, e minunat că ai înțeles deja, nu mă mai puteam abține să îți spun.

Şi gâtul mi s-a umezit foarte tare în urma unei scăderi bruşte de presiune deasupra Teatrului Habima.

Felix se ținea deoparte, cu mâinile în şold şi clătinând din cap:

— Isprăvim odată? Cer iertare, dar trebuie luăm din loc! Va mai fi timp pentru sirop, lacrimi şi lugu-lugu!

— Mare erou! i-a spus Lola şi şi-a şters nasul. Ştiu de ce ți-ai pus casca de-acum, dar îți văd ochii şi prin turbanul ăla!

— Şi el e bunicul meu. Şi asta ştiu, i-am zis Lolei.

M-a uimit un pic şi pe mine că sărisem aşa pe ea.

— Dacă spui mie „bunicule” cu oameni de față, dau imediat pe mâna poliției, a bombănit Felix. Sunt încă prea tânăr pentru „bunic”!

— Bietul copil, a tranşat Lola, să-l primească bunic pe Felix Glück.

— Bietul? De ce? a protestat Felix. Mai e bunic care să ia cu el nepotul să deturneze tren întreg?

Şi avea dreptate.

— Mie poți să-mi spui „bunică”, a zis Lola, şi o să se obişnuiască şi Felix.

Iarăşi m-a învăluit parfumul ei fin. Aveam o bunică. O bunică adevărată, care îmbrățişează, şi nu un compas pe post de bunică.

— Deci te-ai căsătorit, totuşi?

Întrebarea mi-a scăpat fără să vreau, fiindcă ştiam că are principiile ei.

— Dacă m-am căsătorit?

M-a privit amuzată.

— Asta e prima întrebare pe care-o pune un nepot bunicii lui?

— Nu. Tu ziceai odată că...

A râs.

— Ai dreptate, Nono, ascultă bine adevărul adevărat: eu sunt o femeie căreia îi place să fie singură şi să facă ce are ea chef. Liberă ca o țigancă am fost întotdeauna şi, dacă iubeam pe cineva, nu aşteptam să vină şi să mă descopere, ci mă duceam eu la el şi-i spuneam: „Domnul meu, aşa şi-aşa, asta-i situația!”. Şi eu l-am iubit pe moşul ăsta. L-a mângâiat cu duioşie pe cască. Şi mi-am dorit un copil cu el, dar sub nici o formă nu eram dispusă să-i dau cheile de la viața mea.

— La mine ajunge şurubelniță, a izbucnit Felix în râs şi eu m-am umplut de mândrie auzind-o pe Lola, noua mea

bunică, fiindcă ştiam, ştiam că ea o să rămână credincioasă principiilor ei.

— Unde-ai găsit, mai exact, aşa motocicletă? l-am întrebat pe Felix, şi el a zâmbit cu zâmbetul lui misterios, a dat din umeri, a zis ceva de Felix scamatorul, Felix care poate orice şi restul micii lui fanfaronade, mai ales ca s-o enerveze pe Lola, dar ea a râs numai, l-a strâns tare de ceafă şi a spus:

— Şaptezeci de ani, şi tot ca un copil!

— Haide, a zbierat Felix şi ne-am urnit la drum.

Aveam o grămadă de întrebări pentru ea. Şi pentru el. De ce nu încercase să ia legătura cu mine în toţi anii ăia. Dacă ştia de mine. Şi dacă mă recunoscuse când Gabi şi cu mine ne întâlniserăm cu ea în faţa casei...

Gabi. Gabi Gabi Gabi.

Cum de reuşise să-mi ascundă cele mai importante lucruri despre Lola Ciperola: că fusese iubita lui Felix Glück şi că avusese o fiică. Şi că această fiică murise. Şi că această fiică era, de fapt, cum să zic, o infractoare, da, şi, din întâmplare, era şi mama mea. De-a lungul anilor, Gabi făcuse aluzii uşoare şi pe ocolite că Lola şi Felix sunt foarte importanţi pentru mine, pentru viaţa mea, pentru soarta mea şi sădise în mine seminţe mici de curiozitate faţă de Lola, şi la fel faţă de Felix, cu spicele de aur, cu

şalul violet şi imitând-o pe Lola şi cântându-i cântecele ei, cu poveştile despre viața lui Felix, şi toate încolțiseră în mine la momentul potrivit, trei zile înainte de *bar mitzvah*.

Şi cum, ca printr-o mişcare tainică şi sofisticată, ei acționaseră în jurul meu, Gabi şi Felix, fără să ştie unul de altul.

Amândoi voiau să mă prindă. Şi eu îmi doream să fiu prins. Îmi doream atât de mult.

Mă uitam tot timpul cu coada ochiului la Lola şi la Felix, încercând să mă obişnuiesc că sunt bunica şi bunicul meu. Şi încă mi se părea straniu, fiindcă, înainte s-o cunosc, Lola era pentru mine cineva atât de îndepărtat, şi dintr-odată se apropiase şi pătrunsese în viața mea, şi asta era o deosebire imensă, ca deosebirea dintre o femeie care se numeşte Lola Ciperola şi o femeie care a fost odinioară Lola Katz, şi încă nu ştiam exact cum o să fie, cât de apropiați o să fim de-atunci încolo, cum e să ai o bunică adevărată... Deodată, privirea mea a întâlnit privirea Lolei.

— Mă uit la tine, a zis ea aplecându-se spre mine în timp ce motocicleta gonea, şi mă gândesc ce proastă am fost toți anii ăştia că n-am îndrăznit să mă împotrivesc tatălui tău şi n-am încercat niciodată să te întâlnesc.

— El n-a fost de acord? De ce? am strigat, şi nu numai din cauza vântului.

— Fiindcă după ce-a murit Zohara n-a mai vrut să existe nici o legătură între tine şi viața ei! Îi era teamă să nu fi moştenit ceva de la ea, Doamne fereşte, şi-aşa a hotărât să mă şteargă şi pe mine cu buretele. Exact aşa!

Şi-a prins părul în vârful capului ca s-o aud mai bine în zgomotul ăla puternic.

— Dar ajunge! Acum înțelegerea mea nu e cu el, ci cu tine şi vreau să fiu bunica ta cu normă întreagă. Mă primeşti la lucru?

Am râs. Tot timpul femeile voiau să-mi fie mamă sau bunică, şi asta cu normă întreagă. Ne-am strâns mâinile în mijlocul cursei. Sigur c-o primeam.

— Clădirea diamantelor! a strigat Felix de sub cască.

A întors la intersecția mare, a ieşit de pe şosea şi a intrat pe un drum neasfaltat de pe un câmp din spatele clădirii.

Şi a oprit acolo.

Vântul s-a domolit. Lola şi cu mine am răsuflat uşurați. Felix se încurcase în mişcări lângă noi, încercând să-şi scoată casca de piele cu urechi, care părea greoaie şi arăta ca o cască de aviator din Al Doilea Război Mondial. În aer plutea un miros puternic de ciocolată şi imediat am

recunoscut locul: izvorul dulcelui secret al meu şi al lui Gabi, fabrica de ciocolată, care datorită nouă se extinsese foarte mult în aceşti cinci ani.

— De unde ştiați că-mi place să vin aici? m-am minunat eu. Doar nu v-am povestit.

— Ce nu ne-ai povestit? a întrebat Lola şi a adăugat cu reproş: Hai odată, Felix, scoate-ți odată chestia aia caraghioasă de pe cap!

— Că Gabi şi cu mine... venim aici o dată pe lună. La fabrică. Să vedem cum se face ciocolata.

— Te aduce Gabi aici o dată pe lună? s-a mirat Lola.

— Da. De câțiva ani. Şi pe urmă mergem acasă la tine, să te aşteptăm.

Lola s-a uitat la mine, s-a uitat la Felix şi a dat din cap cu uluire:

— Trebuie neapărat s-o întâlnesc şi eu cât de curând pe această Gabi. E pur şi simplu fantastică!

N-am înțeles entuziasmul. Bunicile trebuie să aibă grijă, printre altele, de dinții nepoților şi să nu se entuziasmeze atât de tare de vizite dese la fabrici de ciocolată.

— Dă-ncolo de ciocolată o clipă! a ordonat Felix, care reuşise cu un efort suprem să-şi scoată strania cască de

piele, a privit-o scuzându-se pe Lola şi s-a justificat spăsit: Din cauza nasului. Nasul nu trece, ei!

Lola a făcut cu degetele ca o foarfecă, plină de cruzime. Felix s-a crispat şi şi-a apărat nasul proeminent. Am avut senzația că dintotdeauna se temea un pic de ea.

— Dă-ncolo de ciocolată! a repetat uitându-se la mine. Priveşte acum doar partea asta. Partea diamantelor! Aici începe povestea ta.

— A mea?

— *Yes, sir*! Cu mulți ani în urmă, aici era centrul diamantelor din toată țara! Şi clădirea toată plină de diamante, şi paznici, desigur, şi camere de filmat care vedeau şi şoarece dacă mişca, şi alarma cea mai modernă din țară. Pe scurt, eu şi Zohara veneam odată pe şosea încoace şi Zohara vede, râde, spune: „Ce crezi, Papino” – aşa-mi spunea – „sunt în stare să intru noaptea aici, să urc toată clădirea asta până pe acoperiş şi să ies fără să dibuiască pe mine nici un paznic?”.

Un moment, mai încet. Aproape că mi-am astupat urechile cu mâinile. Încă nu reuşisem să mă obişnuiesc cu ideea că mama spunea asemenea lucruri, lucruri pe care oamenii le spun în filme. Şi, în general, sunt oameni care n-au copii.

La care Felix:

— Am spus ei atunci: „Zohara, scumpo, pentru ce trebuie ție asta? Dacă vrei bani, dau eu cât trebuie, şi dacă vrei ca altădată, bani mulți şi jocuri, mergem în străinătate, în loc nou unde nu ştie nimeni pe noi, şi găsim ce să facem acolo!”.

Lola s-a apropiat şi m-a luat pe după umăr.

— Să-mi zici când e prea mult, a şoptit, lui Felix îi place să facă impresie şi uneori exagerează.

— De ce spui că exagerez? a protestat Felix. Eu povestesc lui povestea ca în viață! Duc pe el în toate locurile, arăt cum a fost, ce a fost. E viața lui! Nu bine aşa?

Începeam să înțeleg de ce oamenii ăştia doi nu reuşiseră să trăiască împreună.

— Continuă, am zis, vreau să ştiu.

— Aaa! s-a umflat Felix în fața Lolei. Nepotul tău vrea să ştie! Foarte bine! E dreptul lui, e povestea lui! Pe scurt, Zohara spune: „Papino”, zice ea, „eu nu mai vreau bani murdari. Şi nu mai vreau să păcălesc proştii, vreau numai să mai joc o dată, să simt inima bătând, fiindcă de când am întors în Israel viața de zi cu zi e prea plicticoasă şi poți muri şi doar de plictiseală, şi să presupunem că eu urc acolo pe acoperiş şi cânt la flautul meu o melodie,

numai un cântec, şi cobor, şi nici unul nu poate să mă prindă, ei, ce părere ai, Papino?”.

M-am uitat în sus. Pentru asta am lăsat cât am putut capul pe spate, şi era greu, fiindcă zâmbeam în acelaşi timp.

— Doar ca să cânte la flaut pe acoperiş?

Şi o mică melodie a început să sune în mine.

— Asta, în general, era prostie, să intre în clădirea asta, a continuat Felix povestea. Treacă-meargă dacă era ca să iei puțină marfă bună – asta mai înțeleg. Asta afacere. Dar aşa, pur şi simplu, numai ca să dai spectacol? Dar aşa era Zohara. Ce spuneam ei să nu facă ea făcea dinadins. Când spuneam eu „Zohara, iubita, ai grijă!”, ea spunea „Oi, tată, tu orice numai nu şi nu!”.

M-am uitat la el. Da, se pare, aşa se certau.

— Vorbeai cu copaci şi cu pietre mai bine, a oftat Felix. Eu spuneam nu, şi ea da, şi până la urmă n-am mai vorbit despre asta şi gândeam c-a liniştit, că a uitat toată povestea, şi slavă Domnului, şi bună dimineața, şi *shabbat shalom*. Şi am întors ca să lucrez în străinătate şi ea a rămas aici. Dar ce a întâmplat apoi? Ei, după vreo două săptămâni am primit telefon de la bunica ta că Zohara a făcut ce-a spus!

— S-a suit pe acoperiş? A reuşit?

— Sigur c-a reuşit! Şi nu întreba cum! Nu ştiu! Şi toată clădirea era plină de paznici, şi ea a trecut de toţi! Dar una din camerele de filmat se pare că a prins totuşi pe ea, şi imediat alarma! Şi toată lumea sare, sirene, paznici, poliţie, câini... Şi Zohara fuge! Şi mai şi râde! În loc să fugă afară, ea fuge şi mai sus, pe acoperiş! Fiindcă ea vrea cu flautul, da? Fiindcă pentru ea totul e joc, da?

A clătinat din cap uluit.

— Şi ce a întâmplat acolo după asta nu ştiu, a zis şi a desfăcut braţele, poate spui tu.

— Eu? De un...

— E povestea ta, corect?

De unde să ştiu eu? Eu nici nu mă născusem încă! A strâns din buze. Sprâncenele lui stufoase în formă de triunghi s-au ascuţit şi mai mult în sus. Unde? Pe acoperiş? Da, ajunsese pe acoperiş. Aşa cum promisese. Dar mai promisese ceva. Am zâmbit. Nu se putea, doar nu îndrăznise să cânte când toată poli... Dar Felix a închis ochii şi a dat tare din cap. Deci da. Chiar scosese flautul din buzunar, flautul ăla simplu de lemn, şi... Cântase?

— Ei, sigur. Ce credeai?

Luna strălucea acolo sus, deasupra acoperişului. Mi-o şi imaginam pe Zohara în vârful clădirii. Poate chiar aşezată pe margine, scăldându-şi picioarele în cer, cu

lumina lunii în păr, şi jos, pe câmpul unde stăteam noi, era plin de polițişti şi de maşini cu lumini albastre. Şi-a curățat calmă muştiucul înainte să înceapă. Şi ştiam deja ce o să cânte, şi mi-au venit în minte nimfele fermecate din fluviul negru, şi simțeam în gâtul ei bătăile inimii.

Şi, deodată, linişte! Flautul. Simplu şi delicat. Auzeam melodia plutind din vârful clădirii înalte şi revărsându-se sunet cu sunet peste capetele polițiştilor, şi ei stăteau nemişcați, unii îşi dădeau jos cu sfială chipiul, şi ascultau cântecul uşurel, copilăros, zburând ca un ied pe păşunea cerească în jurul flautistului.

Şi ei încă nu ştiau că flautistul e femeie.

Zohara a cântat tot cântecul, notă cu notă, toate strofele. Polițiştii nu s-au clintit din loc. Parcă ascultau un imn. Un imn pentru cutezanță, mit şi nebunie. Zohara a terminat. A şters pedant muştiucul. Si a pus la loc flautul în tocul negru de catifea. Ce se făcea acum?

Fiindcă, în clipa în care a terminat, vraja s-a destrămat şi a reînceput agitația. La toate etajele clădirii alergau detectivi, lătrau câini, stațiile răguşeau de ordine contradictorii, iar ea? Ce făcuse ea în momentul ăla?

— Povesteşte, a spus Felix în şoaptă. Tu ştii.

Eu? De unde să...?

Bine. O cunoşteam deja puţin. Când închideam strâns ochii, îi simţeam zumzetul între ei. Şi imediat îmi dădeam seama că nu stătuse să-i aştepte.

— A fugit, nu-i aşa?

„Da”, au spus ochii lui Felix.

Dar încotro? Să se întoarcă jos nu putea. În sus, doar cerul. Ce făcuse? Ce putea să facă? Sărise şi se agăţase de un avion care trecea pe-acolo? Îşi dăduse drumul pe un stâlp de electricitate? Felix zâmbea şi nu zicea nimic. Lola mă privea cu capul înclinat, ca şi cum ar fi urmărit gândurile Zoharei, fiica ei, pe chipul meu. Am închis ochii. M-am concentrat. Am simţit cum punctul dintre ochi se încălzeşte. Zohara în vârful clădirii. Mama. Fiica lui Felix. Mă născusem într-un neam de infractori şi de escroci. Făceam deodată parte dintr-o dinastie... Eu ce-aş fi făcut în locul ei? De ce nu reuşeam să mă gândesc la o şmecherie bună care s-o salveze? Un plan de scăpare? De ce nu puteam să mă concentrez? Poate din cauza mirosului, mirosul greu de ciocolată care-mi amorţea gândirea... Izvorul secretului dulce al meu şi al lui Gabi... O dată pe lună mă aducea aici... La izvor venea iedutul... Mirosul ăsta care mă atrăgea şi-mi susura în şoaptă...

— Acolo, m-am răsucit brusc, arătând fabrica de ciocolată. Acolo a fugit mama.

Şi am adăugat cu seriozitate:

— Îi plăcea foarte tare ciocolata.

— Slavă Domnului, a răsuflat Felix uşurat, ca şi cum în momentul ăla aş fi trecut examenul alăturării la trib.

Şi amândoi şi-au zâmbit unul altuia. Poate pentru că îi spusesem „mama”.

În fabrica de ciocolată a fugit.

Şi de-asta Gabi...

O dată pe lună. Cinci ani.

De zeci de ori. Cu încăpăţânare şi devotament.

— Dar cum a trecut de pe clădirea diamantelor pe clădirea ciocolatei? a şoptit Felix.

— Cum?

Într-adevăr, cum? Cele două clădiri erau foarte depărtate una de alta. O săritură ieşea din discuţie. Să fi coborât şi să fi fugit, imposibil, din cauza poliţiştilor care o aşteptau.

Un moment:

— Şi pe vremea aia erau macarale aici? am întrebat.

— Dintotdeauna sunt macarale aici, a spus Lola. După părerea mea, aici clădirile construiesc macarale, nu invers.

Atunci ştiam.

Zohara sărise pe macaraua uriaşă care era, să zicem, acolo. Braţul ei ajungea până în dreptul clădirii

diamantelor. Întinsese în aer un picior să testeze terenul: trebuia să facă o singură săritură. Distanță de un metru. Nu prea mult. Dar jos era un hău de zeci de metri. Felix îmi urmărea privirea. Nu ziceam nimic. Gândurile erau complet sărite de pe fix: Zohara îşi împletise părul într-o coadă şi-şi băgase coada în guler. Flautul şi-l pusese în buzunar. Pe viață şi pe moarte. Şi moartea n-o speriase niciodată. Uite, acum sărea. Sărea peste abis, ateriza pe brațul de oțel al macaralei... Nici măcar n-am stat să primesc de la Felix o confirmare a presupunerilor mele, a ceea ce-mi imaginasem. Eram sigur, ca şi cum aş fi fost cu ea acolo: am simțit impactul când a căzut. Clănțănitul dinților. A rămas culcată o secundă, un pic zăpăcită de durere, poate şi de teamă, dar imediat a început să se târască...

Nu. Greşeală. Îmi pare rău: eu m-aş fi târât dac-aş fi fost acolo. Dar pe macara era Zohara. Şi ea nu se târa. Niciodată. Şi-a încordat încet toți muşchii, poate că-i tremurau puțin picioarele, dar a sărit în patru labe. A aruncat o privire jos, după care s-a ridicat în picioare. Şi a început să meargă.

M-am uitat la cerul întunecat. Brațul lung de oțel reteza luna. Mi-am imaginat-o pe mama păşind de-a lungul lui. Traversând luna. Atentă să nu privească din

nou în hăul de sub ea. Sau poate că voia să vadă hăul. Şi Felix, în fața mea, s-a înfiorat deodată.

Şi polițiştii? Ei ce făcuseră? O țintiseră cu pistoalele lor? O fluieraseră cu fluierele lor? Ştiam exact ce simțiseră, zăpăciți, uluiți de silueta zveltă, căreia nu-i păsa de lege şi de ordine şi care pătrunsese în inima cetății apărate, se aşezase pe margine să cânte un cântec de copii şi plecase apoi într-o călătorie de-a curmezişul lunii, mergând dreaptă, ca un acrobat pe o sârmă subțire, sfidând ceva colosal, mult mai mare decât ei cu toate pistoalele, cătuşele şi fluierele lor, şi de-asta, poate, aproape că nu s-au clintit din loc, au făcut doar zarvă cu strigătele lor şi n-au putut să hotărască să facă nimic.

— Nu toți polițiştii! mi-a corectat Felix raționamentul.

Fusese unul care-şi dăduse seama imediat unde se duce, doar unul. Un polițist. Detectiv.

Privirile amândurora erau asupra mea. Ochii Lolei şi ai lui Felix. Acum era rândul meu să continui povestea. Să-l descriu pe polițistul ăla. Singurul care-şi dăduse seama ce punea la cale Zohara. Am încercat să-mi imaginez un detectiv din filmele americane, un frumuşel cu părul aranjat şi ochi albaştri de oțel. Dar nu se potrivea.

Ce puteam să fac? Am luat şi eu exemplul pe care-l cunoşteam de-acasă.

— Un detectiv aşa, nu prea înalt, dar voinic. Cu capul mare. Aproape fără gât. Solid.

Şi un pic neîngrijit, am gândit cu dragoste, un pic nervos. Părea că se gândeşte mereu la altceva, în general nemulțumit, enervat, năduşit şi ciufulit, pe scurt, nemenăciuf.

— Foarte adevărat, a zâmbit Felix. Exact aşa.

„Şi el?” au întrebat ochii Lolei.

— El a fost singurul care a ştiut ce să facă. A alergat în tăcere spre baza macaralei şi a început să se cațăre pe barele ei ca pe o scară de fier...

Foarte bine, m-am gândit eu, simțind cald în mine: avea experiență în cățăratul la înălțime, pe acoperişuri, pe stâlpi de steag... Într-o noapte, cu numai patru-cinci ani înainte de seara aceea, mai parcursese un traseu tot aşa abrupt pe acoperişurile a nouă ambasade şi consulate din Ierusalim, se cățărase în linişte, tăiase frânghii şi legase altele, şi, de dimineață, ambasadorul Italiei se trezise sub drapelul Etiopiei, pe care o ura atât de mult, şi consulul Franței ridicase privirea de la croasantul lui şi se înecase aproape văzând că el – la fel şi croasantul – se găseau, nenorocire, sub drapelul Angliei! Şi, o clipă mai târziu, deja se sunau unul pe altul nouă ambasadori şi consuli furioşi, şi aerul bubuia într-o grămadă de limbi şi stropi de

otravă diplomatică, şi Ierusalimul se prăpădea de râs, la fel şi tata, care câştigase un pariu, iar acum se întorsese să facă acelaşi lucru. Ajuns pe brațul macaralei, la numai câțiva metri în spatele misteriosului acrobat, s-a aşezat, a aruncat o privire în jos şi aproape că a leşinat. Pe urmă l-a privit pe îndrăznețul spărgător şi a ştiut că nu mai întâlnise niciodată asemenea rival, perechea lui.

Pereche întâlnită în cer, m-am gândit, sau măcar destul de sus deasupra pământului.

Un pas şi încă un pas. Acrobatul drept aproape ajunsese la capătul brațului de oțel, deasupra fabricii de ciocolată. Tata a încercat să se ridice în patru labe, dar teama şi amețeala l-au lipit de brațul de oțel. Şi a hotărât să-şi înghită mândria. A început să se târască. În burtă simțea vibrația metalului cu fiecare pas al celui urmărit. O simțea în tot corpul, ca un fior al primejdiei şi o plăcere de neînțeles. Acrobatul a întors o clipă capul şi l-a văzut pe urmăritor, care gâfâia. Zohara a zâmbit cu apreciere pentru curajul lui şi dispreț pentru târât. Oare chiar aşa fusese, sau doar îmi imaginam? Nu-mi păsa. Îmi doream să fi să fi fost aşa. Şi azi, când trec cu maşina pe lângă fabrica de ciocolată, am în fața ochilor imaginea asta: cum înaintează în tăcere amândoi pe brațul imensei macarale. Acolo sus, deasupra oraşului luminat, deasupra

polițiștilor, un prim firicel străveziu de apropiere începea să se țească între ei, şi poate din cauza firicelului ăluia neaşteptat grăbea Zohara paşii, aproape alerga, şi tot din cauza acelui firicel se târa tata în urmărirea ei din ce în ce mai repede, dar Zohara a ajuns înaintea lui la capătul brațului, deasupra fabricii de ciocolată.

Am respirat adânc:

— Şi, când a ajuns, a sărit.

— Dar e înălțime mare! s-a îndoit Felix. Poate şi patru metri!

— A sărit! m-am încăpățânat eu. Şi n-a pățit nimic!

— Într-adevăr, ea întotdeauna cădea în picioare, a murmurat Felix cu uimire.

— Era noapte, am continuat eu – deja nu mai puteam să mă opresc.

Povestea se revărsa din mine, din punctul acela de pe frunte, chiar dacă n-o mai auzisem pân-atunci.

— Fabrica era complet goală şi Zohara a început să alerge prin ea...

Am văzut-o fugind, căutând o ieşire, se agita încolo şi încoace prin sala uriaşă. Apărea şi dispărea, sărea de colo-colo în linişte deplină, cu tălpi de catifea, vedeam totul, o pană îmi gâdila creierul, povesteam direct din imaginație, şi de data aceea nu era minciună, era povestea mea care

ieşea, în sfârşit, din mine, ca un fir tras la nesfârşit dintr-un scul care fusese întotdeauna acolo, care dintr-odată o readusese la viață pe Zohara printre maşinile mari, printre cuvele uriaşe, pline de visul lor dulce, şi ea, oprindu-se câte o clipă, nu se putea abține, băga în ele câte-un deget şi-l lingea. Râdea.

S-a auzit o izbitură puternică: din înălțimi aterizase pe acoperişul fabricii un corp mare şi greu. Detectivul. Singurul, unicul. S-a rostogolit pe spate, a înjurat, s-a ridicat şi a intrat de pe acoperiş în sala imensă a ciocolatei. Păşea cu mare grijă. Ținea pistolul în mână. Se uita prudent în toate părțile. Îl cauta pe spărgător. Corpul îi trimitea semnale limpezi: dacă simțea căldură în jurul buricului însemna că infractorul e aproape. Şi îi era foarte cald. În jurul buricului, peste tot.

— Hei, tu! a strigat tata, şi ecoul a răsunat spre el cu miros de ciocolată. Locul e înconjurat! N-ai nici o şansă! Mâinile sus şi ieşi încet!

Ecoul a pierit. Tăcere. Tata s-a uitat atent de jur împrejur. Mirosul de ciocolată îi umplea nările. Poate şi-a amintit o clipă cum şi-a petrecut şi el copilăria într-o fabrică asemănătoare, la tatăl lui. Printre maşini ca alea, saci de zahăr şi făină. Vai, biscuiți şi ciocolată împreună, hmmm...! Dar şi-a alungat gândul imediat. Într-o meserie

ca a lui n-aveai voie să te laşi distras şi orice greşeală putea fi fatală. Înainta cu paşi foarte lenți. Pistolul lui adulmeca în toată părțile.

Şi-atunci? Ce se întâmplase? Imaginația mi s-a oprit deodată. Punctul cald s-a răcit brusc. O pelerină roşie cu negru a început să fluture în fața ei.

— Şi-atunci, a spus Felix, ea a împuşcat pe el.

— L-a împuşcat?

M-am înecat. Nu mă gândisem o clipă că avea pistol.

— A tras în tata?

— Ei, da. Cu pistolul care e acum în buzunarul tău, Amnon. Pistolul care ai luat de la mine. Era al ei.

Un pistol de femeie, mi-am amintit. Sigur. Şi cum se uitase el la un pistol ca ăla când fuseserăm la expoziția de armament. Şi cum îl mângâiase.

— Şi l-a nimerit? L-a rănit?

— În umăr. Îmi pare rău. Să ştii, ea niciodată în viața ei nu mai trăsese cu pistolul. N-ar fi putut să omoare nici muscă măcar. Dar tocmai cu tatăl tău a zburat ei deodată glonț. Poate a vrut pur şi simplu în glumă, să joace, poate... cine ştie.

— Poate ce? am murmurat eu. Ce i-a venit deodată să tragă în el?

— Poate c-a simțit că el e un pericol pentru ea, a spus Lola simplu. Nu ca polițist. Ci ca bărbat. Poate c-a simțit că tatăl tău o să fie foarte important şi fatal în viața ei şi a intrat în panică.

M-am rezemat pe spate, prelingându-mă în ataşul motocicletei. Îmi trebuiau două sute de ani să procesez toate astea. Am rămas aşa vreo cinci minute, cu capul în jos şi picioarele peste marginea ataşului. Lola i-a şoptit ceva lui Felix şi el a strâmbat din nas. Un avion a trecut pe deasupra noastră. Antena de pe clădirea diamantelor i-a făcut cu ochiul dându-i semnale roşii. Stăteam culcat şi glonțul de pe lănțug se rostogolise de sub cămaşă şi mi se oprise pe buze. Rece. Scos din corpul lui. Tras în el de Zohara. Îl avusesem pe mine toată viața fără să ştiu nimic.

— Ca o săgeată a lui Cupidon, a spus Lola şi m-a tras în sus cu delicatețe. Tatăl tău s-a îndrăgostit de ea într-o clipă.

— Fiindcă ea râdea când a tras în el, a explicat Felix, şi-atunci el a auzit că e fată.

Tata rămăsese trăsnit. Sunt sigur că durerea pe care-o simți de la un glonț e ca durerea pe care-o simți de la, să zicem, coarnele unei vaci. Cu mâna sănătoasă şi-a strâns umărul. A încercat să oprească sângerarea.

— Ce, eşti femeie? a întrebat el uimit.

Ea a râs din nou, râsul ei ca un clopoțel a răsunat în toate părțile, inducându-l şi mai mult în eroare. A tras iarăşi, dar de data asta în aşa fel încât să nu-l nimerească.

— N-ai nici o şansă împotriva mea, a strigat tata zâmbind fără să vrea, în ciuda durerii care i se răspândea în tot corpul, până la inimă.

Ea a mai tras o dată şi a spart un bec mare de deasupra lui. Tata s-a ferit. S-a ascuns după un morman de saci cu boabe de cafea. Şi încă o împuşcătură. O cascadă de boabe cafenii, frumos mirositoare s-a revărsat peste el, acoperindu-l complet aproape. S-a dat brusc înapoi. S-a aplecat. Ea a tras. El a numărat gloanțele de pân-atunci. A calculat câte-i mai rămăseseră în magazia pistolului. Ştiința e putere, dar, cu cât ştia mai mult, cu atât mai slab se simțea, supunându-i-se în inima lui.

Şi aşa au stat acolo, singuri, un timp care a părut o veşnicie. Ea râdea de el, îl păcălea. Se ascundea în spatele maşinilor, se cățăra pe stivuitoare. Îi scotea limba, lungă şi trandafirie, din spatele liniei de producție pentru *langues de chat*, pe care le ador şi azi, îşi flutura puloverul de după sacii cu zahăr, şi, când el se repezea într-acolo, ea dispărea, răsărea în cu totul altă parte şi trăgea un foc deasupra lui cu grijă, numai aşa, în joacă.

Şi el zâmbea tot timpul. Fără să vrea, în ciuda durerii care creştea în el.

— Şi aşa a început totul, am explicat eu, înțelegând deodată, celor doi ascultători atenți ai mei. L-a făcut să râdă.

— Aşa e, a confirmat Lola. Când voia să amuze pe cineva, nu-i rezista nimeni.

Da, m-am gândit. Numai ea ştia să-l facă să râdă cu adevărat.

Biata Gabi.

— Odată, când eram noi doi în Jamaica, şi-a amintit Felix, a fost aleasă regina râsului pe anul 1951! Trei mii de dolari a căpătat acolo numai pentru râsul ei!

— Şi aşa au râs ei în fabrica goală, am continuat eu, şi jubilam când mă gândeam la amândoi, tatăl şi mama mea, urmărindu-se unul pe altul în sala imensă şi goală a ciocolatei, provocându-se unul pe altul, tineri, veseli, ca şi cum el n-ar fi fost polițist şi ea n-ar fi fost o spărgătoare, erau doar un bărbat şi o femeie şi un râs care umplea toată sala, râsul ei ca un clopoțel şi râsul lui răguşit, de cal, şi eu nu-l auzisem niciodată râzând cu adevărat, din toată inima... Până când deodată...

Uneori mă gândesc că poate în momentul ăla s-a hotărât în ceruri că o să născocesc poveşti.

— Deodată, am spus cu o stranie siguranță, când ea fugea pe una din şinele de sus, s-a împiedicat de ceva şi a căzut şi...

— Şi? au întrebat Lola şi Felix în cor, aplecându-se spre mine.

— Şi a aterizat...

— Şi?

— Direct în cuva cu ciocolată, am încheiat eu liniştit şi cu mândrie în glas. Trei metri lățime, trei metri lungime. Doi metri adâncime şi o elice uriaşă care o amesteca încet.

Ştiam dimensiunile tuturor cuvelor din sala centrală. Şi lângă cea mai mare dintre toate Gabi stătea minute întregi. Se uita în ea şi ofta. Şi eu, prostul de mine, mă gândeam că şi-ar dori să se scufunde în marea de ciocolată.

— Şi tata s-a aruncat după ea, în uniformă, s-o salveze, înotând cu toată puterea lui în ciocolata groasă şi călduță.

Vorbeam ca un comentator de fotbal.

Dar m-am oprit imediat.

Fiindcă tata nu ştia să înoate.

— Absolut exact, a precizat Felix. Şi imediat el a înecat aproape! Ai mai văzut tu aşa detectiv? i-a zis Lolei batjocoritor. Să înece în ciocolată.

— Dar Zohara ştia să înoate, s-a făcut Lola că nu-l aude, şi l-a apucat imediat de claia de păr. Şi l-a tras prin ciocolată cât a putut de tare. Până a ajuns la treptele din cuvă.

L-a tras de claia de păr.

Şi de inimă. Cu totul.

Pe-atunci avea mult păr. Şi inimă.

— Uuf! a oftat Lola. Precis ți-e greu să spui şi să asculți povestea în acelaşi timp, nu?

— Da, am zis, da şi nu, am recunoscut eu şi m-am redresat în ataş. Habar n-aveam că pot să spun povestea asta.

— Astea sunt poveştile care ies cel mai bine, a zis Felix.

Tata avea ochii acoperiți de ciocolată. Şi uniforma şi pistolul. Ciocolata se întărea cu repeziciune şi el aproape că nici nu îndrăznea să se mişte. Inima lui, inimă de burlac convins, bătea ca o tobă: uite că se născuse şi femeia care să-i îndeplinească toate condițiile, o femeie care îl vânase şi îl pescuise... Şi Zohara stătea acolo în fața lui, înăbuşindu-se de râs şi cercetându-i cu o admirație de fetiță umerii lați şi vânjoşi, tot corpul bine făcut...

O am şi acum în fața ochilor, ca şi cum aş fi fost cu ei acolo: singură şi nefericită, dar trasă în ciocolată din cap până-n picioare. Părul ei, gâtul, umerii, urechile ascuțite,

de pe toate curgea ciocolata, fire-fire până la pământ. O migdală amară trasă în ciocolată.

— Ca două păpuşi de ciocolată, a zis Lola în şoaptă. O păpuşă poliţist şi o păpuşă spărgătoare.

— Şi amândoi râdeau, a murmurat Felix.

Şi ce mai râsese tata atunci.

Sărmana Gabi.

Se îndopa cu ciocolată, dar nu-l făcea să râdă.

— Mâinile sus, a spus păpuşa detectiv, cu pistolul glazurat.

Fiindcă numărase şi ştia că Zoharei i se terminaseră gloanţele.

— Îmi placi, a spus păpuşa spărgătoare.

Poate chiar i-a luat cu degetul puţină ciocolată de pe vârful nasului şi l-a lins apoi.

— N-am mai întâlnit niciodată un bărbat ca tine. Dacă mă rogi frumos, mă mărit cu tine.

— Bine, atunci, te rog frumos, mâinile sus, a zis tata, care nu înţelesese exact.

Zohara a izbucnit în râs, gândindu-se că are un simţ al umorului cu totul şi cu totul deosebit.

Nu s-au mai pomenit pe lumea asta doi oameni mai nepotriviți

Şi iarăşi am început să gonim. Am lăsat în urmă fabrica de ciocolată şi am luat-o spre nord. Nu ştiam încotro. N-am întrebat. Pe drum mi-am dat jos hainele Zoharei şi am revenit la hainele mele. Nu mai aveam nevoie de ale ei. Era deja în mine.

Felinarele zburau pe lângă noi. Puținii oameni care treceau pe străzi se opreau să ne privească. Eram trei inşi stranii, Felix cu înspăimântătoarea lui cască de piele, aplecat tot în față ca un jocheu la o cursă; Lola cu părul despletit, care flutura ca nişte şerpi; şi un copil care părea că nu are ce căuta acolo la ora aceea.

Şi motocicleta trezea uimirea privitorilor: era o motocicletă străveche, greoaie şi mare, zgomotoasă ca un tanc. Ataşul parcă stătea să se desprindă în orice clipă. Îmi şi imaginam cum o să zbor singur cu ataşul la vreun viraj mai strâns, tăcut ca o tufă de roşii, în timp ce Felix şi Lola o să-şi continue drumul lipiți unul de altul pe motocicletă. În lumina asfințitului.

Adică a răsăritului.

Din când în când mă mai uitam la ei cu coada ochiului. Ea se lipise de spatele lui şi părul cărunt şi lung îi flutura, acoperindu-i ca un şal pe amândoi. Felix vorbea cu ea fără

încetare, zbiera prin vânt, şi ea răspundea țipându-i în ureche. Poate se certau. Sau poate trăncăneau în voie, dar se vedea cât de apropiați fuseseră cândva.

— Ăsta e doar începutul poveştii, mi-a strigat Lola prin şalul ei de păr.

— Sunt numai urechi! am strigat şi eu.

...La fabrica de ciocolată, tata i-a spus răspicat Zoharei ce-o să se întâmple mai departe: el urma s-o conducă afară şi să aibă grijă să nu se atingă nimeni de ea. Să se străduiască să primească rolul de anchetator al ei, ea să-i povestească ce avea de povestit, de ce hotărâse să facă asemenea pozne, fiindcă se vedea că e de familie bună, poate din cauza vreunui pariu, lucruri din-astea se întâmplă, cine să înțeleagă mai bine decât el, şi, în schimbul mărturiei ei complete şi sincere, el să aibă grijă ca ea să scape foarte uşor, fără pată în cazier, aşa încât să poată avea o viață obişnuită, ca orice cetățean corect, şi poate cândva, după ce toate astea vor fi luat sfârşit, ea să accepte să iasă cu el la un film?

Mama rămăsese fermecată de el. De forța lui. De tăria şi bărbăția lui. De faptul că el n-o aşteptase jos, ca toți polițiştii, ci venise după ea. Fiindcă, dintre numeroşii bărbați pe care-i cunoscuse la viața ei, care-i spuneau cuvinte înalte despre dragostea pe care i-o poartă sau care

amenințau cu vorbe şi mai şi că se aruncă de pe acoperiş dacă îi părăseşte, el fusese primul care se cățărase după ea în înălțimi şi n-o lăsase acolo în plata Domnului. Şi Zohara, femeia care disprețuise curtea milionarilor şi a fotbaliştilor, l-a privit pe tata şi buzele ei au murmurat: „O să-mi fii fidel?”, l-a întrebat din adâncul sufletului şi toată vigoarea ființei lui i-a urlat răspunsul ca un regiment întreg de soldați înainte de atac, şi Zohara s-a lăsat învinsă, cucerită furtunos.

— O fată ca Zohara, mi-a spus Lola, luptându-se cu vântul, care trăia în imaginație şi nu totdeauna distingea hotarul dintre adevăr şi minciună, a fost fascinată precis de un om ca tatăl tău. Poate a crezut c-o s-o ajute să-şi găsească liniştea...

Poate că Lola avea dreptate. Fiindcă era incontestabil: chiar dacă fusese mai zvăpăiat în tinerețea lui, chiar dacă se cățărase pe acoperişuri de ambasade şi umbrise croasante franțuzeşti cu drapelul britanic, pusese roți pătrate la maşini şi prinsese zebre cu lasoul, tata ştia întotdeauna care e hotarul. Şi ce e permis şi ce e interzis. Şi ce e fapt şi ce e imaginație. El, de exemplu, nu s-ar fi zăpăcit niciodată dac-ar fi fost întrebat cine e el.

— Hei, cowboy, a zâmbit păpuşa de ciocolată, care nu ştia că asta fusese cândva porecla lui. Habar n-ai pe cine-ai prins, aşa-i?

Şi acolo, pe loc, deasupra cuvei cu ciocolată, a început să-i povestească. I-a turnat nume de regi în exil, de țări îndepărtate dintr-un atlas plin de sudoare etc., şi sume de bani, şi soiuri de fructe care răsfrângeau lumina în străluciri, şi seifuri cu coduri secrete din Elveția, şi tata stătea cu gura căscată de uimire, şi ea dădea capul pe spate şi râdea văzându-i uluirea, naivitatea binecuvântată, inocența unui copil mare, şi înăuntrul tatei, sunt convins, se strecura o răceală, o durere ascuțită şi amară îi fărâma inima, fiindcă ea nu, nu, ea e atât de altfel decât ai crezut, striga în el un glas, ea nu e pentru tine!

Şi el deja îl auzea pe fratele mai mare condamnându-i dragostea pripită pentru o femeie atât de păcătoasă; pe maică-sa, Tzitka, şuierând printre dinți: „Numai peste cadavrul meu o să te însori cu o nelegiuită”; pe comandanții lui de la poliție îndepărtându-l din orice funcție de răspundere din cauza legăturilor cu duşmanul... Toate astea le ştiuse din prima clipă şi toate se adeveriseră după aceea, rând pe rând. Dar inima încă-i dădea pe dinafară de nectarul nou al iubirii, cel dintâi, cel mai dulce şi mai zemos dintre toate nectarurile, şi el nu,

nu, nu era dispus să renunțe la singura femeie care reuşise să-l atingă în felul ăsta înăuntru, să-l vâneze şi să-l pescuiască, şi muşchi de a căror existență nu ştia începuseră de-acum să i se încordeze în suflet, muşchi de încăpățânare şi răbdare şi statornicie.

Aşa începuse totul. În acele clipe numărate, destinul lui fusese mutat de pe un traseu pe altul, şi chiar şi trăsăturile feței i se schimbaseră dintr-o clipă în alta, seriozitate şi posomoreală, şi un sentiment nou, de responsabilitate apăruse în ele, ca şi cum abia atunci s-ar fi transformat din adolescent în bărbat. Gâtul îi devenise mai dârz, mai puternic şi se înfipsese între umeri, iar umerii i se lărgiseră şi ei deasupra pieptului, ca să-i cuprindă toate inimile, să fie în stare să ducă o povară nouă, şi cine dansase cu un frigider putea să ia asupra lui încărcătura asta imensă, viața furtunoasă şi complicată a femeii frumoase şi uimitoare care era în fața lui, fiindcă, şi atunci când ea îi povestea cu râsul ei răsunător despre fapte cât se poate de grave – nelegiuiri de ți se făcea părul măciucă! –, el simțea că-i cere în şoaptă ajutorul, cercetându-l totodată cu ochi pătrunzători să vadă dac-o să fie un detectiv adevărat, dac-o să răzbată dincolo de masca veseliei ei şi o să desluşească, de exemplu, ce se ascunde în adâncurile ochilor ălora ciudați, singurătatea

unei fetițe prea pline de amărăciune şi prea înțelepte, care încă-l căuta pe-acela care nu se va teme de ea...

Şi, din toate clipele pe care le trăisem cu tata, din tot ce auzisem despre el, asta a fost clipa în care l-am iubit cel mai tare (chiar dacă nu era cu mine atunci): pentru că încercase, cu un efort imens, să treacă peste toate fricile mărunte, toate calculele logice, să părăsească traseul cunoscut şi sigur care-i fusese pregătit şi care-l aştepta şi acceptase s-o ia pe alt drum, primejdios şi neştiut, pe scurt, pentru că acceptase să renunțe la lucruri concrete şi clare în schimbul a ceva imaterial – iubirea.

Tata a fost numit anchetatorul ei. O lună a venit la ea la închisoare, stând aşezat în fața ei zi după zi câte opt ore şi notându-i declarația pentru anchetă.

— Declarație? Asta nu era declarație, a suspinat Felix cu amărăciune, asta era confesiune!

A apăsat cu furie pe accelerație, zgâlțâindu-ne pe toți.

— Ce voiai de la fată? şi-a înfipt în el Lola unghiile ascuțite, după cea mai bună tradiție a bunicii-compas. Pe tine nu te-a turnat! Nici măcar o dată nu te-a pomenit! Dar pe ea a vrut să se spele de toate minciunile! S-o ia de la capăt, de ce nu?

— De ce trebuia povestească tot de la Adam şi Eva, ă? a scrâşnit Felix din dinți şi din frâne. Nici măcar un secret n-a păstrat pentru ea!

— Fiindcă aşa era ea când iubea, a oftat Lola, poate pentru el, poate pentru ea însăşi. Toate secretele i le dăruia bărbatului pe care-l iubea. Pe ea toată, Felix...

Am mai mers câteva clipe în tăcere. Felix băgase capul între umeri, ca şi cum ar fi vrut să se apere de Lola, de ceva ce eu n-am înțeles. Pe urmă ea a răsuflat adânc şi s-a întors la Zohara şi la tata şi la ancheta aia ciudată.

Zohara îi povestise despre călătorii, despre diamantele care curgeau în palma ei ca boabele de rodie şi pomenea nume de țări şi de insule îndepărtate, despre care el numai citise în ziare, şi ştia să povestească în aşa fel, încât totul părea imaginar şi adevărat în acelaşi timp, şi tatei nu-i mai păsa ce e adevărat şi ce nu, fiindcă simțea că ea îl ia de păr şi-l duce dincolo de granițele lui, dincolo de toate granițele, şi o parte din el accepta cu bucurie, iar alta îşi înfigea picioarele în pământ cu teamă şi încăpățânare...

— A fost, într-adevăr, o anchetă cu totul deosebită, a încercat Lola să-mi povestească strigând prin perdelele de vânt. Voia să ştie totul despre ea, totul! Infracțiunile ei nu-

l mai interesau atât de mult… Devenise mai interesat de ea… de enigma… Zohara…

— Chiar şi pe Lola a venit să interogheze! a strigat Felix batjocoritor şi furios, accelerând atât de tare, încât cuvintele i-au fost smulse din gură şi au zburat în vânt.

— Nu să mă interogheze, să stea de vorbă… La mine în bucătărie, seară după seară… săptămâni la rând… întreba cum era ea atunci când… şi cum era când era mică… albume cu poze de-ale ei… caiete de la şcoală… stătea ceasuri întregi… nu înțelegea…

Aveam ochii plini de lacrimi din cauza vântului. Cuvintele strigate îmi străpungeau urechile. Mă gândeam la tata în bucătăria Lolei. Unde fusesem şi eu în ziua aia.

— Şi a fost proces, a continuat Lola să-mi povestească strigând prin vânt, şi tatăl tău i-a promis judecătorului că Zohara n-o să mai încalce legea. Şi, într-adevăr, e meritul lui că au ținut seama de circumstanțele atenuante. Şi a fost condamnată la doi ani de închisoare. O pedeapsă foarte uşoară pentru ce făcuse ea.

— Doi ani de închisoare? m-am mirat eu. Au fost despărțiți doi ani?

— Nu, Nono. Dimpotrivă. Asta a fost o mare iubire! Uite că ajungem!

— Unde?

Dar Lola a dus degetul la buze şi am tăcut.

Apoi vântul s-a mai potolit. Culorile întunecate care mi se perindaseră prin fața ochilor s-au prefăcut din nou în obiecte, într-o alee cu copaci, într-un crâng de eucalipți, într-o colină de nisip, în garduri înalte. Felix, cu aceeaşi mişcare grațioasă a lui cu care trecea întotdeauna de pe drumuri principale pe cărări lăturalnice, a făcut-o din nou. Rolls-Royce-ul a ridicat puțin praf, a trecut pe un drum neasfaltat, a pârâit printre eucalipți şi s-a oprit.

— Iată, aici, a şoptit Lola. Doi ani.

Am coborât din ataş. Încă simțeam trepidațiile drumului. Cu toții ne clătinam puțin. Ne țineam unii de alții. Felix iar a început să se lupte cu casca. Lola stătea lângă mine, mă îmbrățişa de la spate, cu obrazul lipit de al meu.

— O să răceşti, a observat ea.

— Deja ca o bunică, a rânjit Felix.

În lumina lunii se înălța clădirea dreptunghiulară şi urâtă a închisorii. Închisoare de femei, înconjurată de garduri de beton şi de sârmă ghimpată. Şi câte un turn de pază în formă de hexagon la fiecare colț. Figuri sumbre, înarmate umblau pe acoperiş. Un reflector se rotea continuu, inspectând câmpurile din jur.

Acolo fusese mama doi ani de zile.

Închisă. Sufocată. Ofilindu-se.

— Ba deloc, a spus Lola. Într-o lună a devenit conducătoarea tuturor deținutelor de-aici. Reprezentanta lor în fața autorităților închisorii. Spiritul viu. Şi, afară de asta, tatăl tău venea în fiecare zi. Cum auzi.

Zi de zi. Îşi termina lucrul, îi spunea „la revedere” lui Gabi, secretara lui tânără, şi pleca spre închisoare. Acolo, în parcarea pentru vizitatori, îşi lăsa motocicleta cu ataş (deja scosese tufa de roşii, simțind că ține de o perioadă încheiată din viața lui, o perioadă de uşurătate şi nesăbuință a tinereții), mai stătea o clipă, cu capul plecat, greu, nemişcat ca o stâncă, şi-apoi răsufla adânc, ca întotdeauna când era silit să iasă şi să înfrunte nenorocirile vieții, cobora de pe motocicletă şi se îndrepta spre intrarea vizitatorilor.

Zi de zi. Nimic nu putea să-l oprească. Nici vremea rea, nici furtunile de furie ale superiorilor lui din poliție. În perioada aia, după cum ştiuse din capul locului, începuseră să-i facă mizerii. Îi întârziaseră avansarea în grad. Îi reduseseră numărul de funcții pe care le avea. Îi spuseseră: „Desparte-te de ea, şi calea spre vârful comandamentului ți-e asigurată!”. El continuase s-o

viziteze. Ei explodaseră: „Cum poți să-ți distrugi cariera pentru o infractoare de duzină?”.

Tata asculta. Tăcea. Şi la sfârşitul zilei de muncă se suia pe motocicletă şi pornea spre închisoare.

N-avea nici o logică. N-avea nici o şansă. Era ineficient şi neprofesionist, dar îmi spuneam întruna că era o dragoste care se-nfiripase într-o cuvă cu ciocolată şi de-asta era condamnată să fie fără logică şi plină de dorință, de căință şi de dulce dependență, de păcat şi de vinovăție.

Zi de zi la şase după-amiaza se întâlneau în sala de vizite a închisorii. Un gardian înarmat stătea într-un colț cu ochii pe ei. Părinții mei vorbeau în şoaptă, cu capul în jos. Mama îi povestea despre viața-n puşcărie, despre colegele de celulă. Despre certurile permanente cu conducerea şi gardiencele. Tata îi povestea despre casa pe care o construia pentru ea: în vârful Muntelui Lunii, la granița cu Iordania, cumpărase o bucată de pământ şi ridica acolo un palat pentru ei doi. O baracă de lemn şi mobilă pe care o făcea cu mâinile lui, şi țarcuri pentru vite, şi grajduri pentru cai, şi un coteț pentru găini. La fiecare sfârşit de săptămână stătea acolo două zile singur, pe muntele bătut de vânturi, ridicând cuibul în care avea să înflorească iubirea lor. Cumpărase lemn şi scule, țevi, ferestre şi uşi, cumpărase şi un plug străvechi de lemn,

seminţe, îngrăşăminte, insecticide, începuse să se intereseze de creşterea oilor, de măgari, de cai... Când venea în vizită la Zohara îi arăta schiţele. Unde o să fie staulul şi unde grajdurile, îi desena planul gardului pe care-l ridica şi dulapurile pe care le făcea. Toată iubirea lui reţinută o traducea în limba scândurilor, a gardurilor, a pervazurilor. Ea era fermecată de seriozitatea şi temeinicia lui. Gravitatea lui atunci când vorbea despre înălţimea treptelor de lemn îi inspira o linişte pe care n-o mai cunoscuse niciodată. Forţă şi simţ de răspundere erau în umerii lui mari, în palmele lui pătrate, şi Zohara îşi imagina cât de fericită o să fie în căsuţa aceea, la care duceau trei trepte de lemn înalte de optsprezece centimetri fiecare.

— O să fie ca-n filme, râdea Zohara, şi inima ei se simţea atrasă de el, inima ei săltăreaţă, inima ei care se plictisea cu uşurinţă, inima ei înşelătoare.

— Oi, a oftat Lola şi s-a înfiorat.

— Oi, a oftat şi Felix.

— Nu s-au mai pomenit pe lumea asta doi oameni mai nepotriviţi, a spus Lola.

— Eu nici azi nu ştiu ce au găsit unul la celălalt, a zis nervos Felix.

S-au uitat amândoi la mine. Ca şi cum aş fi avut răspunsul. Sau ca şi cum eu aş fi fost răspunsul.

Iar eu nu ştiam ce să spun. Şi azi mă mai întreb, dar poate că nu sunt destul de deştept să înțeleg atracția asta a lor, chiar dacă sunt un amestec al amândurora, al contrastelor şi al asemănărilor dintre ei.

— Domnu' tata al tău credea că ei seamănă, a rânjit Felix.

Simțeam tot mai mult cât de antipatic îi e tata şi m-am gândit că trebuie să fie destul de complicat când tatăl şi bunicul sunt aşa duşmani.

— Domnu' tata credea că dacă a fost şi el cândva puțin poznaş în armată sau pe la petreceri în Ierusalim poate să înțeleagă pe Zohara. Dar ea era mult prea nestăpânită pentru el. Dacă el era cotoi, ea era tigru.

Lola a oftat.

— Era pur şi simplu prea bun şi prea sincer... Şi, pe deasupra, şi puțin, cum să spun, prea normal ca să înțeleagă o fire ca a ei...

N-a zis în batjocură, ci cu delicatețe, aproape cu regret, şi, chiar dacă n-am priceput exact ce-a vrut să spună, mi s-a părut că are dreptate şi-n inimă am simțit cum picură un strop de amărăciune, şi a fost prima oară când m-am îndoit un pic de talentele lui de detectiv şi prima oară când

m-am gândit că poate meseria asta n-are cum să descifreze toate enigmele vieții şi ale oamenilor.

— Şi eu sunt un pic ca... am îngăimat fără să ştiu cum să le spun... ca Zohara, cum ai zis tu de ea, că...

Fiindcă voiam ca Lola să ştie totul despre mine, de la început. Tot adevărul amar. Să nu existe între noi o singură minciună.

— Eşti fiul Zoharei şi nepotul lui Felix, a spus simplu Lola, normal că ai ceva din ei în sânge.

Asta era ceva nou! Până atunci nu mă mai gândisem la asta. Era un lucru bun? Rău? Poate că din cauza Zoharei eram aşa? Dar aproape că nici n-o cunoscusem! Ce însemna că aveam în sânge un pic din ea şi din Felix?

M-am uitat la el cu o privire nouă şi uimită. Stătea drept, cu capul sus de tot. Arăta ca un soldat la paradă. Şi parcă se temea puțin de privirea mea, ca şi cum s-ar fi simțit vinovat sau s-ar fi justificat, exact cum arătase în ziua dinainte, când däduserăm buzna în casa Lolei şi-mi povestise despre el ca şi cum aş fi fost judecătorul lui, şi poate că voia să-l iert pentru ce-i transmisese Zoharei şi ce-mi transmisese şi ea mie... Şi am simțit că mi-e prea greu şi m-am uitat la Lola rugător, să mă salveze, să spună ceva frumos, iar ea a înțeles, era o bunică desăvârşită, şi a spus cu un zâmbet binevoitor:

— Gândiți-vă numai cât au fost ei de fericiți, amândoi, când s-a eliberat, în sfârşit, de-aici.

Am răsuflat uşurat. Şi Felix la fel.

Şi o vedeam pe Zohara ieşind de-acolo, pe poarta mare de fier care era în fața mea. Tata o aştepta pe motocicletă, în parcarea aceea. Şi uite cum iese pe poartă şi se uită în dreapta şi-n stânga. Şi paznicii o privesc din turnul de pază. Şi uite-l şi pe el dându-se jos de pe motocicletă şi venind spre ea. Şi se îmbrățişează. Chiar dacă el se jenează să îmbrățişeze în public. Şi-apoi se...

Dar nu eram bucuros de-adevăratelea. Nu ştiam de ce. Poate din cauza acelui ceva care se petrecuse în urmă cu o clipă între mine şi Felix, poate pentru că deodată simțisem adânc în mine, într-un loc dureros acolo, înăuntru, cât de puțin se potriveau ei doi, tata şi Zohara, unul cu altul.

Se suiseră pe motocicletă şi porniseră spre Muntele Lunii. Direct de la închisoare, de asta eram sigur. N-aveau alt loc în care să se ducă. Nicăieri nu erau doriți împreună. Tata conducea şi Zohara stătea în ataş. I-am văzut îndepărtându-se de-acolo. Poate că sufla vântul ca atunci şi era greu de vorbit. Poate se lăsase tăcerea între ei, fiindcă deodată erau singuri cu ei înşişi, fără farmecul basmului care se revărsase înainte asupra amândurora, acum nu mai erau o păpuşă polițist față în față cu o

păpuşă infractoare şi asta nu mai era o poveste de dragoste aprinsă de o împuşcătură şi nici o dragoste din filme, o dragoste care să înflorească în spatele gratiilor de la închisoare... Nu mai erau decât un bărbat şi o femeie, un pic străini unul de altul, foarte diferiți, şi cum aveau ei să trăiască acolo împreună, singuri?

Li se făcuse teamă, la fel şi mie. Zohara se cufunda tot mai mult în ataş. Am simțit-o pe ea şi l-am simțit pe el, şi parc-aş fi fost cu ei, iar drumul era pustiu şi vântul le biciuia fețele, şi în inimile amândurora se ascuțeau dintr-odată destinele atât de diferite care-i despărțeau, şi ceva în ea se închega ostil față de el, şi ceva în el lătra la ea cu furie... Mâna Zoharei căuta palma lui mare cerşind milă. Dar tata, cu fața gravă şi buzele strânse, i-a respins nervos mâna. Fiindcă n-avea voie să conducă motocicleta cu o singură mână.

— Acum vom merge acolo, a şoptit Felix, ca să apucăm să întoarcem până dimineața. Pentru cadoul lui Amnon, cadoul din seiful băncii.

— Unde să mergem? s-a mirat Lola. Mi-e frig. Hai să ne-ntoarcem.

— Pe Muntele Lunii. La locul acela al lor.

Lola l-a fulgerat cu o privire uimită.

— Pân-acolo? E groaznic de departe! E lângă graniță!

— Trebuie neapărat, a declarat Felix. Am promis că arăt lui Amnon într-o singură noapte toată viața lor împreună!

— Felix, a încercat Lola cu delicatețe, o să ne ia ceasuri întregi să ajungem acolo! Rabla ta o să se facă bucățele în mijlocul drumului!

— Într-o oră suntem acolo! Felix promite!

La închisoare, câinii începuseră să simtă mirosul meu şi al lui Felix. Şi strigătele lui Felix şi ale Lolei îi întărâtaseră. Alergau înnebuniți în lanțurile lor şi lătrau până li se usca gâtul. Lola şi Felix, nas în nas, stăteau şi se împroşcau unul pe altul cu şoapte furioase.

— Mereu ai crezut că poți să hotărăşti tu totul pentru mine, nu? Mereu ai vrut să mi le-aranjezi tu pe toate!

— Şi tu niciodată ai ascultat! Dacă ascultai la mine, atunci ai fi...

— Ştie el totul mai bine! Cu ce să mă îmbrac şi cu cine să mă împrietenesc şi în ce piesă să joc! Omul de lume perfect! Domnul Important!

— Bine, eu de-adevărat ştiu mai multe decât tine, a chicotit Felix şi s-a retras elegant într-o parte. Ştiu chiar şi ce gândeşti!

— Chiar aşa? şi-a băgat Lola fața sub nasul lui. Chiar aşa?! Păi ia zi atunci, deşteptule, ce gândesc eu acum?

— Tu gândeşti... a intonat Felix lungind silabele, tu crezi că ăsta, copăcelul de-acolo, e copac adevărat.

Şi a arătat cu degetul mai multe tufişuri din mijlocul crângului.

— Şi nu-i adevărat? am întrebat eu.

— E corect că tu asta gândeşti, Loli? a zorit-o Felix, orăcăind cu o plăcere imensă şi încercând s-o ciupească de bărbie, iar Lola a fost silită să-şi întoarcă într-acolo faţa jignită.

— Şi ce-ai apucat să ascunzi acolo? Altă surpriză? Oi, Felix, tu nu te mai maturizezi niciodată?

N-am aşteptat să aud continuarea disputei. Am sărit ca ars şi am alergat în direcţia aia.

De aproape am văzut ceva ascuns acolo. Un obiect foarte mare, uriaş, pe care cineva îl acoperise cu grămezi de crengi şi de verdeaţă. Am dat năvală. Am început să îndepărtez mormanele de crengi şi să le zbor în toate părţile. Am văzut ce era aproape imediat şi nu mi-a venit să cred. Era de-acum dincolo de orice închipuire. Cum plănuise el toate astea? Când apucase s-o ascundă acolo? Cine-l ajutase? Cum o găsise?

La început mi-a apărut în faţa ochilor uşa neagră, lucioasă, şi după ea roata din dreapta, cauciucul gros, pentru deşert, şi aripa rotunjită, pe care în timpul

războiului fusese vopsită o dungă albă, ca s-o poată vedea pietonii din Anglia...

M-am pus în genunchi. Perla mea, a noastră. Humber Pullmanul pe care fuseserăm constrânşi să i-l dăm lui Mautner şi cu care el se răsturnase când îl scosese prima oară, aleluia, şi spusese că e blestemat şi-l vânduse, şi basta, şi noi uitaserăm, şi nu mai vorbeam despre el, doar uneori, şi aveam o strângere de inimă când ne-aduceam aminte, şi-acum uite-l acolo, întors dintre morţi.

Am deschis uşa cu evlavie. Cunoşteam fiecare centimetru al maşinii ăleia. De mii de ori îi lustruisem şi-i mângâiasem corpul de metal, bordul cu indicatoare, volanul. Era ca şi cum ceva din mine rămăsese întipărit în el. Am simţit în suflet un val de nostalgie, cum simţeam întotdeauna când se termina *Lassie se întoarce acasă*. M-am aşezat pe locul de lângă şofer şi m-am relaxat. Cine ştie pe unde fusese tot timpul ăla şi cine-l condusese. Şi dacă-şi mai amintea degetele mele, care-l mângâiaseră atât de mult.

Felix s-a apropiat şi m-a privit pe fereastră:

— Ei, ce spui despre bunicul tău?

— Unde l-ai găsit?... Cum l-ai adus?...

— Am gândit că dacă am început excursia cu Bugatti trebuie încheiem cu Humber Pullman. Ăsta numesc eu stil.

— Dar... ştiai c-a fost al nostru?

A râs din toată inima, savurând admiraţia mea.

— Aşa zic toţi de Felix. A fredonat ceva cu gura închisă şi şi-a pus braţul pe după gâtul Lolei, care se apropiase să privească. Scamator. Pur şi simplu scamator!

— *Deus ex machina*, a spus Lola ceva pe limba teatrului şi a vrut să-i explicăm ce legătură are maşina asta cu noi.

Am povestit despre Perla. Cum o găsise tata din întâmplare la fiare vechi aproape dezmembrată. Bucăţi-bucăţi o adusese în curte şi o îngrijise ca pe un animal rănit, şi cum eu şi cu el o asamblaserăm ca pe un puzzle, piesă cu piesă, redându-i demnitatea.

— Domnu' tata n-a lăsat pe ea să iasă din curte, a râs Felix. Ai mai auzit una ca asta, Loli? Păi ce e, maşină sau porţelan?

A intrat în maşină şi ne-a invitat înăuntru. Lola a ales bancheta din spate. Eu m-am cufundat ca leşinat în locul din faţă. Ştiam că n-are sens să-l întreb unde a găsit-o. Îi plăcea să învăluie totu-n mister şi când era vorba de lucruri mai puţin uimitoare decât ăsta. Ce-mi păsa mie? Ştiinţa e putere, dar nu orice lucru trebuie să aibă o

explicație. Nici măcar n-am întrebat. O lumină puternică de reflector ne-a izbit de pe acoperişul închisorii. Gardienii deveniseră nervoşi cum erau câinii lor. Poate se gândeau că ne pregătim să ajutăm la evadarea unui deținut. Am auzit la difuzor pe cineva vorbind pe nas între ziduri. M-am uitat la Felix. El s-a uitat la mine. Am simțit amândoi gâdilături pe spate. Am dat uşor din cap, abia perceptibil. Felix a demarat. Am numărat în sinea mea cele trei tusete scurte ale motorului, slabe, îndepărtate, care nici măcar aluzie nu făceau la ce era ascuns în el, cei şase cilindri, şi dintr-odată motorul a înşfăcat maşina şi a luat-o cu el, maşina tremura toată, ca frumoasa adormită care simte sărutarea prințului, şi a prins viață imediat, iar Felix a eliberat frâna de mână, a băgat Humber Pullmanul în viteză şi cele patru cauciucuri de deşert, cele care îl ajutaseră în război pe însuşi generalul Montgomery împotriva lui Rommel, s-au smuls din loc cu răgete, aruncând în spate şuvoaie de nisip şi am pornit la drum.

Şi-am mers, şi-am mers.

Nu pe şoseaua principală. Pe un drum lăturalnic, prin câmp, în afara tuturor drumurilor asfaltate.

— Vrei să conduci puțin?

— Ce-ai zis?

— Vrei să conduci puțin, am zis.

— Dacă vreau să conduc?

— Felix!

Bunica mea i-a înfipt o unghie ascuțită între umeri. Câteodată ştia să fie o adevărată Tzitkă.

— Termină cu prostiile tale!

— Lasă copilul. Ce? Nu e aici poliție. Nu sunt oameni. El a condus deja locomotivă!

Am implorat-o:

— Numai puțin, Lola!

— Dar ține-i tu bine mâinile pe volan, Felix! Nu-mi place deloc treaba asta!

Felix mi-a făcut cu ochiul. Am oprit. Am schimbat locurile. Cu greu am ajuns la pedale. Am apăsat pe accelerație. Perla s-a năpustit cu o forță teribilă. Am încetinit, am schimbat viteza. Perla m-a ascultat. Mă cunoştea. Ştiam cum s-o trezesc şi cum s-o stăpânesc. Aveam toate mişcările în sânge. Măciulia schimbătorului de viteze mi s-a cuibărit perfect în palmă, şi aşa am văzut cât am crescut. Mautner putea să vină să-i dau lecții de condus. Apoi am încercat să mă gândesc ce-ar fi spus tata dacă m-ar fi văzut. Ar fi înnebunit dacă i-aş fi zis că am condus Perla în afara curții. Dacă i-aş fi povestit. Dar poate nu-i povesteam. Cum ieşeam din toată încurcătura aia? Mi-am auzit bunica rugându-se de mine în spate:

„Nono, Nono!”, şi uneori țipând ascuțit: „Felix, Felix!”. Mergeam pe un câmp cu scaieți, ocoleam stâncile, şi-atunci am înțeles, în sfârşit, cum se face că, întotdeauna când cineva conduce, deşi tu vezi că trage tot timpul de volan un pic la dreapta şi la stânga, maşina merge totuşi drept, şi am început să simt căldura între ochi. Venea, mă inunda, se retrăgea. Piciorul meu apăsa până la capăt pedala de accelerație, să zbor, să decolez...

Am oprit. Am încercat să fiu stăpân pe mine însumi. O clipă mai aveam să izbucnesc. Fiindcă mi-a trecut ceva prin minte, că o pierdusem deja pe Perla o dată din cauza unei mari prostii pe care o făcusem, şi nu voiam s-o pierd din nou.

— Acum tu.

Şi i-am dat locul lui Felix.

M-a privit un pic surprins:

— Asta-i tot? Am crezut că vom merge aşa până la Muntele Lunii!

— Nu. Destul. Mi-ajunge. Mulțumesc.

Lola mi-a apăsat din spate umerii:

— Vino lângă mine, a spus.

M-am mutat pe bancheta din spate şi m-am ghemuit lângă ea. Mă simțeam foarte bine. Ca şi cum aş fi reparat ceva în viața mea. Ca şi cum aş fi învins pe cineva

dinăuntrul meu. Felix încă se uita la mine în oglinda retrovizoare uşor dezamăgit şi cu uimire. Lola şi-a fluturat ca o regină mâna şi, pe acelaşi ton pe care îi spusese cândva şoferului de taxi „Plăteşte Habima!”, a poruncit acum:

— La Muntele Lunii!

Şi Felix a pufnit şi a pornit din nou.

27

Casa pustie

Perla aluneca prin noapte liniştită şi elegantă. La radio se auzeau cântece în engleză, Felix conducea, Lola întinsese peste noi şalul, al meu, şi ne ghemuiserăm amândoi sub el. Vorbeam încet, şi ca să-l lăsăm pe Felix să se concentreze la condus, şi ca să stăm puțin singuri.

— Întreabă, mi-a spus îndată ce ne-am ghemuit. Am pierdut foarte mult timp în viața asta, întreabă tot ce vrei. Fiindcă îmi doresc foarte tare să-ți răspund.

Bine.

— Când era mică, Zohara ştia că Felix e... ăăă...

— Foarte frumos, a declarat ea. Pui întrebări la obiect. Ca mine. Poate că ai moştenit totuşi şi de la mine ceva, în afară de talentul actoricesc.

— Cum, de la tine? Nu de la...

Era cât pe ce să spun „Gabi”, şi-aşa vezi ce greu e să scapi de convingeri vechi.

— Sper că de la mine. Şi mama ta era o actriță bunicică! Avea talent, avea intuiție, practic a crescut cu mine la teatru de când era mică. Oi...

Lola a chicotit.

— Teatrul o hipnotiza, cortina cu faldurile ei şi catifeaua, măştile, regii, eroii, răufăcătorii... Erau actori care spuneau că Zohara e mascota Teatrului Habima. Ei, a oftat, se pare că talentul ăsta a ajutat-o destul de mult în viață, cine ştie câți oameni a păcălit cu el... Dar ai pus o întrebare importantă...

— Dacă ştia că el e infractor.

Acum cuvântul ăsta mi-a ieşit cu uşurință.

— Nu numai că nu ştia că e infractor, a spus Lola, dar până la şaisprezece ani n-a ştiut nici că e tatăl ei!

— Cum?

Asta n-am mai înțeles chiar deloc.

— Eşti deja băiat mare, Nono, şi se poate vorbi cu tine deschis, nu-i aşa?

— Da, sigur.

Dar despre ce?

— De exemplu, că există tot felul de bunici... Tu ai, se pare, o bunică din partea tatei, şi ea e o bunică de un anume fel, ceea ce e în perfectă ordine, şi ți-e cu siguranță foarte dragă, iar eu sunt o bunică puțin... altfel.

— Cum altfel?

— Cu idei puțin altfel şi alt comportament... Fiecare om cu firea lui, nu-i aşa?

— Da.

Dar n-am înțeles, am simțit numai că era foarte prudentă cu mine şi se temea de ce-o să cred despre ea.

— Şi în jurul meu au fost totdeauna mulți bărbați, şi mulți îmi făceau curte, şi au fost multe iubiri... Ai avut o bunică un pic cam zurlie...

S-a uitat lung în oglindă la Felix, iar el a ridicat puțin privirea. O scânteie a scăpărat o clipă.

— ...Şi, pentru Zohara, Felix era doar unul dintre bărbații din jurul meu, şi el chiar era un fel de unchi bogat şi simpatic, care-i trimitea ilustrate şi păpuşi şi cadouri din întreaga lume. Şi, când ateriza uneori în țărişoara noastră, petrecea cu mine şi cu ea şi cu toată lumea, şi dispărea la fel cum apăruse, doar un bărbat între bărbații care mi-erau, ăăă, prieteni foarte buni, înțelegi?

— Da.

Mi se părea cel puțin că înțeleg: chiar era o bunică deosebită.

— Ei, şi când a împlinit optsprezece ani, el a trimis deodată o telegramă cu o propunere minunată, să-i dăruiască un fel de excursie de maturitate, şi era vorba de călătorit numai o lună, dar, când am citit prima ei scrisoare, trimisă de la Paris, mi-am dat seama că de-acum era a lui.

I-a aruncat lui Felix o privire îngândurată.

— Ai văzut şi singur cât e de uşor să te laşi ispitit de farmecul, de poveştile lui... şi mai cu seamă cineva ca Zohara, cu o fire atât de năvalnică şi de schimbătoare...

Sau cineva ca mine.

— Fiindcă adevărul e, Nono, mi-a oftat ea la ureche, că nu e vorba doar de ce i-a povestit Felix, şi nu doar de ce a învățat-o să facă, şi nu doar de cum a fermecat-o. E vorba de ce i-a transmis, ca moştenire. Şi, cât au fost împreună în marea lor excursie, el doar i-a arătat că e şi ea aşa, când încă nu ştia, sau se temea să fie. I-a arătat că poate.

Mi-am îndreptat spinarea: suna foarte cunoscut.

Felix a apăsat cu entuziasm pe accelerație. Humberul a țâşnit ca un fulger. În oglindă i-am văzut colțul gurii. Zâmbea pe sub mustăți, mândru şi fericit. Lola s-a uitat la el şi a strâmbat un pic din buze. M-am gândit deodată că

poate din cauza asta ținuse Felix să mă răpească: să-mi dezvăluie şi mie, singurul lui moştenitor natural, partea asta care se ascundea în mine. Să-l trezească pe Nono ăla, să ştie că el există. Să rămână în lume o urmă a firii lui, a lui Felix Glück.

Ca să înțeleg că eu nu sunt numai parte din familia tatălui meu.

Bum.

Lumea mi se schimba în fiecare clipă. Ce mi se întâmplase în ultimele zile apărea mereu într-o lumină cu totul nouă, ca şi cum realitatea n-ar fi fost ceva concret, constant, ci ceva flexibil, vag, schimbător.

Capul aproape că-mi plesnea de gânduri: deci care era sensul lucrurilor pe care mi le spusese Lola despre sângele lui Felix şi al Zoharei şi al meu – că era inevitabil să devin şi eu un infractor? Că eram condamnat la asta? Şi dacă nu voiam? Dacă eu voiam să fiu cel mai bun detectiv din lume? Şi cum rămânea cu sângele tatei, care-mi curgea şi el prin vine? Sângele lui n-avea nici o influență asupra mea? Şi faptul că tata şi cu Gabi mă crescuseră şi mă educaseră? Deci sângele Zoharei învingea totul? Delictul era întotdeauna mai puternic decât legea? Câte picături din sângele ăla trebuiau pentru a dizolva legalitatea? M-am încordat, l-am simțit, sângele ăla clocotind în mine,

cald, fierbinte, înțepător, în burtă, în piept, în jurul picioarelor, niciodată nu mă gândisem că poți să-l simți, că are un caracter al lui, dar poate că primisem din sângele Zoharei şi alte picături, nu numai ale delictului, ci şi ale lucrurilor bune din ea? Ale imaginației şi ale poveştilor? De ce nu? Întrebările mă urmăreau şi mi se învolburau amețitor în vene, sângele îmi clocotea, amestecându-se, ca şi cum cineva ar fi făcut experimente în mine. Dar cine îmi spunea şi mie rezultatele? Şi ce se întâmpla cu mine de atunci încolo? Şi, înainte de orice, îmi amintea şi mie până la urmă cineva cine sunt eu?

— Un lucru-i sigur, tu nu eşti Zohara, a zis Lola foarte apăsat, să nu uiți niciodată, tu nu trebuie să mergi pe drumul ei. Tu poți să alegi.

— Eu nu sunt Zohara, am murmurat în barbă. Eu nu sunt Zohara.

— Sigur că e în tine ceva din ea. Şi din Felix. Dar e şi ceva din foarte mulți alți oameni. Am impresia că ai o familie mare şi din partea tatălui tău, cum ar fi bunica aceea de care am vorbit şi unchiul celebru care scrie cărți despre educație, nu-i aşa?

Atunci, pentru prima oară în viață, am simțit că poate nu era aşa de rău că aveam şi câteva picături shilhavice; pe de altă parte, s-a trezit în mine un sentiment nou de

mândrie. Da, şi de siguranță, că nu mai eram complet singur în fața tribului de Shilhavi. Şi deodată am realizat cât de ruşine îmi fusese mereu în fața lor şi cât mă simțisem de inferior şi de nesigur, fiindcă ei erau toți o familie unită, închegată, ba chiar asemănători unul cu altul, şi eu eram întotdeauna singur. Nu era nimeni lângă mine, ca un copil orfan care se aciuase pe lângă familia lor. Şi imediat am înțeles şi că ei fuseseră împotriva mea de la început, încă dinainte să mă nasc, din cauza Zoharei, dar acum îi aveam pe ea, pe Lola şi pe Felix, şi familiile astea două stăteau față în față, familia de doctori şi de pedagogi şi Tzitke de toate felurile şi familia de actori şi de escroci şi de povestitori de poveşti imaginare... Am închis strâns ochii şi am văzut limpede cele două familii stând față în față. M-am deplasat un pic pe mine însumi până am ajuns exact la mijloc, între ele. Am ascultat înăuntrul meu: încă nu mă simțeam exact la locul potrivit. M-am dat un pic în spate, numai jumătate de pas, către Felicşi, şi imediat am simțit cum ceva în sufletul meu s-a liniştit puțin şi tace.

— Tu ai alt caracter, a continuat Lola, care nu observase micile mele schimbări de poziție pe terenul lăuntric unde stăteam cu toții în front. Tu eşti alt om. Numai Zohara era Zohara. Să nu uiți niciodată! Adu-ți

aminte de ea, simte-o, dar să ştii că tu eşti de-acum o ființă nouă. Un om de sine stătător, independent.

Am repetat încet după ea cuvintele alea. M-am străduit să mi le întipăresc în minte. Ştiam că o să am mare nevoie de ele în viață.

— Şi acum, Nono, în calitatea ta de om independent, îți ordon să dormi puțin. Avem înainte o noapte lungă.

M-am lungit cu capul pe genunchii ei şi am închis ochii, încercând să dorm. N-am reuşit. Gândurile îmi alergau prin cap în ritmul călătoriei. Simțeam cum lucrurile se limpezesc şi se aşază în ordine înăuntrul meu. Eram diferit. Fusesem crescut altfel. Aveam alt tată. Ştiam acum că nu sunt o copie a lui şi nici a ei. Eram o ființă independentă. Puteam să aleg cine să fiu. Şi o aveam mereu pe Gabi care să-mi amintească drumul meu.

Gabi. Gabi Gabi Gabi.

Deşteapta, şireata Gabi. Gabi, care întotdeauna crezuse că am dreptul să ştiu de mama, în ciuda interdicției stricte a tatei, şi îmi vorbise despre ea prin aluzii, prin fapte mici sau mari... M-am gândit la Gabi aşezată pe malul mării cu apărătoare de nas şi creme antibronzat; şi apoi în fața cuvei mari cu ciocolată, şi dup-aia cum stătea cu mine, credincioasă, lângă casa Lolei Ciperola... Am zâmbit. Gabi-şi dorise şalul şi spicul de aur ca să devină, poate, o

femeie liberă şi puternică aşa cum era Lola şi infractoare şi nestatornică aşa cum era Felix. Să fie o combinație de Felix şi Lola. Ca ființa care putea să iasă din ei doi...

Pe scurt, să fie ca Zohara. Ca tata să se îndrăgostească de ea...

Şi ea semăna atât de puțin cu Zohara, m-am gândit, slavă Domnului că Gabi nu era ca Zohara. Ea era din viață. Nu din filme.

Cerul care se perinda pe geam nu mai era aşa de negru. Încă puțin şi se făcea dimineață. Lola stătea cu ochii închişi. Poate că moțăia, poate că se lăsase furată de amintiri şi de gânduri legate de ce se întâmplase cu Zohara. M-am gândit: eu pierdusem o mamă, iar ea, o fiică. Şi din cauza asta acum eram amândoi parte din ceva măreț. Ceva ce nu mai exista, dar, dacă vorbeam şi ne-aduceam aminte, avea să fie iar, măcar puțin. Am închis şi eu ochii. I-am strâns cu putere mâna caldă.

Şoseaua cobora şi Humber Pullmanul aluneca de parcă ar fi plutit. Pe drumul ăla merseseră împreună. O pereche tânără pe o motocicletă cu ataş. Poate că după un timp nu le mai fusese teamă de ei înşişi. Depărtările se deschideau în fața lor. Începuseră să stea de vorbă. Să se bucure de libertatea recâştigată a Zoharei. De marea aventură către care se îndreptau acum, de faptul că tata se eliberase de

munca, de familia lui... Şoseaua devenea abruptă. Cerul se lumina deja la orizont. Am recunoscut amestecul frumos de culori pe care-l văzusem în noaptea dinainte, pe plajă, cu buldozerul. Prin câte mai trecusem în ultimele zile... Mi-am amintit de băiatul care-şi flutura mâna spre tatăl său şi Gabi a lui de la fereastra trenului. Care credea că este profesionist. Naiv, naiv!

— Priveşte, a şoptit Lola. Muntele.

În lumina palidă a zorilor se înălța muntele semeț, întunecat, strâmb şi ciudat la vedere: o parte era rotunjită şi cealaltă, doar stânci crestate. Maşina se cățăra pe drumul şerpuit neasfaltat. Nori de praf se ridicau încețoşând totul în jur. Potârnichi grăsuțe zburau din fața roților şi se opreau să ne privească uluite – poate de ani întregi nu mai trecuseră maşini pe-acolo. Cu cât urcam, aerul se făcea mai rece şi mai curat. Jos se întindea în fața noastră o vale largă, acoperită de cețurile dimineții, despicată de o linie verde şi unduitoare.

— Acolo e Iordanul, a arătat Felix cu bărbia. Granița.

Cu un ultim răget de motor, Humberul nostru s-a avântat şi a ajuns în vârful muntelui, mergând puțin apoi pe un teren drept cu pietriş şi iarbă, până s-a oprit.

Muntele Lunii.

Sufla un vânt rece. Priveliştea de sub noi se ascundea şi se dezvăluia printre ceţuri. O pasăre de pradă se rotea pe cer, cu aripile întinse, scoţând ţipete scurte. Mi-era frig. Mă simţeam singur. Lola m-a înfăşurat în şalul nostru. O baracă veche şi dărăpănată de lemn se înălţa acolo. Nu erau geamuri la ferestre. Iarba crescuse printre scânduri. Vântul fluiera cu un sunet înfiorător.

Am mers spre baracă încet-încet, ca şi cum ne-ar fi fost teamă să ajungem. Am urcat trei trepte prăpădite de lemn. Felix a împins uşa. Ea a scos un scârţâit şi a căzut cu zgomot înăuntru. Era un ecou apăsător şi dureros.

Am călcat cu grijă, praful se ridica la fiecare pas. Ne-am îndepărtat de pereţii goi, de pervazurile goale, într-o rână ale ferestrelor. Tufe de fenicul creşteau şi printre scândurile crăpate ale podelei. Lola m-a luat pe după umeri.

— Nu uita că au fost fericiţi aici, a spus încet, să nu tulbure liniştea. Voiau un loc care să fie doar al lor. Să nu vină alţi oameni, cu trăncăneala şi legile lumii din afară. Un loc în care trecutul să nu-i urmărească.

— Uitaţi-vă, a şoptit Felix.

În capătul barăcii era o cămăruţă separată printr-un panou de lemn. Panoul era crăpat. Poate că acolo fusese dormitorul lor. Era gol. Doar o sobă mare şi ruginită, şi,

când am atins-o, degetul mi-a pătruns prin stratul de rugină care se fărâmița. Ca păpuşile din camera Zoharei. M-am speriat, tot ce atingeam în ultimele zile se făcea praf şi dispărea. Trebuia să țin minte totul.

— Şi uitați-vă la asta, a arătat Lola.

Pe perete era prinsă o foaie de hârtie şi marginea îi flutura în vânt. O foaie îngălbenită şi ruptă, iar pe ea o schiță în creion, ştearsă de vreme: fața unui bărbat şi, în fundal, un cal. Trăsăturile feței abia se mai vedeau, dar imediat ne-am dat seama toți trei cine era.

Am întrebat:

— Desena frumos?

— Când voia... a zis Lola. Putea să facă orice.

Prin urmare, şi eu puteam.

— Uite-l pe tatăl tău, a spus Felix.

N-a spus „domnu' tata”. N-avea în glas batjocura obişnuită.

Tata era tânăr şi frumos. Păr des, zâmbet în ochi, zâmbet pe buze. În desen se vedea că este fericit.

— El o iubea, şi ea? a oftat Lola şi şi-a răspuns singură: Ea-mi pare că iubea dragostea lui, dar să-l iubească cu adevărat, cum îşi dorise totdeauna să iubească? Asta nu ştiu...

Acum scriu ceva de care nu sunt absolut sigur. Pot doar să intuiesc, după ce mi-a povestit Lola, şi să sper că aşa a fost de-adevăratelea: Zohara era fericită pe munte cu tata. Cel puțin la început. Nu făcea nazuri: ieşea la păşune cu vitele, le mulgea, curăța grajdul, gătea pentru amândoi la o lampă cu petrol, iubea căsuța lor.

Din zi în zi simțea că sufletul ei devine mai curat. Că se purifică încet. Că aventurile de odinioară se cojesc de pe ea ca nişte straturi de piele moartă, ca povestea altui om. Seara stăteau amândoi şi priveau apusul, mâncau în linişte o mâncare simplă, sănătoasă. Uneori ieşeau să călărească cei doi cai pe care îi aveau. Goneau până la marginea stâncii. Singuri în înălțimi. Vorbeau puțin. Cuvintele erau acolo de prisos. Câteodată, Zohara cânta la flaut...

Toate astea sunt numai presupuneri. Poate că viața lor pe munte a fost mult mai furtunoasă şi imaginația mea limitată nu e în stare s-o descrie. Dar trebuie să mă declar mulțumit de ea, de imaginația asta a mea, fiindcă tata nu mi-a povestit niciodată cum a fost într-adevăr acolo. Şi după ce s-a terminat expediția cu Felix a continuat să tacă. Mai sunt o sumedenie de lucruri pe care nu le ştiu, şi n-o să le ştiu probabil niciodată.

— Într-o zi m-am dus să-i vizitez, a zis Lola. Am stat la ei o săptămână întreagă şi, când m-am întors la Tel Aviv, m-am gândit: ăştia doi şi-au făcut paradis aici. Adam şi Eva. Fără şarpe.

— Ai fost în vizită? Ți-au dat voie?

— M-au invitat. Mi-au trimis o scrisoare frumoasă. Au vrut să-mi văd nepotul.

Pe mine.

Eu mă născusem aici?

— N-ai ştiut, hm? Nimic nu ți-a povestit.

A plecat capul cu amărăciune şi a răsuflat adânc:

— Ți-am zis: el a vrut să şteargă totul, să nu ştii nimic! Ca şi cum te-ai fi născut numai din el.

— Zohara avea creier şi ştia că domnu' tata va dori să şteargă pe ea din viața lui, a bombănit Felix. De-aia a spus să fac cu tine excursia asta, a ştiut!

— Uită-te bine, Nono, a continuat Lola şi a răsuflat adânc. Aici. În baraca asta. În odaia asta te-ai născut tu. Fără medic, fără moaşă. Taică-tău n-a apucat s-o ducă pe Zohara la spital la Tiberias. A moşit-o el. El a tăiat cordonul ombilical.

M-a îmbrățişat de la spate şi şi-a lipit obrazul de al meu.

— Mi se pare cel mai frumos loc din lume în care să te naşti.

Vocea a început să-i tremure.

— Era ca la facerea lumii. Tata, mama şi copilul. Exact la ora asta. Patru şi jumătate dimineața. Acum treisprezece ani fără două zile.

De emoție, nu mai ştiam nici ce să fac, nici ce să zic.

— Eu nu mai rezist, a spus deodată Lola şi a ieşit de-acolo.

Felix s-a grăbit după ea.

Şi mie mi-era greu, dar am vrut să mai rămân puțin. Să fiu din nou cu ei. Noi singuri. Ca la facerea lumii. Am îngenuncheat. Am atins podeaua de lemn. Florile ruginite ale cuielor. Găurile brune lăsate de picioarele patului. Apoi m-am aşezat pe podea. Eram foarte liniştit şi foarte concentrat. În viața mea nu mai fusesem atât de concentrat.

Toate ecourile au dispărut în clipa aia. Ecourile care fuseseră în jurul meu întotdeauna, de când murise Zohara şi începuseră şoaptele, secretele şi ascunzişurile. Ecourile derutante, pe care mereu încercasem parcă să le înțeleg, să vorbesc ca ele, să-mi croiesc drumul după voința lor.

Am mai rămas câteva clipe în baracă. Am găsit o linguriță strâmbă. Am găsit o curea de rucsac, o ramă de

tablou spartă, o cutie veche de chibrituri. Un pantof de damă. O batistă de bărbat jerpelită. Am adunat toate obiectele şi le-am pus la un loc în dormitor, la picioarele sobei. Am făcut ordine în casă.

— Lângă tine era fericită cum nu mai fusese în viața ei, mi-a spus Lola afară.

Avea ochii şi nasul roşii. Şi nasul lui Felix părea roşu.

— Cum se zbenguia ea cu tine aici de parc-ați fi fost nişte pui amândoi. Uite, aici, în locul ăsta, tatăl tău ți-a aranjat o ladă cu nisip. Două zile după ce te-ai născut ți-a pregătit o ladă cu nisip! Şi aici îți punea ea păturica, fiindcă aici e loc ferit de vânt, şi se rostogolea cu tine pe podea, şi tatăl tău stătea rezemat aici, cu mâna aşa, şi râdea.

Daruri, asemenea daruri primeam eu de *bar mitzvah* mea!

S-a făcut dimineață. Valea a fost inundată de lumina soarelui şi s-a colorat în auriu. Uneori mă gândesc că poate din cauza întinderilor în care am trăit când eram bebeluş mi-e greu şi azi să stau închis prea mult în casă. Pe marginea stâncii, în lumina zorilor, flutura o pată de culoare. O fâşie subțire de pânză se prinsese de un scaiete. Pânza fusese cândva roşie sau violet. Poate i se prinsese un şal cândva aici gonind pe cal spre marginea de

stâncă. N-am îndrăznit să mă apropii. Nu din cauza stâncii.

— Ai crescut în paradis, a şoptit Lola de parcă m-ar fi plâns.

— Dar nu multă vreme, a murmurat Felix. Ea adusese şarpele cu ea.

Cine ştie când se trezise şarpele. Cu veninul dorului de ducă, şoaptele nostalgiei după mişcările rapide, unduitoare. De ce nu putuse să rămână acolo pur şi simplu, fericită? Cu el?

— Asta nu-i uşor de povestit, şi şi mai greu de auzit, a zis Lola. Încordează-ți muşchii, Nono. Începe.

Şi mi-a povestit. Din zi în zi, Zohara era tot mai supărată, tot mai tristă. Priveliştea i se părea monotonă; oile erau plicticoase; se săturase de treburile casei şi de câmp şi de duhoarea de excremente care i se impregna în haine.

Şi de tata.

Era ceva la el care-o scotea din minți, nu ştiu ce. Şi, când încerc să-mi dau seama, mă doare mult prea tare. Poate că era tăcut? Poate că o plictisea puțin? Încerc să văd lucrurile din perspectiva ei, fiindcă e bine întotdeauna să priveşti lucrurile şi din partea cealaltă. Poate că ochii lui i s-au părut deodată mici şi pofticioşi? Avea el chestia

asta, tata, îi plăcea să mângâie obiectele, să le pipăie cu o plăcere stranie ca şi cum le-ar fi silit să recunoască odată că îi aparțin şi că e dreptul lui să le atingă când vrea. Poate că asta o enerva. Dar ipotezele de genul îmi fac rău. Poate şi pentru că în anumite privințe semăn şi eu cu el şi, cu cât îmbătrânesc, cu-atât semăn mai tare.

Şi poate că o supăra şi că el nu era dispus să se rupă cu totul de lumea lui dinainte: că-i promisese maică-sii să-i dea telefon săptămânal de la Tiberias; că trebuia neapărat să cumpere ziarul de sabat; că viața nu era viață fără o bere malț după masa de seară; că era dependent de meciurile de fotbal de la radio... Şi odată cumpărase de la piața de vechituri din cel mai apropiat oraş un fotoliu imens, cu imprimeu floral, care îi amintea Zoharei de o femeie grasă pe nume Dobci (tocmai Dobci!), şi ea a început să țipe la el, ce face, doar juraseră să creeze acolo un paradis, să fie liberi ca nişte țigani, fără povară de obiecte sau avere, şi-acum îşi dădea seama că el târâse acolo sufletul lui mic-burghez avid de achiziții. Era înspăimântătoare când se înfuria: pletele negre îi zburau ca nişte şerpi în jurul frunții albe şi pomeții îi ieşeau în relief de parcă ar fi fost bolnavă, şi mai crezuse şi că avea un suflet măreț ca al ei! Sperase că el va îndrăzni să meargă cu ea în ceruri mai departe, să meargă drept ca

bradul! Nu să se târască! Dar el nu! El în general nici nu era în stare să înțeleagă un om ca ea! Sufletul lui era mic, înghesuit şi sufocat! Suflet de copil care crescuse într-o fabrică de biscuiți! Dobci! Dobci mare ce eşti! Țipa, se repezea la el cu pumnii şi cu unghiile, şi tata o ținea cu grijă, dar cu mână de fier, şi Zohara se zbătea, prizonieră în strânsoarea lui, împiedicată să respire, să plece, să zboare în lume...

Aerul curat devenise tulbure între ei. Valea de dedesubt se mai strângea puțin în fiecare zi sub urletele ce se revărsau din vârful muntelui. Zohara simțea că tata o supraveghează. Ținea minte perfect promisiunea pe care i-o făcuse judecătorului: că garantează personal că n-o să se mai întoarcă pe calea cea rea... Poate că n-ar fi trebuit să promită un asemenea lucru – e adevărat că datorită acestei promisiuni îi scurtase judecătorul zilele în închisoare, dar, pe de altă parte, tata devenise, în felul ăsta, gardianul ei.

— Nu mă mai urmări... şuiera ea printre dinți.

— Nu te urmăresc. Spune-mi numai unde te duci cu calul.

— Unde am eu chef, comandant Feurberg. Sunt un om liber.

— Zohara, draga mea, granița e aici, aproape. Sunt contrabandiști, sunt teroriști înarmați care intră în țară, și tu ești singură.

— Nu sunt singură. Mă am pe mine și am și-un pistol.

— Zohara, ce mă fac eu cu tine? Ce trebuie să fac ca să fii măcar puțin bucuroasă? Spune-mi. Învață-mă și am să fac. Sunt un elev bun!

— Da, l-a cercetat Zohara din spinarea calului, ca și cum abia atunci l-ar fi văzut prima oară, ești un elev bun, a spus cu milă, ești silitor, a adăugat cu ironie fină, și a întors calul, pornind vijelios în galop.

— Uneori dispărea și câte două zile, a povestit Lola. Dormea în munți. În peșteri. Cine știe? Se întorcea flămândă și plină de zgârieturi. Unde-ai fost, Zohara? Nu povestea. Nu vorbea. Uneori lua motocicleta și se ducea la Tel Aviv. Dormea la mine. Se mai ducea la vreo petrecere. Dansa. Se îmbăta. Se întorcea, sau nu... El venea de pe munte ca s-o recupereze. Certuri îngrozitoare... Ea urla... Nu mai voia să se întoarcă... Nu-și mai găsea locul nicăieri. Nici aici, nici acolo...

Lola vorbea încet, cu capul plecat. Îi sorbeam fiecare cuvințel.

— Și odată a plecat cu calul, și nu s-a mai întors, și ăsta a fost sfârșitul, a zis Lola repede de tot. Poate c-a

trecut granița şi soldații iordanieni au tras în ea. Sau poate calul a căzut de pe vreo stâncă şi-a murit şi ea. Poate au atacat-o teroriştii? Armata a făcut cercetări. Au căutat în toată regiunea. Prieteni ai tatălui tău din armată au trecut granița noaptea şi au căutat-o. Nimic. A dispărut. Deodată n-a mai fost.

— Deodată, a oftat Felix. Toată viața ei a fost aşa, deodată.

Am privit depărtările aurite din fața mea. Nu voiam să mă uit, dar nu puteam să mă abțin. Şi am simțit-o pe Zohara gonind spre ele, poate-şi mânase calul chiar dincolo de stânca aia. Tot timpul se zbătea în mine întrebarea pe care-o pusese ea, când era mică, de ce nu e gard în jurul lumii, să nu lase oamenii să cadă? Nu e gard. Aşa stau lucrurile. Trebuie să mergem înainte cu prudență şi să ne oprim înainte de capăt.

Zohara avea douăzeci şi şase de ani, exact vârsta pe care-o plănuise. M-am gândit: cum putuse să ne părăsească, pe mine şi pe el? Cum de nu se gândise la mine şi la cum ar fi viața mea fără ea?

— Dar mai înainte, înainte să facă... ce-a făcut, prostia aia, mi-a dat telefon, a zis Lola şi buzele îi tremurau. O convorbire de adio cu o singură fisă... „Mamă”, îmi spune ea, şi mi-am dat seama după vocea ei că asta e. Că se

desparte. „Mamă, ultima dată când am fost la Tel Aviv am lăsat ceva pentru băiat, pentru Nonik...”

Nonik?

— Cum, aşa-mi zicea?

— Da. Întotdeauna Nonik.

Ce nume frumos.

— Şi a spus că e un dar pentru tine. Dar n-ai voie să-l iei până la *bar mitzvah*.

Nonik.

Primisem un nume nou. Nimeni pe lumea asta nu-mi mai spusese Nonik.

Ce nume plin de bucurie.

— Dar ce cadou e? am îndrăznit s-o întreb până la urmă.

— A spus că e secret. Surpriză. Îi plăceau secretele şi surprizele. A spus că trebuie să mergi să-l iei cu Felix. Numai cu el.

Când am auzit „secret” şi „surpriză” m-a luat cu tremurici.

— Şi cadoul l-a lăsat în seif? La bancă?

— Da. Voia să-ți facă o surpriză aşa, ca pentru oameni mari: seif. Subsolul unei bănci. De ce sari aşa? A vrut să-ți dea ceva care să-ți amintească de aventurile ei şi numai tu să poți scoate darul de-acolo. Aşa e notat acolo la paznici.

Numai Nonik să scoată, zisese mama.

Poate că nu ştia să fie o mamă bună, dar încă de-atunci se gândise la *bar mitzvah* mea şi c-o să mă simt singur şi c-o să-mi fie dor de ea. Ştiuse. Simţise totuşi ceva profund pentru mine, n-aveam voie să uit asta.

— Ţie a lăsat cadou, a bombănit Felix lângă noi, şi mie a lăsat pe domnu' tata.

Fiindcă toată mânia şi toată durerea de după moartea ei tata le transformase într-o operaţiune de răzbunare împotriva lui Felix. Pe vremea aia începuse deja să bănuiască legătura misterioasă dintre Zohara şi legendarul Felix Glück. Până atunci nu ştiuse nici măcar că Felix e tatăl ei. Ea nu-i povestise, Lola nu-i dezvăluise, iar el nu întrebase. Poate că nici nu voia să ştie. Zvonurile spuneau că Felix fusese prieten cu Lola, dar Felix fusese prieten cu multe femei... Aşa că tata a coborât de pe muntele lui şi a lăsat baraca jefuitorilor, crescătorilor de vite din satele de jos, teroriştilor, contrabandiştilor care treceau graniţa. A discutat cu comandantul lui din poliţie şi a cerut să se întoarcă la lucru. Timp de trei luni s-a izolat în biroul mic pe care i l-au dat, stând şi lucrând acolo dimineaţa, la prânz, seara şi noaptea. Gabi îi aducea sendvişuri, îi făcea cafea şi îi supraveghea copilul. În perioada aia s-a îndrăgostit ea de el. Din cauza suzetei din

tocul pistolului, sau aşa, pur şi simplu, dintr-o cauză la fel de raţională ca aia care ne face să ne îndrăgostim. Tata stătea şi citea din nou toate dosarele din ancheta Zoharei. Odată a călătorit în străinătate şi s-a întâlnit cu oameni de la Interpol; pe urmă a discutat la telefon cu anchetatorii poliţiei din Zanzibar şi din Madagascar, din Coasta de Fildeş şi din Jamaica şi încet-încet a refăcut tabloul complet, itinerarul călătoriei ei minunate şi pline de nelegiuiri prin toată lumea, de data asta şi cu Felix Glück.

— Şi eu, a zis Felix cu sinceră uimire, tot acest timp fac treburile mele în străinătate în linişte, nu ştiu nimic, nu bănuiesc nimic, iau bancă, iau colecţie de timbre sau diamanţel, munci pentru pâinea mea de toate zilele, şi între timp el, domnu' tata, harnic şi inteligent, ţese în jurul lui Felix un fir şi încă un fir, ca o plasă...

Fiindcă Felix devenise pentru el principalul duşman. Un simbol al tuturor infracţiunilor. Şarpele care o învăţase pe Eva gustul păcatului. Voia să-l prindă. Să-i zdrobească strategiile de eschivare, limba despicată în jumătăţi de adevăr. Lucra zi şi noapte ca un piston uriaş. Avusese cel puţin două inimi când o iubise pe Zohara. A avut cel puţin două creiere când l-a urmărit pe Felix.

— Şi într-o bună zi am venit să fac vizită în ţară aici, şi nu ştiu nici ce, nici cum, şi hopa! M-a prins!

Gura i s-a deschis de furie. Ochii i-au strălucit la amintirea umilinței care încă îl rodea.

— Şi am primit cincisprezece ani de puşcărie. Şi numai acum jumătate de an am fost eliberat, din cauză că sănătatea mea nu e cum trebuie şi pentru purtare bună. Zece ani am stat numai din cauza lui!

— Din cauza ta ai stat, l-a corectat Lola. Dar ajunge, nu mai trebuie să vorbim despre asta. Cu toții am plătit un preț mult prea mare. Cu toții. Şi Iakov.

Blând şi familial suna numele tatei pe buzele ei.

Ne-am întors la maşină. Am mai aruncat o privire pentru ultima oară la valea care era la picioarele mele. La baraca singuratică. Aici îmi începusem viața. Aici fusesem fericit şi aici se şi stricase totul. Îmi venea să alerg până la marginea stâncii şi să iau fâşia de pânză care flutura în vânt, dar n-am îndrăznit să mă apropii de locul ăla. Am luat de jos o pietricică şi am băgat-o în buzunar. O piatră rotundă şi cenuşie, ca un ou, spartă pe margine. O am şi azi. Pe masa de lucru.

Am plecat de-acolo într-o tăcere grea. La un moment dat, pe drum, am ațipit şi m-am trezit abia la intrarea în Tel Aviv. M-am frecat la ochi şi imediat mi-am revenit de tot. Ce făcuserăm toată noaptea aia, cea mai lungă noapte din viața mea, şi ce urma să mai facem încă. În timp ce

mă gândeam la asta s-a trezit în mine şi cuvântul „bancă" şi, căscând şi întinzându-mă, am început să simt un gâdilici în creier şi am intrat imediat în alertă: bancă şi Felix. Nu sunau prea bine împreună.

— Bancă. Da. Bună dimineața!

— Ca să luăm cadoul de la Zohara?

— Da. Şi, dacă totul bine, capeți şi spicul de aur. Am promis pentru domnița noastră Gabi.

— E greu de luat de la bancă?

— Cum adică „greu"? Să iei seif la bancă nu e greu.

Nu sunt în stare, m-am gândit. Nu sunt născut să jefuiesc bănci. Cel mult pot să deturnez trenuri, şi un om trebuie să-şi cunoască limitele.

Lola dormea ghemuită lângă mine. Am încercat să mă adresez conştiinței lui Felix:

— N-am putere să jefuiesc acum o bancă.

Tăcere. Făcea din nou pe şoferul prudent. Am încercat să mă adresez bunicului din el:

— Sunt obosit, am avut o noapte grea.

— Asta nu e muncă, a bombănit el. Nu e nici călcare de lege. Trebuie numai intri şi iei pachetul tău şi vei primi de la Felix ultimul spic de aur.

— Fără împuşcat paznici? a țipat Lola.

Simțurile ei ascuțite de bunică au trezit-o.

— Fără.

— Fără târât, să zicem, prin vreun tunel? am întrebat eu.

— Ce tunel? Cum adică? Mergem la bancă, spunem numele tău paznicului de la seifuri, intrăm acolo, deschidem seiful, luăm, ieşim şi...

— O zi bună şi foarte mulțumesc şi *shabbat shalom*, am completat împreună cu el.

M-a privit surprins şi a zâmbit.

— Exact aşa, a zis.

A mai fost o clipă de tăcere.

— Uită-te în ochii mei, bunicule.

Mă uitam în ochii lui prin oglindă. Erau albaştri şi nevinovați ca ochii unui bebeluş.

28

E de-acum exagerat

...Şi, la opt şi jumătate dimineața, bunicul meu Felix a parcat Humber Pullmanul pe o străduță liniştită din Tel Aviv, nu departe de Teatrul Habima. Lola Ciperola (pentru mine, Katz), prima doamnă a teatrului, laureată a Premiului Israel pentru arte dramatice (bunica mea), a traversat strada, a intrat în bancă în nişte blugi jerpeliți şi

murdari, cu părul ciufulit şi răvăşit de vânt; şi, cu toate criticile lui Felix, a reuşit să interpreteze perfect rolul unei femei obişnuite. Nu regină, nu împărăteasă sau zeiță din vechime, nu eroină de tragedie care-şi înalță mâinile spre cer sau îşi acoperă ochii cu jale: doar o evreică simplă din popor care dorea să retragă cincizeci de lire din contul ei, dar ca urmare a căldurii toropitoare, sau din cauza vârstei înaintate, sau poate ca să distragă atenția publicului de la bătrânul şi copilul care se strecurau prin spatele mulțimii, a căzut grămadă la pământ, gemând şi horcăind şi scoțând tot felul de alte sunete total neelegante.

Niciodată n-o văzusem pe scenă într-un rol atât de reuşit. Niciodată nu simțisem că-i face asemenea plăcere personajul pe care-l joacă, şi uneori cred că din cauza tuturor lucrurilor care i se întâmplaseră în alea două zile şi fiindcă devenise bunică peste noapte îi ieşise bine şi rolul acelei femei... Păcat că n-aveam timp să stau s-o văd şi eu. Un public numeros se adunase în jur. Oamenii strigau, dădeau sfaturi, cereau să se cheme ajutoare, iar în timpul ăsta noi doi ne furişam pe scările în spirală care coborau la subsol, în încăperea seifurilor.

Acolo era doar un paznic în vârstă, care ciugulea încet un sendviş cu brânză galbenă şi o felie de roşie pe deasupra. I-am zis cum mă cheamă. A fost un moment de

tensiune. Ziarul *Davar* zăcea pe masă în fața lui. Cu poza mea pe toată pagina. Şi numele meu la fel. În sfârşit îmi făcuseră public şi numele! Ochii mi s-au umplut de uluire şi mândrie. „Amnon Feuerberg, copilul răpit!” scria acolo. Era cea mai faimoasă zi din viața mea, dar în clipa aia ştirea din ziar risca să strice totul. Omul a deschis un catastif cu nume al băncii şi l-a frunzărit. Tot timpul murmura numele meu. Avea fărâmițe galbene în mustață. O clipă, ochii i-au căzut pe ziar. A citit cu voce tare numele meu de pe prima pagină. N-a observat nici o asemănare în mod special. A continuat să frunzărească listele lui până când, în cele din urmă, a găsit:

— Iată. Amnon Feuerberg. Aprobare să te las să iei din seiful mamei tale. Oho! Asta a fost demult! Încă un pic şi aprobarea sărbătoreşte *bar mitzvah*!

A râs, presărând ziarul cu brânză.

— Intrați. E bunicul tău?

Da. Era de-adevăratelea bunicul meu.

Cum poate adevărul să sune uneori ca o minciună.

Omul a zăngănit din mănunchiul lui de chei. Ne-a deschis o uşă de fier. Şi încă una. A închis-o în urma noastră şi ne-a lăsat singuri.

— Aveți zece minute, a zis, şi l-am auzit târându-şi picioarele înapoi la scaun şi la sendviş.

Eram într-o cămăruță. Cei patru pereți erau ticsiți de seifuri de sus până jos. Cutii dreptunghiulare dintr-un metal cenuşiu. Pe fiecare era un cadran mic cu cifre de la unu la nouă şi o piesă mobilă ca o săgetuță. Felix a găsit imediat seiful nostru.

— Zece minute, a spus. Peste zece minute va trebui şi Lola să ridice de jos. E timp foarte scurt. Tu crezi că pridideşti?

— Ce-i de prididit?

— Să deschizi.

— Dacă-mi dai cheia, sigur prididim.

— Ei, asta-i problema, a tuşit uşor Felix, nu-i cheie.

M-am holbat la el.

— Cum adică nu-i cheie? Atunci cum deschidem?

— Asta trebuie tu singur. Fără cheie, a spus şi iar a dat din umeri scuzându-se: Trebuie ghiceşti cinci numere în ordine, da, şi atunci deschide imediat.

M-am uitat urât la el.

— E număr secret, a adăugat, ca şi cum asta ar fi rezolvat problema. Ca o parolă, să zicem. Număr care Zohara a dat şi tu trebuie ghiceşti.

— O clipă, m-am enervat eu, adică nu ți-a zis numărul secret?

— Nu. A zis numai că tu sigur ghiceşti.

Şi iar a dat din umeri scuzându-se.

— Problemă. Ştiu! Da. Problemă! Sigur.

— O clipă, o clipă! am strigat. Tu ai crezut că eu o să ghicesc cinci numere exact în ordinea pe care a născocit-o ea?

— Da. Ei. Asta e. Trebuie grăbeşti.

— Dar nu se poate! am explodat eu supărat, dezamăgit, înşelat, fiindcă sub nasul meu, dincolo de uşa blindată de metal, se afla singurul dar pe care mi-l făcuse vreodată mama, şi eu nu puteam să-l primesc niciodată!

— Nu se pot ghici aşa, pur şi simplu, cinci cifre! am strigat în şoaptă, ca să n-audă paznicul. E o şansă la un milion cel puțin să reuşesc să găsesc acum ordinea corectă!

De ce-mi făcuse aşa ceva? De ce nu putea niciodată şi familia asta să-mi dea un dar pe-o cale simplă?

— Da, da, nu striga. Ştiu, e greu, dar, Amnon, adu aminte că mama ta a hotărât ce cifre vor fi pentru ca să deschizi, da?

— Şi ce?!

— Şi... asta e! Mama! Eşti fiul ei! Singurul fiu în toată lumea! E acelaşi sânge!

Şi, nu ştiu cum, tocmai propoziția asta m-a impresionat. N-avea nici o logică. Dar aşteptările mele de

la logică erau destul de mici după ultimele trei zile. E-adevărat, m-am gândit, sunt fiul ei. Sunt singurul prin vinele căruia curge sângele ei. Ea nu mai e pe lume, iar eu sunt aici. Şi sunt obligat să încerc.

— E-n ordine, i-am spus lui Felix. Sunt gata. Stai de pază să nu fiu deranjat.

Am închis ochii. M-am desprins încet de tot ce era în jur.

De paznicul care-şi ciugulea sendvişul dincolo de două uşi de fier. De Felix, care mă privea cu ochi plini de aşteptare. De bunica mea Lola, care încă zăcea la etajul de deasupra şi încerca să câştige pentru mine timp preţios.

Şi de tata şi ce avea să-mi spună când o să ne întâlnim. Şi cum aveam să-i explic tot ce se întâmplase. Şi Gabi? Oare mai era cu el, sau plecase pentru totdeauna? Oare mai aveam la cine să mă întorc?

Cinci cifre.

Zohara. Zohara. Hainele tale au fost pe mine. Am dormit în patul tău. Am supt o bomboană de zmeură pe care ai lăsat-o acolo. Aveai părul negru şi ochi negri, depărtaţi unul de altul. Eu am moştenit de la tine doar ochii depărtaţi, nu şi culoarea.

Alo, Zohara. Sunt eu, Nonik. Ştiu despre tine mai mult decât ştiam alaltăieri, dar tot este puţin. Lola o să-mi

povestească absolut totul despre tine. Am s-o descos cu siguranță. Vreau să ştiu cum erai când erai mică şi dacă-ți plăcea să stai la teatru, şi dac-ai văzut-o pe mama ta jucând, aşa cum am văzut-o eu, şi mai vreau să ştiu o groază, totul: ce-ți plăcea să mănânci în afară de ciocolată şi dulceață şi ce film îți plăcea cel mai mult când erai de vârsta mea, şi care era culoarea ta preferată (albastru? ca a mea?), şi cum ar fi fost viața mea dacă ai fi rămas cu mine.

Zohara, precis umblai mereu în pantaloni. Sunt sigur că fusta pe care mi-a dat-o Felix era o fustă de sabat. Poate că nu-ți plăcea. Erai o fată în pantaloni. Şi e adevărat că semănai cu un băiat? O fată ascuțită şi căpoasă.

1.

— Unu, am murmurat cu ochii închişi.

Mi-a scăpat. Uitasem cu desăvârşire că trebuia să mă gândesc la numere. Dar când l-am rostit am ştiut că e prima cifră pe care ar fi ales-o Zohara. Şi pentru că e prima, înaintea tuturor. Şi pentru că i se potrivea forma ei. Linia singuratică şi subțirimea. L-am auzit pe Felix mişcând săgeata pe cadran.

M-am cufundat din nou înăuntrul ei.

Cum se maturizase, cum continuase să fie singuratică. Dar acum nu mai era mereu respinsă... Fiindcă frumusețea ei începuse să iasă la iveală şi să înflorească. Şi oamenii vedeau că e frumoasă, cu acei ochi deosebiți şi fulgerul din ei. Puterea Zoharei. M-am cufundat încă şi încă. Nu gândeam în cuvinte, cuvintele le pun acum. Fiindcă atunci m-am scufundat adânc sub cuvinte, în locul în care erau căldură şi pasiune şi curenți de senzații, şi mă zvârcoleam, gâdilat pe dinăuntru, ca şi cum mi-aş fi căutat centrul, punctul în care fusesem creat.

Zohara creştea. Devenise adolescentă. Un pic mai feminină, dar şi mai năvalnică; cu rotunjimi, dar într-o continuă mişcare. Trăgând după ea admiratorii şi pe cei care-i făceau curte de la o petrecere la alta, indiferentă în privința lor, făcându-şi de cap cu ei, şi totuşi, era mereu singură, chiar şi când se afla în centrul atenției, şi trecea ca un fulger pe cerul înnoptat din Tel Aviv, întotdeauna prima cu idei nebuneşti, cu născociri, cu pariuri, cu ştrengării amuzante, pline de cruzime, întotdeauna surprinzătoare: o femeie, dar ca Felix, la început un cerc şi imediat dup-aia un zigzag...

2.

— Doi, am spus.

Am auzit zgomotul săgeții de la încuietoarea seifului.

Şi pe urmă venise Felix şi o luase cu el la Paris. Şi ea nu mai voise să se întoarcă. Şi-şi continuaseră amândoi călătoria în ţări îndepărtate şi misterioase, şi-acolo erau caleşti aurite şi regi exilaţi, şi-acolo erau diamante furate care împrăştiau sclipiri molatice în apele negre ale unui fluviu, şi-acolo erau iahturi şi căpitani şi călugăriţe, şi Zohara plutea printre toate astea, de la una la alta, făcând să se întâlnească în cercuri ameţitoare imaginaţia ei şi realitatea, până când nu se mai ştia ce e adevăr şi ce e vis, totul se rotocolea ca fumul din pipa unui rege, şi ea închidea ochii, se lăsa pradă plăcerilor născocirii, minciunilor care unduiesc ca un ghem de şerpi, şi învăţa că şi ea, la fel ca tatăl ei, poate să îmbine una-ntr-alta, ca inelele unui scamator, poveşti adevărate şi minciuni pe care oamenii le cred, şi în tot acest timp se prăbuşea ameţită tot mai mult, în cercuri mari...

8.

— Opt.

Săgeata s-a mişcat.

Am simţit că sunt obosit. Că operaţiunea asta mă istovea de moarte. Din clipa-n care închisesem ochii eram complet năuc. Mă scufundam în mine însumi, fără lumina raţiunii... Mă temeam de clipa asta. Inima mi se făcuse

grea, scurgându-se ca o picătură densă, atrasă din ce în ce mai jos, în gol, spre o mlaştină neagră.

— Nu mai pot, i-am şoptit lui Felix, simt că leşin...

— Încă un pic, l-am auzit implorându-mă. Nu opri acum, te rog!

Coloane, coloane de cifre îmi curgeau prin fața ochilor, ca un registru uriaş de contabilitate, câți şase, şi câți şapte, şi câți opt mă zăpăceau, dansau în fața mea, încercau să mă ispitească să le rostesc numai pe ele, şi am strâns pleoapele peste toate, le-am strivit cât am putut de tare şi printre ele am căutat-o pe Zohara...

Şi am văzut-o cu tata în zilele lor bune pe Muntele Lunii. Ea şi el, şi partea de munte rotundă ca o lună, şi Zohara la asfințit în fața soarelui mare, frumos şi pur... Şi pântecul i se rotunjise deja puțin, iar eu eram acolo înăuntru! Nonik! Şi ea se îmbăia într-un lighean de tablă şi, deşi se pare că nu-l iubea cu adevărat pe tata, încă se străduia să fie fericită în cuibul călduț pe care el îl construise şi-l căptuşise pentru ea, şi poate că erau clipe în care făcea eforturi sincere să fie bucuroasă de dragul lui, mulțumită în cercul strâmt al existenței casnice mărunte...

0.

Zero? Dar buzele îmi ezitau. Nu era chiar zero. Nu un zero întreg. Un cerc da, dar nu zero; se curba şi se umfla? Da. Ca o sarcină? Da, şi totuşi nu zero! Nu gol ca un zero! Fiindcă ceva deranja acolo, ceva fremăta şi se zbătea în interiorul zeroului ca şi cum ar fi vrut să-l spargă, ceva ce deja atunci, în zilele alea ale vieții ei cu tata, era ascuțit şi tăios, izbucnind din tihna sarcinii şi a cuibului căptuşit, țintind tare în sus! Afară!

5?

— Încearcă cinci, am bâiguit.

— Doar încă o cifră, a şoptit Felix ca şi cum nici n-ar fi fost acolo. Ultima.

Nu se poate aşa ceva, m-am gândit eu, n-are nici o logică. Stau serios aici cu ochii închişi ca prostul, încercând să ghicesc cinci cifre oarecare pe care cineva le-a înşirat cu treisprezece ani în urmă. Zău aşa.

Şi obosit. Istovit de parcă treaba asta scotea şi sufletul din mine.

Dar iarăşi, în clipa în care am privit înăuntru, am simțit strecurându-se în mine toată singurătatea ei. Copilul se născuse. Ea-l iubea. Asta era sigur. Dar după un timp parcă se trezise dintr-un vis. Privise în jur. Văzuse un munte fără viață. O lume pustie în preajmă. Iar tata o plictisea un pic. Nu mi-e uşor să recunosc. O cam

dezamăgise. Şi ea ştia, simțea deja că locul ei nu-i nici acolo, nici în altă parte, şi uneori gonea cu calul ei spre celălalt capăt, foarte crestat al Muntelui Lunii, până la marginea stâncii, şi stătea acolo, pe granița ascuțită de deasupra hăului, privind spre depărtările pustii care o chemau să se avânte spre ele ca o pasăre disperată, să zboare din viața ei ca o săgeată ascuțită dintr-un arc...

7, m-am gândit.

— Şapte, am spus.

— Eşti sigur? a şoptit Felix. Gândeşte bine, e ultima cifră.

— Şapte, am spus iar.

Tăcere.

Pe urmă am auzit cum se roteşte săgeata pe cadran.

Şi un clic. Ca un lacăt care se deschide.

Şi respirația grea a lui Felix.

Şi uşița s-a mişcat cu un scârțâit.

Am deschis ochii. Felix stătea încremenit acolo, cu părul lui alb măciucă de uimire. În mână ținea o cutiuță de lemn. Lunguiață. Pe ea era lipit un bilețel.

— Ai reuşit, a spus Felix cu un fir de voce.

Aveam gura uscată. Eram mai obosit decât fusesem toată călătoria. Voiam numai să mă ghemuiesc acolo şi să dorm, chiar şi pe jos. Doar să nu mai fiu.

— Ai citit dinăuntrul ei, a zis Felix cu glasul frânt de uluire. Asta sângele a vorbit.

Mi-a întins cutia. Pe bilețel era notat cu un scris de om tânăr, ascuțit şi săltăreț:

„Pentru Nonik, cadou de *bar mitzvah*. Cu dragoste, mama”.

— S-o deschid? am întrebat în şoaptă.

— Nu aici. Nu e timp. Ieşim. Fugim. Deschizi afară.

Am pus cutia în buzunarul de la spate. Din clipa în care am atins-o mi-am recăpătat puterile. Felix a închis seiful, de data asta pentru totdeauna. Eu am răsucit săgeata de metal, formând cele cinci cifre secrete ca să-l încui la loc. Unu. Doi. Opt. Cinci. Şapte.

— Ce prost sunt, am spus când am terminat. Ar fi trebuit să-mi dau seama din prima că astea sunt cifrele pe care-o să le-aleagă.

— Cum?

— E data la care m-am născut. 12 august ’57.

El a murmurat:

— Unu, şi doi, şi opt, şi cinci, şi şapte! Bravo!

S-a uitat la mine, m-am uitat şi eu la el şi am început să râdem.

— Aşa vezi că era zi cea mai importantă pentru ea, a spus. Să nu uiți asta.

— Hai să ieşim, am zis. Înainte să observe cineva că suntem aici.

— Stai puțin, Amnon. Felix promite, Felix ține de cuvânt.

A scos de sub cămaşă lănțugul subțirel de aur. A dat jos de pe el spicul şi mi l-a întins. Doar medalionul în formă de inimă l-a păstrat. A cântărit în palmă lănțugul gol.

— Asta e, a încercat să zâmbească, dar nu era zâmbetul lui. Au terminat spicele de aur.

Am luat spicul subțire. L-am pus pe lănțugul meu. Lângă glonț.

Am ieşit pe prima uşă de fier a încăperii seifurilor. Şi pe a doua. Am observat amândoi – fix în aceeaşi clipă – că afară se întâmplase ceva. Am schimbat rapid o privire: paznicul nu era la masa lui. Felix s-a retras puțin. S-a lipit de perete. A mijit ochii ca un animal de pradă. În jurul buzelor îi apăruse linia aia albă de cruzime.

— M-au prins, a scrâşnit el din dinți şi fața i s-a schimonosit de ciudă, fiindcă dăduse greş şi fusese învins aşa. *La dracu'*! Cum m-au prins, arză-i-ar focu'!

S-a lipit şi mai tare de perete lângă uşa de fier, ca şi cum ar fi vrut să fie absorbit cu totul. Ochii îi fugeau dintr-o parte-n alta. Broboane de sudoare i se iveau pe

frunte. Pe față i se citea o panică îngrozitoare că nu poate să se mişte, să fugă afară, să se transforme în altcineva.

De după cotitura scărilor a apărut o țeavă de pistol. N-aveam timp de pierdut. Nici să gândesc. Totul depindea de rapiditatea şi de profesionalismul meu. Am scos pistolul, pistolul mamei mele. Am tras piedica dintr-o singură mişcare. Am depărtat picioarele, să am mai multă stabilitate. Mi-am susținut mâna dreaptă cu stânga. Am ridicat pistolul la nivelul ochiului. Totul într-o secundă. Nu gândeam. Am acționat conform sutelor de ore de antrenament. „Nu gândi. Acționează!” mă învățase el. „Lasă instinctul să te salveze! Scoate pistolul!” Am închis ochiul stâng. Mi-am fixat privirea puțin deasupra țevii.

Omul din fața mea avea mare grijă să nu fie văzut. Se mişca prudent şi foarte încet pe scara în spirală care cobora. După mişcările lui sigure şi bine calculate, mi-am dat seama că am în față un profesionist. Nu mă temeam. Simțeam cum mulțimea de ore de antrenament cu tata mă pregătiseră exact pentru clipa aceea. Aveam degetul pe trăgaci, gata de acțiune.

Pe urmă a apărut mâna care ținea pistolul.

Groasă şi bronzată.

Pe urmă fața.

Mare. Şi corpul solid. Şi capul prins de el aproape fără gât.

— Nu mişcaţi! Poliţia! Glück, doi paşi la dreapta. Nono, aruncă spre mine pistolul.

Tata părea frânt de oboseală şi era nebărbierit.

29

Să vedem dacă se mai întâmplă minuni pe lumea asta

Şi-acum ce?

„Nu gândi! Scoate pistolul!" De câte sute de ori îmi strigase asta? „Numai cine trage primul poate să spună povestea nepoţilor!" Dar aici eu eram nepotul! „Lasă instinctul să acţioneze!" La ce instinct se referea strigând aşa toţi anii ăştia de antrenamente? Instinctul profesionistului sau al fiului? Şi cum rămânea cu al nepotului care voia să-şi apere bunicul?

(De tatăl lui.)

Să te ţii încurcătură!

— Nono, aruncă pistolul, a zis tata din nou, pe un ton calm şi foarte încordat.

Pistolul îi tremura în mână. Şi mie la fel. Trasasem cercuri neregulate unul pe corpul celuilalt. Deodată,

privirea tatei s-a ascuţit şi ochii aproape că i-au ieşit din orbite.

A văzut ce pistol ţin în mână.

Un pistol de femeie. Cu mâner de sidef. Pistolul ei.

Care deja îl nimerise o dată. Şi îi schimbase viaţa.

Am văzut cum amintirea îl izbeşte dintr-un trecut îndepărtat. Într-o fracţiune de secundă a fost din nou cu ea în fabrica de ciocolată... De mine a uitat o clipă. Nici nu mă mai vedea – pistolul lui se mişca în faţa pistolului ei. Acum existau numai ei doi. Nici eu nu puteam să stăpânesc pistolul din mâna mea: pistoalele dansau unul în faţa celuilalt, un dans de şerpi, de provocare, de atracţie, de evitare.

— Aruncă-l odată, fir-ar al naibii!

Striga cuvintele disperat, implorându-mă parcă.

Şi nu l-am aruncat.

Şi azi, când mă gândesc la clipa aia, mă simt rău, şi, cu cât înaintez în vârstă, cu atât mă gândesc mai puţin la cum m-am simţit eu şi mai mult la tata. La ce trebuie să fi fost în sufletul lui când şi-a văzut fiul ţintindu-l cu pistolul ăla. Ca şi cum toţi anii în care fusese acolo, avusese grijă şi se ocupase de mine s-ar fi şters într-o clipită în momentul în care luasem în mână arma ei.

Ca şi cum l-ar fi învins de două ori.

— E-n regulă, tată, am şoptit, n-are de ce să-ți fie frică. N-o să trag.

— Coboară țeava încet, fără emoții... şi dă-i drumul.

— Bine.

Am coborât țeava încet.

M-am oprit.

— Dar cu Felix ce-o să se-ntâmple?

— Glück o să se-ntoarcă unde-i e locul. La puşcărie.

— Nu.

Pistolul s-a îndreptat din nou.

— Nu. Nu permit.

— Nu... ce?!

Ştiam fața asta a lui şi mi-era teamă de ea. Începuse să se înroşească, ochii i se făcuseră mici şi răi, iar între ei se adâncise şi mai mult semnul de exclamare îngrozitor, ca un sceptru sau un baston care flutura deasupra mea.

— Nu sunt de acord. Lasă-l să fugă.

— Nono, nu face pe nebunul! Aruncă pistolul imediat!

— Nu. Mai întâi promite că-l laşi să fugă.

Fața i s-a schimonosit de mânie.

— Te-a răpit, m-ai înțeles? Te-a răpit!

— Nu, n-a fost răpire.

— Taci odată! a răcnit el. Nu te-am întrebat nimic.

— Dacă nu-l laşi să fugă... am început, dar o ceață roşie s-a aşternut în capul meu.

— Atunci ce? Ce-o să-mi faci? s-a informat el batjocoritor, furios, cu pistolul mişcându-se sus-jos în fața mea.

— Atunci... trag!

— În cine? au urlat în cor amândoi, tata şi Felix.

— În... în el! În Felix!

S-a găsit deodată-n mine un răspuns....

Apoi s-a lăsat tăcerea. Încercam să mă înțeleg pe mine însumi.

— Cum adică, a spus tata, o să tragi în el? E bunicul tău!

— Nu-mi pasă! Nu-mi pasă de nimic! Nici de el şi nici de tine! Încetați odată să mă mai înnebuniți amândoi! Lasă-l să fugă, sau trag în el!

Ceața s-a făcut deasă. Vârtejul ultimelor zile m-a amețit. Aş fi tras în el. Aş fi tras în mine. Aş fi tras în tata şi în el şi-n mine. Ar fi fost masacru general şi începutul unui genocid. Eu mă sinucideam şi fugeam pe urmă. Luptam cu binele şi răul. Eram în afara binelui şi-a răului!

Am urlat, am scuipat fărâme de frază. Am dat cu piciorul în perete, m-am lovit cu capul de uşa de fier. Uite că vulcanul Feuerberg erupea din nou! Şi, în afară de asta,

voiam să vadă şi tata cum e când fac explozie. Să înţeleagă cât sunt de periculos când mă înfurii.

Nu ştiu cât timp m-am dezlănţuit aşa, dar de un lucru sunt sigur: de-atunci, de când am făcut-o doar ca spectacol, n-am mai reuşit să mă dezlănţui din tot sufletul, fără niciun fel de reţinere. (Oare la asta se referea Lola când spunea „Cine îşi foloseşte sentimentele ca să-i facă pe alţii să simtă le pierde pe-ale lui până la urmă”?)

— Un moment! a strigat tata. De ce spui că n-a fost răpire?

Nu mai părea aşa de sigur pe el. Poate că spectacolul meu avusese succes, până la urmă.

— Ăsta-i adevărul! am bătut eu din picior, dar moderat, o bătaie din picior care deschide o poartă pentru tratative. M-am dus la el de bunăvoie! Nu m-a răpit!

— Ce vrei să spui?! Explică!

— Totul a început din greşeală, am zis eu. Am intrat în alt compartiment decât trebuia în tren, în jocul pe care mi l-aţi pregătit voi.

Tata asculta cu o faţă acră.

— Şi el ce căuta în tren?

Când a spus „el”, a schiţat cu pistolul un cerc plin de dezgust în jurul lui Felix.

Felix, care până în momentul ăla stătuse încovoiat, ca şi cum ar fi încremenit în timpul încercării de-a fugi, s-a îndreptat puțin, şi-a destins tot corpul încordat, şi-a trecut mâna prin păr şi i-a aruncat tatei un zâmbet mieros.

— Care-i problema, domnu' tata? Am vrut numai să privesc pe el. Şi ce? Nu-i nepotul meu?

Şi, când a zâmbit aşa şi m-a arătat cu un gest larg, ca şi cum ar fi prezentat mândru cuiva ceva deosebit creat de el, m-am înfiorat, fiindcă am văzut cum reuşise să mă transforme în două zile şi jumătate, să mă îndepărteze atât de mult de tata, şi poate că asta era, în fond, răzbunarea lui.

Nu mă puteam clinti de uluire. Fiindcă dacă era adevărat însemna că-mi făcuse ceva viclean, plin de cruzime şi diavolesc, folosindu-mă împotriva tatei... Şi, pe de altă parte, ştiam şi că, dacă nu m-ar fi răpit, n-aş fi aflat niciodată povestea despre mine şi Zohara şi n-aş fi primit cadoul de la ea; şi, pe de-a treia parte, simțeam că, şi dacă la început făcuse toate astea ca să se răzbune pe tata, până la urmă tot din cauza mea făcuse ce făcuse, şi pentru mine, ca partener sau ca prieten. Şi cel mai mult ca bunic.

Tata a mârâit, a dat tare cu palma în perete şi a răcnit la Felix:

— Nono nu e nimic al tău! N-o să-l mai vezi şi n-o să te mai apropii de el! Nici tu şi nici femeia aia bătrână care face melodramă pe podea!

— Dar Lola e bunica mea! am strigat jignit.

Tata a întors capul încet spre mine ca un taur sleit de puteri.

— Deci acum ştii. Ți-au povestit tot ăştia doi.

— Da, tot. Şi de mama. Şi de tine. Dar nu-ți face griji. Asta nu schimbă nimic.

— Nu e bine, a mormăit tata, iar pistolul i-a coborât încet, la fel ca fruntea. Nu voiam să ştii. Eşti prea mic pentru asta.

Toată furia îl părăsise dintr-odată. S-a aşezat pe trepte, cu pistolul atârnat între genunchi. Abia atunci am reuşit şi eu, într-un sfârşit, să-l văd aşa cum îmi doream să-l văd. Să încerc să-i citesc pe chip toată povestea aşa cum o aflasem în ultimele zile. Îşi ținea capul între mâini şi se uita în gol, şi-atunci l-am căutat în trăsăturile lui pe băiatul ăla care se repezise să se cațăre pe macara în toiul nopții, şi pe cel care aproape se înecase în cea mai dulce cuvă din lume, şi pe omul care o vizita pe Zohara la închisoare zi de zi, şi pe cel care-i construise un palat pe Muntele Lunii, şi pe tatăl meu, care mă moşise cu mâinile lui şi-mi tăiase cordonul ombilical.

Dar nu l-am găsit.

Fața lui era pecetluită, goală. Fața unui om care strânge neîncetat din buze ca amintirile să nu izbucnească dinăuntru ca un val uriaş. A reuşit, se pare: n-au izbucnit. Nici atunci, nici vreodată. Când eram mai tânăr le simțeam în el, clocotind acolo ca o lavă. Acum aproape că nu le mai simt. A reuşit pe deplin. Păcat.

Da, vedeam numai fața unui polițist, fața profesionistului. Pe acela care, vreme de doisprezece ani, câți trecuseră de când nu mai era Zohara, se pedepsise şi suferise pentru că iubise o infractoare şi se lăsase ademenit într-o călătorie pe care i-o propusese ea, călătoria în afara legii oamenilor obişnuiți. Bărbatul care cu cruzime şi fără compromisuri refuzase să-şi ierte marea greşeală, ce crezuse el că fusese o mare greşeală, şi la el, după cum se ştie, pentru cine greşea nu exista iertare, şi ca pedeapsă îşi interzisese orice i-ar fi putut aduce bucurie, sau alinare, sau orice mângâiere.

Prizonier al lui însuşi, al firii lui dificile.

— Voiam să-ți povestesc tot, Nono, a spus grav. Dar aşteptam să mai creşti. Mă gândeam că încă nu eşti destul de, ăăă, copt să auzi toate complicațiile şi necazurile care-au fost. Acum ştii. Mare păcat.

— Da. Şi sunt bine. Nu mi s-a întâmplat nimic.

Mi se întâmplaseră multe, dar nu era momentul să-l împovărez cu amănunte.

— Şi s-a purtat frumos cu tine? Nu ți-a făcut nici un rău?

— Felix e sută la sută, tată.

Şi semănați destul de mult unul cu altul, am adăugat în sinea mea.

Tata s-a uitat în ochii lui Felix. Felix l-a privit şi el. Un lung moment s-au cufundat unul în ochii celuilalt. Chiar dacă eram foarte mic, mi-am dat seama ce însemna privirea aia îndelungată. Fiindcă între ei era nu doar ostilitate, ci şi un destin comun cu totul aparte, destinul a doi bărbați care iubiseră mult aceeaşi femeie.

— Şi-atunci ce facem? a întrebat tata. Poliția vă urmăreşte prin toată țara...

A oftat, dar mi s-a părut că vorbeşte intenționat prea mult.

— Şi eu am venit aici singur, fiindcă mi-am închipuit că scopul tău ultim – l-a țintuit cu privirea pe Felix – o să fie să iei cadoul pe care i l-a lăsat Zohara lui Nono...

— Eşti singur?

O sclipire de interes s-a aprins în ochii lui Felix. S-a lins rapid pe buza de jos.

— Singur, a spus tata şi l-a țintuit cu o privire imposibil de descris în cuvinte. De ce, voiai să propui ceva?

— Doamne fereşte. Cine e Felix să propună ceva lui domnu' tata? Doar un gând, aşa.

— S-auzim.

— Am gândit, poate facem aşa: eu, să presupunem, am scos deodată pistol, da?

— Să presupunem, a zis tata.

— Am pus pistol pe capul lui Amnon şi am spus: dacă domnu' tata nu dă voie să plec, eu trag, da?

— Să presupunem.

— Ei, ce opțiune aveai? Şi aşa am fugit.

S-a lăsat tăcerea. Ăştia doi se înțelegeau fără prea multe cuvinte.

— Adică, a rânjit tata cu gura până la urechi, tu m-ai învins pe mine? Îți dai seama ce deliciu o să fie pentru ziare? Pentru poliție?

— Ce pasă de poliție? a întrebat Felix cu un zâmbet larg. Tu nu mai trebuie gândeşti la poliție. Tu ai prins deja pe Felix. Şi asta e deja a doua oară când ai prins pe Felix, şi nu e nici un polițist pe lume care a reuşit măcar pe jumătate. Gândeşte.

— Dar, dacă te las să fugi, cine-o să ştie că te-am prins acum?

— Tu vei şti, a făcut Felix o faţă modestă, şi Amnon al tău va şti. Asta e cel mai important, nu?

Tata a dat tare din cap. Dar el mereu lua repede toate deciziile.

— Fie, a oftat, orice altă soluţie ar fi mai dureroasă pentru toată lumea. Mai ales pentru copil. Leagă-ne.

S-a ridicat, a băgat pistolul în toc şi şi-a scos cureaua de la pantaloni. Felix şi cu mine îl urmăream cu inima strânsă. Eu aveam încă pistolul în mână. Fiindcă ce-ar fi fost dacă s-ar fi repezit brusc la mine? Tata s-a oprit la mijlocul scărilor. Ne-a văzut feţele. Pistolul meu, care îi urmărea toate mişcările, s-a oprit. Tata a oftat adânc.

— Of, Nono, a scos o fărâmă de zâmbet amar, tu faci exact ce trebuie să facă orice profesionist într-o asemenea situaţie, dar nu ştiu de ce mă deprimă asta atât de tare acum.

Atunci mi-am dat seama că n-o să încerce să ne ia pe nepregătite şi am băgat pistolul în buzunar.

Tata a zâmbit pieziş şi i-a spus lui Felix:

— Până la urmă vor folosi împotriva noastră tot ce i-am învăţat, hm?

Şi Felix a dat din cap că are dreptate.

Tata s-a apropiat şi s-a oprit în fața mea. Înalt, transpirat, ciufulit. Absolut nemenăciuf.

Trei zile nu ne văzuserăm. Îmi venea să sar pe el şi să țip de bucurie că totul s-a terminat aşa. Dar nici măcar nu ne-am strâns mâinile. Poate era mai bine. Ca între bărbați. Felix ne-a pus să intrăm în încăperea seifurilor şi să stăm spate în spate. Ne-a legat strâns unul de altul, fredonând ceva în timpul ăsta, şi linia aia subțire i-a apărut din nou în jurul buzelor, ca de fiecare dată când lega pe cineva. A terminat şi a strâns nodul în spatele meu, ca să nu pot să mă eliberez, dar l-am auzit foarte bine pe tata zicându-i să nu mă strângă prea tare.

— Să nu-l doară pe copil, a spus.

După aceea, Felix a scos cu uşurință cătuşele din buzunarul tatei şi ne-a legat câte o mână una de alta. Când am auzit clicul cătuşei pe încheietura tatei, mi-am amintit de deținutul prefăcut care fusese cu mine în tren şi cum se transformase el în gardianul polițistului. Ciudată călătorie, nimic de zis.

Cu coada ochiului, l-am văzut pe Felix aplecându-se spre tata.

— Era femeie cu totul deosebită Zohara, a spus. Eu ştiu că ai iubit pe ea de-adevărat. Dar ajunge. Nu mai trebuie gândim la morți. Şi între timp la tine viața

continuă, şi ai copil bun. Şi la copil trebuie mamă. Şi ascultă pe mine, domnu' Feuerberg: moşul ăsta a cunoscut la viața lui multe femei, dar nici una ca domnița Gabi. E femeie foarte deşteaptă. Gândeşte despre ea lucruri bune. Cer iertare că mă amestec în chestiuni personale. Mulțumesc şi numai bine.

Am simțit respirația grea a tatei în spatele meu. M-am gândit că stă să explodeze. După aceea, Felix a ocolit pachetul pe care-l legase şi s-a aplecat spre mine zâmbind. La început mi-a aruncat zâmbetul lui bine-cunoscut. Zâmbetul hipnotizant, care colora totul în albastru. Dar şi l-a şters imediat şi a schițat un zâmbet mic, din inimă.

— Am distrat bine împreună, nu?

Am dat din cap că da.

— Eşti copil cum altul nu mai. Şi călcător de lege, şi suflet bun. Ce combinație! Acum, după ce am văzut pe tine, nu mai trebuie nimic. Ştiu deja: rămâne totuşi şi ceva din Felix pe lumea asta.

Şi-a tras nasul şi ochii albaştri i s-au înroşit un pic dedesubt.

— Gata, ajunge. Trebuie plec. Treburi urgente. Poate cândva mai vedem noi. Poate că nu. Poate odată mergi pe stradă şi vreun bunic Noah apropie de tine şi spune bună ziua. Orice poate întâmpla pe lumea asta. Cel mai

important e că ai cunoscut pe Felix, că eu am cunoscut pe tine.

A întins mâna şi a atins delicat spicul de aur de pe lănțugul meu ca şi cum s-ar fi despărțit şi de el.

— Şi cel mai important şi că eu ştiu că Lola te va avea în pază pentru ca, Doamne fereşte, să nu fii prea Felix. Doar puțin, aşa, să ții minte că viața nu e numai legi. Viața e şi că trebuie loc şi pentru legea care faci tu singur!

S-a apropiat de mine şi deodată, fără să mă aştept la asta, m-a sărutat pe frunte.

— Şi ține bine minte, Nono: viața e doar puțină lumină între întuneric şi întuneric. Şi tu ai văzut mai bine decât mulți lumina lui Felix trecând prin lumea asta.

O străfulgerare albastră şi dus a fost.

Stăteam în tăcere. Eu şi cu tata. Spate în spate.

De unde să începem?

Îi simțeam respirația în spate.

În spatele meu. În spatele lui.

— Şi Gabi? am îndrăznit eu.

Tăcere şi apoi un oftat:

— Ne aşteaptă acasă.

— O să ne… părăsească?

L-am auzit frecându-şi de umăr țepii de pe obraz.

— Mi-a dat un ultimatum. Trebuie să mă hotărăsc până duminică.

Aşa cum îmi închipuisem. Ştiam tot-tot.

Am tăcut amândoi.

Apoi tata a bombănit furios:

— Pistolul mai e la tine?

Am pipăit buzunarul cu cotul. N-am simțit decât şalul împăturit. Şi, în afară de asta, gol. Felix mă buzunărise când mă sărutase! Am început să râd pe înfundate, dar m-am abținut din respect pentru necazul tatei, de care eram foarte legat.

Şi deodată, tata:

— Tu realizezi că peste două zile ai *bar mitzvah*?

Nu mai puteam să mă abțin. Râsul a țâşnit din mine ca din trâmbiță. Tata stătea în tăcere. Cu spatele lui mare şi solid nemişcat. Râdeam din burtă, din degetele de la picioare. Râdeam înainte, râdeam înapoi... Atunci l-am simțit mişcându-se puțin, foindu-se în spatele meu, încercând din răsputeri să se împotrivească, până când deodată a izbucnit şi el în hohote care m-au zgâlțâit ca pe un iaht, care m-au zburat în toate părțile ca un frigider pe-un dansator de vals, şi-aşa, se poate spune, pentru prima oară în viața mea l-am făcut pe tata să râdă. Prima şi singura şi ultima: în total de trei ori.

Şi avea un râs... ca un nechezat!

— Cum s-a complicat totul, a spus în cele din urmă, când ne-am liniştit amândoi.

— Mi-a fost dor de tine, am zis eu repede.

— Şi mie, a răspuns tata, şi nu-mi trebuia mai mult de-atât.

După câteva clipe am putut să vorbesc din nou:

— Au scris despre mine în ziar.

— Serios, doar atât? Toată țara se agită din cauza ta. Şi tu vii şi-mi spui că nici n-a fost răpire.

— Fiindcă n-a fost.

— O să mă mai şi sancționeze din cauza circului ăstuia. Ca de-obicei. Nu-i grav. Încă o mustrare la dosar nu schimbă nimic.

Am tăcut. Hotărâsem deja în locul lui referitor la treaba asta cu poliția. Mă gândeam că nici măcar nu-mi pasă dacă vin sau nu la *bar mitzvah* mea. Cui îi trebuiau cadourile lor, pe viața mea că primisem destule.

— Să mă sancționeze, a zis el deodată, şi spatele i s-a încordat atât de tare, încât m-a ridicat puțin de la pământ.

— Deja sunt doisprezece ani de când mă pun la colț! De doisprezece ani aproape n-am fost avansat. Mi se dau de cercetat numai cazuri amărâte. Ce-ar mai putea să-mi facă?

De afară am auzit o sirenă. Agitație şi tropăieli şi strigăte ca nişte ordine.

— Au ajuns, a zis tata nervos, l-am anunțat pe Ettinger să fie aici la ora nouă zero zero. Nu i-am explicat de ce. Să vezi ce-o să-şi mai frece mâinile.

Şi pe urmă a mai adăugat un lucru minunat:

— Sper că măcar bunicul tău a reuşit să scape.

În seara aia ne-am dus la restaurant, Gabi, tata şi cu mine. A fost cea mai frumoasă cină din viața mea de până atunci, cu toate că n-aveam cum să nu recunosc că mâncarea pe care o înfulecasem la restaurant cu Felix fusese un pic mai specială. În timp ce mâncam le-am povestit tot, sau aproape tot, şi, de fapt, puțin de tot, fiindcă, imediat după ce-am deschis gura, mi-am dat seama că principalul n-o să-l pot povesti, fiindcă principalul era, în parte, de neînțeles şi greu de pus în cuvinte şi n-avea nici o logică. Mă simțeam ca şi cum m-aş fi trezit din somn şi aş fi povestit cu entuziasm visul pe care l-am avut, şi, în timp ce l-aş fi povestit, visul ar fi început să se destrame până s-ar fi evaporat de tot.

Dar un lucru rămânea real şi concret: cineva din vis îmi trimisese un dar şi el se afla acum pe genunchii mei, şi nu-mi luam mâna de pe el, şi de-atunci a fost cu mine

toată viața. Păcat că n-am ureche muzicală şi că nu pot să cânt de-adevăratelea la flautul ăsta de lemn, flautul simplu de lemn pe care mi l-a trimis Zohara, dar mereu când mă simt rău şi singur mă aşez pe pervaz la mine-n cameră, cu picioarele în aer, şi bag în gură muştiucul, ascultând sunete pe care urechea nu le poate auzi.

Pe urmă am început să vorbim despre viitorul tatei în poliție, şi s-a dovedit că nu mai avea nici unul.

— Mâine-dimineață îmi depun demisia. Uite... ăăă... Gabi, vreau să încep o viață nouă.

Gabi s-a înroşit şi a rămas cu privirea la fața de masă. Şi eu am înțeles deodată ceva: că el spunea „ăăă... Gabi" nu ca s-o supere, nu, deloc, doar se oprea o clipă înaintea numelui să nu-i scape, Doamne fereşte, altul, pe care îl avea pe limbă întotdeauna.

— Am greşit c-am rămas în poliție atâția ani după tot ce s-a-ntâmplat cu Zohara, a zis el, şi mi-am dat seama că aveam dreptate, şi m-am şi bucurat să-l aud rostindu-i numele atât de liber şi curat.

— Viața adevărată a fost tot timpul aicea, lângă mine, şi eu n-am văzut. M-am îngropat în muncă şi am pierdut ani prețioşi.

Ascultam cu gura căscată. În toți anii ăia nu-l auzisem o dată vorbind în felul ăsta. Ca şi cum Gabi i-ar fi pregătit

discursul. Apropo, Gabi a tăcut aproape toată seara. Ca şi cum ar fi aşteptat să-i audă decizia.

— Şi-n ultimele zile am învățat multe lucruri despre ce e cu adevărat important pentru mine, şi cine e important pentru mine, şi care e viața pe care mi-o doresc cu adevărat şi care mi se potriveşte. Şi am vrut să profit de seara asta ca să fac pasul, a zis.

A căutat ceva în buzunar la haină şi a scos o cutiuță. Pătrată. Cum sunt cutiuțele alea pe care le scot în filme văduvii care vor să-i propună ceva deosebit bonei copiilor lor.

— O clipă, tată! am strigat. Nu-mi strica surpriza!

Am scos repede din buzunar şalul, care era deja mototolit, trăgându-l ca pe-o eşarfă care iese din mâneca unui scamator, şi chiar eram un scamator, şi l-am întins pe masă, violet şi străveziu, şi am aşteptat să mi se liniştească respirația, şi-atunci, prefăcându-mă de-un calm desăvârşit, am aşezat pe el, în mijloc, un spic de aur.

— Pentru tine, i-am spus lui Gabi. Pentru tine am făcut totul.

Ea şi-a acoperit fața îmbujorată cu amândouă mâinile şi lacrimile au început să-i curgă pe obraji.

— Nu plânge! am implorat-o la ureche. O să strici tot!

— Las-o să plângă, a murmurat tata. Sunt lacrimi de bucurie.

Şi la ei, se pare, se mai schimbaseră lucruri cât lipsisem eu.

Gabi a strâns şalul de mătase violet şi a luat în palmă spicul de aur.

— Acum am tot, a spus. Tot ce-mi trebuie ca să-mi pun o dorință. Să vedem dacă se mai întâmplă minuni pe lumea asta.

Şi-a muşcat buza de jos, care tremura, şi l-a privit cu îndrăzneală pe tata. A închis tare ochii şi a cerut ceva fără un fir de glas. Mişcându-şi numai buzele.

Şi, în timp ce ținea ochii închişi, tata a deschis cutiuța şi a pus pe masă în fața ei un inel frumos care împrăştia sclipiri. Oamenii de la mesele vecine au lăsat mâncarea şi s-au uitat la noi.

— Ce părere ai, ăăă, Gabi, dacă nu eşti ocupată săptămâna viitoare, vrei să te măriți cu mine? a zis tata ruşinat.

Chiar se pricepea la cereri în căsătorie.

— Un inel, a murmurat Gabi în pragul leşinului. Un diamant... Nu trebuia...

Cu mâini tremurătoare, a încercat să-şi pună inelul pe deget, a împins cât a putut şi a oftat, şi i-a zâmbit tatei

scuzându-se, apoi a trecut la alt deget, şi nici acolo nu, şi a mai încercat unul, mai subțire, şi tata şi-a dres vocea şi s-a uitat chiorâş la celelalte mese, până când a reuşit, în cele din urmă, pe degetul mic, însă de-acum nu mai putea să-l dea jos niciodată, şi tata, străduindu-se să zâmbească, a spus:

— Asta numai pentru că ne ai pe toți la degetul mic...

Ea s-a uitat la mine, la noi, şi-a început să râdă. Era un râs liniştit şi nou, un râs lung, misterios, ca şi cum ar fi copt în ea o glumă personală şi secretă, şi o clipă mi-a trecut prin minte o idee ciudată, uimitoare, probabil complet aiurea, că poate în povestea răpirii mele Gabi jucase un rol un pic mai mare decât crezusem eu şi poate că nu acționase singură, ci avusese un partener ascuns, şiret, un pic cam prefăcut, care împreună cu ea, cu o mişcare ca de cleşte... Nu! Ce-ți veni! Asta nu se poate!

M-am uitat la ea cu uimire, plin de curiozitate: da sau nu? Dar privirea îi era pecetluită în fața mea şi niciodată n-am aflat răspunsul la întrebarea asta, lăsând-o de atunci în biroul întrebărilor care-mi plac fără să vreau să ştiu neapărat răspunsul, fiindcă e-adevărat că ştiința e putere, dar misterul are o dulceață aparte.

Pe urmă Gabi s-a întors toată spre tata, radiind de fericire, şi în clipa aia frumusețea ei interioară a ieşit, în

sfârşit, la suprafață, luminându-i chipul, şi a zis cu un glas răsunător şi limpede:

— Da, Iakov, mă mărit cu tine.

Şi s-a uitat în jur cu o mândrie imensă, mândrie de fetiță, la toată lumea din restaurant, strălucind până la urechi, zâmbindu-le tuturor, şi mie, şi tatei, şi pe un ton blând şi duios i-a spus:

— O, Iakov...

Şi-apoi s-a ridicat, s-a dus la el şi i-a sărit de gât. Chelnerii şi oamenii de la mese se uitau fără nici o jenă. Eu, ca de-obicei, nu mai ştiam pe unde să mă ascund. Mai întâi Felix şi Lola, şi-acum tata şi Gabi. Probabil aveam eu ceva de se repezeau bărbații şi femeile unii la alții când eram acolo.

Am privit în jos, am privit în sus. M-am gândit că Iakov e un nume foarte bun pentru un detectiv. „Cel care urmăreşte”. M-am gândit să le spun ca de-acum să-mi zică numai Nonik, pe urmă n-am mai avut la ce să mă gândesc. Gabi, scăldată toată în lacrimi, mi-a căutat pe pipăite mâna pe la spatele tatei, a strâns-o cu recunoştință, a ridicat-o şi a scris cu ea în aer, ca un mesaj secret pentru mine, două cuvinte:

ÎN SFÂRŞIT